

CIGÁND VÁROS

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Készítette:

Plan-Net

Lezárva: 2009. november

Felülvizsgálat időpontja: 2013. március

Cigánd Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégia

A kidolgozásában részt vettek:

A Plan-Net.hu Mérnöki Hálózat részéről:

**Végh József
Balogh Zoltán
Kollár-Éri Olga
Labbancz András
Deák Attila
Gál Georgina
Neumann Mónika
Czernyinyák Attila
Ifj. Major Ferenc
Major Zoltán
Heinrich László
Verba József
Pánczél Zsófia
Járfás Ilona**

Cigánd Polgármesteri Hivatala részéről:

Oláh Krisztián
polgármester

Ablonczy Dániel
alpolgármester

**Marosán Andrea
Gönczi Zsolt
Hajnal István**

Cigánd Város Önkormányzata Integrált Városfejlesztési Stratégia

Tartalomjegyzék

1.	VÁROS SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN.....	6
1.1.	CIGÁND HELYE A VÁROSHÁLÓZATBAN	6
1.2.	CIGÁND VONZÁSKÖRZETÉNEK BEMUTATÁSA.....	9
1.3.	VÁROS SZEREPE A TÉRSÉGI MUNKAMEGOSZTÁSBAN.....	14
1.3.1.	TERMÉSZET	14
1.3.2.	KÖZLEKEDÉS-FÖLDRAJZI KAPCSOLATOK	15
1.3.3.	A VONZÁSKÖRZET GAZDASÁGI ELEMZÉSE	15
2.	VÁROSI SZINTŰ HELYZETÉRTÉKELEÉS.....	19
2.1.	TÖRTÉNETI FEJLŐDÉSI TENDENCIÁK BEMUTATÁSA.....	19
2.2.	VÁROSSZERKEZET	20
2.2.1.	A VÁROSSZERKEZETÉ T MEGHATÁROZÓ MORFOLÓGIAI ÉS TÖRTÉNETI TÉNYEZŐK	20
2.2.2.	A VÁROS SZERKEZETÉ T MEGHATÁROZÓ KÖZLEKEDÉSI TÉNYEZŐK	21
2.2.3.	VÁROSSZERKEZETI PROBLÉMÁK	21
2.3.	A VÁROS GAZDASÁGÁNAK JELLEMZÉSE.....	23
2.3.1.	VÁLLALKOZÓI STRUKTÚRA	23
2.3.2.	HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS ESZKÖZEI	32
2.3.3.	INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM	32
2.4.	TÁRSADALMI HELYZETKÉP	34
2.4.1.	DEMOGRÁFIAI VISZONYOK	34
2.4.2.	FOGLALKOZTATÁS	36
2.4.3.	KÉPZETTSÉG	38
2.4.4.	EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT	39
2.4.5.	LAKOSSÁG JÖVEDELMI ÉS SZOCIÁLIS HELYZETE.....	40
2.4.6.	TÁRSADALMI ÖNSZERVEZŐDÉS	43
2.5.	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET	44
2.5.1.	TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET	44
2.5.2.	LAKÁSÁLLOMÁNY.....	45
2.5.3.	TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI INFRASTRUKTÚRA.....	47
2.5.4.	KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA.....	49
2.6.	KÖZSZOLGÁLTATÁSOK	51
2.6.1.	A KÖZOKTATÁS	51
2.6.2.	EGÉSZSÉGÜGY	53
2.6.3.	KÖZIGAZGATÁS.....	53
2.6.4.	SZOCIÁLIS ELLÁTÁS	54
2.6.5.	SPORT ÉS SZABADIDŐ, KÖZMŰVELŐDÉS	57
2.7.	KORÁBBI IDŐSZAK FEJLESZTÉSEI.....	59
2.8.	SWOT	65
3.	EGYES VÁROSRÉSZEKRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELEÉS	67
3.1.	VÁROSRÉSZEK LOKALIZÁLÁSA.....	67
3.2.	VÁROSRÉSZ SZINTŰ HELYZETELEMZÉS- TELEPÜLÉSKÖZPONTI VÁROSRÉSZ	68
3.2.1.	TÁRSADALMI HELYZETELEMZÉS	68
3.2.2.	GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS	69

3.2.3.	INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁG	70
3.2.4.	FUNKCIÓELLÁTOTTSÁG	71
3.2.5.	ÖSSZEGZÉS	75
3.3.	LAKÓTERÜLETI VÁROS RÉSZ	77
3.3.1.	TÁRSADALMI HELYZETELEMZÉS	77
3.3.2.	GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS	78
3.3.3.	FUNKCIÓELLÁTOTTSÁG	80
3.3.4.	ÖSSZEGZÉS	84
4.	SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK HELYZETÉRTÉKELÉSE	86
4.1.	A szegregátumok területi lehatárolása	86
4.2.	Helyzetelemzés	88
1.	szegregátum: Gődény	88
2.	szegregátum: Pap-tag	91
3.	szegregátum: Újfalu	93
4.3.	Közzolgáltatásokhoz való hozzáférés, közlekedési lehetőségek	95
4.4.	Ágazati politikák	96
	Szociálpolitika	96
	Oktatáspolitiká	97
	Foglalkoztatáspolitiká	100
	Együttműködési kezdeményezések	100
5.	FUNKCIÓELLÁTOTTSÁG	101
6.	STRATÉGIA	105
6.1.	A VÁROS HOSSZÚ TÁVÚ JÖVŐKÉPE, CÉLJAI	105
6.2.	TEMATIKUS CÉLMEGHATÁROZÁS	106
6.3.	VÁROS RÉSZEK CÉLMEGHATÁROZÁS	108
7.	AKCIÓTERÜLETEK ÖSSZEFÜGGŐ RENDSZERÉNEK ISMERTÉTESE, BEAVATKOZÁSOK	113
7.1.	AKCIÓTERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓ RENDSZERE	113
7.2.	Városhoz központi akcióterület	117
7.3.	Szociális városrehabilitációval érintett akcióterület	121
7.4.	Gődény akcióterület	125
7.5.	BEAVATKOZÁSOK A VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLETEN	127
7.6.	BEAVATKOZÁSOK A SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓVAL ÉRINTETT AKCIÓTERÜLETEN	150
7.7.	GÖDÉNY AKCIÓTERÜLET BEAVATKOZÁSAI	166
7.8.	AKCIÓTERÜLETEK FEJLESZTÉSÉNEK PRIORIZÁLÁSA ÉS VÁRHATÓ FORRÁSIGÉNYE 173	
8.	FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTOK	178
8.1.	ELŐNYÖK ÉS SZŰK KERESZTMETSZETEK FELTÁRÁSA	180
8.1.1.	KÖZLEKEDÉS	180
8.1.2.	KÖRNYEZETI MINŐSÉG	181
8.1.3.	VÁROSREHABILITÁCIÓ	184
8.1.4.	FEJLESZTÉSEK KÖRNYEZETI HATÁSA	185
8.1.5.	CÉLSTRUKTÚRA A VÁROS RÉSZI CÉLOK KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA 186	
9.	ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM	187
9.1.	4.1. Az antiszegregációs terv célja	188
9.2.	4.2. Antiszegregációs beavatkozások	191
10.	STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	198
11.	STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	202

12.	MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI	205
12.1.	A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	205
12.2.	AZ INTEGRÁLT STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS SZERVEZETI ELVÁRÁSOK	208
13.	TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ	214
14.	INGATLANGAZDÁLKODÁSI TERV	227
15.	PARTNERSÉGI KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE	243
15.1.	PARTNERSÉG	243
15.2.	LAKOSSÁGI KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT KIÉRTÉKELÉSE	246
15.3.	A PARTNERSÉG FENNTARTÁSA	255
16.	MONITORING	256

1. VÁROS SZEREPE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN

1.1. CIGÁND HELYE A VÁROSHÁLÓZATBAN

Magyarország városállománya túlnyomó többségben kisvárosokból áll, jelenleg 214 harmincezerél kisebb lakosságszámú város van az országban. A kisváros kategóriába azok a városok tartoznak, amelyek 30000-nél kisebb lakosságszámmal rendelkeznek. Mindössze 22 kisváros haladja meg a 20000 főt, 10000 és 20000 fő közötti lakosságszámú kisvárosok száma 2000-ben 66 volt. A 10000 lakosú városok teszik ki a városok jelentős részét, 126 város. Nagy problémát jelent, hogy a kisvárosok többségében alacsony az infrastruktúra fejlettsége, intézményi ellátottsága közepesfokú vonatkozásban hiányos, melynek eredményeként jelentős részük térségi funkciójuk ellátására csak részben alkalmas.

1. Táblázat: Városok számának változása Magyarországon 1949-2009 között

1949	54	
1960	63	+9
1970	75	+22
1980	96	+21
1990	166	+70
1995	200	+34
2000	237	+37
2005	289	+52
2009	306	+17

Mint a táblázatból is látható a 20. század második felében a városok száma drasztikusan növekedett. 1949-1990 között a városok számának folyamatos növekedése az állam szocialista rendszer városparti településpolitikájából ered. A várossá nyilvánítások üteme a nyolcvanas évek derekán gyorsult fel; 1983 és 1989 között 70 településnek juttattak városi címet, közülük 41 egyetlen évben, 1989-ben lépett a városok sorába. A városok számának gyors „felfutása” több tényezővel magyarázható. A „rendszer” gazdasági és kezdődő politikai válsága következtében erősen visszaestek az állami beruházások, a gyengülő

rendszer egyre kevésbé tudott ellenállni a különböző kritikáknak, ill. követeléseknek. Az önkormányzatok állami finanszírozásában megjelentek a normatív elemek, így csökkentek a városok és a községek közötti különbségek e téren. Így a várossá-nyilvánítás egyre kisebb teherterítést jelentett az állam számára. Másrészt az 1984-ben általánossá tett városkörnyéki igazgatási szisztémában egy sor „városkörnyék-központ” községi jogállású volt, s ezeket a településeket folyamatosan városi címmel ruházták fel. A helyi lobbik is egyre több község várossá-nyilvánítását kényszerítették ki. A kilencvenes években folytatódott a várossá nyilvánítási folyamat, 2000 óta pedig felgyorsult. A városi rang megszerzése ma elsősorban presztízskérdés. A várossá nyilvánítás ma semmiféle (közvetlen) anyagi előnnyel nem jár, igaz, semmilyen, a városi jogállásból fakadó kötelezettséget sem jelent. A várossá nyilvánítási hullám mára túlcsapott a fellelhető városi települések körén, ma már egyszerűen nincs olyan városi szerepkörű település az országnak, amely nem rendelkezne városi ranggal. A széleskörű várossá nyilvánítás eredményeként nincsen város nélküli térség Magyarországon. Az elmúlt húsz éves városadományozási hullámok hatására számos olyan település emelkedett városi rangra, amelyek csupán néhány városi intézménnyel rendelkeznek, városi múltjuk nincs, településképük, társadalmuk falusias, gyakran infrastrukturális ellátottságuk is szerény.

A fentiekből adódóan jelenleg a területfejlesztésben két nézet van a városok kérdésében: az egyik nézet szerint szigorú követelményrendszert kellene kidolgozni a városi rang odaítéléséhez, vagyis „bezárni az ajtót” az újabb várossá nyilvánítások előtt. A másik nézet szerint viszont ha már újabb és újabb községek nyerték el a városi címet, akkor azokat „valódi” városokká kell fejleszteni, „ellátni” városi intézményekkel és valódi térségi központtá emelni őket.

Az alapvetően vidékies (rurális) kistérségekben, ahol a város is döntően a vidéki gazdaság közigazgatási, szolgáltató központja, ott a városokban is a vidéki térség igényei dominálnak, a város a vidék függvényében, annak szükségletei szerint fejlődik. Az elmúlt két évtized területpolitikájának legnagyobb hibája az volt, hogy felborult a területfejlesztés belső egyensúlya, nem a súlyának megfelelő figyelmet kapott a városfejlesztés. Az Európai Unió fejlesztési céljait magába foglaló Lisszaboni stratégia megvalósításában a városoknak kiemelt szerepet kell biztosítani. A Magyarországi területfejlesztés a rendszerváltás óta nem tudta kellő mértékben oldani a Budapest szindrómát, az országos decentrumok nem fejlődtek kellő mértékben, valamint a vidék leszakadása erősödött. Ennek legfontosabb oka, hogy erre nem állt rendelkezésre kellő mértékű forrás a problémák kezelésére. A 2007-2013 közötti költségvetési időszak kellő

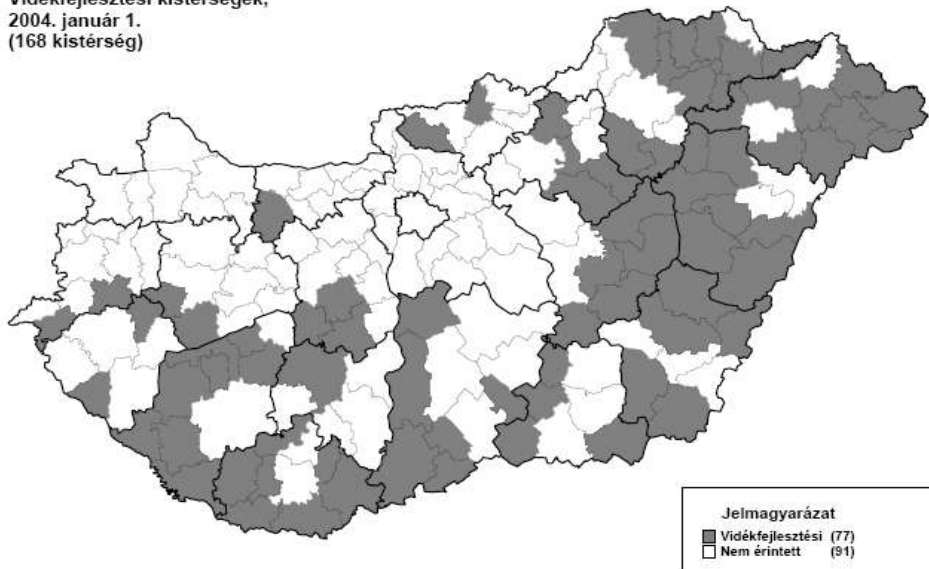
mértékű forrást biztosít ahhoz, hogy a területfejlesztési politika hatékonyan kezelje ezeket a problémákat. Különböző programok keretében kerül megújításra, funkcióbővítésre és rehabilitációra Magyarország városhálózata.

A Magyarországon városi ranggal rendelkező településeket áttekintve megállapítható, hogy hazánkban jellemzően tradicionális alapokon nyugszik a városok jellege és jelenléte. Ez tetten érhető abban, hogy alig vannak városi funkciókat veszített települések és kevés azon városok száma, melyek a történelmileg közeli időszakban fejlődtek volna várossá a városi funkciókat tekintve, hiszen melyik jelenleg is jelentős térszervező erővel rendelkező településről ne lenne elmondható, hogy korábban piaci központként, mezővárosként, vagy valamilyen magasabb rangú városként játszott központi szerepet az adott térség életében. Az egyetlen kivételt talán a múlt század koncentrált ipari fejlesztései nyomán kialakult városok jelentik, melyek falvakba történő nagy erősségű migráció útján éreztették először központi hatásukat. Később ezeket a településeket is városi rangra emelték.

Az elmúlt évtizedekben zajló széleskörű várossá nyilvánítás eredményeként nincsen város nélküli térség Magyarországon, a megállapításra egyik jellemző példa a Bodroghöz, hiszen Cigánd csak 2004-ben nyert el a városi jogállást, vagyis a térség hosszú időn keresztül város nélküli térség volt. A kis lélekszámú kisvárosok magas koncentrációja a vidékfejlesztési kistérséget jellemzi, ebből adóan itt alacsonyabb az urbanizációs szint. Az alábbi térkép Magyarország vidékfejlesztési kistérségeit reprezentálja, mint látható a vidékfejlesztési kistérségek koncentrációja jóval magasabb a hátrányos helyzetű térségekben (Balassagyarmat-Békéscsaba vonaltól keletre eső területek, Dél-Dunántúli régió), amely az egyik magyarázata ezeknek a kistérségeknek a gazdasági elmaradottságára.

1. Térkép: Vidékfejlesztési és kedvezményezett kistérségek koncentrációja Magyarországon

Vidékfejlesztési kistérségek,
2004. január 1.
(168 kistérség)

KSH, 2004, FA

A kedvezményezett kistérségek,
2004. január 1.
(168 kistérség)

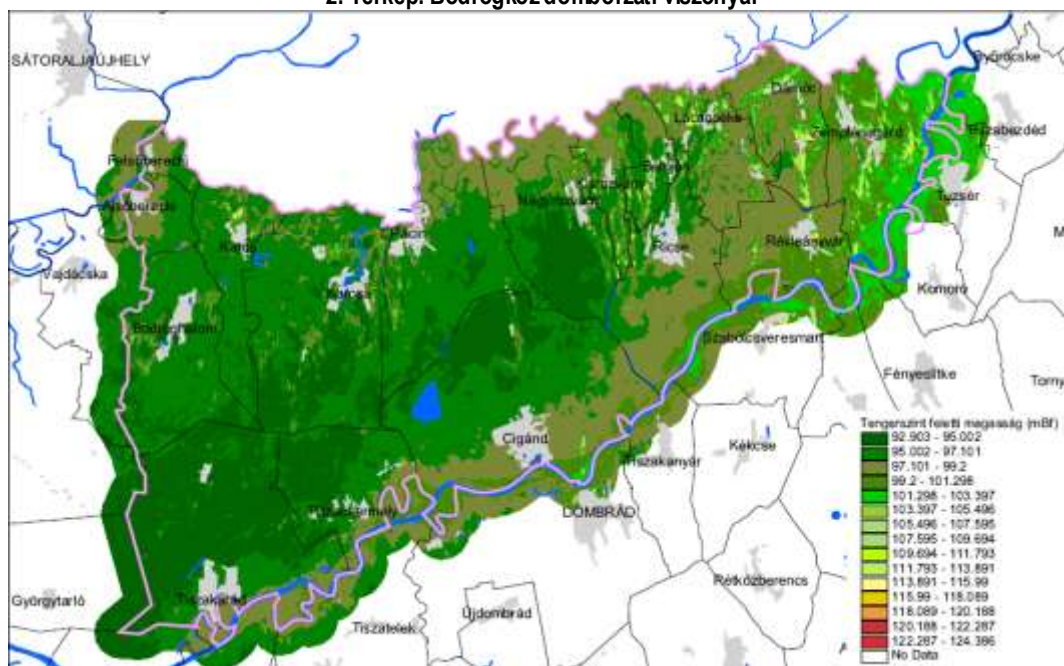

KSH, 2004, FA

Forrás: KHS

Cigánd az Észak-magyarországi Régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Bodrogtőzben található, a Bodrogtőz legnagyobb települése. A Bodrogtőz a Tisza- Latorca – Bodrog folyók által határolt területet jelöli. Cigánd Sátoraljaújhelytől 40, Sárospataktól 30 km re a Tisza jobb partján fekszik. A folyó hét évszázados, néha fojtogató öleléséből szabadult ki a település az 1994-ben átadott II. Rákóczi Ferenc közúti hídnek köszönhetően. Ezáltal időjárástól, évszakoktól függetlenül megnyílt az út Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, elsősorban a 15 km-re lévő Kisvárdra irányába.

2. Térkép: Bodrogtőz domborzati viszonyai

Forrás: Bodrogtőzi kistérség integrált területfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetgazdálkodási programja

A falvak s városok elkülönülését, a városoknak a településhálózatban foglalt helyét elsősorban a településhierarchiában elfoglalt pozíció határozza meg, ezt a pozíciót viszont a szűkebb értelemben vett városi funkciók összetétele, egyes szerepkörök ill. e szerepköröket ellátó intézmények jelenléte vagy hiánya, a városi funkciók választéka határozza meg. A települési hierarchia szerint Cigánd mezocentrumnak minősül a térségben, a kistérségi központi funkcióból eredően, városkategória alapján kisváros. A település a Bodrogi térség ellátásában kiemelt jelentőségű, a településszerkezetben betöltött szerepét tekintve ez a leghangsúlyosabb funkciója. Cigánd az alacsony infrastruktúra fejlettség, intézményi ellátottság miatt a térség szükségleteinek ellátására csak részben alkalmas, bár az elmúlt időszak fejlesztései sokat javítottak ezen a hiányon.

1.2. CIGÁND VONZÁSKÖRZETÉNEK BEMUTATÁSA

A kistérségi központi funkcióval rendelkező városok többsége esetében a városok vonzaskörzete megegyezik a kistérséggel, vagy közép és nagyvárosok, megyeszékhelyek esetén túlmutat azon. Cigánd város esetében a település vonzaskörzete megegyezik a Bodrogi kistérséggel, amelynek a kistérségi központja a város. Tekintve, hogy más városok nincsenek a kistérségben, mikrotérségek sem alakultak ki, így a kistérség 17 településének ellátásában a kistérségi központ kiemelkedő szerepet játszik. Cigánd esetében, mivel a vonzaskörzetnek a Bodrogi kistérség települései tekinthetők, röviden szükséges bemutatni a kistérség gazdasági, társadalmi struktúráját, amely a térség városfejlesztését jelentős mértékben befolyásolja.

A Bodrogi Kistérség egy fiatal kistérség, csupán 2004-ben jött létre. A kistérség a Tisza és a Bodrog, valamint a Szlovák - Magyar államhatár között fekszik, területe mintegy 401 km², népessége 18 866 fő.

2. Táblázat: Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségeinek demográfiai mutatói

Kistérség	Lakónépesség		Élve születés	Halálozás	Belföldi vándorlási különbözet	A 60 éves és idősebb népesség aránya az állandó népesség-ből, %, december 31.
	az év végén, fő	változása a 2001. év végéhez, %	ezer lakosra			
Abaúj-Hegyközi	14 835	-7,4	12,2	15,6	-16,0	19,7
Bodrogeközi	17 419	-7,5	11,8	15,2	-18,1	18,9
Edelényi	35 475	-5,6	12,4	15,5	-16,3	19,3
Encsi	23 947	-0,7	12,7	14,2	-10,4	17,3
Kazincbarcikai	61 238	-6,3	8,9	13,9	-10,3	19,7
Mezőcsáti	14 549	-5,0	10,4	14,8	-11,7	18,7
Mezőkövesdi	43 128	-5,4	8,9	16,8	-4,8	23,5
Miskolci	269 090	-4,4	9,9	13,0	-5,1	20,6
Ózdi	70 984	-7,3	12,0	14,7	-14,9	20,6
Sárospataki	25 964	-7,5	8,2	14,7	-9,7	20,1
Sátoraljaújhelyi	23 336	-9,1	8,6	13,9	-16,7	19,7
Szerencsi	43 662	-4,6	11,0	13,7	-13,1	19,4
Sziksói	19 015	-3,0	11,4	15,5	-12,3	18,3
Tiszaújvárosi	33 117	-2,6	9,9	12,9	-3,3	16,8
Tokaji	13 875	-8,6	7,2	17,0	-14,7	22,2
Összesen	709 634	-5,3	10,2	14,1	-9,3	20,1

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

A Bodroghözre kedvezőtlen demográfiai folyamatok jellemzőek, a legutóbbi népszámláláshoz képest 7,5%-os népességfogyás mutatható ki, a megye 15 kistérsége közül itt volt a harmadik legintenzívebb, a fogyás mértéke (a Sátoraljaújhelyi és a Tokaji kistérségekben magasabb a népességfogyás mértéke). A népességfogyást indukáló tényezők között a vándorlási veszteség és a természetes fogyás egyaránt szerepel. Az ezer lakosra jutó halálozások száma magasabb, mint az élve születések száma, a belföldi vándorlási különbözet itt a legmagasabb Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. Összességében a népmozgalmi folyamatokra negatív tendenciák jellemzőek, amelyek szintén akut válságjegyeket eredményeznek és folyamatos népességcsökkenést.

A kistérséget az alábbi települések alkotják.

3. Táblázat: Bodroghközi kistérség települései (Cigánd vonzáskörzetének nagysága)

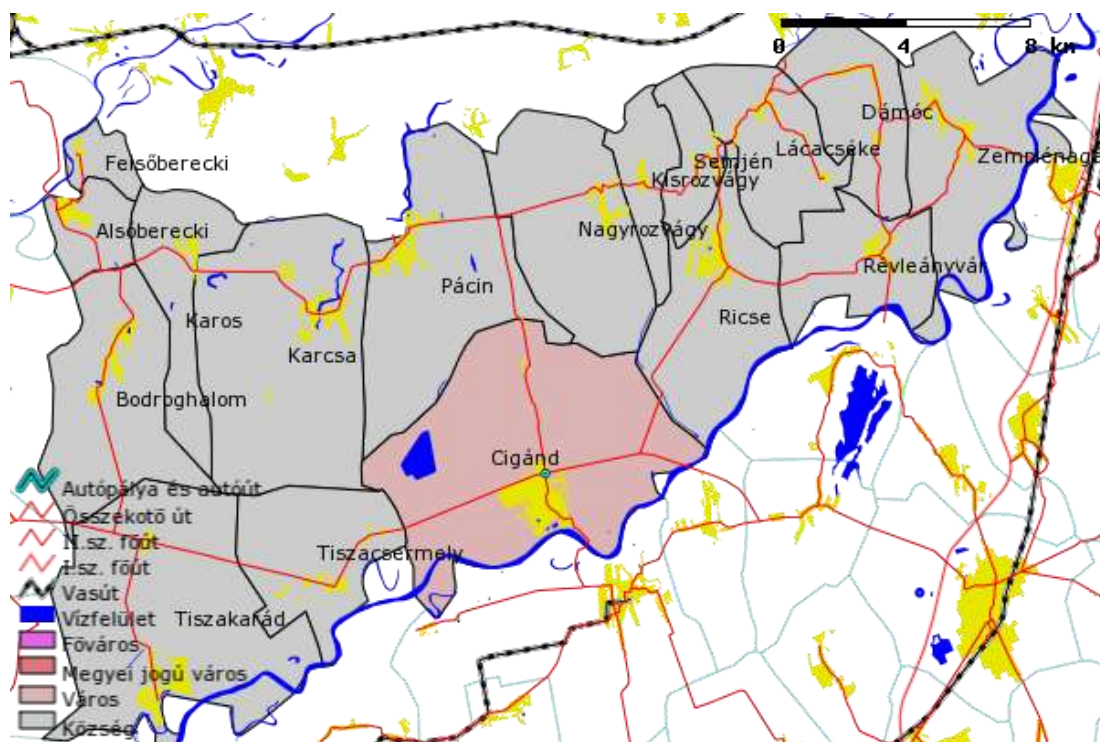
Megnevezés	Jogállás	Terület (hektár)	Népesség (fő)
Alsóberecki	Község	686	804
Bodroghalom	Község	2686	1451
Cigánd	Város	5676	3239
Dámóc	Község	1599	415
Felsőberecki	Község	353	302
Karcsa	Község	4370	1936
Karos	Község	1532	534
Kisrosvány	Község	834	188
Lácacséke	Község	1625	387
Nagyrosvány	Község	2682	718
Pácin	Község	3393	1497
Révleányvár	Község	1650	540
Ricse	Község	2475	1834
Semjén	Község	784	523
Tizsacsermely	Község	2028	657
Tizsakarád	Község	4756	2586
Zemplénagárd	Község	2909	826

Forrás: KSH

A kistérség település struktúrájára az aprófalvas településszerkezet a jellemző, az 1000 fő alatti települések száma 11 db, a kistérség településeinek 64%-a, az 1000-1999 fős települések száma 4 db, a 2000-4999 fős települések száma 2 db. Egyedülálló az egész országban, hogy egy kistérségben ennyire magasan reprezentáltak az aprófalvak, mint a Bodroghközi kistérségben. A kistérség urbanizációs szintje mindössze 17,3%, Cigánd az egyetlen városi rangú település. A kistérség településszerkezete, a városok hiánya, a perifériális fekvés a gazdasági pangás és alacsony teljesítőképesség egyik eredője. Ezeknek fényében Cigánd, mint a kistérség egyetlen városa, gazdaságilag és társadalmilag dinamizálható központja a térségi munkamegosztásban központi helyet foglal el.

3. Térkép: Bodrogi kistérség (Cigánd és vonzáskörzete)

Forrás: VÁTI

A Bodrogi kistérség a kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI.17.) Kormányrendeletben meghatározott komplex programmal segített leghátrányosabb helyzetű kistérség. „A bodrogi kistérség egyike a legfiatalabb területi egységeknek: csupán 2004-ben, a kistérségi rendszer legutóbbi módosításakor hozták létre. Az adatok alapján bátran kijelenthető: a Bodrogi ma az ország legfejletlenebb, leghátrányosabb helyzetű, legelesettebb kistérsége. Nem egyszerűen az egyik a legelmaradottabbak közül, hanem egyértelműen és minden lényeges vonatkozásban „a” legrosszabb helyzetű a 2004-től hatályos kistérségi besorolás területi egységei között.” (KISS – LŐCSEI, 2006, *Falu Város Régió 2006/2* p36-42). A Bodrogi hanyatlásának történeti gyökerei vannak, ugyanis a trianoni határok elvágták a bodrogi települések természetes térkapcsolatait (Királyhelmece, Nagykapos), ebből adódóan nincs természetes térségközpontja. A trianoni békeszerződés Magyarország több térsége számára maradandó és akkumulációs válságjegyeket idézett elő, ilyen válságterületek alakultak ki a bodrogi, szatmári, beregi, bihari, viharosok stb. térségekben. Mindennek következtében a kistérséget elkerülték az elmúlt 65 évben a terület- és településfejlesztési források, a népességmegtartó erő folyamatosan csökkent, ma már mindössze a korábbi maximális népességszám alig 2/3-a él itt.

2013. január 1-jén megalakultak a járásek, amely a magyarországi közigazgatási átszervezések legjelentősebb mikrotérségi szintű változása volt a rendszerváltás óta, ugyanis eddig a települési önkormányzatok és a megyei önkormányzatok közötti közigazgatási szint nem működött. A kistérségek nem közigazgatási, hanem területfejlesztési céllal jöttek létre és területfejlesztési feladatokat láttak el. Vidéken 175, a fővárosban pedig 25 járás alakult. A járási hivatalok a megyei kormányhivatalok részeként, a megyei szintnél alacsonyabb államigazgatási feladatokat hivatottak ellátni. Cigánd a cigándi járás központja, vagyis járási központi rangja van. A járási hivatalok elsősorban okmányirodai, gyámügyi, gyermekvédelmi, szociális, állategészségügyi, környezet és természetvédelmi, igazgatási ügyeket vesznek át településektől. A járásrendszer pozitív hatása az államigazgatási feladatok decentralizációja és alacsonyabb területi szinten történő megjelenése.

Készült a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TEIR) segítségével a VÁTI Nonprofit Kft. Informatikai Igazgatóságán.

Forrás: TEIR

Az egyes városi rangú településeket elsősorban a vonzáskörzetükhöz tartozó vidéki települések között betöltött szerepe, a települések szükségleteinek kielégítése teszi várossá, ebből adódóan a városi szerepkör a vidéki települések igényeinek és ellátásának függvényében alakul. Cigánd az alábbi önkormányzati feladatokat, funkciókat látja el térségi szinten. Az alábbi táblázatban regionális, megyei és kistérségi szinten összesítjük azokat a feladatokat, közszolgáltatásokat és intézményeket, amelyek térségi jelentőségűek.

	REGIONÁLIS	MEGYEI	KISTÉRSÉGI
Gazdaság, kereskedelem (Gazdasági funkció)	-	-	Piac, Pénzügyi szolgáltatások Vendéglátóegységek Nagykereskedelmi egységek
Államigazgatás, közigazgatás (Közfunkció)	-	-	Járási Hivatal Kistérségi központ Okmányiroda Gyámügy Építésügyi hatóság, engedélyezési hatóság Rendőrség Tűzoltóság (önkéntes) Polgárőrség
Közlekedés, távközlés (Városi funkció)	-	-	Közösségi közlekedés (távolsági buszmegálló) Benzinkút Postahivatal
Oktatás (Városi funkció)	-	-	Általános iskola és óvoda
Egészségügy (Városi funkció)	-	-	Járó beteg szakellátás Központi körzeti ügyelet Fogászati szakrendelés Gyógyszertár
Szociális ellátás (Városi funkció)	-	-	Nappali ellátást nyújtó idősek klubja Szociális alapszolgáltatási Központ Bölcsőde

Kultúra (Közösségi funkció)	-	Muzeális intézmények	Művelődési Ház Városi könyvtár
Turizmus, rekreáció (Közösségi funkció)	-	Turisztikai attrakciók	Sportcsarnok Szálláshely Vendéglátóhely

Mint a táblázatból látható a Cigándon található funkciók és intézmények teljes mértékben kistérségi hatókörűek, regionális szintű ellátórendszerek egyáltalán nem találhatóak a városban, még megyei szinten mindössze a kulturális és turisztikai funkciók emelhetők ki. A Bodrogközi kistérség településeinek túlnyomó többsége szolgáltatáshiányos település, ebből adódóan Cigánd funkció és intézményi ellátottsága a vonzáskörzetére nézve is meghatározó, lényegében az egész kistérség dinamizálásában meghatározó jelentőséggel bír Cigánd városi szerepkörének és funkcióinak erősítése. Összességében Cigánd város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában a térségi igények, a város-vidék harmonikus fejlődésének elősegítése központi jelentőséggel bír.

1.3. VÁROS SZEREPE A TÉRSÉGI MUNKAMEGOSZTÁSBAN

1.3.1. TERMÉSZET

A terület természeti állapotát tekintve vegyes és változó képet mutat. A növényzet kiterjedését és jellemzőit nagyrészt a mezőgazdasági művelés határozta meg. 1998-tól a belvíz miatt nagy területeken lehetetlenült el a szántó művelés. 1999-2001 között jelentősen nőtt a parlagon hagyott műveletlen területek aránya. 2001 őszén azonban a szárazabbra forduló időjárás lehetővé tette ezeknek a területeknek a szántását. Jelenleg a parlag területeket több helyen ismét művelés alá vonták. A terület természeti állapota elkeserítő. A szántóterületek nagy aránya, a korán jött napos, meleg időben a terület egészének vízháztartását veszélyeztető vízveszteségeket okoz. Ugyancsak jelentős vízvesztést okoz a területen a belvíz elvezetés.

Természetes, illetve természet közeli növénytakaró csak foltokban található a területen. E foltok nagy része a két folyó hullámsíkján található. Ugyanakkor a táj természeti potenciálját jelzi, hogy a hosszan elhúzódó, viszonylag alacsony árvizekből a talajon átszivárgó, valamint a Felsőberecki-főcsatornából kivezetett vizek által feltöltött tavakban számos vízmadár fészkel. A vizek, vizenyős rétek élővilágát azonban jelentősen veszélyezteti a vízhiány, illetve a sajnos gyakori égetés.

A terület természeti állapotának javítása elképzelhetetlen a vízpótlás megoldása, viszonylag állandó, magas vízszint biztosítása, az égetés megtiltása, illetve a mező- és erdőgazdálkodás szerkezetének gyökeres átalakítása nélkül.

2008.-ban használatba vették az országban elsőként megvalósult árvízi tározót Cigánd – Nagyrozvággy – Pácin külterületén. A tározó igen jelentős lépés a korábban katasztrófákat is okozó árvíz-veszély csökkentése érdekében.

1.3.2. KÖZLEKEDÉS-FÖLDRAJZI KAPCSOLATOK

A Bodroγκöz tájegység Magyarország és Borsod-Abaúj-Zemplén megye észak-keleti részén helyezkedik el. A területet északról a szlovák államhatár, keletről – délkeletről a Tisza medre, nyugatról - északnyugatról a Bodrog határolja. A kistérség közlekedésére az elzártság jellemző, hiszen az államhatár és a folyók közelsége nehezen áttérhető akadályt képeznek.

Cigánd nem tölt be a közlekedési hálózatban regionális vagy megyei szerepkört, amely abból adódó, hogy a települést nem érintik jelentősebb közlekedési folyosók. A nemzetközi jelentőségű közlekedési útvonalak elkerülik a várost és a térséget egyaránt. A kistérség és Cigánd nem rendelkezik vasúti kapcsolattal, mivel a bodroγκözi kisvasutat 1970-es években felszámolták, ebből adódóan az összes tranzit forgalom a közutakat terheli. A térség elszigeteltségét fokozza a vasúti kapcsolat teljes hiánya. A legközelebbi vasútvonal Cigándról Kisvárdán érhető el, Kisvárdán áthalad a 100-as vasútvonal, amely Kelet-Magyarország egyik legfontosabb vasúti közlekedési tengelye. A főutak és a vasúti kapcsolatok hiánya a gazdaság dinamizálása elé jelentős akadályokat vet, gyengíti a térség megközelíthetőségét.

1994-ben megépült a II. Rákóczi Ferenc Tisza-híd Cigánd és Kékcse között, amely új lehetőséget nyitott a Bodroγκöz és a Nyírség összeköttetésére, ezzel a két tájegység közötti közvetlen közlekedési kapcsolat jött létre. A Tisza-híd felépülésével a Bodroγκöz izoláltsága csökkent.

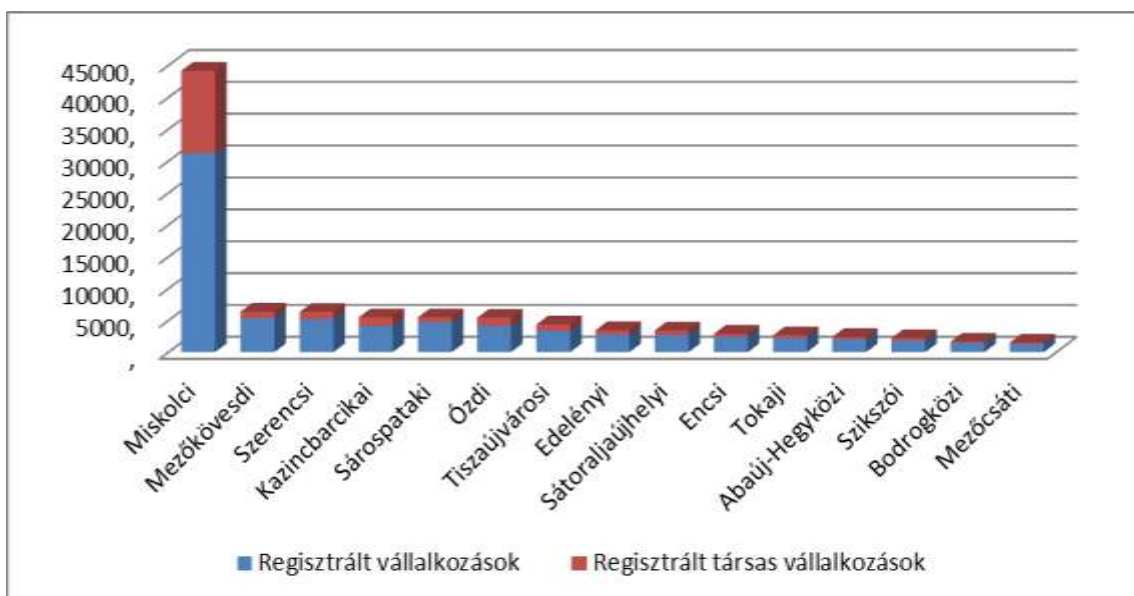
A Bodroγκöz az ország belseje felől a 37. számú másodrendű főúton közelíthető meg, a kistérség kelet-nyugat irányú gerincét a 3814. jelű Sárospatak – Cigánd – Kisvárdá összekötő út és a 3807. jelű Sátorajáújhely – Pácin – Zemplénagárd összekötő út képezi, a további közutak jellemzően ezeket kötik össze vagy a települések bekötőújaként ezekhez kapcsolódnak. A közutak mindegyike alsórendű összekötő vagy bekötőút, főútvonal közvetlenül nem érinti a térséget. Cigánd a kistérség közúti hálózatában centrális pozíciót tölt be, amelyet földrajzi elhelyezkedése és kistérségi központi szerepköre tesz indokolttá.

1.3.3. A VONZÁSKÖRZET GAZDASÁGI ELEMZÉSE

Figyelembe véve a vonzaskörzet gazdasági, társadalmi adottságait kijelenthető, hogy a Bodroγκözi Kistérség ma az ország egyik legelesettebb, leghátrányosabb térsége. A gazdasági válságjegyek közül kiemelhető az egész országban itt a legalacsonyabb a regisztrált vállalkozások száma (530 db), különösen alacsony a tőkeerősebb társas vállalkozások száma (164 db).

1. ábra: Vállalkozások száma és megoszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségeiben; 2011

Forrás: TEIR, KSH

A vállalalkozási struktúrára a mikrovállalkozások felülreprezentáltsága jellemző, a kistérségből hiányoznak a nagyobb foglalkoztató vállalkozások. A vállalkozói sűrűség itt a legalacsonyabb a megyében, az ezer lakosra jutó vállalkozások száma mindössze 30 db, ez az érték az egész országban itt a legalacsonyabb (országos érték: 123).

4. Táblázat: Ezer főre eső vállalkozások száma Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségeiben

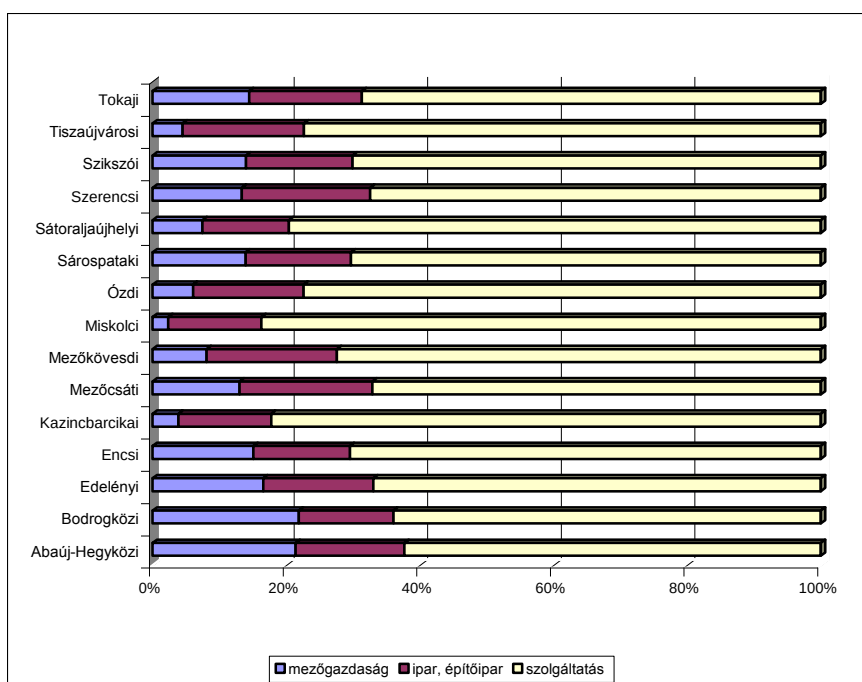
Kistérség megnevezése	Ezer főre eső vállalkozások száma
Abaúj-Hegyközi	50
Bodrogközi	30
Edelényi	50
Encsi	47
Kazincbarcikai	61
Mezőcsáti	49
Mezőkövesdi	80
Miskolci	108
Ózdi	51
Sárospataki	73
Sátoraljaújhelyi	76
Szerencsi	60
Sziksói	51
Tiszaújvárosi	82
Tokaji	71

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

A vállalkozások ágazati megoszlására a mezőgazdaság erőteljes jelenléte jellemző és a szekunder szektor alul reprezentáltsága, összességében a vállalkozások ágazati megoszlása nem kedvez a foglalkoztatásnak.

2. ábra: Vállalkozások ágazati megoszlása Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

A munkanélküliségi ráta kifejezetten magas a kistérségben, a nyilvántartott álláskereső aránya megyei szinten a harmadik legmagasabb érték, a tartós munkanélküliek száma a munkavállalási korú lakosság 14,1%-a. A vonzáskörzet egyik legnagyobb problémája az akut munkanélküliség, amely a perifériális térségekre az egész országban jellemző. A legnagyobb foglalkoztatók az önkormányzatok és a közszféra intézményei.

5. Táblázat: Munkanélküliséget reprezentáló mutatók Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségeiben

	A nyilvántartott álláskereső	A 180 napon túl nyilvántartott álláskereső	A pályakezdők
	aránya a munkavállalási korú népességből, %	aránya a nyilvántartott álláskeresőkből, %	
Abaúj-Hegyközi	24,0	15,4	64,5
Bodrogközi	21,7	14,1	65,1
Edelényi	18,3	10,7	58,4
Encsi	22,4	14,7	65,4
Kazincbarcikai	12,2	7,2	59,0
Mezőcsáti	18,1	11,6	64,0
Mezőkövesdi	8,6	4,6	53,8
Miskolci	9,3	5,9	64,1
Ózdi	16,3	10,8	66,1
Sárospataki	14,7	9,2	62,9
Sátoraljaújhelyi	14,3	9,6	67,6
Szerencsi	13,8	8,6	62,0
Sziksói	20,1	13,7	68,0
Tiszaújvárosi	8,9	5,6	63,0
Tokaji	16,8	10,7	64,0
Összesen	12,9	8,2	63,3

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

Össességében a város vonzáskörzetét több területen akut válságjegyek sújtják, amely a térség sorvadásához, és periférikus helyzetének fokozásához vezetett. A válságjegyek a demográfiai folyamatokban, a gazdaság területén, a közlekedés-földrajzi tekintetben egyaránt kimutatható. A térség fejlesztésében a városfejlesztés rendkívül meghatározó, mivel az aprófalvas településszerkezet szolgáltatásihiányosságának oldódását és a gazdaság fejlődését segíti, ennek következtében pedig a demográfiai folyamatok optimalizálódását segíti. A gazdasági folyamatokat pozitív irányba mozdíthatja a Cigándon épülő ipari terület és az országos szabad vállalkozási zónák kialakítása.

2. VÁROSI SZINTŰ HELYZETÉRTÉKELÉS

A bodrogi kistérség/cigándi járás jellegzetes központ nélküli, kistelepülés. Falvainak átlagos lélekszáma alig haladja meg az ezret (1094 fő), de öté az ötszázat sem éri el. A központtá kijelölt Cigándon kevesebb, mint 3200-an élnek. Cigánd országos viszonylatban is az egyik legelmaradottabb városi jogú település, a kistérségi központok között pedig, egyértelműen a legrosszabb helyzetű. A jövedelmi, foglalkoztatási, vállalkozássűrűségi, személygépkocsi ellátottságban ténylegesen az utolsó, a munkanélküliségi rangsorokban is csak 1-2 másik központot előz meg. Az egy főre jutó adóköteles jövedelem a vidéki átlag egyharmada körüli, ráadásul az 1990-es évek elejéhez képest is lényegesen romlott a pozíciója. 2001-ben az aktív keresők aránya alig haladta meg a vidéki átlag felét, ezzel az ország utolsó 200 települése közé került, de még a kistérségen belül is csak négy községben tapasztalhatunk ennél alacsonyabb értéket. A lemaradás közvetlen okai többek között: a vállalkozások hiánya, az inaktív korúak magas aránya, valamint a hátrányos helyzetű lakosok létszámából adódóan az eltartottak, fiatalok nagy száma.

Cigánd nem csupán a központi funkciók hiánya miatt nem tudja betölteni az igazi kistérségi centrummal együtt járó feladatokat, a város munkaerőmérlege negatív, azaz jóval többen járnak el a településről dolgozni, mint ahány oda ingázó munkavállalókat regisztráltak. Cigándon a környező településeknél alacsonyabb a foglalkoztatási szint: a népességnek alig 16%-át regisztrálták foglalkoztatottnak, ez 5 százalékponttal alacsonyabb a többi település átlagos értékénél. A munkanélküliséget tekintve a száz aktív lakosra jutó regisztrált munkanélküliek száma alapján a környező településeken rosszabb a helyzet. A legfontosabbnak számító jogi személyiségű vállalkozások arányából Cigánd kistérségen belüli súlya nem éri el a 10%-ot sem. Mindezen tényezők összehasonlításaként a körzetközponthoz képest alacsonyabb az átlagos adóköteles jövedelem, mint a kistérség többi településén átlagosan. / Forrás: Bodrogi kistérség- Önkormányzat/

2.1. TÖRTÉNETI FEJLŐDÉSI TENDENCIÁK BEMUTATÁSA

Cigánd Sátorajújhelytől 40, Sáropataktól 30 km-re a Tisza jobb partján fekszik. A folyó hét évszázados, néha fojtogató öleléséből szabadult ki a település az 1994-ben átadott II. Rákóczi Ferenc közúti hídnak köszönhetően. Ezáltal időjárástól, évszakoktól függetlenül *megnyílt az út* Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, elsősorban a 15 km-re lévő Kisvárdra irányába.

A falu első okleveles említése 1289-ben történt adományozó levélben található, amikor a Tomaj nemzetségbeli Sámod fia Miklós vejének, Berencsi Egyed fia Kondrádnak adományozta Zygand nevű jószág felét (Forrás: *Cigánd története*). A lakosok a lápos, mocsaras részek között meghúzódó buckákon telepedtek le a

Tisza öntésterületén, a folyó mellett. Ez a rendkívüli környezet az állandó árvizek, járhatatlan utak, költözködések, az árvízről tönkrement vetések, kaszálók sem tántorították el a helybélieket attól, hogy itt hagyják ezt a természet által megnehezített környezetet. Cigándon a korábbi évszázadokban az életet a Tisza folyóhoz való viszony határozta meg, ez alapján négy fő történeti időszakot határozhatunk el egymástól.

1, Küzdelem a víz ellen 1850-70-ig: A XIX. Század második felében megindultak a folyamatszabályozási munkálatok és a véd-művonalak kiépítése.

2, A lehetőségek hazája. 1870-től- 1945-ig: A lecsapolt ártéri területek és mocsarak helyén táperőben gazdag földeket kaphattak a Cigándra érkező szerencsét próbáló telepesek. Ennek köszönhetően a lakosságszám jelentősen gyarapodott.(1842: 1981 fő, 1941: 5114fő)

3, Jelentkező problémák: A 1945-60 közötti időben a szocialista termelési viszonyok és a termőföld kimerülése együttesen szabtak határt a korábbi fejlődésnek. 1965-70 után, a TSZ - ben megindult gépesítés, műtrágya-használat, nagyüzemi gazdálkodás hatására javultak a termelési eredmények, csökkent a mezőgazdaság munkaerő igénye és megindult a lassú elvándorlás.

4, Halmozottan hátrányos kistérség. 1995 után: A hajdani tápanyagban gazdag földek kimerültek, aranykorona értékük alacsony. A rendszerváltás után a mezőgazdaságban végbemenő jelentős gépesítési hullám, piacnyitás és az ezzel járó erős verseny, tovább csökkentette a föld által eltartott lakosok számát. A földek visszaadásával megindult a lassú föld-felvásárlás, a hatékonyságot javító birtok koncentráció, ez szintén tovább csökkentette a mezőgazdasági tevékenységből élők számát. Közben a Cigándhoz legközelebb fekvő szabolcsi térségi gazdasági központok (Kisvárdá, Záhony), illetve Miskolc, Ózd munkaerőpiaca folyamatosan csökkent. A helyi lakosság képzettsége a rendszerváltás 10. évére versenyképtelenné vált, ehhez társult még a tömegközlekedés területén jelentkező hátrány, a nehézkes mobilitás. Akinek nincs személygépkocsija, - ha képzettsége megfelelő-nehezen talál állást a környéken a nem megfelelő tömegközlekedési szolgáltatások miatt. Ezek a külső és belső kedvezőtlen folyamatok 2006-ra a Bodrogi közti kistérséget Magyarország legrosszabb gazdasági és társadalmi helyzetű kistérségévé tették. 2013. január 1-től Cigánd székhellyel létrejött a Cigándi járás.

2.2. VÁROSSZERKEZET

2.2.1. A VÁROSSZERKEZET MEGHATÁROZÓ MORFOLÓGIAI ÉS TÖRTÉNETI TÉNYEZŐK

Cigánd a Bodrogi közben, a Tisza jobb partján fekszik. Domborzatát illetően – a Bodrogi köz középső részétől eltérően itt – a Tisza mentén kevésbé változatos a felszín. A terület éghajlata mérsékelt meleg, közel a mérsékelt hűvös éghajlati típushoz. A csapadék évi összege 580 mm körüli. A Bodrogi köz kistáj részét képező terület fontosabb potenciális erdőterületei a tölgy – kőris - szil ligeterdők és a kőrismező éger láperdő, valamint a gyertyános tölgyesek. A környező településekhez hasonlóan Cigándon is a mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területek vannak túlsúlyban, a terület 54%-át foglalják el, a rétegző gazdálkodás közel 13%-on folyik, összesen 1%-nyi a területen folyik kert, gyümölcs és szőlő gazdálkodás. A vízenyős terület aránya a nádasokkal együtt csupán 1%, magas a vízfolyások aránya (Tisza), és van egy víztározó is a településen. A nagyarányú mezőgazdasági hasznosításnak "köszönhetően" a természetes növényzet már csak nagyon kis mozaikokban, természeti területeken található meg. Ezek jellemzően erdők, gyepek és vizes élőhelyek lehetnek. A fennmaradt erdők sokkal inkább faültetvények, mintsem természetes erdők. A Tisza töltéseinek kívüli terület nagy része magas talajvízű, mentesített, alacsonyártéri síkság.

Cigánd települési szerkezete két részre bontható. Egyik a folyószabályozások előtti időre datálható. Egyenes vonalvezetésű utcák, viszonylag sűrűn beépített lakóterületek jellemzik ezt a magot. Ez a terület a mai településszerkezetben a református templomtól a Falumúzeum és a Hősök tere vonaláig húzódik. Ettől jól elkülönülnek a szabályozás után – a már árvízmentes területeken – kialakított lakótömbök. A hirtelen megnőtt területekkel a beépítéskor és az utcahálózat kialakításakor rendkívül

bőkezűen bántak, így napjainkra nagykiterjedésű, be nem épített zárványterületeket találhatunk. Még akkor is, ha a település fénykorában közel 5000 embernek volt az otthona, a mai lakosság számmal szemben. A település szerkezet a fent említett okokból kifolyólag rendkívüli módon centralizált. Ebben a struktúrában idegenül hat a 3814. számú út, amely a település törzsterületéről leszakítja a város északi lakóterületeit. Erre merőleges a korai időkből fennmaradt Fő utca, valamint a Petőfi utca. Kapcsolatuk a település központján keresztül, szűk utcákon keresztül alakult ki. Megoldásra váró probléma a település térszerkezetének felülvizsgálatakor. A település centrális berendezkedését tovább erősíti az a tény is, hogy a legtöbb közintézmény itt összpontosul. Habár a település kiterjedése – a jelenlegi lakos számhoz képest – viszonylag nagy, ettől függetlenül nem alakultak ki alközpontok sem az ellátásban, sem a térszervezésben. Mai szabályozott állapotában a Tisza védműveivel, mint aktív befolyásoló tényező már nem játszik szerepet a települést formáló tényezők között. Kizárólag, mint határoló elem húzódik keresztül a közigazgatási területen kelet-nyugati irányban. A külterület nagy részén mezőgazdasági tevékenység folyik, kevés az erdősült terület. Új külterületi térszerkezet formáló tényező az árapasztó tározó, a település belterületétől északkeleti irányban.

2.2.2. A VÁROS SZERKEZETÉT MEGHATÁROZÓ KÖZLEKEDÉSI TÉNYEZŐK

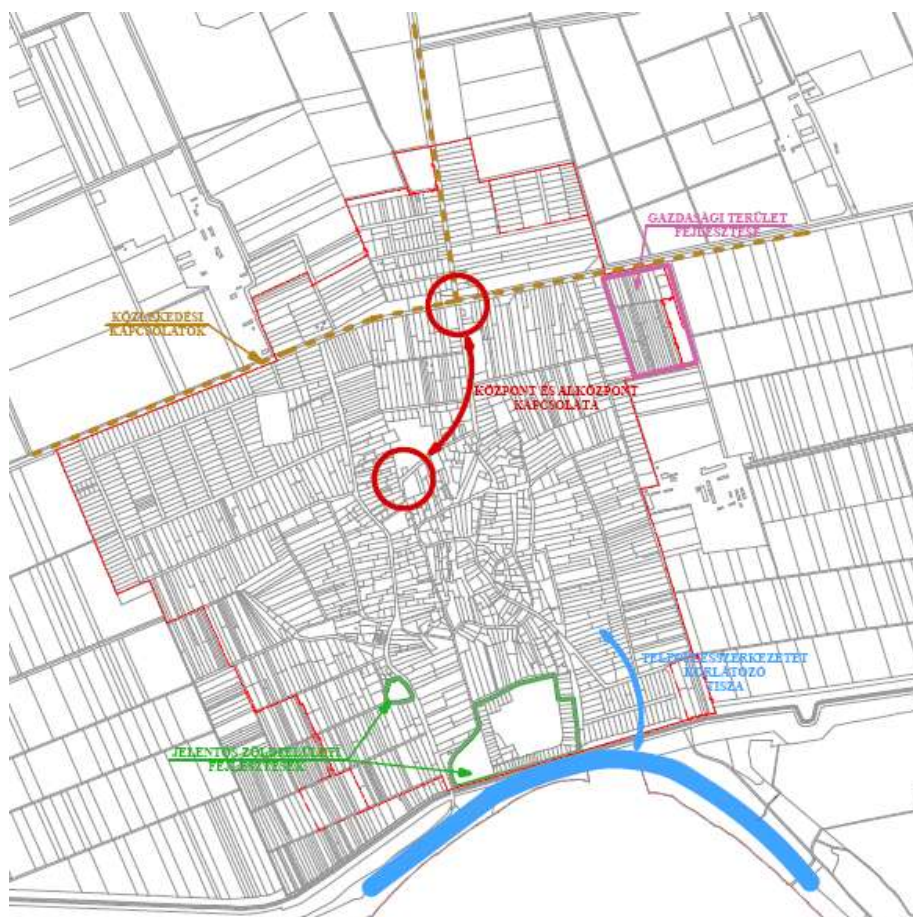
A település közúton jól megközelíthető és a közúti kapcsolatai is jók. A települést kettő a Magyar Közút Kht. Kezelésében lévő út érinti:

- 3814. számú összekötő út Kisvárdra és Sárospatak irányába
- 3827 számú összekötőút

Ezek egyben a település fő útjai. A két út a település belterületén keresztezi egymást. A két út elválasztó hatással van a településszerkezetre. A két út szerepe meghatározó a településen, hiszen nemcsak összekötő utak, hanem a településen belül gyűjtőút funkciót is ellátnak. Az önkormányzat útjai közül a Petőfi utca, Fő utca gyűjtőfunkciót tölt be. A település többi útjai, többségében kiszolgáló utak. Összességében a település úthálózata optimális képet mutat, nincsenek olyan városrészek, amelyek el lennének zárva a közúthálózattól.

2.2.3. VÁROSSZERKEZETI PROBLÉMÁK

- A településen áthaladó Kisvárdra-Sárospatak út potenciális fejlesztési pontja a településnek, ugyanakkor ebből kifolyólag jelentős környezeti terhelés mellett konfliktus pontja is a városnak. (főút-lakóterületek; főút mellett kijelölt, potenciálisan a legjobb gazdasági területek-lakóterületek)
- A Fő utca köti össze a hagyományos és az „újkori” településközpontot, ezért elengedhetetlen a fejlesztése, korszerűsítése.

- A település hagyományos falusias jellegű (XIX. század vége) utcáin elég sok a jellegzetesnek mondható beépítés, lakóépület. A hagyományosan kialakult városközpont (Fő utca) környékén településközponti területen, igényes, a település kedvező arculatát bemutató, a meglévő értékek továbbfejlesztésével környezetrendezést, város rehabilitációt szükséges végrehajtani.
- Jelentős méretű zöldfelület fejlesztések végrehajtása elengedhetetlen lenne a település környezeti javítása érdekében.
- A távlati térségi, gazdasági (akár turisztikai, akár terciér ágazati) kismértékű fejlődés várható hatásaként jelentkezhető, visszafogott népesség növekedésből származó lakóterület igényt a településrészek között tervezett (már hatályos tervekben is szereplő) lakóterület bővítés ki tudja elégíteni.
- Településszerkezeti korlátozó tényező a Tisza és véd művei a belterület déli oldalán. Folyamatos konfliktus van jelen a folyóhoz effektív közel eső területeken, amely csak igen komoly vízrendezési beavatkozással lehet megnyugtató módon rendezni.

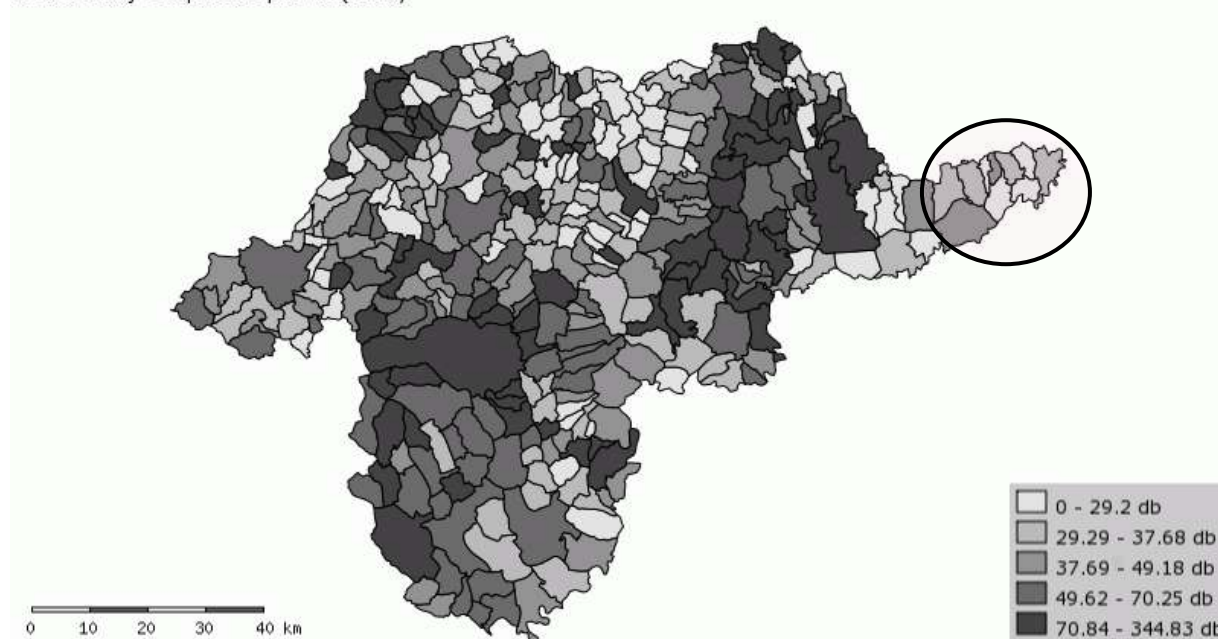

2.3. A VÁROS GAZDASÁGÁNAK JELLEMZÉSE

2.3.1. VÁLLALKOZÓI STRUKTÚRA

A Bodrogi kistérség Borsod-Abaúj-Zemplén megye egyik legalacsonyabb vállalkozói sűrűségű térsége, amely az alábbi térképen is látható. A kistérségben belül Cigánd a magasabb vállalkozói sűrűségű települések közé tartozik, azonban országosan nézve a város az egyik legalacsonyabb vállalkozói sűrűséggel rendelkező városi ranggal rendelkező települése.

1000 lakosra jutó regisztrált gazdasági vállalkozások száma [Adatforrás: KSH]
Borsod-Abaúj-Zemplén települései (2007)

Forrás: Területi Információs Rendszer

A helyi gazdaság potenciáljára jellemző, hogy a vállalkozásoktól származó 30 millió Ft vállalkozói adóbevétel az önkormányzat összköltségvetésének mindössze 2%-a, a rendelkezésünkre bocsátott 2007 adatok alapján. A helyi gazdasági szereplők összes száma növekedett ugyan 30%-kal a 2001-2005 közötti időszakban, valószínűsíthető azonban, hogy sok közöttük a kényszervállalkozás. Az egy főre vetített helyi adóbevétel 2300 Ft/fő nagyon alacsony, a kistérségben több település megelőzi a várost, pl. Ricse, Pácina, Tiszakarád stb. Azonban kedvező tendenciák is megfigyelhetők, a település külterületén épülő víztározó jelentős bevételt eredményezett e tekintetben az önkormányzat számára.

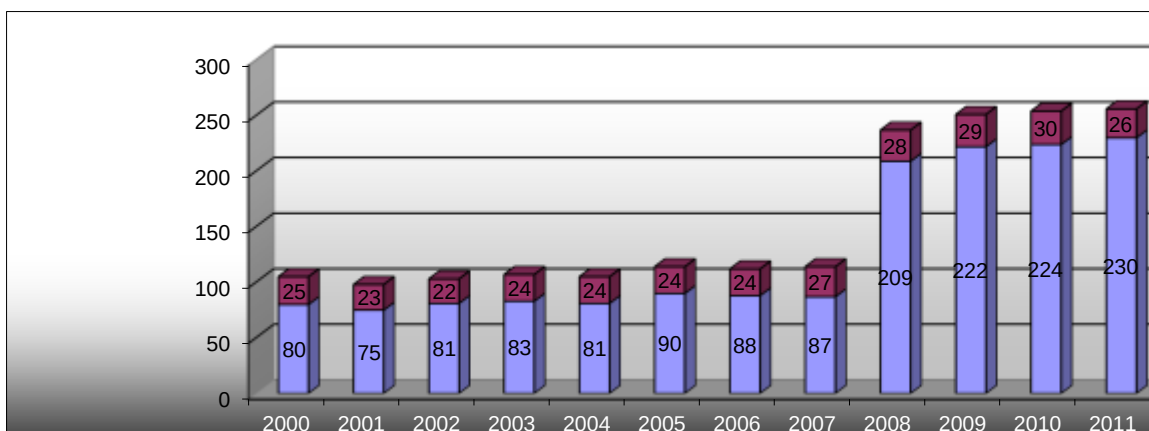
Év	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Helyi adó bevétel (eFt)	863	5445	4395	3357	6316	20908	82431

A vállalkozások száma a vizsgált 2000-2011 közötti referencia időszakban enyhe mértékben emelkedett, az egyéni vállalkozások számának emelkedése adta a növekedés nagyobb részét, a társas

vállalkozások arányának változása statikus képet mutat. Az egyéni vállalkozások száma 2008-ban jelentősen megnövekedett. Ennek oka, hogy az őstermelőket ebben az évben regisztrálják a vállalkozások közé. Számuk 2008 után is növekszik, egészen 2011-ig.

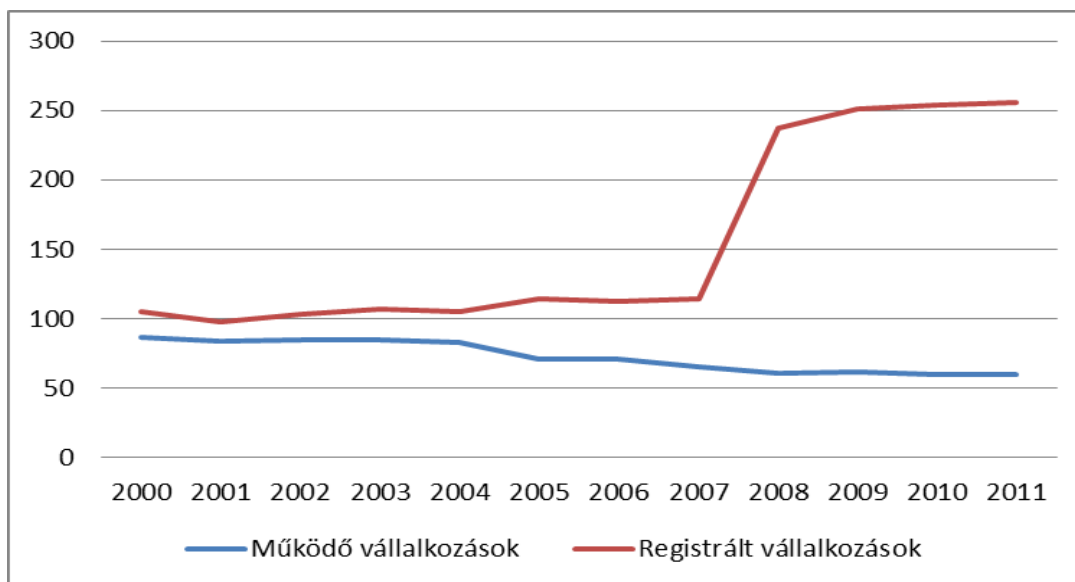
3. ábra: Vállalkozások számának változása 2000-2011 között (db)

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A regisztrált vállalkozások számának alakulása tökéletesen tükrözi az előbb megállapított, 2008-ban bekövetkezett őstermelői regisztrációt. A működő vállalkozások számában viszont folyamatos csökkenés figyelhető meg. Kezdetben enyhe, majd 2004-től kezdve nagyobb mértékben. Ennek eredményeként a működő vállalkozások száma 2011-re csaknem a felére csökkent a kezdeti 2000-es évhez képest.

6. ábra: Működő és regisztrált vállalkozások száma Cigándon 2000-2011 között

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A gazdaság két fő alappillére a mezőgazdaság és a szolgáltatások (oktatással), egyik területen sem várható érdemi növekedés a következő években. Összegezve megállapítható, hogy a helyi gazdaság, termelői szféra nagyon fejletlen, a jelenlegi feltételrendszer mellett nem várható érdemi változás ezen a területen. A vállalkozások megoszlását az alábbi táblázat reprezentálja, melyből megállapítható, hogy a településen működő 135 gazdasági szervezet közül, az egyéni vállalkozások adják a vállalkozások túlnyomó többségét.

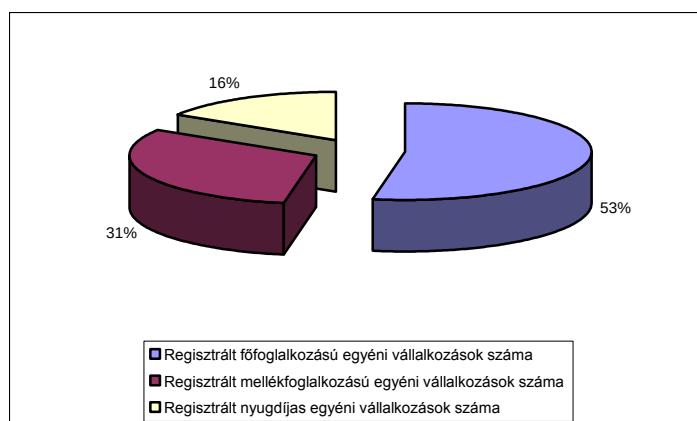

Vállalkozások megoszlása	db	%
Regisztrált egyéni vállalkozások száma	87	64,5
Regisztrált betéti társaságok száma	15	11,2
Regisztrált korlátolt felelősségű társaságok	10	7,4
Regisztrált költségvetési szerv és intézmény	4	2,9
Regisztrált közkereseti társaságok	0	0
Regisztrált mezőgazdasági szövetkezetek száma	0	0
Regisztrált részvénytársaságok száma	0	0
Regisztrált szövetkezetek száma	0	0
Működő non-profit szervezetek	19	14,0
Regisztrált gazdasági szervezetek száma összesen	135	100

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

Az egyéni vállalkozások megoszlását az alábbi ábrával szemléltetjük, amelyből megállapítható, hogy jelentős a regisztrált mellékfoglalkozású egyéni vállalkozó.

4. ábra: Regisztrált egyéni vállalkozások megoszlása

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A működő vállalkozások száma a településen az elmúlt években állandósult, jelentős fejlődés nem tapasztalható ezen a területen a vizsgált időszakban (1999-2005). Különösen az építőipar (3-ról 8-ra) és pénzügyek (1-ről 5-re) területén figyelhető meg növekedő tendencia, míg a szállítás területén egy csökkenő tendencia (2002-es 10-ről 3-ra).

Működő vállalkozások száma alakulása nemzetgazdasági ágak szerint (1999-2005)

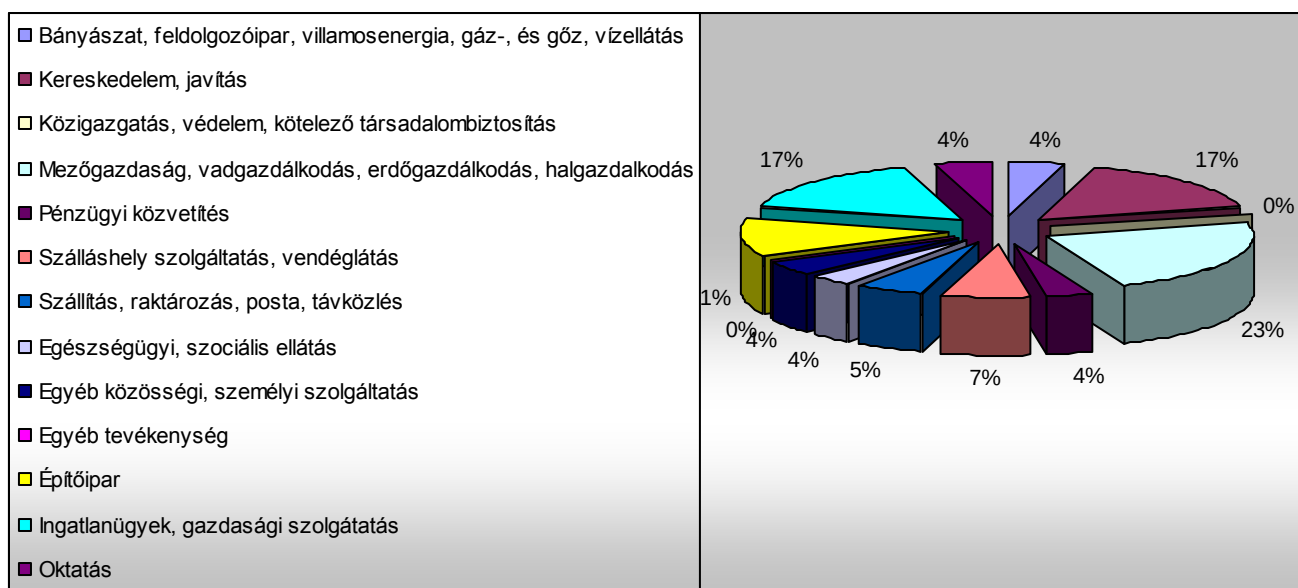
	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Működő vállalkozások száma a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halgazdálkodás nemzetgazdasági ágakban	13	11	12	10	11	10	10
Működő vállalkozások száma a bányászat, feldolgozóipar, villamos energia, gáz-, gőz-, vízellátás nemzetgazdasági ágakban	5	4	3	5	4	5	5
Működő vállalkozások száma az építőipar nemzetgazdasági ágban	3	6	7	7	9	7	8
Működő vállalkozások száma a kereskedelem, javítás nemzetgazdasági ágban	14	14	13	14	14	16	15
Működő vállalkozások száma a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás nemzetgazdasági ágban	5	5	4	4	4	5	6

Működő vállalkozások száma a szállítás, raktározás, posta, távközlés nemzetgazdasági ágban	5	7	9	10	7	3	3
Működő vállalkozások száma a pénzügyi közvetítés nemzetgazdasági ágban	1	1	2	4	4	5	5
Működő vállalkozások száma az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás nemzetgazdasági ágban	4	4	4	4	4	4	6
Működő vállalkozások száma az oktatás nemzetgazdasági ágban	7	9	12	12	12	9	9
Működő vállalkozások száma az egészségügyi, szociális ellátás nemzetgazdasági ágban	2	2	2	2	2	2	1
Működő vállalkozások száma az egyéb közösségi, személyi szolgáltatások nemzetgazdasági ágban	5	4	2	2	2	2	3
Működő vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, az év során, vállalkozási demográfia szerint)	64	67	70	74	73	68	71

A vállalkozások ágazati megoszlására a mezőgazdaság dominanciája jellemző, jelentős még a kereskedelem, javítás, valamint a gazdasági szolgáltatások nemzetgazdasági ágban a vállalkozások száma.

5. ábra: Vállalkozások megoszlása nemzetgazdasági ágak szerint

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

Cigándon az 1-9 fő közötti mikrovállalkozások száma a legelterjedtebb, 78% tartozik ebbe a kategóriába. A foglalkoztatott nélküli vállalkozások száma 19,2%.

Vállalkozások megoszlása a foglalkoztatotti létszám alapján

0 és ismeretlen fős regisztrált vállalkozások száma	22
1–9 fős regisztrált vállalkozások száma	89
10–19 fős regisztrált vállalkozások száma	2
20–49 fős regisztrált vállalkozások száma	1
250–499 fős regisztrált vállalkozások száma	0
500 és több fős regisztrált vállalkozások száma	0

50–249 fős regisztrált vállalkozások száma

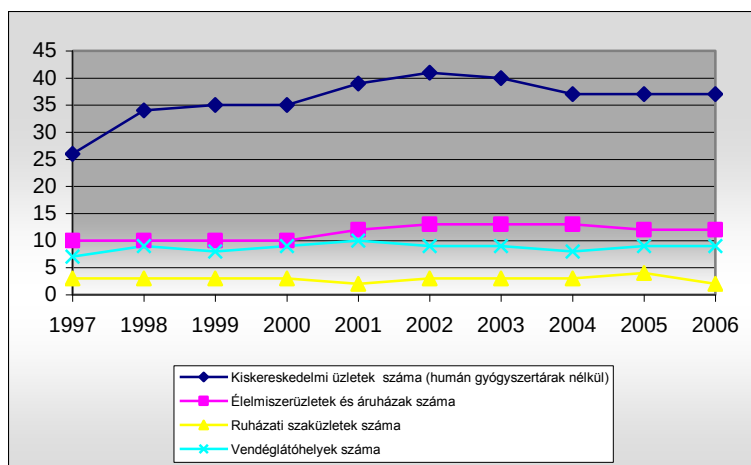
0

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A munkaerőpiaci problémák, az akut munkanélküliség egyik eredője, hogy nem működnek a településen nagyobb foglalkoztató (közepes) vállalkozások, 19 főnél magasabb foglalkoztató nem működik a városban. A gazdasági folyamatokat pozitív irányba mozdíthatja a Cigándon épülő ipari terület és az országos szabad vállalkozási zónák kialakítása.

A kereskedelmi üzletek száma egy enyhén növekvő tendenciát mutat, bár az utóbbi években egy visszaesési szakasz figyelhető meg. Az üzletek számának változási iránya mutatkozik meg az élelmiszer áruházak területén is, mely a növekvő, és az utóbbi években visszaeső tendenciát mutatja. A növekvő piaci versenyt jelzi, hogy a ruházati üzletek száma csökken, a növekvő piaci igények miatt, és a közeli nagyvárosokban nyíló nagyobb áru kínálatot biztosító üzletekkel nem tudnak versenyezni a helyi ruházati üzletek.

6. ábra: Üzlet típusok számának alakulása

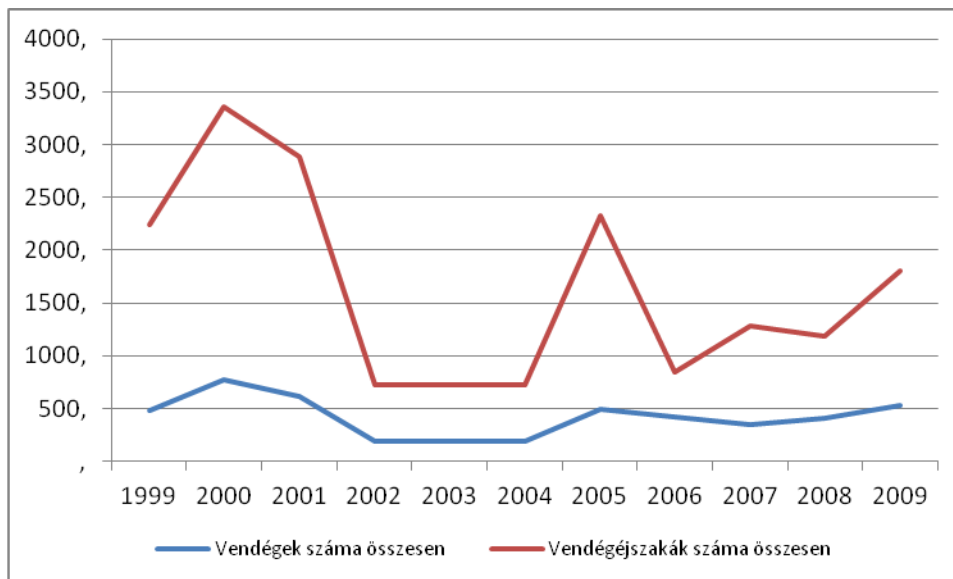
Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

2.2.1 TURIZMUS

A Bodrogi kistérség 1999-2009 közötti turisztikai adatait megvizsgálva megállapítható, hogy a külföldiek aránya elhanyagolható, valamint a vendégforgalomban erős ingadozás figyelhető meg. A csúcst 2000-ben éri el, majd az elkövetkező években erős visszaesés jellemzi. Ez elsősorban a belföldi turisták csökkenése miatt következik be. 2004 és 2009 között emelkedés jellemzi a kistérséget, de még így is elmarad a 2000-es csúcstól. A vendégéjszakák számában is ugyanez az ingadozás figyelhető meg. A külföldiek aránya nem jelentős, csupán 3 olyan év van amikor a külföldi vendégek az összes vendég 10%-át vagy többet tesznek ki. A fennmaradó években 1-6% a külföldiek aránya, de van olyan év is (2004) amikor nem regisztráltak külföldi vendégeket kistérségben. Érdekes megfigyelni, hogy a vizsgált periódus első éveiben a külföldi turisták inkább a kereskedelmi szálláshelyeket keresték fel, majd az arány megfordul és 2006-tól már jóval több külföldi szállt meg magán szállásokon, mint kereskedelmi szálláshelyeken.

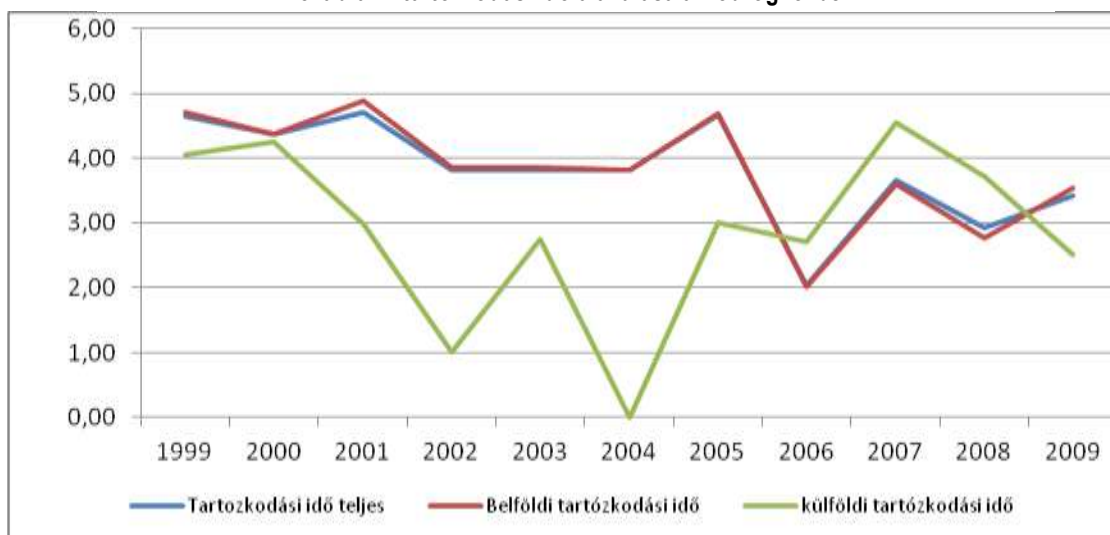
7. ábra: Vendégforgalom alakulása a Bodroghözben 1999-2009 között

Forrás: KSH

Férőhelyek tekintetében a kistérség ellátottsága stabilnak mondható. A magánszálláshelyek férőhelyeinek száma nem produkál jelentősebb elmozdulást. A kereskedelmi férőhelyek már változatosabb képet mutatnak. A KSH adatai alapján 1999-ben mindössze 50 db férőhely állt rendelkezésre, 2009-re ez az érték a hatszorosára emelkedik. Igaz, hogy ez az emelkedés nem egyenletesen történik, hanem egy év alatt következik be. 2008 és 2009 között az adatok alapján 251 új kereskedelmi férőhely létesült, amely jelentős emelkedésnek mondható. A Bodroghöz turisztikai adatait reprezentáló összesítőt az alábbi táblázat tartalmazza.

8. ábra: A tartózkodási idő alakulása a Bodroghözben

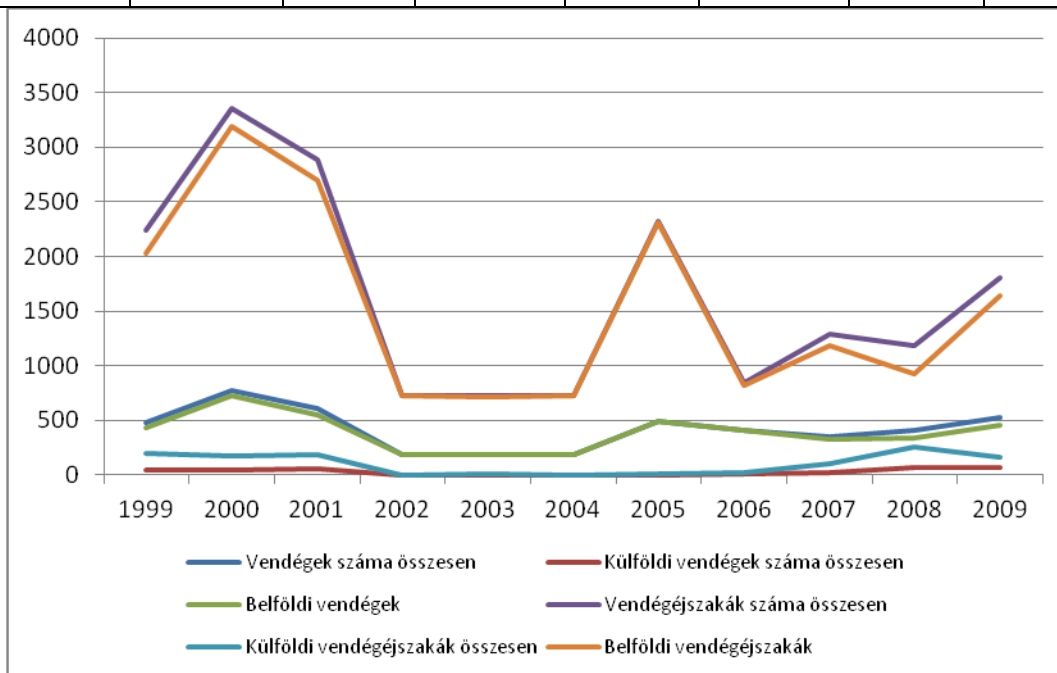
Forrás: KSH

Ami pozitívum, hogy az ide látogató turisták nem 1-2 napot töltenek el a kistérségben, hanem a hosszabb tartózkodási idő a jellemző. Átlagosan 3-4 nap a tartózkodási idő. Ez igaz mind a belföldi mind a külföldi turistákra egyaránt. Sőt megfigyelhető a külföldiek esetében egyfajta tartózkodási idő növekedés.

9. ábra: A Bodroghöz turizmusának keresleti mutató, 1999-2009

	Magán férőhelyek száma	Kereskedelmi férőhelyek száma	Vendégek száma kereskedelmi szálláshely	Vendégek száma magán szálláshely	Külföldi Vendégek száma kereskedelmi szálláshely	Külföldi Vendégek száma magán szálláshely	Vendégéjszakák kereskedelmi szálláshely	Vendégéjszakák magán szálláshely	Külföldi Vendégéjszakák kereskedelmi szálláshely	Külföldi Vendégéjszakák magán szálláshely
1999	14,	50,	440,	41,	50,	,	2113,	123,	203,	,
2000	41,	120,	711,	58,	39,	2,	3122,	238,	167,	7,
2001	48	145	537	77	62,	,	2504	382	185,	,
2002	55,	,	29,	161,	,	2,	410,	317,	,	2,
2003	55,	,	29,	161,	4,	,	410,	317,	11,	,
2004	55,	,	29,	161,	,	,	410,	317,	,	,
2005	58,	63,	362,	136,	,	4,	1648,	680,	,	12,
2006	66,	56,	237,	179,	,	10,	373,	473,	,	27,
2007	58,	56,	196,	155,	3,	19,	617,	670,	37,	63,
2008	87,	54,	285,	121,	33,	36,	663,	526,	33,	224,
2009	79,	305,	300,	229,	36,	31,	1020,	785,	36,	132,

Forrás: KSH

A szezonális tekintetében elmondható, hogy a turisztikai szezon májustól augusztusig tart. A szeptember tekinthető egy gyenge utószezonnak, mivel több nagy rendezvény ekkor kerül megrendezésre.

Tekintve, hogy a kistérség Cigánd jelenleg minimális turisztikai infrastruktúrával és szervezett, épített turisztikai attrakciókkal rendelkezik. Vendégek és vendégéjszakák regisztrálására nem került sor a 2006-ig vizsgált KSH adatok alapján. Kereskedelmi szálláshelyek nincsenek a településen és a magán szálláshelyek száma is korlátozott, a város szálláshely kínálat rendkívül alacsony. A településen a vendégéjszakák száma 80 db volt 2007-ben és 2008-ban egyaránt, 2007-et megelőzően nincs adat, külföldiek által eltöltött vendégéjszakák nem voltak. A településen 9 db vendéglátóhely működik, melyből 1 étterem, hét bár/borozó kategóriába tartozik. Tekintve, hogy Cigándon csak 2007-ben volt

vendégforgalom a KSH adatai alapján, így nem lehet vizsgálni az átlagos tartózkodási időt és más turisztikai adatokat.

Turisztikai attrakciók bemutatása, a desztináció turisztikai kínálata

- Karos - Honfoglalás kori temető és látogató centrum: Az 1986-90 között folytatott régészeti ásatások során Karos község határában került elő a Kárpát-medence jelenleg leggazdagabb három honfoglalás kori temetője. Az ott eltemetettek egy része még a Kárpátoktól keletre eső szállásokon született, részese volt a honfoglalás nagy művének, s a 10. század sorsfordító eseményeinek is. Az ott eltemetettek között volt egy rendkívül gazdag férfi sír is. A benne nyugvó előkelő minden bizonnyal a 10. század első felében uralkodó magyar nagyfejedelmek belső embere, katonai kíséretének egyik vezetője, s a mellette talált pénzek tanúsága szerint kalandozó hadjáratok egyik irányítója lehetett. Mellette temették el családtagjait, kísérő harcosait és a szállásán élt házi szolgákat is. A leletek - s a környék más hasonló temetői - arról tanúskodnak, hogy a környéken, a Felső-Tisza-vidéken helyezkedett el a 10. század első felében a magyar nagyfejedelmek hatalmi központja. Ennek a gazdag leletanyagnak a bemutatására jött létre egy látogatócentrum, amely kétségkívül a térség legnagyobb attrakciója lehet.
- Kisrosvágyi - Honfoglalás kori falu: A településen található régészeti park egy honfoglalás kori település és egy teljesen feltárt X. századi magyar temető rekonstrukciója. A honfoglalás kori települést Kisrosvágy község határában építették fel. A természetes környezetben - 15 hektáron - álló falu az első régészeti park, ahol a látogató megismerheti, hogyan éltek (élhettek) eleink a IX-X. században. A karosi honfoglalás kori temető helyén kialakítandó emlékparkhoz kapcsolódva Karcsa és Pácin községek közötti határrészen, a Sérhomok dűlőben egy, a 10-11. századi mindennapi életet bemutató falut, régészeti skanzen hoztak létre. Kutatások azt bizonyítják, hogy a Sérhomok dűlőben a 10-11. században egy nagy kiterjedésű falu állt. Nemcsak a régészeti ásatásokon leggyakrabban feltárt, a kora középkori Európában általánosan elterjedt földbeásott házakat, hanem az írásos forrásokból, néprajzi analógiákból ismert jurtákat, boronaházakat és kőalapú faházakat is bemutatnak itt. A kialakított falukép minden részletében hiteles, egészében azonban szükségképpen rekonstruált.
- Pácin - Bodrogközi múzeum: A múzeumépület Magyarország legnagyobb, egyedülálló reneszánsz kastélya. Története évszázadokra nyúlik vissza. A 14. században a tokaji vár tartozéka, a török hódoltság után a Serédi, majd az Alaghy család tulajdona. Birtokjogát 1571-ben a Mágóchy család szerezte meg, a jelenleg is látható kastélyt 1560-1581 között építették. A hajdani fényében pompázó kastély egyik fő nevezetessége a Bodrogköznek. Teljes képét adja a tájegység népművészetének, népi kultúrájának. Állandó kiállítások: a hagyományos parasztgazdálkodás a Bodrogközben, Bodrogközi halászat, Kastélyenteriőr.
- Karcsa – református templom: A Karcsai református templom Magyarország egyik legértékesebb rotunda temploma (az egész országban csak néhány van belőle). Legendája szerint egykor régen a tündérek építették. Azok a tündérek, akik a Karcsa-tó mélyén laktak és az ugyancsak ott élő, de elszaporodott boszorkányok elől menekültek. Ezért két nap és két éjjel alatt felépítették a templomot. Harangja pedig azért nincs, mert amikor két tündér éppen repítette az ezüstharangot, a boszorkányok üldözőbe vették őket. Már-már elérték a tündéreket, amikor a faluban megszólalt a kakas - erre a boszorkányoknak vissza kellett térniük lakhelyükre. Ám a harangot szállító tündérek is megijedtek, és elejtették a harangot. A harang magával rántotta a tornyot is, és mind a kettő eltűnt a Karcsa vizében. Minden 100 évben egyszer hallatja a hangját az eltűnt harang. A templom két részből áll. Először a szentély épült meg téglából, amely kívülről kerek, belülről hatszögletes középterű hat boltozott félköríves fülkével, egyedülálló, s különbözik a többi magyarországi rotundától. A belső fülkét elválasztó

pillérek felett hatszögű kupoladob, laterna volt. A rotundának az átmérője 8m, fülkéinek mélysége 1-1,5m között változik. Építése a XI. sz. végére a XII. sz. elejére tehető.

- Tisza, természeti táj: A térség és a település a természeti adottságoknak köszönhetően számos természeti értékkel rendelkezik (ritka növény és állatfajok, Tisza folyó), amely a turisztikai attrakciófejlesztés központi eleme lehet jövőre. A Bodrogló az érintetlen természeti környezete teszi egyedülállóvá. A természetes vízi, falusi turizmus területén jelentős értékek vannak, amelyek kihasználását a víztározó építése pozitívan befolyásolhatja a megfelelő önkormányzati, vállalkozói szándék és szakmai koncepció együttes érvényesülése esetében.
- Cigándi tájmúzeum: Ez a Bodrogló legnagyobb és legaktívabb néprajzi tájmúzeuma, amely a Bodrogló kulturális, néprajzi, történelmi értékeit reprezentálja. A Falumúzeum épülete a húszas évek paraszti polgárosodási folyamatába bekapcsolódó falut eleveníti meg, jelenleg négy helyiség látogatható: két enteriőr – a tisztaszoba és a pitvar – és két kiállító helyiségben szőttes és helytörténelmi kiállítás található. Az épület hátsó részében (szín és istálló) foglalkoztató teret alakítottak ki, foglalkoztató funkcióval. A Falumúzeum kiemelt szerepet tölt be a város hagyományainak ápolásában, őrzésében.
- Kerékpárturizmus: A Tisza és az árapasztó tározó árvízvédelmi töltésén kiépített több kilométernyi aszfaltozott kerékpárút, biztonságos és látnivalókban gazdag kerékpározást tesz lehetővé. Ily módon megközelített falvak, a természetföldrajzi környezet, a strand és horgászati lehetőségek kellemes kikapcsolódást nyújtanak az ide látogató turisták számára.

Cigánd jelenleg minimális turisztikai infrastruktúrával és szervezett, épített turisztikai attrakciókkal rendelkezik. Vendégek és vendégéjszakák regisztrálására nem került sor a 2006-ig vizsgált KSH adatok alapján. Az alábbi táblázat a város szálláshelykínálatát mutatja be, szálláshely típusok szerint.

Cigánd Város szálláshelykínálata szálláshelytípusok szerint	
Kempingek száma	0
Nyaralóházak száma	0
Magán szállásadás vendéglátóinak száma	3
Magán fizetővendéglátás szállásférőhelyeinek száma	6
Magán szállásadás férőhelyeinek száma	6
Ifjúsági szállók száma	0
Gyógy szállodák száma	0
Panziók száma	0
Szállodák száma	0
Turistaszállások száma	0
Összes kereskedelmi szálláshely szállásférőhelyeinek száma	0

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

Kereskedelmi szálláshelyek nincsenek a településen és a magán szálláshelyek száma is korlátozott, a város szálláshelykínálat rendkívül alacsony. A településen a vendégéjszakák száma 80 db volt 2007-ben és 2008-ban egyaránt, 2007-et megelőzően nincs adat, külföldiek által eltöltött vendégéjszakák nem voltak. A településen 9 db vendéglátóhely működik, melyből 1 étterem, hét bár/borozó kategóriába tartozik.

Összességében Cigánd turisztikai kereslet-kínálata alacsony arányokkal reprezentálható: alacsony szálláshely kapacitás, alacsony vendégéjszakák száma, külföldi vendégéjszaka nem mutatható ki az elmúlt évekből, kevés és gyenge minőségű vendéglátóhely. A turisztikai attrakciók területén mutatható ki jelentősebb kínálat, illetve a meglévő értékekre jelentős turizmusfejlesztési projektek aktiválhatóak. A térség és Cigánd egyik kitörési pontja a turizmusfejlesztés lehet, ebből eredően a közép és hosszútávon rendkívül meghatározó a turizmusfejlesztés a térség és a település életében.

2.3.2. HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉS ESZKÖZEI

A helyi gazdaságfejlesztés eszközei területén jelentős hiányosságok mutathatóak ki. A településről hiányoznak azok a vállalkozást segítő, támogató, ösztönző intézmények, amelyek segítenék a vállalkozásokat működésükben, információhoz jutásban, a vállalkozásalapítást ösztönöznék. Irodák korlátozottan állnak rendelkezésre, szolgáltatóház nem működik a városban, a piac jelenlegi állapotában nem megfelelően segíti a helyi termékek piacra jutását. Az egész kistérségben általános probléma, hogy hiányoznak a gazdaságot segítő, támogató intézmények. A gazdasági folyamatokat pozitív irányba mozdíthatja a Cigándon épülő ipari terület és az országos szabad vállalkozási zónák kialakítása.

2.3.3. INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

Az információs társadalom fogalmának – kiterjedtsége miatt - nincs egyszerű definíciója. Közös alapja azonban minden esetben az új, sosem látott gyorsasággal fejlődő informatikai és hírközlési technológia (IKT) alkalmazása. Az információs társadalom kibontakozásának feltételrendszerét az IKT eszközök elérhetősége és azok használata határozza meg egy adott településen. Az információs társadalom kibontakozásának mérésére az információs társadalmi index kínálkozik. Az információ és kommunikációs technológia fejlődésének rendkívül gyors üteme napjainkra új kihívások elé állított a társadalmat, az ehhez való alkalmazkodás jelentősen hozzájárul egy térség versenyképességéhez.

Az információs társadalom kibontakozását reprezentáló adatok közül, először kistérségi szinten szükséges bemutatni az IKT, hírközlési rendszerek felhasználásának mértékét.

7. Táblázat: Kommunikációs, hírközlési rendszerek felhasználásának mértéke a Bodrogi Kistérségben

A távbeszélő-fővonalak száma	Lakáson felszerelt távbeszélő-fővonalak száma	Az ISDN-vonalak száma	A kábeltelevízió-előfizetők száma	A kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások száma
3 474	2 948	242	2 142	2 161

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

Összehasonlítva Borsod-Abaúj-Zemplén megye kistérségeit az IKT rendszerek felhasználásának tekintetében megállapítható, hogy a távbeszélő fővonalak ezer lakosra vetített aránya a Bodrogi Kistérségben a legalacsonyabb, azonban a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások aránya magasabb az Abaúj-Hegyközi és Mezőcsáti kistérségnél, vagyis a Bodrogi Kistérségben alacsony kiépítettségű ezeknek a hálózatoknak a szintje. A kistérségben a Nemzeti Hírközlési Hatóság 2006-os adatai szerint mindössze 182 db szélessávú internet előfizető van, amely a lakosság 9,8%-a.

8. Táblázat: IKT, hírközlési rendszerek felhasználásának aránya Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Kistérség	Távbeszélő fővonalak száma ezer lakosra	Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások a lakásállomány %-ában
Abaúj-Hegyközi	218	14,7
Bodrogi	199	30,2
Edelényi	214	49,9
Encsi	212	30,5
Kazincbarcikai	298	74,3

Mezőcsáti	196	4,4
Mezőkövesdi	294	20,1
Miskolci	321	65,1
Ózdi	225	51,2
Sárospataki	275	47,2
Sátoraljaújhelyi	292	58,8
Szerencsi	247	24,5
Szikszói	210	25,4
Tiszaújvárosi	281	57,9
Tokaji	302	28,0
Összesen	279	51,1

Forrás: Területi Statisztikai Évkönyv

9. Táblázat: IKT és hírközlési technológiai rendszerek felhasználása Cigánd Városban

Postahivatal	Távbeszélő fővonal	Ebből: lakáson felszerelt	Kábeltelevízió előfizetői
1	567	471	442

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A távbeszélő fővonalak kiépítettség 40%-os. A szolgálati üzemi fővonalak analóg vonalak száma 3 db, az üzleti analóg távbeszélő fővonalak száma 3 db. Települési szinten az internet felhasználásra vonatkozóan nem áll rendelkezésre adatállomány, ebből adódóan az információs társadalmi index számítására nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű adat. A település igazgatási életében az e-közigazgatás a szükséges szinten jelen van.

A felhasznált adatok alapján megállapítható, hogy Cigánd és Bodrogházi kistérség egyaránt nélkülözi az információs társadalom kibontakozásához szükséges infrastrukturális hálózatokat. A lakosság jövedelmi helyzete továbbá befolyásolja a meglévő IKT rendszerek alacsony felhasználását.

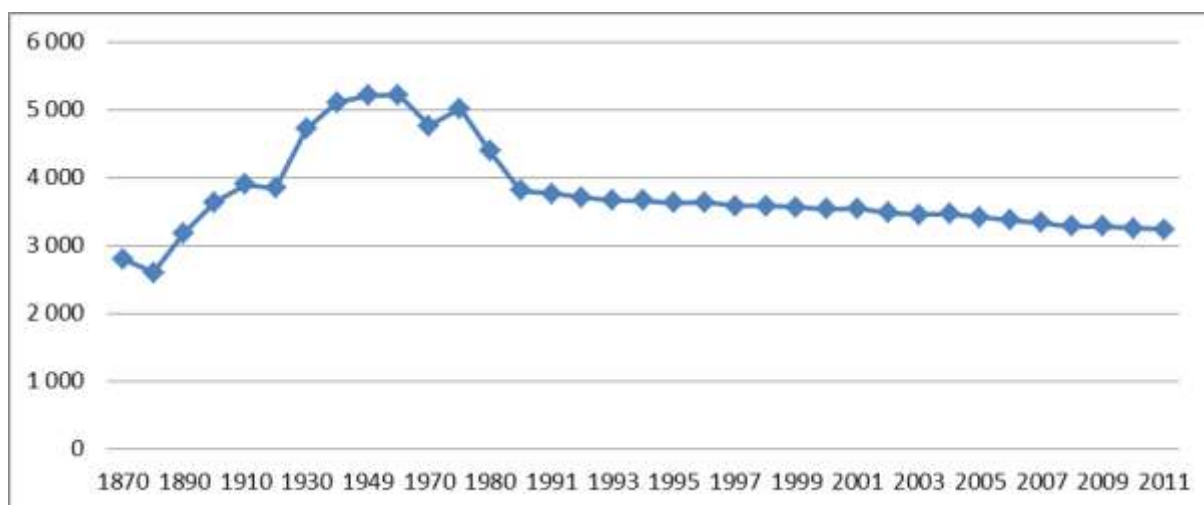

2.4. TÁRSADALMI HELYZETKÉP

2.4.1. DEMOGRÁFIAI VISZONYOK

Cigánd lakossága a 60-as évektől jelentős mértékben, mintegy kétezer fővel csökkent a kilencvenes évek elejére. 1990-2011 között a népességcsökkenés folytatódott, amelyet az alábbi ábra reprezentál, a város állandó népessége 14%-al csökkent, jelenleg 3239 fő. Cigánd esetében a nagy csökkenés 1960-1990 között ment végbe, ebben az időszakban közel 2000 fővel csökkent a város lakossága az 1965-ös 5100 fős lakosságszámról. 1990 és 2005 között ez a trend jelentősen csökkent.

10. ábra: Cigánd állandó népességének alakulása

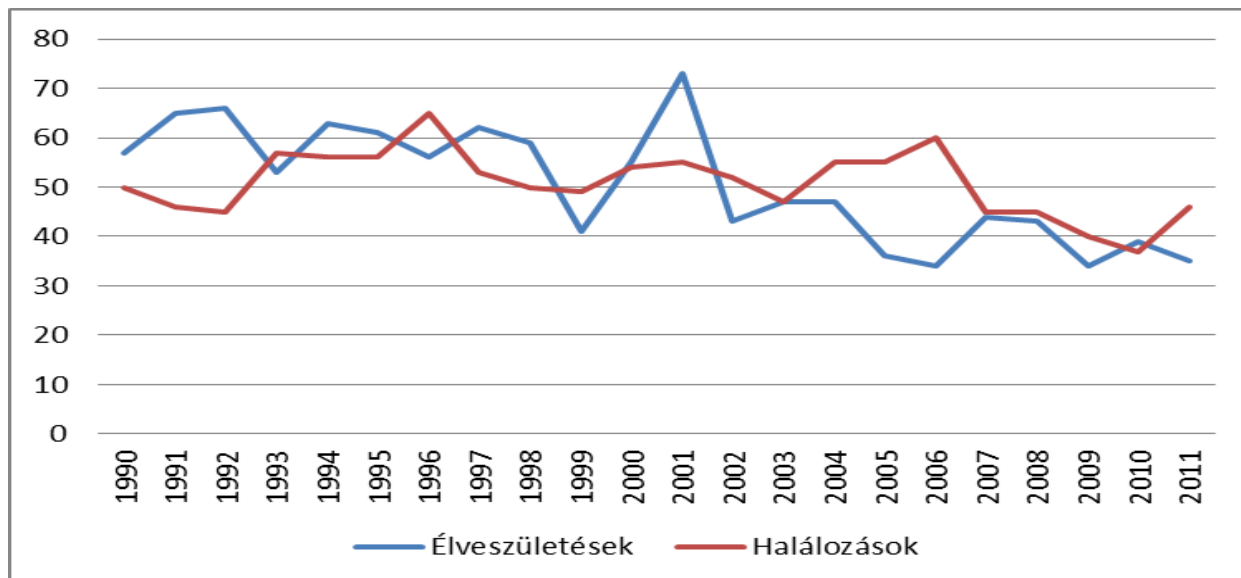
Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A város népességszámának csökkenése rendkívül nagy arányú, amely a településen feltárt problémák egyik leginkább neuralgikusabb pontja. A település és a térség népességcsökkenése már a rendszerváltást megelőzően megkezdődött. Milyen tényezők eredményezik a város népességének folyamatos csökkenését? A demográfiai folyamatok elemzésénél ki kell térnünk a születések-halálozások viszonyrendszerére, a migrációs folyamatok és korstruktúra vizsgálatára, ugyanis a három népmozgalmi tényező együttesen befolyásolja a település népességcsökkenését.

A két lenti ábra a két legfontosabb népmozgalmi folyamatot reprezentálja, élve születések-halálozások számának és a településre és a településről történő el és oda vándorlás számának alakulását 1990-2011 referencia időszakban. Mindkét tábla esetében a piros vonal jelzi az 50%-os határértéket.

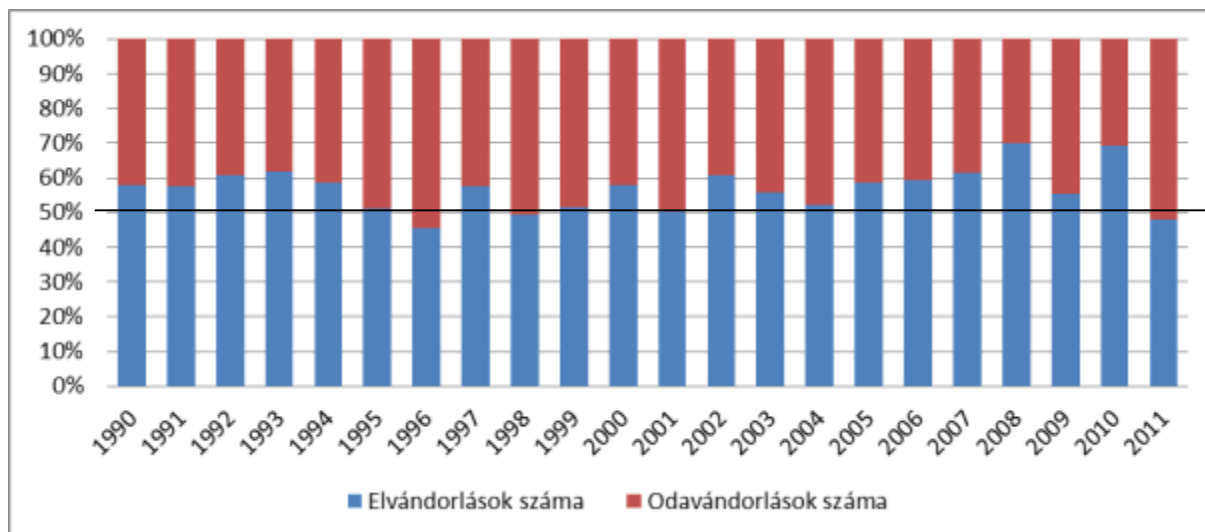

11. ábra: Élve születések-halálozások számának alakulása Cigándon 1990-2011

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

12. ábra: Migrációs folyamatok Cigánd Városban 1990-2011

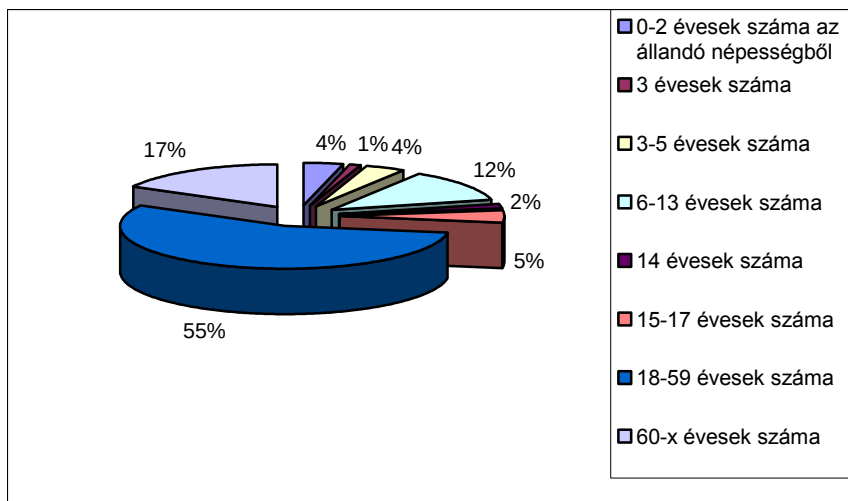
Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

A születés-halálozás viszonyrendszerében kimutatható, hogy a halálozások száma meghaladja az élve születések számát, melynek hatására a természetes fogyás jellemzi a települést. A migrációs folyamatok tekintetében megállapítható, hogy az elvándorlás mértéke tendenciózusan magasabb 1990 óta (1996. évet leszámítva), 2002-ben és 2008-ban érte el a legmagasabb értéket. Összességében a vándorlási egyenleg nem kompenzálja a természetes fogyás mértékét, így a település lakosságszáma évről évre csökken.

Végül e település korstruktúrájára érdemes kitérni. Az alábbi ábra alapján megállapíthatjuk, hogy a 60 év fölötti korosztály (17%) és a 14 év alatti korosztály (23%) aránya szerint a település öregedési indexe 0,73, vagyis Cigánd kevésbé számít előregedő településnek, bár az idősebb korosztály aránya évről évre magasabb, amely előre vetíti, hogy Cigándot a kistérség többi településéhez hasonlóan sújtja ez a probléma.

13. ábra: Cigánd Város lakosságának kor szerinti megoszlása

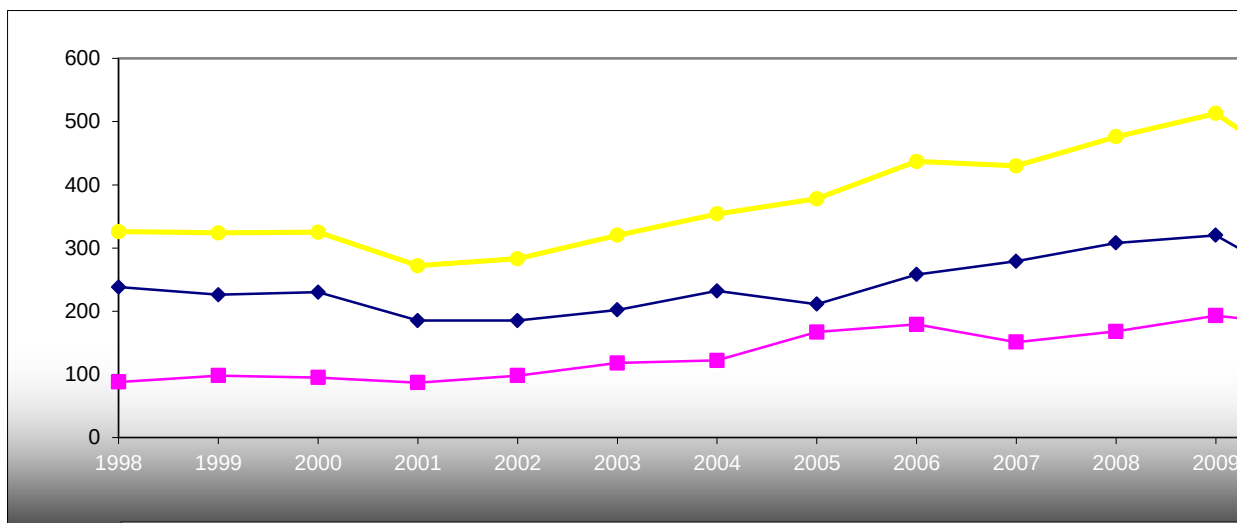
Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

2.4.2. FOGLALKOZTATÁS

Cigándon a lakosság 58%-a, azaz 1878 fő munkaképes korú, ebből a 2001-es adatok alapján 508 fő állt alkalmazásban, helyben dolgozott 348 fő, ingázott 160 fő, ebből a kistérségen kívül vállalt munkát 79 fő. A csökkenő lakosságszám mellett egyre növekvő álláskeresői létszám súlyos gondokra vetíti rá a figyelmet a településen. Az adatok az egyébként hátrányos helyzetű keleti régiók települései között is kimagaslóan rosszak, de sajnos nem példanélküliek. Az alábbi grafikon a nyilvántartott álláskeresők számának alakulását reprezentálja az elmúlt tíz évben, nemek szerinti megoszlásban és a település egészére vetítve.

14. ábra: Nyilvántartott állás keresők számának alakulása nemek szerint 1998-2011

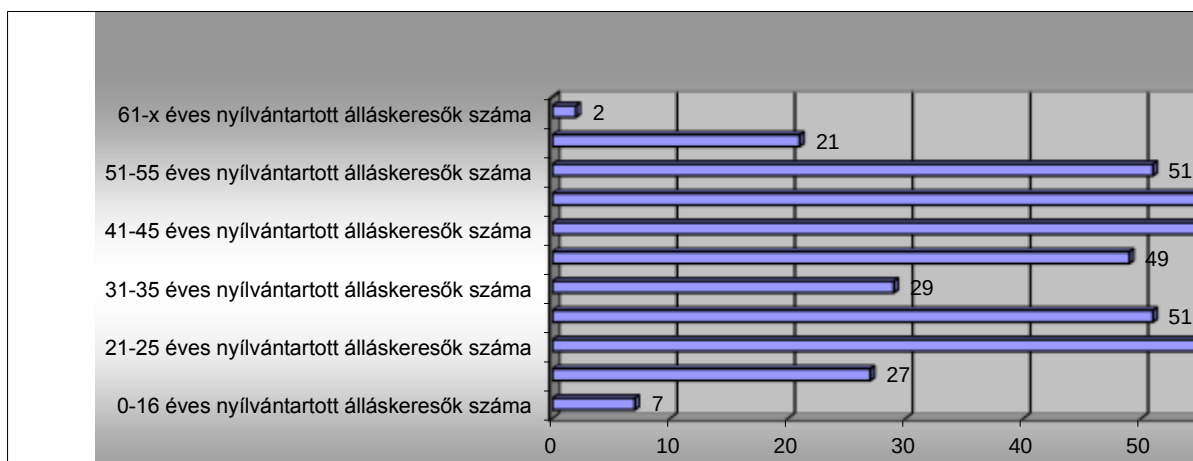

Forrás: Területi Adatok Statisztikai Rendszere

Mint látható a munkanélküliek száma 1998-2000 között stagnált, 2001-ben csökkent, 2001 óta azonban folyamatosan növekszik. A tíz éves referencia időszakban a 32%-al növekedett a regisztrált munkanélküliek száma, amely meghaladja a megyei, a regionális és az országos átlagot egyaránt.

A nyilvántartott állás keresők tekintetében elmondható, hogy a munkanélküliség a fiatal pályakezdekők és a 40-es korosztály között a legmagasabb, azonban az 50 év felettiek munkaerőpiacról történő kikerülése jelenti az egyik legnagyobb problémát, mivel ennek a korosztálynak a legnehezebb a munkaerő-piaci reintegrációja.

15. ábra: Nyilvántartott állás keresők kor szerinti megoszlása

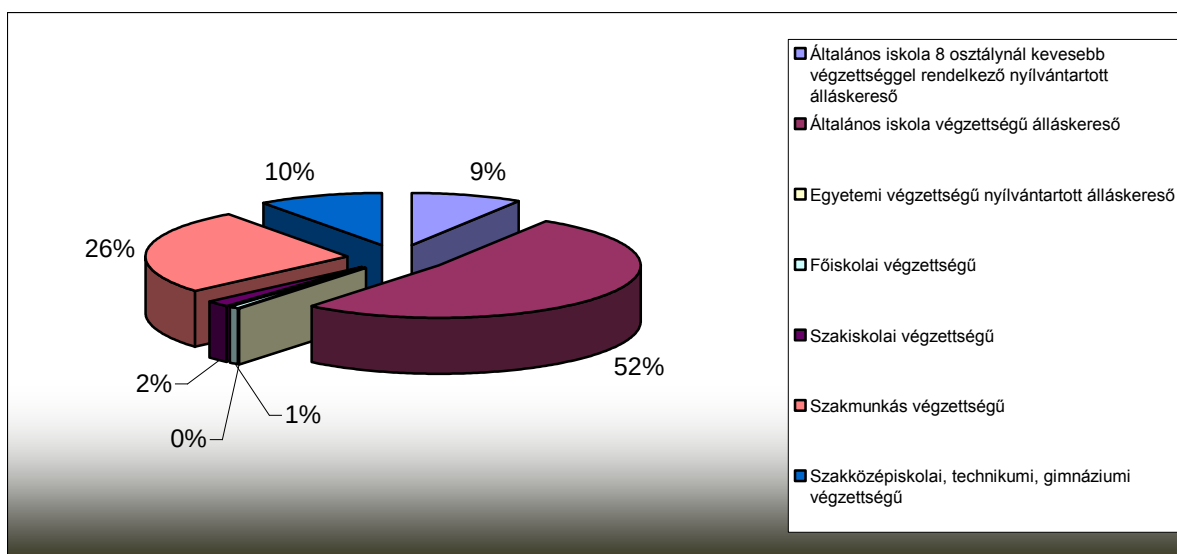

Forrás: Területi Adatok Statisztikai Rendszere

Foglalkoztatási helyzetet a szűkebb munkavállalás szempontjából szóba jöhető térség (kb. 50 km távolság) munkaerőpiacának pangása tovább rontja. A helyi foglalkoztatás a munkaerő kínálatnak legjobb esetben is csak 50-60%-át képes majd helyben alkalmazni, tehát a tömegközlekedés és az oktatás a munkavállalás fontos versenyképességi tényezője, ezeknek a fejlesztése elkerülhetetlen a foglalkoztatási adatok javítása érdekében. A munkanélküliek legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása alapján elmondható, hogy a döntő többség általános iskolai végzettségű, jelentős csoportot képvisel a szakmunkás végzettséggel rendelkezők köre, azonban rendkívül alacsony a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők között a munkanélküliség mértéke.

16. ábra: Nyilvántartott állás keresők legmagasabb iskolai végzettség szerinti megoszlása

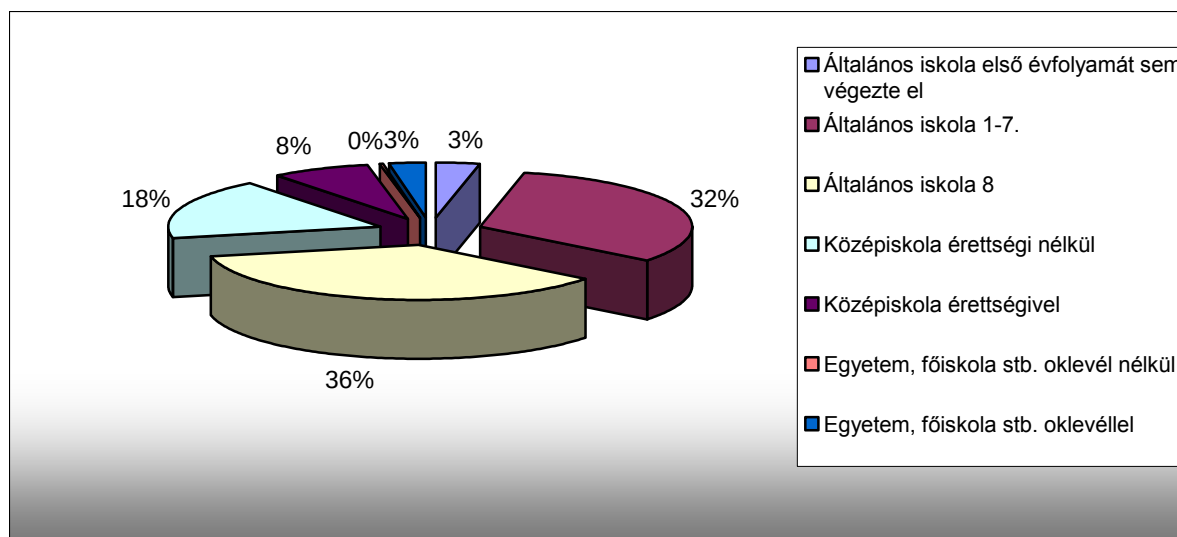

Forrás: Területi Adatok Statisztikai Rendszere

2.4.3. KÉPZETTSÉG

A 2001-es népszámlálási adatok állnak rendelkezésre a település lakosságának iskolázottságának ismertetésére. Cigánd lakosságára jellemző az alacsony kvalifikált társadalmi rétegek magas aránya, másrészt alacsony koncentrációjú a felső fokú végzettséggel rendelkezők száma.

17. ábra: Cigánd lakosságának iskolázottsága (2001)

Forrás: KSH Népszámlálás

A település kedvezőtlen képzettségi mutatói, a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők rendkívül alacsony aránya jelentős mértékben kihat a város humán erőforrásának versenyképességére.

2.4.4. EGÉSZSÉGI ÁLLAPOT

Az egészségügy, illetve a városi lakosság egészségi állapota, általánosan ható tényezők komplex összefüggésrendszerétől függ, melynek részei:

- éghajlat
- életszínvonal
- életkörülmények
- táplálkozási szokások
- lakáshelyzet
- köztisztasági állapot

Ennek értelmében az általános egészségi helyzet csak hosszú távon, ezen tényezők egy irányba működő hatásaival tud számottevően megváltozni. Értelmszerűen a felsorolt faktorok rövidtávon konstansnak tekintendők, ezáltal a mindenkori egészségügyi ellátásnak ehhez kell igazodnia.

Az Önkormányzati Törvény, illetve az Egészségügyi Törvény rendelkezései alapján az önkormányzatok jelentős szerepet töltenek be az egészségügy szervezésében. Az Egészségügyi Törvény értelmében az önkormányzatok – ezáltal Cigánd Város Önkormányzata – az alábbi szolgáltatások ellátását végzi:

- háziorvosi, házi-gyermekorvosi ellátás
- fogorvosi alapellátás
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás
- védőnői ellátás
- iskola-egészségügyi ellátás.

Cigánd rendelkezik az egészségügyi alapellátás hatékony működtetéséhez szükséges infrastruktúrával és a szakellátáshoz szükséges infrastruktúra kialakítása megvalósítási fázisban van. Jelenleg alapfokú egészségügyi ellátó-rendszer működik a településen. Háziorvosi és fogorvosi körzet, illetve ügyeleti rendszer működik. Járóbeteg szakellátó központ fejlesztése tervezés alatt áll, ez kistérségi szerepkört töltene be, és részét képezi az országos járóbeteg ellátó rendszernek. A településen két betöltött védőnői állás működik és egy gyógygyeztár.

A lakosság egészségi állapotát befolyásoló tényezők lehetnek:

- az egyéni, endogén tényezők (pl. genetika, életkor, nem)
- életmód, életvitel (pl. táplálkozás, mozgás, élvezeti cikkek)
- lakókörnyezeti tényezők (pl. természetes és épített környezet, város-falu, szolgáltatások)
- munkavégzéssel, munkakörnyezettel kapcsolatos tényezők (pl. fizikai, pszichés terhelés)
- társadalmi, gazdasági környezeti tényezők (pl. munkanélküliség, elszegényedés, nem megfelelő lakáskörülmények, élelmiszer-kereskedelem globalizációja)
- egészségügyi, szociális ellátáshoz való hozzáférés (pl. egészségügyi és gyógyszerellátás minősége, ellátás elérhetősége)

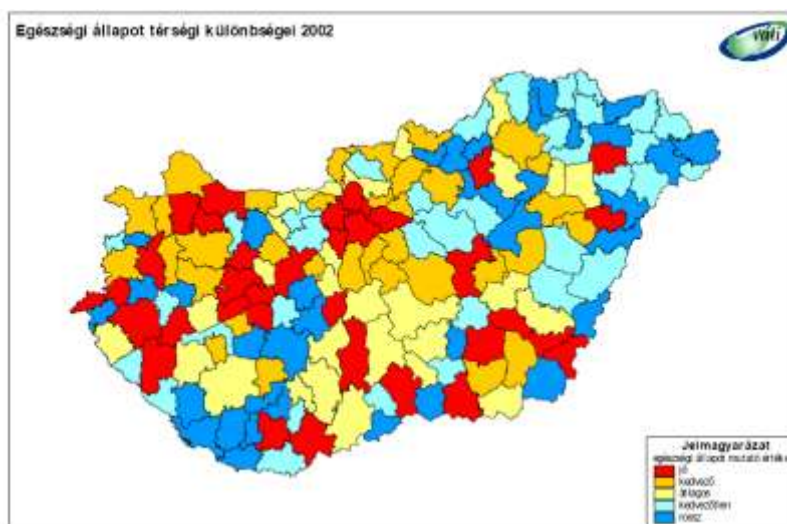
Borsod-Abaúj-Zemplén megye tekintetében kiemelhető, hogy általánosan jellemző a csecsemőhalálozás évek óta magasabb az országos átlagnál. A férfiak és a nők születéskor várható átlagos élettartama országosan és megyénkben is emelkedett a korábbi évekhez viszonyítva, de míg országosan a férfiak 68,3 évet, megyében 66,12 évet élhetnek. A nők esetében kisebb az eltérés, országosan 76,5 év a várható élettartam, megyében: 75,35 év.

A születéskor várható élettartamban meglévő országos és régiós különbségek a megye egyes kistérségeiben tovább differenciálódnak. A legmagasabb és a legalacsonyabb értékkel rendelkező kistérség közötti különbség a férfiak esetében 5 év, míg a nőknél 4 év volt 2000 és 2002 között. A férfiak körében a legrövidebb (63,52 év) élettartamra a bodrogi férfiak, a leghosszabb élettartamra (68,17 év) a tiszaujvárosi térség férfi lakói számíthatnak. A nők körében az ózdi térségben élők várható élettartama a legalacsonyabb (73,52 év), a leghosszabb (76,91 év) a mezőkövesdi térségben élő nőké.

A statisztika öt főbb betegségtípusba sorolja a halálozási okokat: keringési rendszer, daganatos, emésztőrendszer, légzőrendszer, külső okok – baleset, öngyilkosság. A megyében a vezető halálokok közül férfiaknál különösen az ischaemiás szívbetegségek, a légcső-hörgő és tüdő daganatai, a krónikus májbetegség és májsugor, valamint az idült alsólégúti betegségek halálozási aránya jelez veszélyeztetettséget. A nők körében az agyérbetegségek, az emlő rosszindulatú daganata és ugyancsak a krónikus májbetegségek okozta halálozás mértéke kritikus. A legtöbb haláleset a megyében (2004-ban 5127, az összes haláleset 49,9%-a) a keringési rendszer betegségei miatt következett be, ami önmagában is jelzi a betegségcsoport népegészségügyi jelentőségét.

A térkép Magyarország kistérségeinek egészségi állapotát illusztrálja, amelyből megállapítható, hogy a Bodrogi kistérség, vagyis Cigánd város és vonzáskörzete, a rossz egészségi állapotú kistérségek közé tartozik.

Forrás: Váti

2.4.5. LAKOSSÁG JÖVEDELMI ÉS SZOCIÁLIS HELYZETE

Jövedelmi helyzet

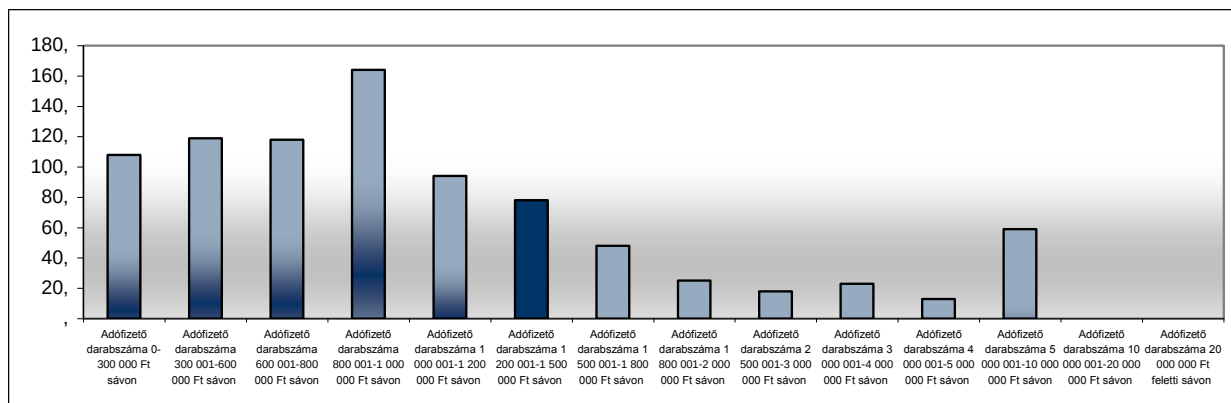
A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei jövedelmi viszonyok összességében a legkedvezőtlenebbek közé tartoznak. A megyei alacsonyabb jövedelmeket több tényező (alacsony foglalkoztatási arány, keresetszínvonal; mérsékelt ellátási összegben részesülő munkanélküliek, rokkantsági nyugdíjasok magas aránya; az alacsonyabb keresetből adódó kisebb összegű nyugellátás; a segélyből élők

magas aránya; az átlagosnál nagyobb fokú eltartási kötelezettség) együttesen magyarázza, bár hatásuk külön-külön sem elhanyagolható.

Cigándon 2008-ban az összes adófizető 868 fő, vagyis a lakosság. A jövedelem megoszlására elmondható, hogy az összes jövedelem 91,3% főállásból, 5,7% egyéni vállalkozásból, 1,8% társas vállalkozásból származik, mezőgazdasági kistermelésből 1,2%, amely ismételten igazolja, hogy a vállalkozások jövedelemtermelő képessége alacsony. Az adó alakulásában erőteljes növekedés figyelhető meg az elmúlt időszakban, amely előre vetíti, hogy a lakosság jövedelmi viszonyai javultak. A lakosság adófizetőinek megoszlása adósávonként tekintetében a 300 000 – 1 000 000 Ft sávba tartoznak a legtöbben, ezen belül kiemelkedő a 800 000 – 1 000 000.-Ft sáv. 10 000 000 – 20 000 000.-Ft sávhoz senki nem tartozik.

18. ábra: Adófizetők megoszlása sávok szerint (2007)

Forrás: APEH

Mindezekből megállapítható, hogy a lakosság többsége az alacsony jövedelmű adósávokba tartozik.

Szociális helyzet

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik az egyes pénzben és természetben nyújtott ellátási formákról (időskorúak járadéka, rendszeres szociális segély, lakásfenntartási támogatás, ápolási díj, átmeneti segély, temetési segély, köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság, adósságkezelési szolgáltatás).

Az önkormányzat számára a szociális ellátási formák közül a legnagyobb összeget (101.203eFt-ot) a **rendszeres szociális segély** teszi ki, melyet azok a 18. életévet betöltött aktív korú személyek kaphatnak, akik munkaképességüket legalább 67 százalékban elvesztették, vagy vakok személyi járadékában, vagy pedig fogyatékosági támogatásban részesülnek vagy aktív korú nem foglalkoztatottak. A településen 2007. évben 293 fő kapott ilyen típusú támogatást, vagyis a település 8,9%-a rendszeres szociálisan segélyezett, amely magas arányt képvisel. A rendszeres szociális segélyben részesítettek foglalkoztatásban résztvettek száma 159 fő.

A **lakásfenntartási támogatásban** 372 fő részesült, összesen 26.977 eFt támogatási összegben. Ez a szociális támogatási forma annak adható, akivel egy háztartásban élők lakhelye nem haladja meg az adott településen minimálisnak tartott lakásnagyságot és minőséget, illetve nem lakás céljára szolgáló helyiségben élnek. A törvény szerint azokat is megilleti többek között a támogatás, akik adósságkezelési szolgáltatásban élnek.

Átmeneti segélyt a településen 30 fő vette igénybe, 148 eFt összegben. Az önkormányzat által ez a segély, azoknak a személyeknek adható, akik alkalmi vagy havi rendszerességgel, létfenntartásukat veszélyeztető rendkívüli helyzetbe kerültek, illetve létfenntartási gonddal küzdenek.

Temetési segélyre az a személy jogosult, aki saját költségen gondoskodott egy elhunyt személy eltemetetéséről annak ellenére, hogy nem volt köteles, vagy ha az is volt, a temetés költségei saját és/vagy a hozzátartozóinak létfenntartását veszélyezteti. A településen 2007. évben 35 fő kapott ilyen segélyt 315 eFt összegben.

A jogszabály szerint **időskorúak járadékát** azok a 62. életévet, illetve a rájuk irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyek kaphatják meg, akiknek havi jövedelme vagy a vele együtt lakó házastárs, élettárs havi jövedelmét is figyelembe véve az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 százalékát, egyedülálló esetén 95 százalékát. A településen 4 fő volt jogosult igénybe venni, az erre fordított összeg 1.245 eFt.

A **közügygyógyellátás** a jogosult egészségi állapotának megőrzéséhez, illetve visszaállításához kapcsolódó kiadásainak a fedezetére irányul. A méltányossági körben közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a településen 162 fő.

A **súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről** szóló 164/1995. (XII.27.) Kormányrendelet alapján a rászorulóknak az alábbi kedvezményeket kaphatják a közlekedésük segítéséhez:

- személygépkocsi szerzési támogatás,
- gépkocsi átalakítási támogatás,
- közlekedési támogatás,
- parkolási engedély.

Az önkormányzat 2007. évben 2145 eFt támogatást adott súlyosan mozgáskorlátozott személyek közlekedési támogatására, összesen 237 fő részére.

Öregségi nyugdíjban 2007. évben 359 fő, míg a **nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban** részesülők száma 895 fő. Itt is érzékelhető – mint Borsod-Abaúj-Zemplén megyében általában –, hogy a nyugdíjrendszeren belüli korengedményes nyugdíjformák, például a korhatár alatti rokkantnyugdíj, illetve az elő- és korengedményes nyugdíj, valamint a különböző nyugdíjszerű ellátások nagyon jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a munkaerőpiaci krízist tüneteit kezelje ezekkel az áthidaló lehetőségekkel. Sajnos azonban ezek a juttatások, alacsony mivoltuk miatt rendkívül szűkös megélhetést tesznek csak lehetővé emberek számára.

Az önkormányzat **rendkívüli gyermekvédelmi támogatást** 23 esetben nyújtott, összesen 250 eFt összegben, olyan gyermekeknek, ahol az adott gyermeket gondozó családban ideiglenesen létfenntartási gondok merülnek fel, illetve létfenntartást veszélyeztető helyzet alakult ki. **Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban** nem részesültek 2007. évben.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben** (pl. részesítettek évi átlagos száma 748 fő, átlagosan 10.000 Ft támogatási összeggel, így erre a célra felhasznált összeg 2007. évben 7480 eFt volt.

2.4.6. TÁRSADALMI ÖNSZERVEZŐDÉS

A civil szervezetek, mint az állampolgárok önkéntes szerveződései a társadalmi-kulturális élet fontos alkotó elemei, tevékenységük, szerepvállalásuk révén nagymértékben hozzájárulnak a társadalmi problémák hatékony kezeléséhez, a közösségi szükségletek kielégítéséhez. Ezek a szervezetek a mindennapi élet szinte valamennyi területén jelen vannak, meghatározó szerepet játszanak egyén és az állam között, lehetőséget biztosítanak az embereknek az önszerveződésre, a közös érdekek, értékek mentén, meghatározott célok elérésére, hasonló problémák kezelésére, embertársaik megsegítésére, a cél érdekében létrehozzák saját szervezetüket.

Civil szervezetnek tekintendő a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény 14. §-a szerint az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény alapján alapított, jogi személyiséggel rendelkező társadalmi szervezet, szövetség (kivéve a pártokat, a munkaadói és munkavállalói érdekképviselői szervezeteket, a biztosító egyesületeket és az egyházakat), más szóval egyesület, valamint az 1959. évi IV. törvény alapján létrejött, jogi személyiséggel rendelkező alapítvány (ide nem értve a közalapítványt).

A civil szféra kifejezés szélesebb területet is magában foglal, mivel ide sorolhatjuk a nonprofit és egyéb nem kormányzati szervezeteket is. A civil társadalom részeként kezelendők a civil szektor tagjain túl a társadalom valamennyi tagja, személyek és szervezetek hálózatai, akik közösségi tevékenységekben vesznek részt, véleményt nyilvánítanak; az állami és politikai szervezetektől (egyben a politikai pártoktól) függetlenül szerveződő, öntevékeny és autonóm szervezetek. A civil társadalom önkéntes részvételén alapszik, fő funkciója pedig, a közszféra és magánszféra közötti közvetítés.

Cigándon a társadalmi önszerveződés optimális képet mutat, a településen 15 civil szervezet működik. A civil szervezetek működésének infrastrukturális feltételei a nagyfokú igény ellenére jelenleg nem biztosított, hiányoznak a szükséges épületek, eszközök működésükhöz. A civil szervezetek működésének dinamizálása az elkövetkező években hangsúlyos szerepet kap.

Cigándon működő civil szervezetek listája:

1. „A Bodrogköz Tájmuzeumért” Alapítvány
2. A Zemplén Gyermekek Táncsoportért Alapítvány
3. Cigánd Babaház Egyesület
4. Bodrogközi Tiszamenti Területfejlesztési Önkormányzati Társulás
5. Cigándi Innovációs és Ifjúsági Sportegyesület Kiemelkedően Közhasznú Szervezet
6. II. Rákóczi Vadásztársaság
7. Cigándi Keménycsárdás Hagyományőrző Együttesért Alapítvány
8. Cigándi Majorette és Fúvószenekar Alapítvány
9. Cigándi Nyugdíjas Egyesület
10. Cigándi Óvodásokért Alapítvány
11. Cigándi Tiszavirág Horgász Egyesület
12. Cigánd Élettér Kulturális Egyesület
13. Cigánd Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi Szövetség Cigándi Tagszervezete
14. Örökségünk Népművészetéért Alapítvány
15. Polgárőr Egyesület

2.5. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET

2.5.1. TERMÉSZETI ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET

Klimatikus viszonyok: Cigánd a Bodroglók természetesen tájon található. Éghajlat szempontjából a Bodroglók a mérsékelt meleg, mérsékelt száraz, hideg tél körzetéhez tartozik. Nyara mérsékelt meleg, északra fel haladva egyre hűvösebbé válik. Júliusi középhőmérséklete 19,5 – 21 °C, januári középhőmérséklete –3.5 °C. Tele zord, a téli napok száma magas (35-40), a tavaszodás későn indul meg. Uralkodó az északra szélirány. Évi csapadékösszege 600-650 mm. Legcsapadékosabb hónapja június (65-75 mm), a legszárazabb a január (18-35 mm). Az őszi másodmaximum nagyon gyengén fejlett. Igen jellemző a területre a tavasz eleji szárazság (márciusban az ország egyik legszárazabb területe). A hótakarás napok száma (29-35) és a hóvastagság egyaránt alacsonynak mondható. Az átlagos évi vízhiány 75-100 mm közötti.

Talaj: A Bodroglók a Tisza ma is süllyedő, relatív vízbőséggel bíró területe. A szeszélyes vízjárás nagyon változatos üledék-transzportot és üledék-leakódást eredményezett a Bodroglókban. Az üledékek a kárpáti vízgyűjtő terület geológiai felépítésének és kőzetanyaga ásványi összetételének megfelelően kivétel nélkül karbonát mentesek, savanyú kémhatásúak, s többnyire nehéz mechanikai összetételűek (iszapos agyag, agyag). A rendszeres víz- és iszapborításoktól mentes területeken ilyen üledékanyagon indult meg a talajképződés, nem ritkán újabb árvizekkel és üledékborításokkal megszakítva. Az alluviális síkság talajai fiatal, humuszban igen szegény, szénsavas meszet, karbonátokat nem tartalmazók (savanyú). Rossz makro- és mikro-szerkezetűek, vízvezető-képességük sem kielégítő. A talajdegradációs folyamatok térségi szintű minősítése kapcsán megállapítható, hogy a térség ezen folyamatok kiterjedtsége szerint közepesen-erősen degradált. A táj természeti viszonyainak megfelelően a talajképző kőzetet szinte kivétel nélkül alluviális üledékek képezik, amelyek karbonátmentesek, erősen vagy mérsékelt savanyú kémhatásúak, agyag-agyagos vályog mechanikai összetételűek.

Víz: A Bodroglók a Tisza ma is süllyedő, relatív vízbőséggel bíró területe. Jól jelzi ezt a sűrű, részben mesterséges vízfolyás-hálózat, és több kisebb időszakosan vízjárta mocsaras-lapos terület, valamint a hidromorf talajképződmények nagy aránya. A terület évi átlagos csapadékmennyisége 600–650 mm. A táj általánosan jellemző vízbősége elsősorban nem is ebből fakad, hanem a Kárpátokból érkező vizek nagy mennyiségéből. Csapadékos időszakban vagy gyors tavaszi hóolvadást követően nagy területeket veszélyeztetnek belvizek és árvizek. Az antropogén tájtalakító folyamatok előtérbe-kerülésével, a lecsapolást szolgáló infrastruktúra vált a térség mezőgazdasági termelésének alapjává. A folyamatos vízvezetés biztosításával lehetővé vált a szántóföldi kultúrák termesztésének kiterjesztése, amelynek alapja az egyre nagyobb területre kiterjesztett belvízelvezető hálózat kiépítése és fenntartása volt. A bodroglózi vízrendszer jelen állapotából jól tükrözi, hogy a víz a terület életében meghatározó szerepet játszik, még ha napjainkban a minél gyorsabb elvezetése is a cél. A haldokló erek, holtágak, az elszakadt folyómedrek vízellátásának biztosítása fontos feladat nem csak ökológiai, hanem tájgazdálkodási szempontból is. A Bodroglók vízrendszerének a rehabilitálása azonban a határon túli területek függvénye is, így a szomszédos országokkal (elsősorban Szlovákiával és Ukrajnával) az együttműködés mindenképpen javasolt. Sajnos a Bodroglók esetében a határ egy komplex kezelést igénylő tájegységet szakít ketté, melynek múltja közös, de jövője még bizonytalan.

A településen nem találhatóak természetvédelmi területek.

Cigándon mindössze két műemléki épület található:

Református templom: A Református templom Gótikus templom szentélyének és homlokfalának felhasználásával kiépítve 1793-ban és 1835-1839 között épült. A település központjában, körítőfallal övezett dombtetőn álló, keletelt, a nyolcszög három oldalával záródó szentélyű középkori templom hajójának keleti kétharmadát észak és déli irányban kibővíve kialakított, közel szimmetrikus alaprajzú épület, déli oldalán utólagos toronnyal.

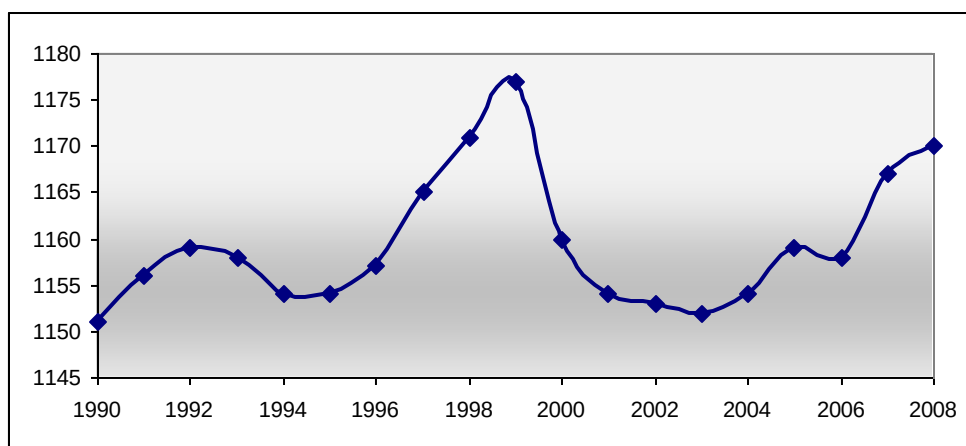
Tájház: Fésűs beépítésű teleksorban az utcáfronttól beljebb, a keleti telekhatáron, szabadon, észak-déli tengelyű, téglány alaprajzú, nyeregterővel fedett, kétosztatú gazdasági épület, nyugati oldala előtt fatornáccal.

Helyi védetség alá tartozó épület jelenleg 1 db található a településen, a Falumúzeum helyi védelem alatt áll. A településen 14 régészeti lelőhely található.

2.5.2. LAKÁSÁLLOMÁNY

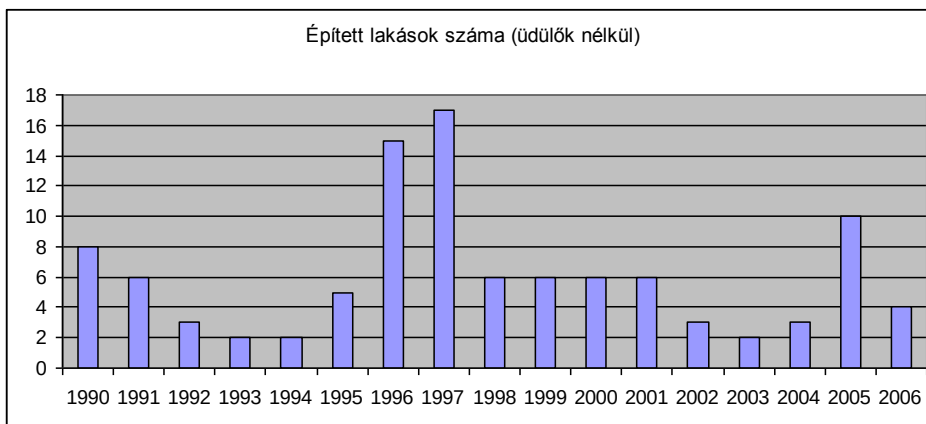
A településen található lakások száma állandó értéket mutat, a kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak is köszönhetően jelentős mértékben nem változott a településen található lakások állománya. A település lakásállománya 2008-ban 1170 volt. A települési lakásállomány alakulását 1990-2008 között referencia időszak tekintetében a következő diagram szemlélteti:

19. ábra: Lakásállomány változása Cigándon 1990-2008

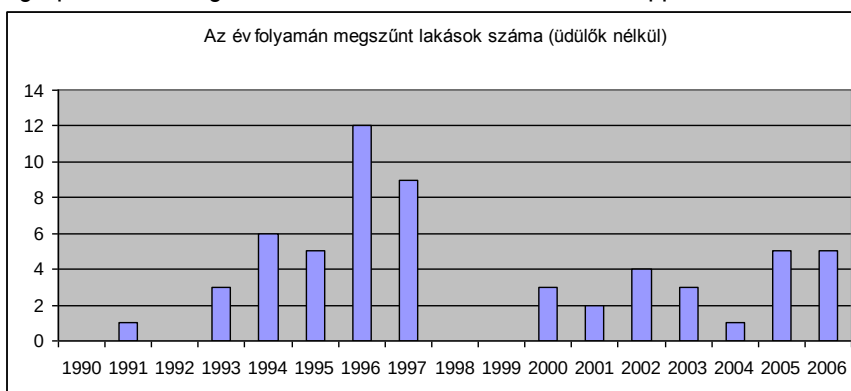
Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

Mint látható a város lakásállománya 1999-ben érte el a csúcspontot, 2003-ig csökkent, azóta enyhén mértékben emelkedik. Cigánd lakásállomány 18 év alatt, mindössze 1,7%-al növekedett. A települési lakásállomány stagnálását jól mutatja az épített lakások állománya:

Forrás: KSH

A megszűnő lakások száma nem igazán tükrözi a csökkenő lakosságszámot, az épített és megszűnő lakások egyenlege pozitív. A megszűnő lakások száma a következőképpen alakult az elmúlt években:

Forrás: KSH

Az alacsony komfort fokozatú lakott lakások aránya (félkomfortos, komfort nélküli, szükség lakás) a településen 38,1%, mely jelzi az alacsony foglalkoztatottsági és jövedelmi helyzetet a lakosság jelentős hányadánál. A félkomfortos lakások száma 95 db, a komfort nélküli lakások száma 305 db, a komfortos lakások száma 448, az összkomfortos lakások száma pedig 264 db. A településen 38 db szükség lakás van. A lakások közműellátottságát az alábbi adatsor érzékelteti.

Lakások közművesítettsége Cigánd városban

Hálózati gázzal ellátott lakás	559
Hálózati vízvezetékkel ellátott lakás	887
Házi csatornával ellátott lakás	888
Házi vízvezetékkel ellátott lakás	0
Köz- csatornával ellátott lakás	0
Központos fűtéssel ellátott lakás	293
Meleg folyóvízzel ellátott lakás	803
Palackos gázzal ellátott lakás	442
Vízöblítéses WC-vel ellátott lakás	777

Forrás: Népszámlálás (2001)

A település lakásállományából 111 db 1 szobás, 369 db 2 szobás, 570 db 3 szobás, 4 és a fölötti 100 db. A településen az egy lakásra jutó alapterület 91 m². Az alábbi táblázat a lakások nagyság szerinti megoszlását mutatja be, amelyből megállapítható, hogy a 100 m²-nél nagyobb alapterületű lakások és a 80-99 m² közötti lakások aránya a legmagasabb.

Cigánd lakásállományának nagyság szerinti megoszlása	db
100-X m ² alapterületű lakás	555
29 m ² -nél kisebb alapterületű lakás	11
30-39 m ² alapterületű lakás	18
40-49 m ² alapterületű lakás	36
50-59 m ² alapterületű lakás	77
60-79 m ² alapterületű lakás	195
80-99 m ² alapterületű lakás	258

Forrás: Népszámlálás (2001)

2.5.3. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETI INFRASTRUKTÚRA

Csapadékvíz elvezetés

Teljes körű belterületi vízrendezés van a városban, melynek kiépítése 2005-ben kezdődött.

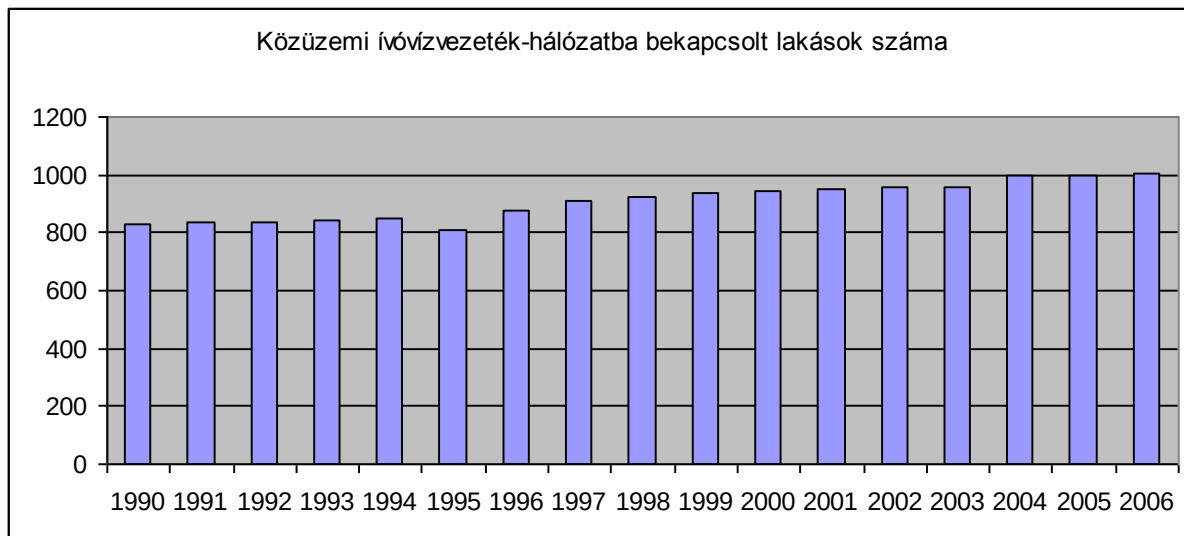
Szennyvízkezelés

A településen a szennyvízcsatorna hálózat kiépített. Részben nyomott rendszerű illetve részben gravitációs rendszerű szennyvízcsatorna hálózat épült meg D200 KG-PVC gerinccsatornákkal, KPE és KM PVC nyomóvezetékkel. A rendszer a városközpont rehabilitáció szennyvíz mennyiségét fogadni tudja. A település szennyvízrendszerének hossza 25 km. A közcsonkában elvezetett összes szennyvíz mennyisége 15 000 m³, melynek 100%-a tisztított. A közcsonkába bekapcsolt lakások száma 550 db a 2008-as adatok szerint, vagyis a lakásállomány 47%, az alacsony arány a rossz jövedelmi helyzettel magyarázható, mivel a szennyvízhálózat a település egészét behálózza, a rácsatlakozás azonban többletkiadást jelent a családoknak.

Ivóvízellátás

2007. évben a település ivóvízhálózat rekonstrukciójára Létesítési Vízjogi Engedélyes terv készült. Az Önkormányzat célkitűzése, hogy az előregedett nagy hálózati vízvesztesség mellett üzemeltetett vízhálózatát korszerű csőanyagúra cserélje, és egyúttal optimálisabb feltételeket alakítson ki a hálózat üzemeltetése számára. Cigánd vízellátása a Ricsei Vízműről történik távvezetéken keresztül, üzemeltető a Zempléni Vízmű Kft. A távvezetéken a víztoronytól 5900 m-re Szenna tanyán telepített nyomásfokozó (CR 32-5 típus) egység biztosítja a szükséges nyomást. Ez a távvezeték egy új építésű D110 KPE anyagú vízvezeték. Legnagyobb napi vízhasználat 639 m³/nap. Az ivóvíz rekonstrukciós tervben szereplő fejlesztésekkel a városközpont rehabilitáció vízigénye kiszolgálható. A közüzemi ivóvízhálózat 26,3 km hálózata a 2003-as fejlesztésnek köszönhetően 35,5 km-re bővült.

Az ivóvízrendszert a KSH 2008-as adatai szerinti 1170 lakásból 1028 használja, vagyis a lakásállomány 87%-a be van kapcsolva a közüzemi ivóvízhálózatba. A település célja, hogy minden lakás számára elérhető legyen az ivóvíz.

Forrás: KSH

A város teljes ivóvízhálózati kiépítettsége megfelelőnek mondható a 87%-os értékkel, de alatta marad az országos értéknek (93%). Ennek bővítésére mindenféleképpen szükség van.

Hulladékgazdálkodás

Cigánd Város Önkormányzata, Hulladékkezelési rendeletének megfelelően, hulladékkezelési közszolgáltatás keretében látja el a szilárdhulladék gyűjtését és elszállítását. A hulladékgazdálkodást Cigándon az AVE Miskolc Kft. végzi. Kommunális hulladékszállítási tevékenységen túl szelektív hulladékgyűjtési rendszert üzemeltet. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 1150 db, vagyis a lakásállomány 98%-a.

Szabolcs–Szatmár–Bereg Megye hulladékgazdálkodási helyzete fordulóponthoz érkezett, hiszen 2006 márciusában 229 település önkormányzata, valamint 11 zempléni település megállapodást kötött a képződő szilárd hulladék egységes kezeléséről, mely központjának három települést jelöltek ki a megyében: Nyíregyházát, Nagyecsedet és Kisvárdát. A megállapodás értelmében Szabolcs–Szatmár–Bereg Megye területének nagy részén képződő szilárd hulladék feldolgozásra kerül egy Kisvárdai határában épülő hulladékkezelő üzemben. A fejlesztést 78 %-ban az EU által biztosított kohéziós alapról finanszírozzák. Mindezek mellett a fennmaradó 22 %-ból 12 %-ot a magyar költségvetés áll, így mindössze 10 % önerő felmutatása mellett megvalósítható a beruházás.

Cigánd Város másik 11 Bodroghözben található településsel együtt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Hulladékgazdálkodási Társulás Tagja, a településről elszállított hulladékot a Kisvárdai hulladéklerakóba helyezik el.

Villamos energia ellátás

Az ÉMÁSZ Nyrt. adatszolgáltatása szerint a települést 18 db 20/0,4 kV-os TR látja el villamos energiával. A villamos hálózatok főleg légvezetékkel vannak kialakítva, melyet folyamatosan légkábelre, illetve földkábelre építenek át. A meglévő TR állomások leterheltségei és bővíthetőségei eltérőek. Kisebb átlagos fejlesztéseket az állomás jelenlegi állapotukban is elviselnek. TR cserével további bővítések hajthatók végre. Nagyobb igények kielégítésére újabb TR állomást kell telepíteni. A településen beton- és faoszlopokon elhelyezett út és közvilágítás található. A villamos energia fogyasztók száma 775 db.

Jól kiépített légkábeles telefonhálózat található a településen, melyet a Magyar Telekom Nyrt. folyamatosan bővít, korszerűsít. Több helyen már földkábeles hálózatot is kialakítottak és folyamatosan történik a kábeles hálózatra történő átállítás. A településen a T-mobile elérhető, de a Pannon és a Vodafone toronyokat is működtet a településen, ADSL internetes hozzáférés is van. A településen teljes területén kábeles TV hálózat van kiépítve.

Gázellátás

A településen középnyomású gázhálózat működik, a fejlesztésekkel járó gázigénynövekedés a meglévő rendszerről szükség szerinti hálózatzbővítésekkel megoldható. 732 db gázfogyasztó van a településen.

Városüzemeltetés

Cigánd Településüzemeltetési Nonprofit Kft. teljeskörű városüzemeltetési feladatokat lát el, kivéve a hulladékgazdálkodás feladatát. 100%-ban önkormányzati tulajdonú társaság.

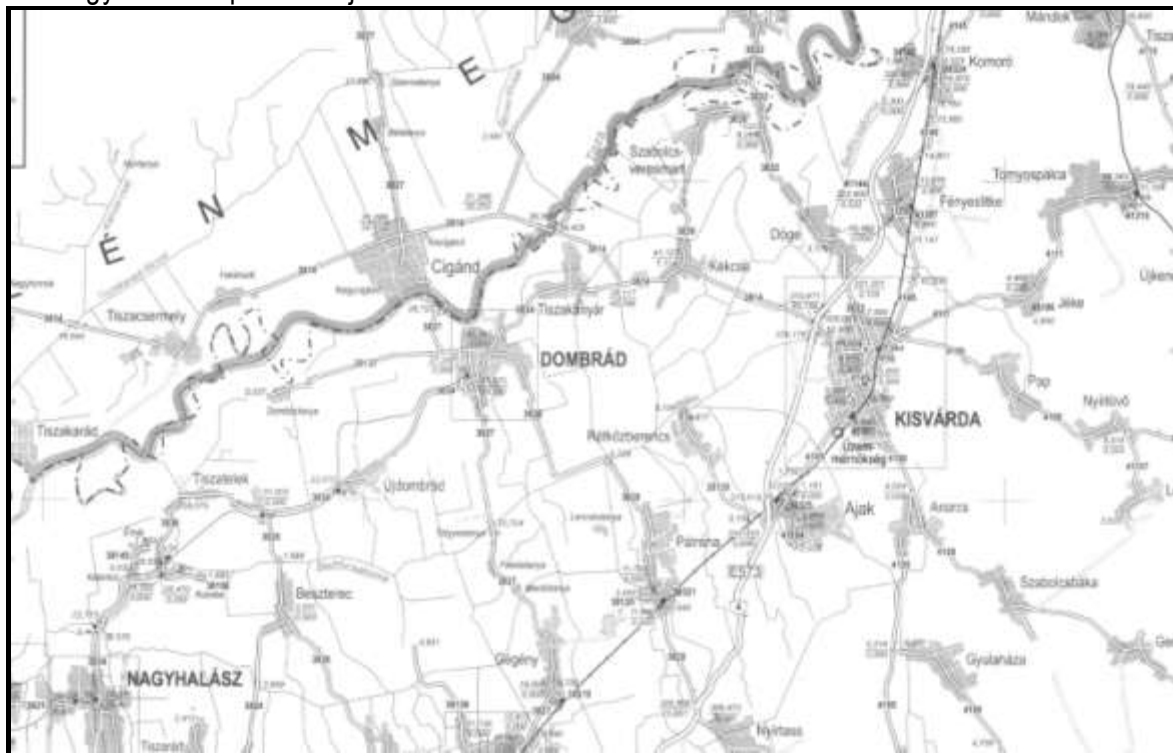
2.5.4. KÖZLEKEDÉSI INFRASTRUKTÚRA

Közúthálózat

A település közúton jól megközelíthető és a közúti kapcsolatai is jók. A települést két, a Magyar Közút Kht. kezelésében lévő út érinti:

- 3814. számú összekötő út Kisvárdra és Sárospatak irányába
- 3827 számú összekötőút

Ezek egyben a település fő útjai.

Cigánd közlekedési kapcsolatai - Áttekintő térkép

A Magyar Közút Kht. kezelésében lévő utak szerepe meghatározó a településen, hiszen nemcsak összekötő utak, hanem a településen belül gyűjtőút funkciót is ellátnak. Az önkormányzat útjai közül a Petőfi utca, Fő utca gyűjtőfunkciót tölt be. A település többi útjai, többségében kiszolgáló utak, ahol a gyalogosforgalom járda hiányában a gépjárműforgalommal azonos területen közlekedik. A városi csomópontok közül a Fő utca - Vasút utca csomópontjában található körforgalom és autóbuszmegálló mérete és kialakítása nem megfelelően kialakított. A Fő utca mentén található csomópontok többsége nem beláthatóak, balesetveszélyesek. A közösségi közlekedés a településen megoldott, azonban a várakozó autóbuszok számára nincs megfelelően kialakított buszváró.

Cigánd Város közlekedési hálózatát reprezentáló adatok

Belterület kiépített 2007 [km]	22,9
Gyalogút és járda 2007 [km]	8,27
Belterület kiépítetlen 2007 [km]	5,55
Belterület összesen 2007 [km]	28,45
Belterületi kiépítettség 2007 [százalék]	80,4
Külterület kiépített 2007 [km]	1,81
Külterület kiépítetlen 2007 [km]	23,98
Külterület összesen 2007 [km]	25,79
Bel- és külterület összesen 2007 [km]	54,24
Kerékpárút 2007 [km]	3,79

Forrás: Magyar Közút Kht.

Mint látható a belterületi közúthálózat fejlesztésre szorul, a kiépítetlen szakaszok a belterületi hálózat 20%-a, amely jelentős arányt képvisel. A külterületen a 23%-os kiépítetlen szakasz már kevésbé tekinthető neuralgikusnak.

Parkolás

A városban parkolási gondok a város adottságából következően nincsenek, kivétel ez alól a Polgármesteri Hivatal környéke (a rendezetlen körülmények).

Tömegközlekedés

Cigánd tömegközlekedési eszköze az autóbusz. A vasúti közlekedést a hetvenes években felszámolták, az utasforgalmi adatok alapján nincs reális esélye annak, hogy a kisvasút rehabilitációjára sor kerülhessen.

A buszközlekedést a következő szempont rendszer szerint vizsgáljuk meg a Volán menetrend felhasználásával:

1. szempont: Reggeli csúcsidőben hogyan lehet eljutni a „munkába járás” céljából a következő városokba - Miskolc, Nyíregyháza, Kisvárd, Sárospatak, Sátoraljaújhely

2. szempont Milyen az eljutási lehetőség „egésznap” a fenti városokba.

	Reggel	Eljutás	Egésznap	Eljutás
Kisvárdá	1 db járat	Biztosított	3 db járat	Nem megfelelő
Miskolc	Átszállással	Nem megfelelő	Átszállással	Nem megfelelő
Nyíregyháza	1 db járat	Nem megfelelő	Átszállással	Nem megfelelő
Sárospatak	1 db járat	Biztosított	8 db járat	Biztosított
Sátoraljaújhely	Átszállással	Biztosított	Átszállással	Biztosított

Cigándhoz a legközelebb fekvő „frekvenciált” kisvárosba Kisvárdába történő eljutást a napi három darab busz párral nem segíti a tömegközlekedés szempontjából hátrányban lévő településen a lakosok mobilitását.

Vasúti közlekedés

A településen helyi jelentőségű vasútvonal nincs. A legközelebbi vasúti fővonal csatlakozás szintén Kisvárdán található.

2.6. KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

2.6.1. A KÖZOKTATÁS

Cigándon 2008-ban az általános iskola 19 db tantermében 450 tanuló tanult, 27 pedagógus közreműködésével. 2013-ban ezek a számok a következőképp alakulnak: 21 db tanterem, 398 tanuló, 28 pedagógus. A felmérések szerint a lakosok elégedettek az oktatás színvonalával. Ennek ellenére az iskolázottsági mutatók nem kedvezőek a településen.

A hét éven felüli lakosság 32,1%-a nem fejezte be a 8. általánost, - ha ebből levesszük a tanulók számát, még mindig marad 400-420 fő- másik 36,1% pedig csak 8 általánossal rendelkezik, 3,4% pedig el sem kezdte az általános iskolát a KSH 2001-es adatai alapján. Ezek a számok megyei viszonylatban magasak, de nem egyediek több település is hasonló adatokkal, vagy még rosszabb mutatókkal rendelkezik, - pl. Boldogkőváralja a hét éven felüli lakosság 11%-a az általános iskolát nem kezdte el, - de kétségtelen hogy Cigánd a megyei városok között az első öt legrosszabb iskolázottsági mutatóval rendelkezők közé tartozik. Összességében tehát a hét éven felüli lakosság 35,5 %-a nem rendelkezik semmilyen szakmai képesítéssel, 36,1% befejezte ugyan az általános iskolát, de kétséges, hogy versenyképes szakképesítéssel rendelkeznek, esélyeik nagyon alacsonyak a munkavállalásra a Cigánd környéki erősen leépült munkaerő piacon. A fenti csoportba arányait tekintve döntően a cigány nemzetiségű, halmozottan hátrányos helyzetű családok tartoznak, problémáik enyhítésére a városnak

keresni kell a megoldásokat, de a tágabb környezet, a helyi és országos cigány szervezetek, a társadalom és végső soron a magyar állam segítségével aligha érhető el érdemi eredmény.

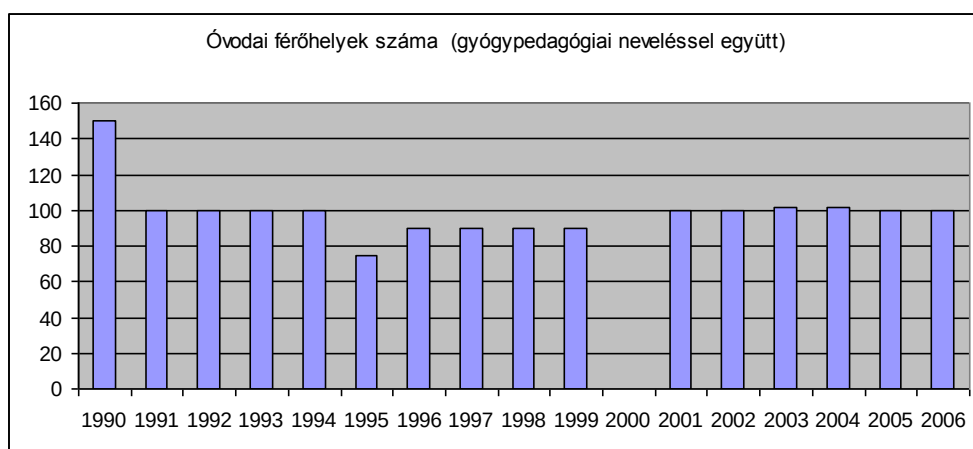
A város fejleszteni kívánja a helyi oktatást szakiskola - szakközépiskola beindításával, a programnak részét képezi a hátrányos helyzetű- cigány nemzetiségű- csoportok esélyegyenlőségének javítása is. Jelen akcióterv figyelembe veszi ezt a tervet és épít rá.

Bölcsődei nevelés

A település 2012-től működik bölcsőde. Két nevelési egységben 24 gyermek ellátása biztosított.

Óvodai nevelés

Cigándon 1 óvodai nevelést biztosító intézmény működik. Az ellátott gyermeklétszám 2008 végén 107 fő volt 100 férőhelyen, míg 2013-ban 137 fő 150 férőhelyen. Ennek oka az óvoda 2012. évben történő kapacitás bővítése.

Forrás: KSH

Óvodai ellátás	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	150	100	100	100	100	75	90	90	90	90	n.a.	100	100	102	102	100	100
Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	176	120	130	120	107	75	90	85	73	90	n.a.	99	100	102	97	100	111

Alapfokú oktatás

Az általános iskolai tanulók létszáma 2008-ban 450 fő, 2013-ban 398 fő. 2013-tól az iskola állami fenntartású.

Középiskolai képzés

Nincs középiskolai képzés a településen. A település középiskolás korú, nappali képzésben résztvevő diákjai a közeli Kisvárdai, Sátoraljaújhely és Sárospataki iskolákban végzik tanulmányaikat. A település célja, egy olyan Térségi Integrált Szakképző Központ kialakítása, mely hosszú távon biztosíthatná a helyi munkaadói igényekhez igazodó végzettségű szakembereket.

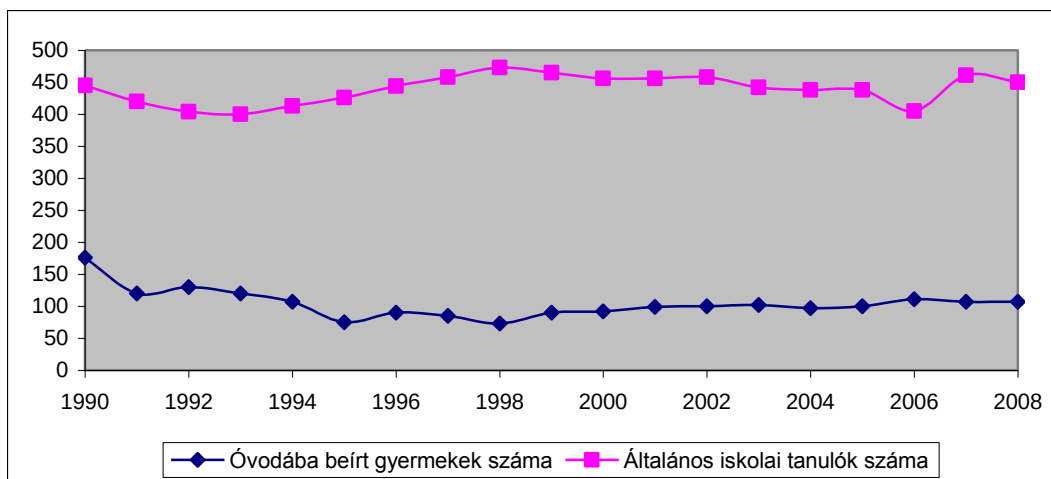
A város felsőszintű oktatása és a főiskolai képzés

A településen felsőfokú képzés nem folyik.

Az alábbi grafikon a településen működő oktatás-nevelési intézményekbe beírt gyermekek, tanulók számának alakulását mutatja. Mint látható a gyereklétszám csökkenése az óvodások esetében igazolhatóan kimutatható 1990 óta. Az általános iskolások esetében differenciált a helyzet, 1990-1993 között egy erőteljes csökkenés, 1993-1998 között növekedés, 1998-2005 mérsékelt csökkenés és 2006 évet követően ismételt növekedés, összességében 1990-2008 között 2%-os növekedés volt.

20. ábra: Oktatásnevelési intézményekbe beírt gyermekek számának alakulása 1990-2008 között

Forrás: Területi Statisztikai Adatok Rendszere

2.6.2. EGÉSZSÉGÜGY

Az alábbi táblázatban összefoglalva látható a város egészségügyi infrastruktúrája, a táblázatban feltüntettük a hiányzó létesítményeket is.

Egészségügyi infrastruktúra jelenléte Cigándon

Gyógyszertár	X
Házi gyermekorvosi praxis	-
Háziorvosi székhely	X
Járóbeteg szakellátás	X
Kórház	-
Kórházi szülészeti-nőgyógyászati osztály	-
Mentőállomás	-
Fogorvosi praxis	X
Központi Orvosi Ügyelet	X
Védőnői szolgálat	X

2.6.3. KÖZIGAZGATÁS

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény rendelkezik a helyi szinten ellátandó államigazgatási feladatokról, melynek célja, hogy az ügyintézés lehetőség szerint minél közelebb kerüljön az állampolgárokhoz, a jogi személyekhez.

- ❖ Ennek egyik legfontosabb intézménye az **okmányiroda és a járási hivatal**, amely Cigándon biztosított a város, illetve az illetékes területébe tartozó települések lakossága számára.
Kistérségi munkaszervezet: Cigánd Város a Bodrogközi kistérség és a Cigándi járás központja, ezáltal a kistérségi munkaszervezet és a Járási hivatal is Cigándon működik. A Munkaszervezet feladatai:
 - Az önkormányzati közszolgáltatások kistérségi szervezése, összehangolása, fejlesztése;
 - A Társulási Megállapodásban vállalt feladatok ellátása;
 - A Bodrogközi kistérség terület- és vidékfejlesztésének összehangolása, fejlesztése;
 - Társulás által meghatározott eseti feladatok ellátása
 - Tanács működésével összefüggő adminisztratív feladatok ellátása
- ❖ A „gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a **gyámhatóság** szervezeteiről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet Cigándi székhellyel jelölte ki a szolgáltatás biztosítását.
- ❖ Az építéssel, építkezéssel kapcsolatos ügyek szintén elintézhetőek helyben, mivel a település rendelkezik **építésügyi hatósággal**.
- ❖ Polgárőrség
- ❖ Rendőrőrs

A hiányzó közigazgatási intézményeket az alábbi táblázat foglalja össze, ahol feltüntetésre került, hogy hol érhető el.

Tűzoltóság	Sátoraljaújhely/Kisvárd
Polgári Védelmi Iroda	Sátoraljaújhely
ÁNTSZ	Sátoraljaújhely
Észak-Magyarországi Regionális Munkaügyi Központ	Sátoraljaújhely
Körzeti Földhivatal	Sátoraljaújhely
Egészségbiztosítási pénztár	Sátoraljaújhely

2.6.4. SZOCIÁLIS ELLÁTÁS

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan nehéz helyzetben lévő egyének részére, hogy otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelüket fenntarthassák, valamint egészségi-, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáikat megoldhassák. Az alapszolgáltatások körében a települési önkormányzatok elsősorban az időskorúak, a fogyatékos emberek, a pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, továbbá a hajléktalan emberek számára nyújtanak szolgáltatásokat. Az alapszolgáltatások körébe tartozik: falugondnoki, vagy tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás (idősek, fogyatékosok, pszichiátriai- és szenvedélybetegek, hajléktalanok részére).

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt a rászorult személyekről az alapellátás keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelően **szakosított ellátási formában** kell gondozni. A szakosított ellátási formák típusai a következők:

1. **Ápolást, gondozást nyújtó intézmények** az önmaguk ellátására nem, vagy csak folyamatos segítséggel képes személyek elhelyezésére és ellátására szolgál. Intézménytípusai: idősek, pszichiátriai betegek, szenvedélybetegek, a fogyatékos személyek, valamint a hajléktalanok otthona.
2. **Rehabilitációs intézmények** célja, hogy az intézményben lakók önálló életvezetési képességeit kialakítsa, vagy helyreállítsa. Ide tartoznak: a pszichiátriai betegek, illetve a szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye, a fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye, valamint a hajléktalan emberek rehabilitációs intézménye.
3. **Átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények** - a hajléktalanok átmeneti szállása és éjjeli menedékhelye kivételével - ideiglenes jelleggel, legfeljebb egy évi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak. Ebbe az intézményi körbe tartozik: a fogyatékosok személyek, a pszichiátriai betegek, a szenvedélybetegek átmeneti otthona, valamint a hajléktalan személyek éjjeli menedékhelye, a hajléktalan személyek átmeneti szállása.
4. **Lakóotthonok:** olyan 8-12, esetleg 14 pszichiátriai beteget vagy fogyatékos személyt befogadó intézmény, amely az ellátást igénybe vevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosít. A lakóotthonok típusai: a pszichiátriai betegek-, szenvedélybetegek-, valamint a fogyatékos személyek lakóotthona.

Cigándon az alábbi szociális ellátások találhatók meg.

Ellátás megnevezése
étkeztetés szociális konyhán vagy egyéb főzőhelyen
házi segítségnyújtás
családsegítés
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
nappali ellátás időskorúak részére
támogató szolgáltatás
önálló gyermekjóléti szolgáltató
gyermekjóléti szolgálat

Mint látható Cigándon az alapellátások is csak részleges találhatók meg, hiányoznak olyan alapellátáshoz kapcsolódó ellátási formák, amely a település és a térség szolgáltatáshiányosságán és izoláltságán oldana. A szociális ellátások egy része kistérségi feladatkörbe tartozik.

A városban működő szociális alapszolgáltatások bemutatása:

1. Családsegítés
2. Étkeztetés: Az önkormányzat 2008. évben 78 fő részére gondoskodott meleg étkeztetésről.
3. Házi segítségnyújtás: Célja a szolgáltatást igényvevő vevő részére a saját lakókörnyezetében biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Az ellátottak száma 36 fő.
4. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Célja: A saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása. A településen 19 készülék jelzőrendszer került kihelyezésre.
5. Nappali ellátás A településen egy idősek klubja található 60 férőhellyel, összesen 63 idős ellátását biztosítja, vagyis az intézmény kihasználtsága 105%-os.
6. A gyermekvédelmi ellátó rendszer keretében a városban gyermekjóléti szolgálat működik, amely megállapodás alapján mikrokörzeti funkciót tölt be, így a társult települések számára is biztosítja a szolgáltatások elérését. A gyermekjóléti alapellátás célja a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésnek elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzése. A 2008-as adatok alapján a védelembe vett gyerekek száma 19 fő, a kiskorú veszélyeztetett gyermekek száma 13 fő.

A településen nem működő szociális ellátások elérhetőségét az alábbi táblázat foglalja össze, amely tartalmazza, hogy a településen nem működő szociális ellátások hol találhatóak legközelebb és mennyi az elérési idejük.

Ellátás megnevezése	Település	Távolság (km)	Elérési idő
nappali ellátás fogyatékos személyek részére	Kisvárdra	18	0:19:40
nappali ellátás pszichiátriai betegek részére	Nyíregyháza	48	0:51:9
nappali ellátás szenvedélybetegek részére	Nyíregyháza	48	0:51:9
nappali ellátás hajléktalan személyek részére	Sátoraljaújhely	35	0:34:57
nappali ellátás demens személyek részére	Debrecen	98	1:31:57
időskorúak gondozóháza (pl.: szállást biztosító idősek klubja)	Sárospatak	30	0:29:27
fogyatékos személyek gondozóháza	Debrecen	98	1:31:57
szenvedélybetegek átmeneti otthona	Nyíregyháza	48	0:51:9
hajléktalanok éjjeli menedékhelye	Nyíregyháza	48	0:51:9
hajléktalanok átmeneti szállása	Kisvárdra	18	0:19:40
hajléktalanok időszakos éjjeli menedékhelye	Sátoraljaújhely	35	0:34:57
időskorúak otthona	Kisvárdra	18	0:19:40

fogyatékos személyek otthona	Sárospatak	30	0:29:27
pszichiátriai betegek otthona	Ricse	12	0:11:47
szerv edény betegek otthona	Tiszavasvári	90	1:16:6
fogyatékosok rehabilitációs intézménye	Nyíregyháza	48	0:51:9
pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	Derecske	119	1:55:23
szerv edény betegek rehabilitációs intézménye	Nagyhegyes	136	1:46:25
hajléktalanok rehabilitációs intézménye	Debrecen	98	1:31:57
fogyatékos személyek rehabilitációs lakóotthona	Nyíregyháza	48	0:51:9
fogyatékos személyek ápoló-gondozó lakóotthona	Mándok	33	0:32:13
pszichiátriai betegek rehabilitációs lakóotthona	Hajdúnánás	89	1:15:42
szerv edény betegek rehabilitációs lakóotthona	Debrecen	98	1:31:57
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	Vásárosnamény	42	0:47:57
közösségi ellátás szerv edény betegek részére	Sátoraljaújhely	35	0:34:57
utcai szociális munka	Nyíregyháza	48	0:51:9
családi napközi	Nyíregyháza	48	0:51:9
gyermek átmeneti otthona	Baktalórántháza	40	0:44:43
családok átmeneti otthona	Viss	41	0:39:29
gyermekotthon	Ibrány	29	0:34:47
lakóotthon	Kisvárd	18	0:19:40

Forrás: Szociális ágazati információs rendszer

A táblázatból megállapítható, hogy Kisvárd, Sátoraljaújhely, Sárospatak, Nyíregyháza és Debrecen városokban érhető el legközelebb a szakosított ellátások és a hiányzó ellátások. A Bodrogköz szociális szolgáltatások terén ellátatlan, a szakosított ellátási formák hiánya mutatható ki.

2.6.5. SPORT ÉS SZABADIDŐ, KÖZMŰVELŐDÉS

Sport

A testnevelés és sport az önkormányzat által közszolgáltatásként működtetett humánszolgáltatási rendszer része. Az önkormányzat a testnevelés és sport rendszerét úgy működteti, hogy értékei a lakosság minél szélesebb körében érvényesüljenek, hozzájárulva a lakosság egészségi állapotának megőrzéséhez, illetve javításához, továbbá a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

Az önkormányzat a törvényekkel összhangban a helyi sporttevékenység támogatása során hangsúlyos feladatának tekinti:

- a lakosság minden rétegének ösztönzését a sportolásra,
- a fejlett sportélet alapját képezi óvodai, iskolai testnevelés és sport személyi és tárgyi feltételeinek megteremtését, fejlesztését,
- az élsport, a versenysport támogatását a hagyományoknak megfelelő eredményesség érdekében, ugyanakkor figyelembe veszi az amatőr és hivatásos sport közötti különbségeket,
- a tulajdonát képező sportlétesítmények működtetését, fenntartását, fejlesztését,
- a hátrányos helyzetűek, a fizikailag vagy szellemileg fogyatékosok számára is a sportlétesítmények használatának biztosítását,
- a célkitűzéseivel összhangban a településen tevékenykedő, testneveléssel és sporttal foglalkozó szervezetek támogatását,
- az iskolán kívüli, önszerveződő sporttevékenység feltételeinek elősegítése,
- a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi sportéletének segítését,
- a szabadidő sport célú eltöltéséhez a feltételek biztosítását.

Cigándon az alábbi sportolási létesítmények működnek:

- Szabadidő központ
- Műfüves pálya
- Labdarúgó pálya

A településen összességében megvannak a sportolási élet gyakorlásához szükséges infrastrukturális feltételek.

Közművelődés

Művelődési ház: Településen már a múlt század elején elismerésre méltó művelődési tevékenység zajlott, melynek helyszínei akkor az iskola és a vendéglő voltak. A növekvő igények miatt elengedhetetlenül szükségessé vált egy kultúrház építése, melyet 1950-ben adtak át. Volt benne olvasóterem, színpaddal rendelkező nagy bálterem, ami egyúttal filmvetítésre is alkalmas volt. Intézményes keretek között működő kulturális életről azóta beszélhetünk. A 60-as évek közepétől igazi művelődési központtá fejlődött az intézmény. Ebben az időben 250-300 hivatásos előadóművész fordult meg évente a Művelődési Házban, Kiváló Ifjúsági Klub, Színjátszó Kör működött, itt tartották próbáikat a tánccsoportok, itt működött a mozi is. A kultúra mindig is kiemelt jelentőségű volt a cigándi önkormányzat feladatai között, s jelenleg is az. Az időközben korszerűtlenné vált 50 éves Művelődési Ház teljes körű felújítását, átépítését határozta el a képviselő-testület, melynek anyagi háttérét 2000. tavaszára meg is teremtette. Az átalakítással sikerült elérni, hogy a Bodrogház legnagyobb befogadóképességű színházterme, mely konferenciák rendezésére is alkalmas Cigándon valósult meg. A Művelődési Ház átadása óta több országos és regionális rendezvénynek adott otthont. A Művelődési Ház részt vesz a környező városok kulturális rendezvényeinek szervezésében is. A ház galériájában az átadástól számítva 17 kiállítás volt látogatható.

Városi könyvtár: Az első könyvtárak a református egyház kezelésében már 1898-tól léteztek. 1934-ben már 4 könyvtár működik a településen, az egyháziakon kívül a Levente Egyesület illetve a községi előljáróság finanszírozásában. A könyvvállomány ekkor 600 db volt. Az első nyilvános könyvtár az 1950-ben átadott Művelődési Házban kezdte meg működését 1953 kötettel. 1963. végére a könyvvállomány

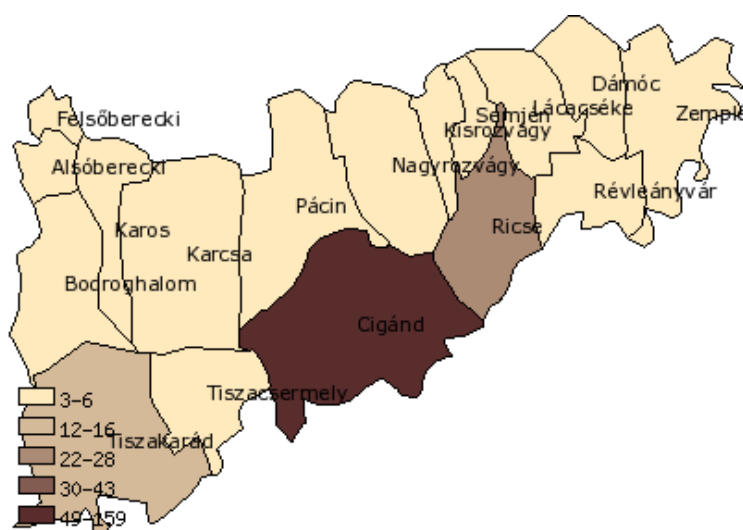
2949 db volt, a beiratkozott olvasók száma 525 fő, a lakosság 10 %-a. A könyvtár épületének első bővítésére 1986-ban került sor, az addig 63 m²-es alapterület megduplázódott. Az iskolai és községi könyvtár összevonása 1997-ben történt meg, az 1361 db-os iskolai könyvtárlomány beolvadt a községi könyvtár állományába. A könyvtár életében mérföldkő a Millenniumi Év. 2000. augusztus 20-án önálló épületbe költözött a könyvtár, melynek alapterülete 153 m²-re bővült, a könyvtári dokumentumok száma ekkor már 16061 db, a beiratkozott olvasók száma 631 fő, a lakosság 17 %-a.

Falumúzeum: A cigándi Falumúzeum épülete a húszas évek paraszti polgárosodási folyamatába bekapcsolódó falut eleveníti meg, ez a település egyetlen muzeális intézménye. A Falumúzeum mai formája rekonstrukció eredménye. A felújítás során végzett falkutatások alapján eredetileg szoba - pitvar - kamra - szín beosztású volt és építési ideje az 1900-as évekre tehető. A ház régi hátsó szobájában tekinthető meg egy jelentős textilgyűjtemény és a kenderfeldolgozás tárgy- és eszközanyaga. Az első szoba az 1920-as évek fűtetlen tiszta szobáját mutatja be. A Falumúzeum negyedik helyisége, a helytörténeti kiállítóter. Az ide látogató vendégeknek érdekes programot jelent a híres "Cigándi lakodalmas", melyet hagyományos lakodalmi ceremónia-vacsorával kötöttek egybe. A cigándi fonót elevenítik fel az asszonyok, férfiak és gyerekek. Ebben szerepel a játék, a népdal, a népmese, a népballada, a találós kérdés és minden, ami ez egykori fonók szokásához tartozott. Nem maradtak el a jellegzetes ételek sem: főtt kukoricát, apróbelest, kalácsot kóstolhatott a közönség. A múzeum átlagos látogatói létszáma 4000-4200 között mozog.

2008-ban 19 db kulturális rendezvény volt a településen, amelynek több mint 10 000 résztvevője volt. 70 db rendszeres művelődési foglalkozás volt a településen, 70 résztvevővel. Évente 1 db alkotótábor van a településen, amelynek 11 résztvevője volt legutóbb.

2.7. KORÁBBI IDŐSZAK FEJLESZTÉSEI

A kistérségben 2002-2009. között összesen 16 131 mFt költségben valósultak meg fejlesztések. A térkép alapján megállapítható, hogy a kistérségben belül, Cigánd városban valósultak meg a legnagyobb forrásigényű fejlesztések, a térségben megvalósult fejlesztések közel fele, összesen 8 695 mFt értékben. A kistérség többi településén kisebb összegű fejlesztések történtek, a következő két település Ricse, ahol 3 514 mFt és Tiszakarád, itt 2 005 mFt értékű fejlesztésre került sor az elmúlt hét év során.

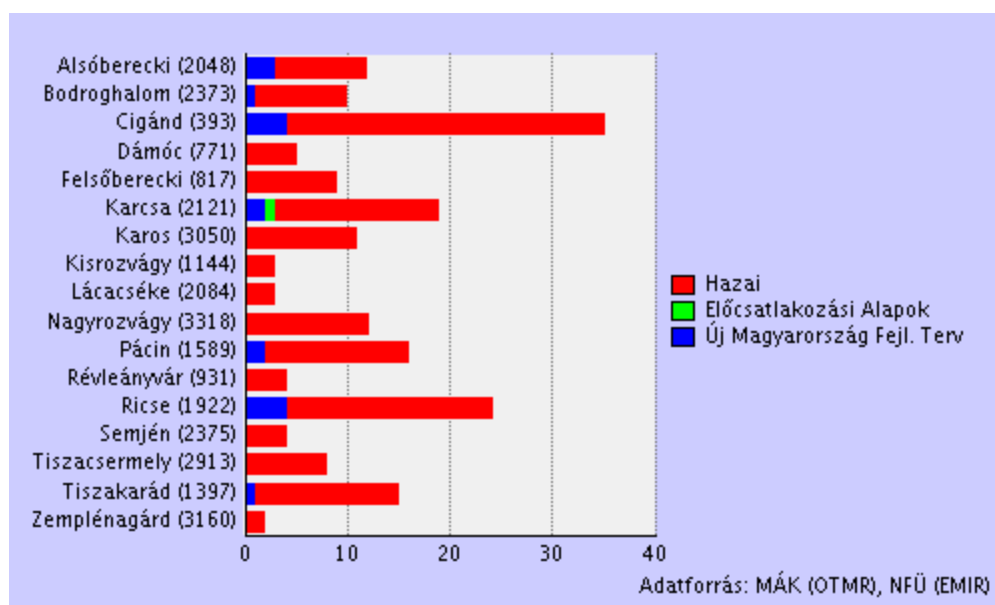

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: Területi statisztikai adatok rendszere

A kistérségben a megvalósult fejlesztések döntő része hazai forrású támogatásból valósultak meg. Cigánd város esetében 35 nyertes pályázatból 31 db hazai forrású, csupán 4 db forrása az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez kapcsolódó pályázati kiírások.

A kistérségben megvalósult fejlesztések forrásösszetétele

Közszéfera által által 2002-2011. között megvalósított fejlesztések

Egységes cél	Projekt célja	Költségigény (eFt)	Támogatás (eFt)	Projekt kezdete	Projekt vége	Tám. Rend.
Cél - HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	4 GYŰJTŐEDÉNYES 3 DB HULLADÉKGYŰJTŐ SZIGET ÉS TÉR BURKOLAT KIALAKÍTÁSA	2 100	1 470	2005.05.01	2005.12.01	THUL
Települési vízellátási beruházások	IVÓVÍZELLÁTÁS, VÍZMINŐSÉG JAVÍTÁS	202 812	81 125	2003.06.01	2003.12.01	VIZC
Önkormányzati törzsvagyonghoz tartozó közúthálózat építése	FELÜLETI BEVONAT	26 087	15 130	2006.02.01	2007.12.01	TEUT

Épített örökség megóvása pályázati úton	CIGÁNDI MŰEMLÉK JELLEGŰ TÁJHÁZ FELÚJÍTÁSA ÉS IFJÚSÁGI SZÁLLÓ KIALAKÍTÁSA	10 760	3 000	2002.08.01	2003.08.01	NOP
TEKI- Termelő infrastruktúra kiépítése	CIGÁND VÍZMINŐSÉG JAVÍTÁSA	202 812	40 000	2003.12.01	2004.12.01	TEKI
TEKI-Önkormányzati tulajdonú és alapfeladataihoz kapcsolódó intézmények beruházásai	RAVATALOZÓ BERENDEZÉSENEK CSERÉJE	1 454	800	2003.12.01	2004.08.01	TEKI
TEKI- Felszíni vízelvezető rendszerek építése, felújítása, holtág rekonstrukció	BELTERÜLETI VÍZRENDEZÉS	829 556	93 000	2004.12.01	2006.10.01	TEKI
Új - Vízgazdálkodás (ivóvíz, csapadékvíz)	CIGÁND VÍZELLÁTÁSA, VÍZMINŐSÉG JAVÍTÁSA	202 812	38 000	2004.05.01	2004.12.01	CEDE
Infrastrukturális fejlesztés	BELTERÜLETI VÍZRENDEZÉSI FELADATOK MEGVALÓSÍTÁSA	829 556	102 951	2005.06.01	2006.09.01	TFC
Munkahelyteremtés	CIGÁND KÖZSÉG VÍZELLÁTÁSA ÉS VÍZMINŐSÉG JAVÍTÁSA	202 812	33 176	2003.11.01	2004.10.01	KITA
Meglévő létesítmények fejlesztése, bővítése, felújítás, rekonstrukció	RENDŐRŐRS VIZESBLOKK FELÚJÍTÁS, TETŐCSERE	2 200	1 540	2005.10.01	2005.11.01	CEDE
ÖNKORMÁNYZATI FELADATKÖRBE TARTOZÓ, ÖNKORMÁNYZATI TULAJDONRA VONATKOZÓ FEJLESZTÉSEK TÁMOGATÁSA	INFORMATIKAI ESZKÖZBESZERZÉS	2 672	2 138	2008.08.01	2008.12.01	CEDE
Árvízvédelmi rendszerek fejlesztése	CIGÁND ÉS TÉRSÉGÉNEK SZENNYVÍZKÖZMŰ BERUHÁZÁSA	3 550 184	3 550 184	2006.08.01	2008.12.01	TFC
Közmunkaprogramok és közhasznú munkavégzés	GÉPBESZERZÉS KÖZHASZNÚ MUNKAVÉGZÉSHEZ	4 948	4 453	2005.08.01	2005.11.01	TFC
Címzett - VÍZGAZDÁLKODÁSI feladatok ellátását szolgáló beruházás	BELTERÜLETI VÍZRENDEZÉS	829 556	497 733	2004.09.01	2006.12.01	CCT
Meglévő létesítmények fejlesztése, bővítése, felújítás, rekonstrukció	ISKOLAI VIZESBLOKKOK FELÚJÍTÁSA	7 250	4 500	2003.07.01	2004.12.01	CEDE
A társadalmi beilleszkedés elősegítése a szociális területen dolgozó szakemberek képzésével	A szociális szféra humán erőforrásának fejlesztése a munkaerő-piaci reintegráció érdekében	14 279	11 495	2007.07.01	2008.03.01	HEFOP-2
Előkészítési tevékenységek támogatása	A cigándi Polgármesteri Hivatal szervezetfejlesztése	8 716	8 280	2009.03.01	2010.05.01	ÁROP-1
A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző	Környezeti nevelés elindítása Cigándon	4 359	4 141	2011.09.01	2012.07.01	KEOP-6

kampányok

A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása	"A nem formális és informális tanulási formák fejlesztése a Bodrogközben"	75 572	75 572	2011.01.01	2012.08.01	TÁMOP-3
A járóbeteg-szakellátó hálózatok fejlesztése	Kistérségi járóbeteg-szakellátó központ fejlesztése a Bodrogközi kistérségben	953 449	900 937	2008.05.01	2010.03.01	TIOP-2
Az oktatási és a kulturális intézmények együttműködését támogató infrastruktúra fejlesztése	Városi könyvtárak fejlesztése Cigánd-Encs	8 000	8 000	2010.02.01	2010.04.01	TIOP-1
Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése	Oktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése Cigánd	308 676	293 242	2010.05.01	2011.11.01	ÉMOP-4
Utólagos akadálymentesítés az önkormányzati feladatokat ellátó intézményekben	Bölcsőde kialakítása Cigánd városában	84 766	80 528	2009.11.01	2011.10.01	ÉMOP-4
Közoktatás térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése	Óvoda bővítése Cigándon	48 076	45 672	2010.06.01	2010.12.01	ÉMOP-4

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: Területi statisztikai adatok rendszere

Pályázó neve	Egységes cél	Projekt célja	Költségigény (eFt)	Támogatás (eFt)	Projekt kezdete	Projekt vége	Tám. Rend.
BALLA DÉNES	Ültetvény - TELEPÍTÉS - szőlő	11,5 HA 5,5X 3 M-ES TÉRÁLLÁSÚ KÖRTEÜLTETVÉNY TELEPÍTÉSE	27 088	11 648	2003.06.01	2008.10.01	MEA1
BALLA DÉNES	Agrár gazdasági beruházások megvalósításához igényelhető támogatás ÉPÍTÉS- FELÚJÍTÁS	SZEMESTERMÉNY TÁROLÓ FELÚJÍTÁSA	26 096	11 480	2002.05.01	2003.12.01	MEA1
ÚJ TISZA-HÍD KFT.	Agrár gazdasági beruházások megvalósításához igényelhető támogatás ÉPÍTÉS- FELÚJÍTÁS	TERMÉNYSZÁRÍTÓ ELEKTROMOS FELÚJÍTÁSA	3 520	880	2002.05.01	2002.08.01	MEA1
CIGÁNDI ERDŐGAZDÁLKODÁSI BT.	Erdő gazdasági, környezetvédelmi, szociális, üdülési, oktatási, ism. terj. funkció	ERDŐTELEPÍTÉS, ERDŐSZERKEZET- ÁTALAKÍTÁS, FÁSÍTÁS	1 473	1 473	2002.06.01	2002.12.01	MEA2
OLÁH BERTALANNÉ	Új mezőgazdasági gépvásárlások	GÉPBESZERZÉS	6 110	367	2003.03.01	2003.06.01	MEA1
NÉMETH KÁROLY	Ültetvény - TELEPÍTÉS - gyümölcs	14 HA KÖRTEÜLTETVÉNY TELEPÍTÉSE	83 808	33 522	2004.10.01	2008.10.01	MEA1
BALLA ISTVÁN	Új mezőgazdasági gépvásárlások	GÉPBERUHÁZÁS	20 530	1 232	2003.03.01	2003.05.01	MEA1
GYÖRGY DÁNIEL	Új mezőgazdasági gépvásárlások	GÉPBESZERZÉS	6 047	363	2003.03.01	2003.08.01	MEA1
NÉMETH BARNABÁS	Új mezőgazdasági gépvásárlások	ÚJ MEZŐGAZDASÁGI GÉPVÁSÁRLÁS	4 831	290	2003.03.01	2003.08.01	MEA1
BODNÁR PÉTER	Ültetvény - TELEPÍTÉS - gyümölcs	14 HA KÖRTEÜLTETVÉNY TELEPÍTÉSE	83 808	33 522	2004.10.01	2008.10.01	MEA1
MARGITICS BÉLA	Ültetvény - TELEPÍTÉS - gyümölcs	14 HA KÖRTEÜLTETVÉNY TELEPÍTÉSE	83 808	33 522	2004.10.01	2008.10.01	MEA1
NAGY ISTVÁN	Likviditást kezelő hitelkamat- és garancia díj támogatása	SZÉCHENYI-KÁRTYA	42	42	2003.10.01	2004.10.01	KKV
Új Tisza-Híd Kft.	A mezőgazdasági beruházások támogatása	Terménytároló és terményszárító felújítása	41 606	14 978	2006.04.01	2006.10.01	AVOP-1
Új Tisza-Híd Kft.	A mezőgazdasági beruházások támogatása	Terménytároló építése	233 880	89 820	2005.05.01	2006.10.01	AVOP-1
Oláh Bertalan	Vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése	Falusi vendégház Cigándon	19 920	8 964	2004.11.01	2006.05.01	AVOP-3
Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság	Természetvédelem és fenntartható árvízvédelem	Cigándi tájgazdálkodási és árvízvédelmi program	#####	#####	2004.10.01	2006.11.01	KIOP-1

10. táblázat

Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	Országos Szakmai	Felzárkóztató és Fenntartható Térségfejlesztés a Bodrogközi Kistérségben	11 541	11 541	2008.10.01	2011.08.01	ÁROP-1
Cigándi Innovációs és Ifjúsági Sportegyesület Kiemelkedően Közhasznú Szervezet	A közoktatási rendszer hatékonyságának javítása, újszerű megoldások és együttműködések kialakítása	A Cigándi ÁMK és tagintézményei szabadidős sportprogramjainak fejlesztése	41 157	41 157	2010.09.01	2011.08.01	TÁMOP-3
Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	A kiemelt leghátrányosabb helyzetű térségek, valamint a településen belüli szegregáció csökkentését célzó komplex fejlesztések támogatása	Helyi igényekre alapozott innovatív foglalkoztatási társaság létrehozása a Bodrogközi kistérségben "Természetesen komplex térségi program	199 294	199 294	2010.06.01	2012.05.01	TÁMOP-5
Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	A halmozottan hátrányos helyzetű és a roma tanulók szegregációjának csökkentése, esélyegyenlőségük megteremtése a közoktatásban	Tehetséggondozó Iskola Műhelyek a leghátrányosabb kistérség felzárkóztatására	100 000	100 000	2010.02.01	2011.07.01	TÁMOP-3
Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	A kiemelt leghátrányosabb helyzetű térségek, valamint a településen belüli szegregáció csökkentését célzó komplex fejlesztések támogatása	Partnerség a Bodrogköz felzárkóztatásáért	313 196	313 196	2010.04.01	2012.03.01	TÁMOP-5
Hexatech Épületgépészeti Kft.	Regionálisan kiegyensúlyozott, térségi és helyi jelentőségű ipari területek fejlesztése	Légcsatorna-csőgyártó üzem létesítése a cigándi iparterületen	71 000	49 700	2011.04.01	2011.09.01	ÉMOP-1
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	Kistérségi központok közúti, illetve tömegközlekedéssel való elérhetőségek feltételeinek megteremtése és javítása	Térségi elérhetőség javítása a 3804, 3807. és a 3814.j. utakon	439 304	439 304	2009.01.01	2011.06.01	ÉMOP-5

A városban 2002. óta négy nagyobb jelentőségű beruházás valósult meg, a következő területeken:

1. szennyvíz
2. belterületi vízrendezés
3. vízellátás, vízminőség javítása
4. járóbeteg szakellátó központ fejlesztése

Ez a négy beruházás a városban megvalósult beruházások összköltségének 98%-át, 5 630 997 mFt-ot tesz ki. Ezenkívül az alábbi területeken történtek fejlesztések:

1. oktatási intézmények fejlesztése: 26.728 mFt
2. szociális tevékenység: 14 279 mFt
3. kultúra területén: 10 760 mFt
4. útfelújítás: 26 087 mFt
5. informatikai eszközök beszerzése, szervezetfejlesztés: 11 388 mFt
6. egyéb (ravatalozó, rendőrőrs, hulladékkezelés): 5 754 mFt

Összességében megállapítható, hogy a szennyvíz, vízellátás, illetve az egészségügyi fejlesztéseken túl a városban az elmúlt időszakban nem történtek nagyobb volumenű fejlesztések, annak ellenére, hogy a település a kistérség központi szerepét is betölti, így nemcsak a helyi lakosság, de a többi település számára is fontos funkciókat, szolgáltatásokat kell biztosítani, amelyhez elengedhetetlenek a fejlesztések megvalósításai.

2.8. SWOT

A SWOT elemzés készítése kettős célt szolgál: egyrészt koncentrált formában jeleníti meg a városi szintű helyzetelemzés legfontosabb következtetéseit, másrészt az erősségek-lehetőségek és a gyengeségek-veszélyek összevetésével lehetővé teszi a fejlesztési stratégia által kezelendő kulcsterületek azonosítását.

Az alábbi SWOT analízis Cigánd helyzetelemzése során megállapított erősségeket és gyengeségeket kívánja összefoglalóan bemutatni. Erre támaszkodva a potenciális lehetőségek körét előre vetíteni és azokat a legfőbb területeket beazonosítani, ahol magas fokú kockázati tényezők merülhetnek fel.

ERŐSSÉGEK

Térségi szerepkör (kistérségi központ)
 Térségi jelentőségű funkciók koncentrációja
 Vonalas infrastruktúra kiépítettsége
 Humán infrastruktúra kiépítettsége
 Természeti környezet, környezetterheltség alacsony
 Ár és belvízvédelem kiépítettsége
 Társadalmi önszerveződés foka
 Kulturális szerepkör
 Hagyományápolás, hagyományörzés (identitástudat)
 Forrásszerző képesség
 Cigándi vésztározó és a kapcsolódó tájgazdálkodási lehetőségek

GYENGESÉGEK

Periférikus elhelyezkedés, izoláltság
 Közlekedési kapcsolatok, a térség elérhetősége
 Állandó népesség fokozatos csökkenése, a lakosság elöregedése
 Alacsony vállalkozói sűrűség, tőkeszegény vállalkozások, nagy foglalkoztató vállalkozások hiánya
 Magas és növekvő munkanélküliség
 A lakosság kedvezőtlen képzettségi mutatói, alacsony szakképzettség
 Kedvezőtlen jövedelmi viszonyok
 Gyenge funkcióellátottság, közszolgáltatások hiánya
 A lakosság egészségi állapota
 Komplex turisztikai termék kínálat
 Városkép leromlott állapota, falusias városkép
 Sok és nagy kiterjedésű szegregátumok

LEHETŐSÉGEK

Városi funkciók és térségi szerepkör erősítése
 A határon átnyúló gazdasági, kulturális kapcsolatok kiaknázása (határ közelsége)
 Funkcióellátottság javítása, új szolgáltatások telepítése
 Turisztikai ágazat szerepének erősítése (kitörési pont)
 Városkép javítása, fejlesztése, egységes városi arculat megteremtése
 Vállalkozói és magántőke bevonásával a városfejlesztés önkormányzatra nehezedő terheinek csökkentése

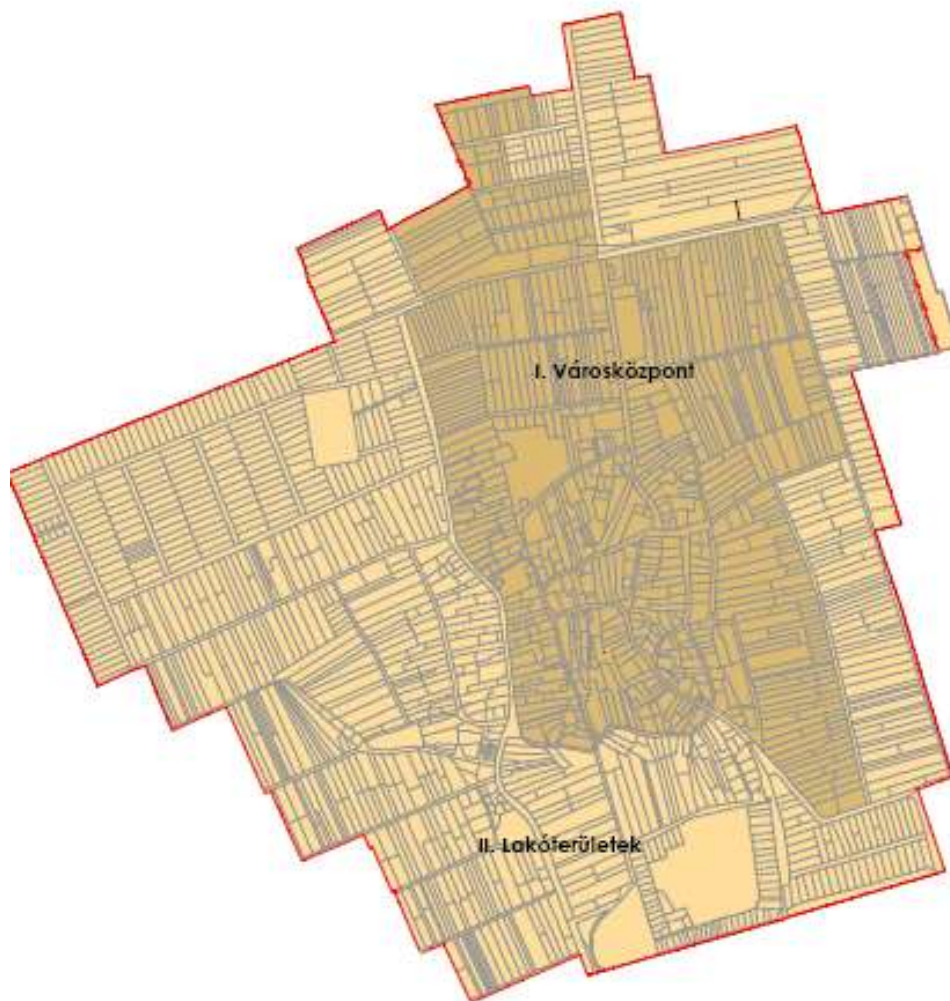
VESZÉLYEK

Munkanélküliség növekedése
 Képzett munkaerő elvándorlásának fokozódása a megfelelő minőségű munkahelyek és az alacsonyabb kereseti lehetőségek hiánya következtében
 Hátrányos helyzetű csoportok koncentrációjának növekedése, szociális válság kialakulása
 Környezetterhelés növekedése
 Tradicionális településszerkezet felbomlása
 Lakossági ellenérzés felerősödése a városszerkezetet és arculatot átalakító fejlesztések során

3. EGYES VÁROSRESZEKRE VONATKOZÓ HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1. VÁROSRESZEK LOKALIZÁLÁSA

Cigándon két városrész került lehatárolásra: városközponti városrész, lakóterületi városrész. Tekintettel a település területének és lakosságának nagyságára, a város térszerkezetére Cigándon két városrésznél többet nem indokolt lehatárolni. Tekintve, hogy Cigánd csak 2004 óta rendelkezik városi ranggal, a településen nem mutathatók ki tradicionális városrészek. Mindezek fényében Cigánd Város két városrésztől osztható, az egyik a település centrális területén található városközpont, a másik a perifériáisan elhelyezkedő, a város központját gyűrűszerűen körülvevő lakóterületi városrész. A településközponti városrész egy része a szerkezeti terv szerint településközponti vegyes terület, azonban több területen kiegészül más területekkel a tervezett funkciók csoportosulásának köszönhetően, így a településközponti városrész nagyobb mint a szerkezeti tervben meghatározott településközpont. A szerkezeti terv alapján Cigánd településközponti területi nem egy helyre lokalizálódik, hanem a Fő és a Vasút utcák mentén egy „T” alakban, ebből eredően a városközponti városrész lehatárolását már ez is meghatározza. A városközpontban koncentrálódnak a közintézmények és közszolgáltató egységek, még a perifériális városrészen kert városias lakófunkciójú övezetek, illetve aktív gazdasági tevékenység alá vont gazdasági területek összpontosulnak. Az alábbi térképen látható a két városrész elkülönülése.

A két városrész elválasztó utcák a következők:

Északról: Belterületi határ

Keletről: Ady Endre utca, Ságváry utca, Vasút utca, Hajnal utca, Új élet utca, Kertészköz út

Délről: Fő utca, Dózsa György utca, 962 hrsz.-ú utca,

Nyugatról: Petőfi Sándor utca, Táncsics utca

3.2. VÁROSRÉSZ SZINTŰ HELYZETELEMZÉS- TELEPÜLÉSKÖZPONTI VÁROSRÉSZ

A városrész szintű helyzetelemzés részben KSH adatszolgáltatáson, részben önkormányzati adatszolgáltatáson alapul. A KSH által rendelkezésre bocsátott adatok a 2001-es népszámlálás adatai, így a városrész szintű helyzetelemzés egy része a 2001-es adatokat (demográfia), egy másik része a 2009-es állapotot tükrözi.

3.2.1. TÁRSADALMI HELYZETELEMZÉS

A településközponti városrész főbb társadalmi mutatóit az alábbi táblázatban került összegzésre

Mutató megnevezése	Cigánd összesen	Településközpont Városrész
Állandó népesség száma	3 369	1 335
Lakónépesség száma	3 193	1 245
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	25,1	22,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	53,1	53,2
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,7	24,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	54,5	42,8
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	3,7	6,3
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	70,3	65,7
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	46,4	36,3
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	27,4	31,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	65,4	62,8

Forrás: KSH, Népszámlálás (2001)

Demográfia

A városközponti városrészben koncentrálódik az állandó lakosság 39,62%-a és a lakónépesség 38,99%-a, vagyis a városrész lakosságát tekintve is jelentős méreteket rendelkezik. A lakosság korösszetételére jellemző, hogy a településközponti városrészben alacsonyabb 0-14 éves korosztály aránya a település egészéhez viszonyítva, azonban az aktív korú lakosság aránya 1 ‰-el, a 60 év fölötti lakosság 2,3%-al magasabb, összességében a településközponti városrész kedvezőtlenebb korösszetétellel rendelkezik. A városrész öregedési indexe 1.05, amely reprezentálja a 60 év felettiek és 0-14 év közötti korosztály arányát, e szerint a Cigánd településközponti városrésze előregedő városrész. Az aktív korosztály aránya szintén 1 ‰-el magasabb a települési átlagnál, vagyis az eltartottsági ráta itt alacsonyabb.

Iskolai végzettség

A lakosság iskolai végzettség szerinti megoszlása a településközponti városrészben jóval kedvezőbb, mint a települési átlag. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korú lakosság aránya 11,7%-al alacsonyabb a városrészben, amely tekintélyes különbséget jelent. A felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 2,6%-al magasabb a települési átlagnál. Az arányszámokból megállapítható, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező lakosság aránya magasabb a településközponti városrészben, amely prognosztizálja a lakosság pozitívabb munkaerőpiaci integrációját.

Foglalkoztatás

Ez utóbbit igazolja a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül mutató, mivel a településközponti városrészben 4,6%-al alacsonyabb ez az arány, vagyis a munkanélküliségi ráta alacsonyabb a városközponti településrészen a települési átlagnál. Továbbá elmondható, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belüli arányszáma a településközponti városrészen 36,3%, még a települési átlag 46,4, vagyis több mint 10%-al alacsonyabb, ezzel ismételtén igazolható, hogy a városközponti lakosság és a munkaerőpiaci integrációja kedvezőbb képet mutat. Ennek ellenére a városrész munkaerőpiaci mutatói rendkívül rosszak, csakúgy, mint a településé. Az aktív korú lakosság mindössze harmada foglalkoztatott, a városrész 68,1%-a munkanélküli, amely hatszorosa az országos átlagnak. A foglalkoztatottak aránya magasabb a településközponti városrészen a települési átlagnál. A foglalkoztatott nélküli háztartások több mint fele foglalkoztatott nélküli (65,4) a településen, a városközponti akcióterületen ez a mutató kicsit alacsonyabb (62,8).

3.2.2. GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS

Az alábbi táblázat Cigánd város településközponti városrészének gazdasági mutatóit tartalmazza.

TELEPÜLÉSKÖZPONTI VÁROS RÉSZ GAZDASÁGI MUTATÓI	
Kiskereskedelmi üzletek száma	17 db
Vállalkozások aránya	47 db

Vállalkozások ágazati megoszlása	Mezőgazdaság: 10 db Ipar, építőipar: 1 db Szolgáltatás: 36 db
Vendéglátóhelyek száma	6 db
Szálláshely szolgáltatók száma	1 db
Szálláshelyek száma	1 db

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A településközponti városrészben koncentrálódik a működő vállalkozások túlnyomó többsége (61%) vagyis a vállalkozói sűrűség magasabb a városközponti városrészben. A település teljes területén 71 vállalkozás működik. A vállalkozások ágazati megoszlása a települési átlaghoz hasonló megoszlást mutat, a terciér szektor dominanciája (76%), a szekunder szektor alul reprezentáltsága (1%) és a mezőgazdaság tekintélyes aránya jellemző (26%). A turisztikai ágazatot kiszolgáló szolgáltatások magasan reprezentáltak a városrész területén. A kiskereskedelmi üzletek 90%-a található a városrészben. Összességében a település életében meghatározó jelentőségű gazdasági szempontból a városrész.

3.2.3. INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁG

A városrész infrastrukturális ellátottságát és annak kiépítettségét az alábbi táblázat foglalja össze.

TELEPÜLÉSKÖZPONTI VÁROS RÉSZ INFRASTRUKTURÁLIS MUTATÓI	
Elektromos hálózat	Kiépítettsége 100%-os
Ivóvíz hálózat	Kiépítettsége 100%-os
Szennyvíz hálózat	Kiépítettsége 100 %-os
Vezetékes gáz hálózat	Kiépítettsége 100 %-os
Kiépített utak aránya	11,967 Km
Kiépítetlen utak aránya	1,1 Km
Kerékpárút hossza	0,95 Km
Járdahálózat hossza	5,369 Km
Zöldfelületek aránya	0%
Lakásállomány (db)	480

Alacsony
komfortfokozatú
lakások aránya (%)

30,2

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A városrész közműellátottsága 100%-os, szennyvíz, ivóvíz, gáz, szennyvíz, elektromos hálózat teljes mértékben kiépített, a közműhálózatok területén nem azonosíthatók szűk keresztmetszetek. A településközponti városrészben közel 13 km út van, amelynek 90%-a kiépített. Az utak többsége leromlott állapotú. A településrész rendelkezik kerékpárúttal egy rövid szakaszon. A településrészen nem találhatóak zöldfelületek, közparkok, játszóterek. A városrész lakásállománya 480 db. A település lakásállományának 41,3%-a koncentrálódik a városrészben, ebből az alacsony komfortfokozatú lakások 30,2%, amely a település átlag alatt van. Összességében a városközponti településrész kifejezetten optimális infrastrukturális ellátottsággal rendelkezik, a hálózatok többsége jó állapotú.

3.2.4. FUNKCIÓELLÁTOTTSÁG

A városközponti városrész funkcióellátottságát az alábbi táblázat összesíti funkciók szerinti bontásban, a táblázatban feltüntetésre került, hogy melyek a meglévő és melyek a hiányzó közszolgáltatások:

Gazdasági funkció	Száma
Piac	1
Bankok száma	1
Pénzügyi szolgáltatók száma	2
Szolgáltatók	6
Szolgáltató központ	0
Kereskedelmi központ	0
Ipartelep	0
Ipari park	0
Logisztikai központ	0
Innovációs központ	0
Irodaházak	2
Panzió	0
Szálloda	0
Vendéglátó egységek száma	5
Közeledési, távközlési funkciók	Száma
Távolsági autóbusz megállók	4
Vasútállomás	0
Postahivatal	1
Helyi autóbuszjárat	0
Tömegközlekedés	1
Benzinkút	0

Taxi	0
Közüemi vízhálózat	1
Zárt közcsonatona hálózat	1
Közösségi funkciók	Száma
Önkormányzati közművelődési könyvtár	1
Művelődési ház	1
Kulturális központ	1
Színház	0
Mozi	0
Muzeális intézmény	1
Sport infrastruktúra	3
Szabadidőcsarnok	1
Szabadtéri szabadidő központ	2
Uszoda	0
Strand	0
Rendezvény csarnok	0
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók	Száma
Önkormányzat	2
Okmányiroda	1
Területi hatósági intézmények	5
Rendőrség	1
Bíróság	0

Ügyészség	0
Börtön	0
Igazságügyi szolgáltatás	0
Tűzoltóság	1
Polgárőrség	1
Humán szolgáltatási funkciók	Száma
Körzeti orvosi (háziiorvosi) székhely	1
Gyógyszertár	1
Központi körzeti (háziiorvosi) ügyelet	1
Járó beteg szakellátás	0
Fogászati szakrendelés	1
Kórház	0
Mentőállomás	0
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény	0
Időskorúak otthona	0
Nappali ellátást nyújtó idősek klubja	0
Bölcsőde	1
Óvoda	1
Általános iskola	1
Középiskola	0
Felsőoktatási intézmény	0
Kutató intézet	0

A városrész funkcióellátottsága kifejezetten optimális. A gazdasági funkciók túlnyomó többsége itt koncentrálódik. A városrész a közösségi funkciók 100%-át koncentrálja, a település teljes közösségi infrastrukturális, szolgáltató hálózata itt található, csakúgy, mint a közszféra funkciói esetébe. A humán szolgáltatási funkciók aránya a városrész területén szintén meghatározó.

3.2.5. ÖSSZEGZÉS

A településközponti városrész helyzetelmésének eredményeit SWOT analízis keretében foglaljuk össze.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Jó megközelíthetőség	Előregedés mértéke
Közfoglalkoztatások magas koncentrációja	Magas munkanélküliség
Funkcióellátottság	Közműhálózatok állapota
Lakosság képzettségi mutatói	Közüthálózat állapota
Közműhálózatok kiépítettsége	Zöldfelületek hiánya
Közüthálózat és járdahálózat kiépítettsége	Közösségi terek hiánya
Kiskereskedelmi üzletek magas aránya	Közösségi kohézió alacsony foka
Vállalkozói sűrűség	Humán infrastrukturális hálózatok állapota
Turisztikai ágazatot kiszolgáló szolgáltatások jelenléte	Városias arculat hiánya
	Leromlott településkép
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
Térségi szerepkör erősítése	Turisztikai kereslet hiánya
A vonzáskörzet funkcióellátottságának javítása	Versenyképesség csökkenése
Vállalkozói környezet javítása	Hátrányos helyzet fokozódása
Turisztikai attrakciófejlesztés	Szegregátumok kialakulása
Turisztikai potenciál erősítése	Szociális válság kialakulása
Életminőség javítása	Fennmaradnak a városképi diszharmóniák
Lakóterületek kialakítása	Újszerű városszerkezeti problémák kialakulása a fejlesztések megvalósítását követően
Szolgáltatások minőségi javítása	Lakossági támogatás hiánya
Az egész településre és a vonzáskörzetre kiható szolgáltatás koncentráció	
Funkcióbővítő város rehabilitáció lehetősége (komplex beavatkozás sorozaton keresztül kezelni a városrész problémáit)	

3.3. LAKÓTERÜLETI VÁROSRESZ

3.3.1. TÁRSADALMI HELYZETELEMZÉS

A lakóterületi városrész főbb társadalmi mutatóit az alábbi táblázatban került összegzésre.

Mutató megnevezése	Cigánd összesen	Lakóterületi városrész
Állandó népesség száma	3 369	2 034
Lakónépesség száma	3 193	1 986
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	25,1	26,8
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	53,1	53,3
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	21,7	20,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	54,5	62,3
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	3,7	2,0
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	70,3	73,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	46,4	53,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	27,4	24,7
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	65,4	66,7

Forrás: KSH, Népszámlálás (2001)

Demográfia

A lakóterületi városrészben koncentrálódik az állandó lakosság 60,37%-a és a lakónépesség 62,19%-a, vagyis a városrész lakosságának túlnyomó többsége. A városrészhez tartozik a város külterülete is, ebből eredően a külterületi lakosság aránya a városrész lakosságán belül 1,8%. A lakosság korösszetételére jellemző, hogy a lakóterületi városrészben magasabb a 0-14 éves korosztály aránya a település egészéhez viszonyítva, a 60 év fölötti lakosság 1,7%-al alacsonyabb, összességében a településközponti városrész kedvezőbb korösszetétellel rendelkezik, mint a településközponti városrész. A városrész öregedési indexe 0,74, amely reprezentálja a 60 év felettiek és 0-14 év közötti korosztály arányát, e szerint a Cigánd településközponti városrésze fiatalabb városrész, mint a településközponti városrész. Az aktív korosztály aránya szintén 2 %-el magasabb a települési átlagnál, vagyis az eltartottsági ráta itt magasabb.

Iskolai végzettség

A lakosság iskolai végzettség szerinti megoszlása a településközponti városrészben jóval kedvezőbb, mint a települési átlag. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korú lakosság aránya 7,8%-al magasabb a városrészben, a települési átlagnál. A felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők aránya 1,7%-al alacsonyabb a települési átlagnál. Az arányszámokból megállapítható,

hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező lakosság aránya alacsonyabb a lakóterületi városrészben, amely prognosztizálja a lakosság gyengébb munkaerőpiaci integrációját. Iskolai végzettség alapján a lakóterületi városrész gyengébb összetételű, mint a településközponti városrész.

Foglalkoztatás

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a lakóterületi városrészben 3%-al magasabb, vagyis a munkanélküliségi ráta magasabb a lakóterületi településrészen a települési átlagnál és a városközponti városrész átlagánál. Továbbá elmondható, hogy a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belüli arányszáma a településközponti városrészen 53%, még a települési átlag 46,4, vagyis több mint 6,6%-al magasabb, ezzel igazolható, hogy a városközponti lakosság és a munkaerőpiaci integrációja kedvezőtlenebb képet mutat. Összeségében a városrész munkaerőpiaci mutatói rendkívül rosszak, csakúgy, mint a településé. Az aktív korú lakosság mindössze 24% foglalkoztatott. A foglalkoztatottak aránya alacsonyabb a lakóterületi városrészen a települési átlagnál. A foglalkoztatott nélküli háztartások 66,7%, amely magasabb a települési átlagnál. Összeségében a lakóterületi városrész foglalkoztatási szerkezete jóval kedvezőtlenebb.

3.3.2. GAZDASÁGI HELYZETELEMZÉS

Az alábbi táblázat Cigánd város lakóterületi városrészének gazdasági mutatóit tartalmazza.

LAKÓTERÜLETI VÁROSRESZ GAZDASÁGI MUTATÓI	
Kiskereskedelmi üzletek száma	2 db
Vállalkozások aránya	30 db
Vállalkozások ágazati megoszlása	Mezőgazdaság: 16 db
	Ipar, építőipar: 1 db
	Szolgáltatás: 13 db
Vendéglátóhelyek száma	1 db
Szálláshely szolgáltatók száma	2 db

Forrás: Önkormányzati adatfeldolgozás

A lakóterületi városrészben koncentrálódik a működő vállalkozások 39% vagyis a vállalkozói sűrűség alacsonyabb mint a városközponti városrészben. A vállalkozások ágazati megoszlása a települési átlagtól eltérő megoszlást mutat, a mezőgazdasági szektor dominanciája (53%) jellemzi a városrészt. A turisztikai ágazatot kiszolgáló szolgáltatások közül a szálláshely szolgáltatás emelhető ki a városrész területén. A kiskereskedelmi üzletek 10%-a található a városrészben. Gazdasági szempontból a városrész nem rendelkezik jelentős szereppel.

2.2.1.1.1 INFRASTRUKTURÁLIS ELLÁTOTTSÁG

A városrész infrastrukturális ellátottságát és annak kiépítettségét az alábbi táblázat foglalja össze.

LAKÓTERÜLETI VÁROS RÉSZ INFRASTRUKTURÁLIS MUTATÓI	
Elektromos hálózat	Kiépítettsége 100% -os
Ivóvíz hálózat	Kiépítettsége 100% -os
Szennyvíz hálózat	Kiépítettsége 100 % -os
Vezetékes gáz hálózat	Kiépítettsége 100 % -os
Kiépített utak aránya	11,935 Km
Kiépítetlen utak aránya	4,808 Km
Kerékpárút hossza	0,565 Km
Járdahálózat hossza	0,63 Km
Zöldfelületek aránya	0%
Lakásállomány (db)	651
Alacsony komfortfokozatú lakások aránya (%)	42,1

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás

A városrész közműellátottsága 100%-os, szennyvíz, ivóvíz, gáz, szennyvíz, elektromos hálózat teljes mértékben kiépített, a közműhálózatok területén nem azonosíthatók szűk keresztmetszetek, de a közműhálózatok fejlesztésre szorulnak. A településközponti városrészben közel 17 km út van, amelynek 28%-a kiépítetlen. Az utak többsége leromlott állapotú. A településrész rendelkezik kerékpárúttal. A településrészen nem találhatóak zöldfelületek, közparkok, játszóterek. A városrész lakásállománya 651 db. A település lakásállományának 56,6%-a koncentrálódik a városrészben, ebből az alacsony komfortfokozatú lakások 42,1%, amely a település átlag fölött van.

3.3.3. FUNKCIÓELLÁTOTTSÁG

A lakóterületi városrész funkcióellátottságát az alábbi táblázat összesíti funkciók szerinti bontásban, a táblázatban feltüntetésre került, hogy melyek a meglévő és melyek a hiányzó közszolgáltatások:

Gazdasági funkciók	Száma
Piac	0
Bankok száma	0
Pénzügyi szolgáltatók száma	0
Szolgáltatók	14
Szolgáltató központ	0
Kereskedelmi központ	0
Ipartelep	0
Ipari park	0
Logisztikai központ	0
Innovációs központ	0
Irodaházak	0
Panzió	0
Szálloda	0
Vendéglátó egységek száma	2
Közeledési, távközlési funkciók	Száma
Távolsági autóbusz megállók	2
Vasútállomás	0
Postahivatal	0
Helyi autóbuszjárat	0
Tömegközlekedés	1
Benzinkút	1

Taxi	0
Közüemi vízhálózat	1
Zárt közcsetorna hálózat	1
Közösségi funkciók megnevezése	Száma
Önkormányzati közművelődési könyvtár	0
Művelődési ház	0
Kulturális központ	0
Színház	0
Mozi	0
Muzeális intézmény	0
Sport infrastruktúra	0
Szabadidőcsarnok	0
Szabadtéri szabadidő központ	0
Uszoda	0
Strand	0
Rendezvény csarnok	0
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók	Száma
Önkormányzat	0
Okmányiroda	0
Területi hatósági intézmények	0
Rendőrség	0
Bíróság	0

Ügyészség	0
Börtön	0
Igazságügyi szolgáltatás	0
Tűzoltóság	0
Polgárőrség	0
Humán szolgáltatási funkciók	Száma
Körzeti orvosi (háziiorvosi) székhely	1
Gyógyszertár	0
Központi körzeti (háziiorvosi) ügyelet	0
Járó beteg szakellátás	0
Fogászati szakrendelés	0
Kórház	0
Mentőállomás	0
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény	0
Időskorúak otthona	0
Nappali ellátást nyújtó idősek klubja	1
Bölcsőde	0
Óvoda	0
Általános iskola	0
Középiskola	0
Felsőoktatási intézmény	0
Kutató intézet	0

A városrész funkcióellátottsága alacsony. A gazdasági funkciók alul reprezentáltak, egyedül a közlekedési funkciók emelhetőek ki. A városrész közösségi és közigazgatási funkciókat nem lát el. A humán szolgáltatási funkciók közül emelhető ki néhány jelentősebb intézmény a szociális és egészségügyi területeken.

3.3.4. ÖSSZEGZÉS

A lakóterületi városrész helyzetelmésének eredményeit SWOT analízis keretében foglaljuk össze.

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
Fiatal korösszetétel	Alacsony funkcióellátottság
Magas lakosságszám	Gazdasági potenciál
Közműhálózatok kiépítettsége	Kedvezőtlen vállalkozási szerkezet
Turisztikai ágazatot kiszolgáló szálláshely szolgáltatás jelenléte	Kedvezőtlenek a lakosság képzettségi mutatói
Humán infrastruktúra jelenléte	Magas munkanélküliség, kedvezőtlen foglalkoztatás
Térségi jelentőségű intézmények jelenléte	Közműhálózatok állapota
Területhasználati alternatívák	Úthálózat állapota, kiépítetlen utak magas aránya
	Zöldfelületek hiánya közösségi terek hiánya
	Leromlott településkép
	Alacsony komfortfokozatú lakások magas koncentrációja
	Szegregátumok jelenléte és nagy kiterjedése
	Roma lakosság koncentrációja magas
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
A városrész funkcióellátottságának javítása, új szolgáltatások telepítése	Befektetési szándékok elmaradása
Gazdasági profil erősítése	Környezeti terhelés növekedése
Vállalkozói aktivitás növekedése	Baleseti kockázat
Vállalkozások betelepülésének fokozódása	Újabb szegregátumok kialakulása
Turisztikai attrakciófejlesztés	Szegregált területek akut válságba kerülése
Települési alközpont kialakítása	Alacsony jövedelmű lakosság koncentrációjának növekedése
Közlekedési kapcsolatok javítása	
Környezet minőségi fejlesztése	
Szegregátumok revitalizációja	

4. SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK HELYZETÉRTÉKELÉSE

4.1. A SZEGREGÁTUMOK TERÜLETI LEHATÁROLÁSA

A Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározására kerültek azok a mutatók, feltételek, amelyek alapján egy terület szegregátumnak, illetve szegregációval veszélyeztetett területnek tekinthető. Szegregációs mutatók a 2001-es népszámlálási adatok felhasználásával, valamint az önkormányzati segélyezési adatbázisából előállítható segélyezési mutatók. A két mutatón kívül figyelembe kell venni továbbá a leromlott területtel, illetve az ott élő lakossággal közvetlen kapcsolatban álló intézmények, szakemberek adatait, információt is.

Szegregációs mutatók meghatározása

1. A 2001-es népszámlálási adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** tekinthető a terület, hogy az aktív korú (15-59 év közötti) lakosok legalább 50%-a nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, legmagasabb iskolai végzettsége nem haladja meg a 8 osztályt.
- **Szegregációval veszélyeztetett terület:** ahol a fenti mutató 40-50% közötti értéket mutat.

2. Segélyezési adatokon alapuló szegregációs mutató

- **Szegregátumnak** nevezzük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag kétszeresét
- **Szegregációval veszélyeztetett területnek** tekintjük azokat a területeket, ahol a rendszeres szociális támogatásoknak a lakossághoz/lakások számához viszonyított aránya eléri a városi átlag 1,7-szeresét.

Rendszeres szociális támogatásokba beszámítható támogatások:

- rendszeres szociális segély (egészségkárosodottaknak és munkanélkülieknek)
- lakásfenntartási támogatás: normatív, helyi és adósságkezelési támogatás
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

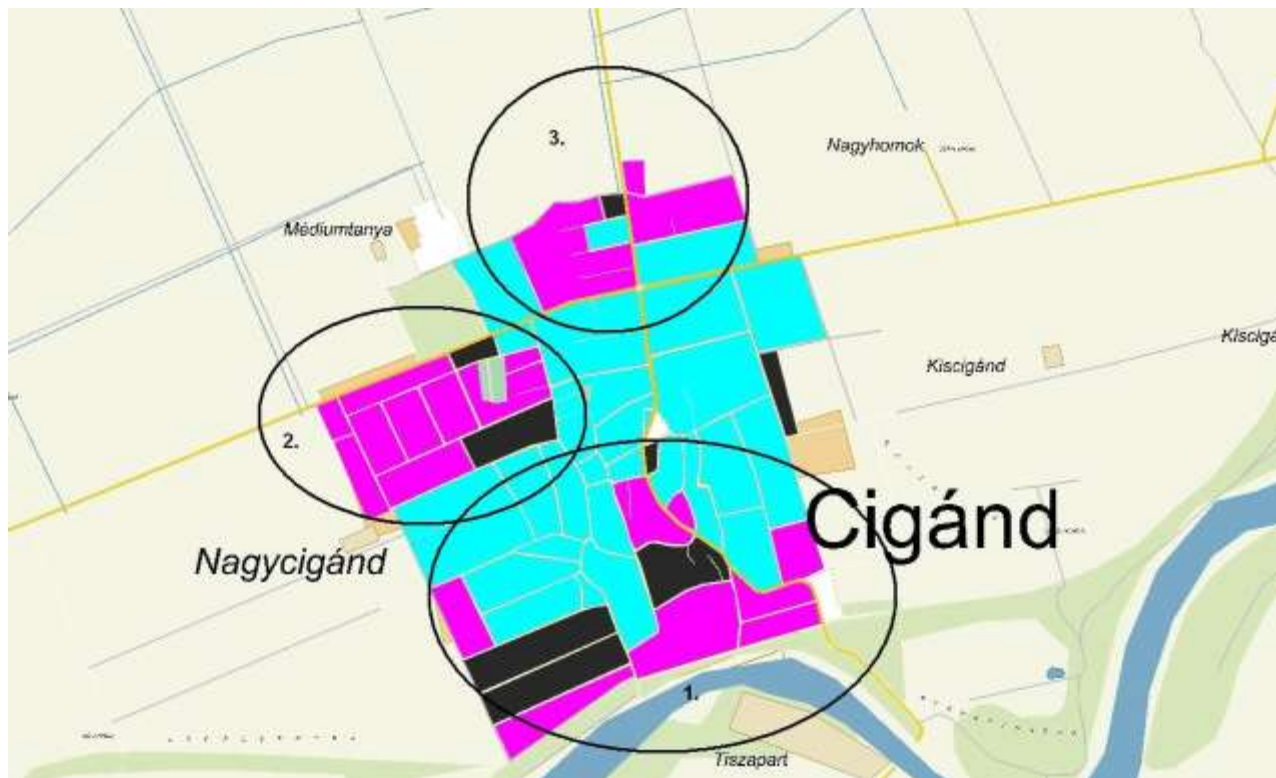
A KSH 2001. évi népszámlálási adatai szerint a település 3 darab városszövetbe ágyazódott szegregátum található, a városon belül elkülönülve:

1. Gődény (településhatár - Jókai M. u. - Déryné u. - Füzes u. - Petőfi S.u. - Határ u. - Újélet u. - Fő u. - Kis u. - Fő u. - Dózsa Gy.u. - Fő u. - Kertköz u. – településhatár)
2. Pap-tag (Vasút u. - Árpád u. - Arany J.u. - Petőfi S.u. - Rózsa u. - településhatár)

3. Újfalú: (településhatár - Gárdonyi u. - Fő u. - Vasút u. - Táncsics M.u.)

1. sz. térkép: Cigánd város szegregátumai

Forrás: KSH, 2001-es adatok alapján

Az önkormányzat, illetve az érintett szakemberek véleményei alapján a KSH által több mint 10 éve meghatározott szegregátumok területi lehatárolásának felülvizsgálata, módosítása szükséges, mivel az eltelt időszakban további területek vonhatók a szegregátum területéhez, melyet az önkormányzati segélyezési adatokból előállított mutatók is alátámasztanak. Ez alapján a térképen szereplő szegregátumok a következő területekkel egészülnek ki.

1. szegregátum (Gödény): Béke u. - Dózsa Gy. u. - Fő u. - Füzes u. - Kiss u. - Munkácsy M. u. - Petőfi S. u. - Villám u.
2. szegregátum (Pap-tag): Arany J. u. - Árpád u. - Attila u. - Petőfi S. u. - Rózsa u.
3. szegregátum (Újfalú): Ady E. u. - Fő u. - Ságvári E. u.

Ennek megfelelően a helyzetelemzés elkészítése során két adatállomány kerül felhasználásra; egyrészt a KSH által megadott 2001. évi adatok, amelyek még nem tartalmazzák az önkormányzat által, a szegregátum területéhez tartozó új utcákat, másrészt az önkormányzat adatai.

4.2. HELYZETELEMZÉS

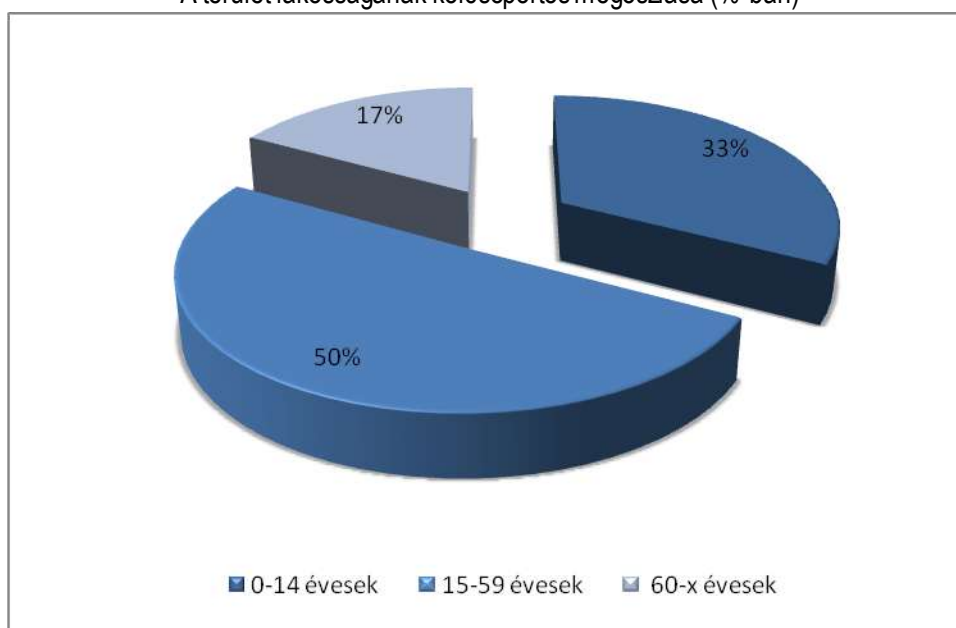
1. SZEGREGÁTUM: GŐDÉNY

A szegregátum az alábbi területeket foglalja magába: (településhatár - Jókai M. u. - Déryné u. - Füzes u. - Petőfi S.u. - Határ u. - Újélet u. - Fő u. - Kis u. - Fő u. - Dózsa Gy.u. - Fő u. - Kertköz u. – településhatár), valamint a Béke u. - Dózsa Gy. u. - Fő u. - Füzes u. - Kiss u. - Munkácsy M. u. - Petőfi S. u. - Villám u.

Demográfiai adatok, foglalkoztatási helyzete

A 2001. évi népszámlálási adatok alapján a területen (Jókai M.u. - Déryné u. - Füzes u. - Petőfi S.u. - Határ u. - Újélet u. - Fő u. - Kis u. - Fő u. - Dózsa Gy.u. - Fő u. - Kertköz u.) 349 fő lakott. Korcsoportos megoszlást tekintve 2001. évben a lakosság fele (50,4%) aktív korú 15-59 volt, mintegy 17%-a időskorú (60 éves vagy ettől több), a fiatalok aránya, a 0-14 éveseké 32,7%.

A terület lakosságának korcsoportos megoszlása (%-ban)

Forrás: KSH, 2001

Az iskolai végzettség tekintetében a három szegregátumot összevetve itt a legkedvezőbb a helyzet, bár az aktív korú népesség 67,1 %-a itt is legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya viszonyítva itt a legmagasabb a három szegregátumban.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek)
--

67,1

belül	
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	81,3
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	59,7

Forrás: KSH, 2001

Foglalkoztatás tekintetében az egész településre vonatkozóan elmondható, hogy a munkavállalás lehetőségei a rendszerváltás óta csökkenő tendenciát mutatnak. A településen, és a kistérségben a mezőgazdaság, valamint az állattenyésztés nem tud biztos megélhetést nyújtani. Sajnos a kistérség településeire a jelentős ipari tevékenység sem jellemző.

Az önkormányzat adatai alapján a KSH által meghatározott szegregátumhoz kerülő új területeken összesen 103 fő él, 45 lakás található, amely átlagosan 2-3 fő együttélését feltételezi. Szociális segélyben 8 fő részesült, a lakások közel egyharmada kapott lakásfenntartási támogatást. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 18 esetben ítél meg az önkormányzat.

Önkormányzat által, a szegregátumhoz tartozó terület lehatárolása:	Béke u. - Dózsa Gy. u. - Fő u. - Füzes u. - Kiss u. - Munkácsy M. u. - Petőfi S. u. - Villám u.
Népességszám (fő):	103
Lakásszám (db):	45
Szociális segély egészségkárosodottak részére (db)	1
Szociális segély munkanélküliek részére (db)	7
Lakásfenntartási támogatás (db)	30
- Normatív	30
- Helyi és adósságkezelési	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (db)	18
Átmeneti segélyezés (db)	0
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (db)	0

Forrás: Cigánd Város Önkormányzata

Az itt élők megközelítőleg kétharmada roma származású.

Lakáskörülmények

A Gödény szintén kertes, családi házas környék, ahol a házak tulajdonviszonya rendezett, magán tulajdonban vannak. A lakások többsége félkomfortosnak tekinthető. Minden lakásba be van vezetve az elektromos áram, a lakások 66%-ába a víz is be van kötve. Vezetékes gázzal azonban már jóval kevesebben rendelkeznek. A szennyvíz-hálózatra való rácsatlakozás az éven megvalósul.

Azok az egészségre káros problémák, amelyek a másik két szegregátumban előfordulnak, itt is megfigyelhetők. Vizesedés, lakóépület süllyedése a házak több mint 90 százalékánál előfordul. Ezen problémák a földrajzi adottságokból is adódhatnak, hiszen a település a Bodroghözben található. Kb. 150 éve csapolták le itt a mocsarakat, és szabályozták a Tiszát. Ettől függetlenül az önkormányzat pénzügyi támogatások nyújtásával igyekszik a szegregátumokban élők lakókörülményeit érintő helyzetén javítani.

Infrastrukturális helyzet

Ugyanúgy, ahogyan a másik két szegregátum esetében, a közművekhez való hozzáférés ezen a területen is biztosított, de a lehetőséggel nem tudnak élni a lakók.

Az önkormányzatnak fontos feladata lenne felmérni azt, hogy a szegregátumokban élők mennyi százaléka az, aki igényelné a közműbekötést és a közüzemi számlákat rendezni is tudná, de a bekötés költségeit nem tudja felvállalni. Ezeket a lakosokat ugyanis mindenképpen segítenie kellene az önkormányzatnak, hogy komfortosabb körülmények között élhessenek.

A Gődényben a Határ utca az, amely nem rendelkezik pormentes úttal.

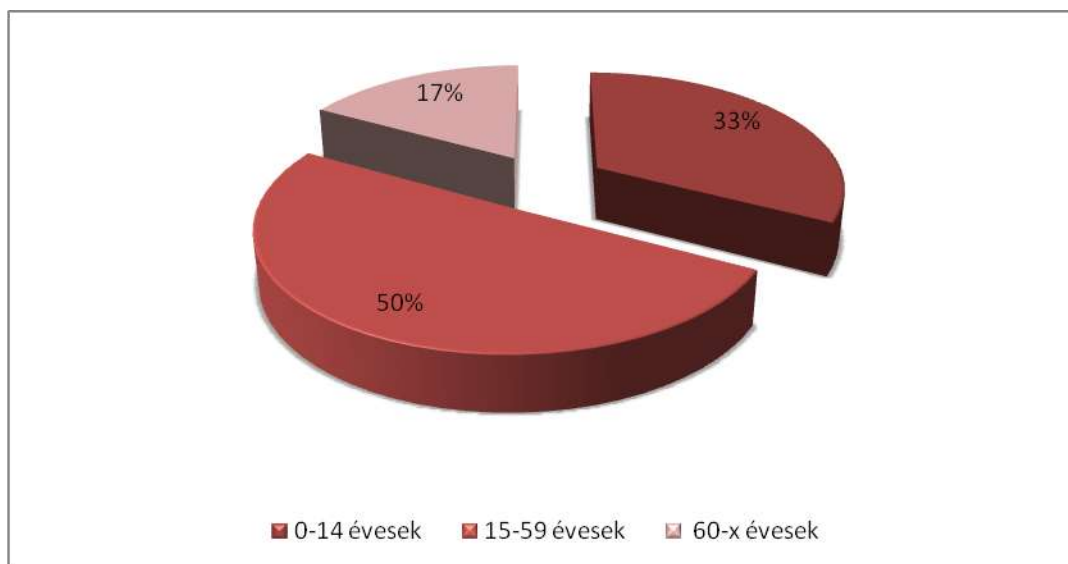
2. SZEGREGÁTUM : PAP-TAG

A 2. szegregátum a következő területeket foglalja magába: (Vasút u. - Árpád u. - Arany J.u. - Petőfi S.u. - Rózsa u. – településhatár, illetve Arany J. u. - Árpád u. - Attila u. - Petőfi S. u. - Rózsa u.

Demográfiai adatok, foglalkoztatási helyzete

A 2001. évi népszámlálási adatok alapján a kijelölt szegregátum területén (Vasút u. - Árpád u. - Arany J. u. - Petőfi S. u. - Rózsa u.) 616 fő lakott. Az itt élők korcsoportos megoszlása alapján magas a gyermekkorúak aránya (33,3%), az aktív korúak (15-59 évesek) aránya 54,6%, míg a 60 év felettiek aránya 12,2%.

A terület lakosságának korcsoportos megoszlása (%-ban)

Forrás: KSH, 2001

A három szegregátumot összevetve, az aktív korú népességben belül itt a legmagasabb azok aránya, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek, illetve azok aránya, akik nem rendelkeznek rendszeres munkajövedelemmel.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	77,7
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	81,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	67,9

Forrás: KSH, 2001

Az önkormányzat adatai alapján a KSH által meghatározott szegregátumhoz kerülő új területeken 71 fő él, a lakások száma 28 db. Öt fő részesült szociális segélyben, lakásfenntartási támogatásban közel 30%. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 12 esetben került megítélésre.

Önkormányzat által, a szegregátumhoz tartozó terület lehatárolása:	Arany J. u. - Árpád u. - Attila u. - Petőfi S. u. - Rózsa u.
Népességszám (fő):	71
Lakásszám (db):	28
Szociális segély egészségkárosodottak részére (db)	0
Szociális segély munkanélküliek részére (db)	5
Lakásfenntartási támogatás (db)	19
- Normatív	19
- Helyi és adósságkezelési	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (db)	12
Átmeneti segélyezés (db)	0
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (db)	0

Forrás: Cigánd Város Önkormányzata

A roma lakosok aránya a többi szegregátumhoz viszonyítva itt a legmagasabb. A lakónépesség közel 90 %-a, így itt is etnikailag szegregált területről beszélhetünk.

Lakáskörülmények

A területen zömében kertes, családi házak találhatóak, melyek tulajdonviszonya rendezett, magántulajdonú ingatlan. A házak többségét az itt élők építették. A lakások komfortosságát tekintve ezen a területen vannak a legnagyobb hiányosságok. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya: 61,1%. Az áramellátáson túl a legtöbb házban sem a víz, sem a gáz, sem a szennyvíz-bekötés nem megoldott. Nagyon sok helyen a lakások fürdőszoba nélkül épültek.

Egészségre káros problémák az itt található házak 90%-ában előfordulnak. Az itt élőkkel 2008. áprilisában készült kérdőíves felmérés, melyben penészedésről, vizesedésről, a lakóépületek süllyedéséről számoltak be. Sajnos ezek a problémák nem egyesével állnak fenn a lakásokban, hanem egy-egy lakásban halmozottan, minden probléma előfordul. Jónéhány házban a rágcsálók jelenléte is megfigyelhető, ami sajnos természetéből adódóan (könnyen elszaporodhat), nem pusztán az itt élőket érintő kérdés, hanem közegészségügyi problémákat is felvet.

Infrastrukturális helyzet

A közművekhez való hozzáférés biztosított, azonban a bekötés lehetőségével főként anyagi okokból kifelé nem tudnak élni az itt lakók. A *Pap-tag*-ban élők jövedelmi viszonyai ugyanis nem teszik lehetővé a közművekhez való kapcsolódást, illetve a közüzemi számlák finanszírozását. A szennyvíz-bekötést az önkormányzat az által kívánja segíteni (a település egész területén), hogy a rácsatlakozás költségeit teljes egészében az önkormányzati költségvetés terhére megvalósítja, és a lakóknak tulajdonképpen részletekben, a csatornadíjjal együtt kell ennek a költségeit visszafizetniük. Látni kell azonban, hogy a szennyvíz-hálózatra való rákapcsolódásnak mindaddig nem sok jelentősége van, amíg a vízvételi lehetőség a lakásokban nem biztosított, illetve közfelfolyóról biztosított. Az Rózsa, Petőfi, Felszabadulás utcában van néhány olyan szakasz, ahol nincs pomentesített útszakasz. Így ezeken az utcaszakaszokon a közlekedés nehezebb főként havazás, nagyobb esőzések után. A csapadék elvezetésével vízelvezető árok segítségével történik. Járdaival való ellátottság tekintetében ugyan az mondható el, mint a település többi részére vonatkozóan.

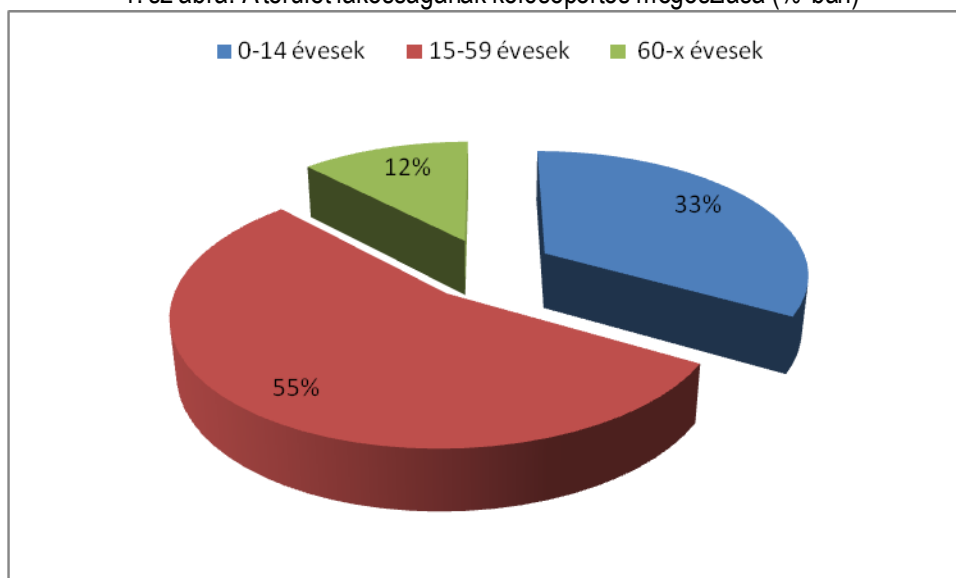
3. SZEGREGÁTUM: ÚJFALU

A szegregátum az alább területeket érinti: településhatár - Gárdonyi u. - Fő u. - Vasút u. - Táncsics M.u., valamint az Ady E. u. - Fő u. - Ságvári E. u.

Demográfiai adatok, foglalkoztatási helyzet

A KSH által kijelölt szegregátum területén (Gárdonyi u., Fő u., Vasút u., Táncsics Mihály u.) a 2001. évi népszámlálási adatok alapján 627 fő lakott. Korcsoportos megoszlást tekintve 2001. évben a lakosság több mint fele (54%%) aktív korú 15-59 volt, 21%-a időskorú (60 éves vagy ettől több), egy negyede a fiatal, 0-14 éves, ami igen magasnak tekinthető.

1. sz. ábra: A terület lakosságának korcsoportos megoszlása (%-ban)

Forrás: KSH, 2001

Az aktív korú népességben belül az aluliskolázottak, valamint a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya igen magas, foglalkoztathatóságuk nehézkes. A rossz foglalkoztathatóság a megélhetést biztosító rendszeres munkajövedelem hiányát okozza, így az érintettek kiszolgáltatott helyzetben, rossz anyagi körülmények között élnek.

Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	68,1
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	79,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	59,2

Forrás: KSH, 2001

Az önkormányzat adatai alapján a KSH által meghatározott szegregátumhoz kerülő új területeken összesen 43 fő él, 18 lakásban. A lakások kétharmada részesül lakásfenntartási támogatásban, több mint 9%-a szociális segélyben, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt 8 esetben ítéltek meg.

Önkormányzat által, a szegregátumhoz tartozó terület lehatárolása:	Ady E. u. - Fő u. - Ságvári E. u.
Népességszám (fő):	43
Lakásszám (db):	18
Szociális segély egészségkárosodottak részére (db)	1
Szociális segély munkanélküliek részére (db)	3
Lakásfenntartási támogatás (db)	12
- Normatív	12
- Helyi és adósságkezelési	0
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény (db)	8
Átmeneti segélyezés (db)	0
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás (db)	0

Forrás: Cigánd Város Önkormányzata

A roma lakosok aránya a területen megközelítőleg 75%, ebből kifolyólag etnikailag szegregált területről beszélhetünk.

Lakáskörülmények

A beépítés jellegét tekintve egylakásos, kertes családi házak találhatóak itt. A lakások tulajdon viszonya rendezett, többségük saját tulajdonú. Komfortfokozatukra vonatkozóan elmondható, hogy a lakások igen nagy százaléka komfort nélküli. Az elektromos áram szinte minden lakásba be van kötve, azonban a víz, gáz, szennyvíz-bekötés nagyon sok házból hiányzik. Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya a 2001-es népszámlálás adatai szerint 38,4 %. A lakások egy részében előfordul valamilyen egészségre káros probléma. Penészedés, vizesedés a lakások több mint felénél figyelhető meg. Több helyen tapasztalták a lakók házaik falának süllyedését. Mindent összevetve azonban a lakások állagát, minőségét tekintve az itt lévő házak viszonylag elfogadható állapotban vannak. A másik két szegregátumhoz viszonyítva a lakókörülmények ezen a területen a leginkább elfogadhatóak. Az udvarok rendezettebbek, a házak kerítéssel ellátottak.

Infrastrukturális helyzet

A közművekhez való hozzáférés ezen a területen biztosított. A víz, gáz, villany, szennyvíz-bekötési lehetőségekkel azonban nem minden ingatlantulajdonos tud élni. Ennek egyik fő oka lehet, hogy nem tudják a bekötéssel felmerülő költségeket vállalni, másrészt anyagi helyzetüknél fogva, ha rá is lennének csatlakozva, a közüzemi számlákat nem tudnák kiegyenlíteni. Az itt élők infrastruktúrához való hozzáférést az segítené elő, ha elsősorban anyagi helyzetükön tudnának változtatni. Az anyagi helyzet javulását a rendszeres munkajövedelem hozhatná meg, ami nehezen megvalósítható az iskolai végzettség növelése, valamint a munkalehetőségek számának növekedése nélkül. Az Ady és a Bem utcában további infrastrukturális problémát jelent, hogy a szilárd burkolattal ellátott műút nincs teljesen kiépítve. Ebből adódóan a közlekedés ezen a területen főként havazás, nagyobb esőzések után nehézkes. A csapadék elvezetés vízelvezető árok segítségével történik. Járdával való ellátottság a főbb közlekedési utakon kielégítő, azonban a kisebb utakon hiányos. Járda építésére azonban az utak szélességéből adódóan nincs lehetőség. Megoldást jelenthetne e problémára az utcák szélesítése, amely a beépítettségéből adódóan nem megoldható.

4.3. KÖZSZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS, KÖZLEKEDÉSI LEHETŐSÉGEK

A közsolgáltatásokhoz való hozzáférés a településen részben biztosított. Közigazgatási ügyek intézésére a városközpontban van lehetőség, amely akár gyalogos, és kerékpáros formában is elérhető. Óvodai és általános iskolai nevelés a településen biztosított. Középfokú oktatási intézménnyel a település nem rendelkezik. Azok a közoktatási közsolgáltatások, amelyeket a jogszabály kötelezően előír a településen nem teljes mértékben biztosított, ezek elérésére Sárospatakon és Sátoraljaújhelyen van lehetőség. A város több közoktatási feladat ellátását is felvállalta, de az ezekhez szükséges szakemberállomány még nem teljes. (2 fő logopédus, 1 fő fejlesztőpedagógus, 1 fő pszichológus, valamint 1 fő gyógytestnevelőre lenne szükség).

A kulturális közsolgáltatásokat a Nagy Dezső Művelődési Ház, a Városi Könyvtár, valamint a Falumúzeum biztosítják.

Az egészségügyi szolgáltatások nyújtását két háziorvos és egy fogorvos látja el a településen, valamint kistérségi jelentőségű Központi Orvosi Ügyelet működik, és városi szintű Védőnői Szolgálat.

Közlekedési lehetőség szempontjából mivel a településen belül nincsenek igazán nagy távolságok, helyi járatos busz nem közlekedik. Közlekedésre gyalogos, illetve kerékpáros formában van lehetőség, valamint személygépkocsi segítségével.

A helyközi buszközlekedés biztosított a településen. Helyközi buszjárat buszmegállója egy szegregátumot érint. A Pap-tagban a sárospataki busznak van megállója, így az itt élőknek van lehetősége, hogy helyközi busszal utazzanak be a városközpontba, bár ennek igénybe vétele az itt élőkre nem nagyon jellemző.

Az alapfokú oktatás biztosítására Cigánd Város Önkormányzata 2007 szeptemberében társulást hozott létre Zemplénagárd és Révleányvár községi önkormányzatokkal. A társulás eredményeképpen a két településen található óvodák, illetve iskolák a cigándi Kántor Mihály Általános Iskola tagintézményeként, Cigánd önkormányzatának fenntartása alatt állnak.

Cigándon 107 fő részére biztosított az óvodai ellátás 7 fő óvónő közreműködésével, vegyes csoportokban. Az óvodába beíratott hátrányos helyzetű gyermekek száma 39 fő, HHH-s 51 fő, SNI-s óvodás 1 fő.

Az óvodába be nem íratott gyermekek száma: 55 fő. Az óvoda igen nagy jelentőséggel bír a korai szocializáció, valamint az iskolai nevelésre való felkészítés tekintetében, ezért a be nem íratott gyermekek szüleinek elérése, tájékoztatása az óvodai nevelés fontosságáról, nagyon nagy jelentőségű.

Az óvodai férőhelyek száma: 100, így az intézmény jelenleg is 107 %-on működik. Az óvoda bővítését az önkormányzat hosszú távon tervezi. Mivel a beruházás igen komoly anyagi teherrel jár, az önkormányzat saját költségvetéséből nem tudja finanszírozni. Az idei évben is beadásra került ilyen irányú pályázat, de sajnos nem kapott kedvező elbírálást. Pályázatok beadásával újra próbálkozik az önkormányzat, és pályázati forrásból hosszú távon mindenképpen bővíteni kívánják az óvodát.

Az általános iskolai nevelést a Kántor Mihály Általános Iskola biztosítja a településen. Az iskola tanulói létszáma: 456 fő. Ebből a HH-s tanulók aránya az össztanulói létszáma 65,4%-a, HHH-s tanulók aránya pedig: 30,3%. Évfolyamismétlők száma 2 fő, ami jóval az országos átlag alatt van. A továbbtanulási mutatók az országos átlaggal azonos értékeket mutatnak. Az intézmény tovább tanulási mutatóit azonban különösen a HHH tanulók vonatkozásában az érettségit adó középiskolában tovább kell javítani. Ennek érdekében az önkormányzat ösztöndíjak nyújtásával, BURSA HUNGARICA ösztöndíjjal és a hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja által kívánja ösztönözni a továbbtanulást. A 2011/2012-es tanév beszámolója alapján 7 tanuló pályázott a tehetséggondozó programba. Az SNI-s tanulók száma 1 fő.

- *Tanórán kívüli foglalkozások*

Az oktatási intézmény diákjai számára tanórán kívüli foglalkozási lehetőségek:

- Hagyományőrző tevékenységek
- Diákönkormányzat.
- Tanulószoza
- Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.
- Integrációs felkészítés
- Iskolai sportkör
- Szakkörök
- Versenyek, vetélkedő, bemutatók
- Tanulmányi kirándulások
- Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás
- Szabadidős foglalkozások
- Iskolai könyvtár
- Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- Hit- és vallásoktatás

- *Továbbtanulás*

A 2011/2012-es beszámoló szerint tovább tanulási szándékát 76 fő jelezte, ebből 112 fő gimnáziumba, 28 fő szakközépiskolába és 26 fő szakmunkásképző. A jelentkezők mindannyian felvételt nyertek az általuk megjelölt iskolák valamelyikébe. Jellemzően Kisvárdra, Sárospatakra és Sátoraljaújhely közép fokú iskoláit választják a tanulók.

A kistérségben jelenleg nincs közép fokú oktatási intézmény. A helyzet javítása, és a gazdasági igényekkel összehangolt képzések biztosítása érdekében a település hosszú távú tervei között szerepel középiskola létrehozása.

4.4. ÁGAZATI POLITIKÁK

SZOCIÁLPOLITIKA

Cigánd Város Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2011. (II.11.) rendelete szabályozza a pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokat. (A személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátás keretében tartozó ellátásokat külön rendelet szabályozza. Az adósságkezelés és adósságrendezés keretében tartozó ellátásokat külön rendelet szabályozza.)

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló többször módosított 1993. évi III. törvény (Sztv.) alapján az önkormányzat az alábbi szociális ellátásokat biztosítja:

Lakásfenntartási támogatást nyújt annak a jogosultnak, aki az Szt. 38.§ (1) bekezdésében foglaltakon túl teljesíti a lakókörnyezete rendezettségének biztosítására vonatkozó feltételeket.

Ápolási díj: Az önkormányzat a Szt. rendelkezéseit változtatás nélkül alkalmazza

Átmeneti segély: Átmeneti segély azoknak a személyeknek, családoknak állapítható meg, akik a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerültek, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdenek.

Temetési segély állapítható meg annak részére, aki a meghalt személy eltemettetéséről gondoskodott, annak ellenére hogy arra nem volt köteles vagy tartásra köteles hozzátartozó volt ugyan de a temetési költségek viselése a saját, illetve családja létfenntartását veszélyezteti, feltéve, hogy családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének ötszörösét.

Aktív korúak ellátása: A jegyző aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak a jogosultnak, aki az Szt. 33.§ (1) bekezdésében foglaltakon túl teljesíti a Rendelet 6.§ (1) bekezdés a) - g) pontjaiban meghatározott feltételeket

Rendszeres szociális segély akkor állapítható meg és akkor folyósítható, ha az aktív korúak ellátására jogosult személy nyilatkozatában vállalja az Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatával (3973 Cigánd, Fő u. 90. a továbbiakban: az Önkormányzat által kijelölt szerv) való együttműködési kötelezettséget

OKTATÁSPOLITIKA

A cigándi Kántor Mihály Általános Iskola és tagintézményei pedagógia programja 2011. évben készült, amely megfogalmazza az intézmény legfontosabb irányelveit. A városban élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munka ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbálják segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosság feladatnak tekintik a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

A beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és
- gyermekjóléti szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a tanulószoba;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési
- gondjainak segítése.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások;
- integrációs felkészítés;
- a iskolai sportkör;
- a szakkörök;
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- a szabadidős foglalkozások

- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás segítése.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

- a felzárkóztató foglalkozások,
- integrációs felkészítés, képesség kibontakoztató felkészítés
- a tehetséggondozó foglalkozások,
- az indulási hátrányok csökkentése,
- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- tanulószobai foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése
- (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a tanulószoba;
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- integrációs felkészítés.
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, a felzárkóztató és az egyéni foglalkozások;
- a tanulószoba;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató és az egyéni foglalkozások;
- integrációs felkészítés.
- a könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A szociális hátrányok enyhítésének speciális területe a roma kisebbség oktatása

A roma tanulók nevelése, oktatása az iskolában integráltan történik. Sem az oktatás tartalmát, sem kereteit tekintve semmilyen elkülönítést, megkülönböztetést nem alkalmaznak. A tanulócsoporthoz vagy egyes összetételűek,

az iskolában működő minden képzési formát és szabadidős tevékenységet minden gyermek érdeklődése és képessége szerint igénybe vehet.

Beiskolázáskor az óvoda jelzései, Nevelési Tanácsadó szakvéleménye és a szülők kérései alapján döntenek a tanulók csoportba helyezéséről.

Az iskola célja, hogy a roma és nem roma tanulói kölcsönösen ismerjék meg egymás kultúráját, ezáltal megtanulják a másságot elfogadni, vállalni, és azt tisztelni.

Aroma kisebbség oktatásának alapelvei iskolánkban:

- A roma gyerekek a többségi gyerekekkel együtt, közös osztályokban vesznek részt a tanulás, tanítás folyamatában.
- A roma gyerekek többségi (magyar) nyelvű oktatásban vesznek részt.
- Tanórán és tanórán kívüli keretben biztosítják a roma gyerekek személyiségfejlesztését (felzárkóztatás, fejlesztő foglalkozás, korrepetálás, tehetséggondozás)
- Segítik az identitás megtalálását, a másság vállalását a kölcsönös elfogadás jegyében

Etnikai program

Általános célok, elvek, feladatok:

Az etnikai kisebbségi oktatás célja, a kisebbségi népcsoportokhoz tartozó gyermekek, tanulók jogegyenlőségének érvényesítése a közoktatási rendszerben, érdekérvényesítése, öngazdagítása, autonómiája az oktatás területén.

Fő feladat:

- nemzeti és etnikai kisebbségi önazonosság erősítése, identitástudatának erősítése,
- a cigányság történelmének megismertetése,
- a cigányság kulturális értékeinek
- megismerése, hagyományainak gondozása,
- szociokulturális hátrányainak csökkentése,
- esélyegyenlőség biztosítása,
- a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek
- oktatása,
- segíteni a cigányság integrációját –asszimilációs elvárások nélkül–,
- a nem cigány tanulókkal is megismertetni a cigányság életmódját, kultúráját, szokásait, kialakítani a nyitottságot egy másik kultúra iránt.

Az iskolában folyó kisebbségi oktatás formája

cigány kisebbségi oktatás

Az oktató-nevelő munka nyelve a magyar.

Az iskolai oktató-nevelő munka része, a:

- a cigány népismeret, a cigány kultúra oktatása
- a tehetséggondozás (a zenei, tánc és képzőművészeti kultúra kialakítása),
- a hátránykompenzáció
- folyamatosan szervezett cigány kulturális tevékenység,
- tanórán kívüli rendezvények szervezése.

FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

A rendszeres szociális segélyben részesülők foglalkoztatását évek óta a Cigánd Településüzemeltetési Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. végzi. 2008-ban 334 fő részesült e támogatási formában, közülük 307 fő aktív korú nem foglalkoztatott személy, 14 fő egészségkárosodott és 13 fő támogatott álláskereső.

Közfoglalkoztatásban összesen 48 fő vett részt, ebből 15 fő közcélú és 33 fő közhasznú és egyéb foglalkoztatási formában részesült. A felajánlott munkát mindig, minden esetben mindenki elvállalta.

A közcélú foglalkoztatás időtartama legkevesebb 30 nap volt, de az egybefüggően végzett foglalkoztatás a 12 hónapot nem haladhatta meg. A Cigánd Településüzemeltetési Kht irányítása alatt Cigánd város Önkormányzatánál közcélú foglalkoztatásban eltöltött jogviszony 3.465 nap volt, átlagosan 72 nap/fő átlag munkaviszonyban töltött napnak felel meg.

Az alábbi közhasznú foglalkoztatás program indult 2008-ban:

- hagyományos közhasznú foglalkoztatás 70%-os támogatással 2008.06.16. – 2008.10.31-ig
- értékteremtő közhasznú foglalkoztatás 70%-os támogatással 2008.05.05. – 2008.09.30-ig
- 50 év felettiek támogatása
- bértámogatás
- járulék átvállalás
- munkagyakorlat szerzési támogatás bér 100 %-os támogatása
- közmunka

2009 évben átlag 450 fő közcélú foglalkoztatását tervezte az önkormányzat. (Tekintettel arra, hogy a jogszabály a közcélú munkára jogosult személy részére legalább évi 90 munkanapos foglalkoztatást ír kötelezően elő, mód nyílik újabb az adott évben 2 további alkalommal ugyanennyi személy foglalkoztatására.)

A 2009. évi közfeladatok tervezését megelőzte egy felmérés, melyet a cigándi önkormányzati intézmények, egyéb szervezetek, szolgáltatók körében végeztek, milyen közfeladatokat tudnának részben vagy egészen közcélú foglalkoztatás keretében ellátni. Ezen felül számba vették a Cigánd Településüzemeltetési Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft-nél azokat a területeket is, ahol bővíteni szükséges, illetve bővíthető a közfoglalkoztatás keretében végezhető közterületi segédmunka és egyéb szakipari munka.

A felmérésre minden megkeresett intézmény, szerv visszajelzett, megjelölve az ellátandó feladatokat, munkaköröket, némely esetben az ehhez szükséges iskolai végzettségeket. A visszajelzések, felmérések, valamint az előző év tapasztalatainak a figyelembevételével alakították ki a közcélú foglalkoztatási elképzeléseiket, amely igen sokrétű tevékenységeket ölel fel.

A közcélú munkában elvégzendő tevékenységek javarészt fizikai jellegűek, különösebb szakképesítést nem igényelnek, így alkalmasak arra, hogy tömegével vonjanak be alacsonyabb iskolai végzettségűeket, de a szakképesítéssel, magasabb iskolai végzettséggel rendelkezőknek is változatos feladatokat, munkalehetőségeket.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI KEZDEMÉNYEZÉSEK

A településen működik Cigány Kisebbségi Önkormányzat (továbbiakban CKÖ). A település önkormányzata, valamint a CKÖ között együttműködési megállapodás van, annak érdekében, hogy a város minél célzottabban, minél probléma-érzékenyebben tudjon a romák helyzetén javítani.

Az önkormányzat középtávú tervei között szerepel, hogy a CKÖ új iroda épületbe költözését elősegítse, ezzel is elismerve fontosságát. Ennek érdekében pályázati forrásból új irodahelység kerül kialakításra.

5. FUNCÍÓELLÁTOTTSÁG

Az alábbi táblázatban Cigánd funkcióellátottságát mutatjuk be a városfejlesztési kézikönyv szerinti tematika alapján, összefoglalva, hogy gazdasági, közlekedési, távközlési, közösségi, állami, igazgatási, hatósági, humán szolgáltatási funkciók közül, melyek és mekkora létszámban működnek a településen.

Gazdasági funkciók	Száma
Piac	1
Bankok száma	1
Pénzügyi szolgáltatók száma	2
Szolgáltatók	20
Szolgáltató központ	0
Kereskedelmi központ	0
Ipartelep	0
Ipari park	0
Logisztikai központ	0
Innovációs központ	0
Irodaházak	2
Panzió	0
Szálloda	0
Vendéglátó egységek száma	7
Közlekedési, távközlési funkciók	Száma
Távolsági autóbusz megállók	6
Vasútállomás	0
Postahivatal	1
Helyi autóbuszjárat	0
Tömegközlekedés	1
Benzinkút	1

Taxi	0
Közüemi vízhálózat	1
Zárt közcsonatna hálózat	1
Közösségi funkciók	Száma
Önkormányzati közművelődési könyvtár	1
Művelődési ház	1
Kulturális központ	1
Színház	0
Mozi	0
Muzeális intézmény	1
Sport infrastruktúra	3
Szabadidőcsarnok	1
Szabadtéri szabadidő központ	2
Uszoda	0
Strand	0
Rendezvény csarnok	0
Állami, igazgatási, hatósági, igazságszolgáltatási funkciók	Száma
Önkormányzat	2
Okmányiroda	1
Területi hatósági intézmények	5
Rendőrség	1
Bíróság	0
Ügyészség	0

Börtön	0
Igazságügyi szolgáltatás	0
Tűzoltóság	1
Polgárőrség	1
Humán közszolgáltatási funkciók	Száma
Körzeti orvosi (háziiorvosi) székhely	2
Gyógyszertár	1
Központi körzeti (háziiorvosi) ügyelet	1
Járó beteg szakellátás	0
Fogászati szakrendelés	1
Kórház	0
Mentőállomás	0
Tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény	0
Időskorúak otthona	0
Nappali ellátást nyújtó idősek klubja	1
Bölcsőde	1
Óvoda	1
Általános iskola	1
Középiskola	0
Felsőoktatási intézmény	0
Kutató intézet	0

6. STRATÉGIA

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának célrendszerét egy stratégiai célpiramis keretében foglaltuk össze, amely tartalmazza a város hosszú távú, tematikus és város rész szintű célkitűzéseit, illetve ezek egymásra épülését és a célok elérését segítő tényezőket. A célokat a helyzetelemzés során feltárt problémák alapján határoztuk meg, mind a város egésze és a városrészek esetében egyaránt. A stratégiai célpiramis elkészítésében meghatározó jelentőségűek voltak a SWOT analízisek eredményei, amelyek elsősorban a gyengeségekre és a lehetőségekre hívták fel a figyelmet. Továbbá, a stratégia meghatározásában a település életében legfontosabb fejlesztési dokumentumok stratégiáját is figyelembe vettük, kiemelt figyelmet szenteltünk az illeszkedés vizsgálatára az egyes prioritások meghatározásakor, amely lehetővé teszi, hogy a fejlesztési elképzelések (közép/hosszú távú) ne keresztezzék egymást, hanem egymást kiegészítve segítsék az átfogó célkitűzések elérését. A városfejlesztésének célrendszerét egy stratégiai célpiramisba foglaltuk össze.

6.1. A VÁROS HOSSZÚ TÁVÚ JÖVŐKÉPE, CÉLJAI

Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája a következő jövőképet fogalmazza meg:

Cigánd a kistérség igazgatási, gazdasági, kulturális és a Bodroghöz turisztikai központjaként funkcionáló fejlődő és felzárkózó kisvárosa

Mint látható, Cigánd jövőképe két pilléren nyugszik, egyrészt a település arculat, a helyi gazdaság, a szolgáltatások és az oktatás fejlesztésével kistérségi szerepkör erősítése, másrészt a természeti adottságait- épített turisztikai infrastruktúráját- kihasználva a Bodroghöz turista központja szerepét töltheti be. Ez a kettős alap jelent biztosítékot arra nézve, hogy Cigánd egy harmonikusan fejlődő kisváros legyen a következő évtizedben.

Cigánd városa a következő hosszú távú stratégiai célokat fogalmazza meg, amelyek egyben a település három jövőbeli pozícióját is jelölik. A hosszú távú stratégiai célok a város markáns fejlesztési irányait határozzák meg. A három stratégiai célkitűzés horizontálisan tagolódik, alá és fölérendelt kapcsolatok nincsenek közöttük, tekintve, hogy a három városi szerepkör egymástól markánsan elkülönül. A stratégiai célok három különböző fejlesztési irányt határoznak meg: az egyik az életminőségre, a másik a település hierarchiában betöltött pozíció erősítésére a harmadik pedig a gazdaság felzárkóztatására koncentrálnak.

A megújuló kisváros - Városi életminőség javítása

A városi életminőség javításának megjelenése a stratégia célkitűzések szintjén biztosítja, hogy ne merüljenek ki a rehabilitációs folyamatok a település épített környezetének megújulásában, hanem hangsúlyos helyet kapjon a helyi társadalom életkörülményeinek javítása és a település megújításának homlokterébe kerüljön. A társadalmi kérdéseket előtérbe kell helyezni a településtervezés módszereiben, ennek egyik alternatívájaként mutatkozott meg a stratégiai célok között történő szerepeltetése. Életminőségként definiálhatjuk azokat az épített, társadalmi-gazdasági és természeti környezet által meghatározott objektív feltételeket, és anyagi és nem anyagi jellegű tényezők összességét, amelyeket a városi polgár (egyén) szubjektív szintjén átél és értékel. Az életminőség egy rendkívül komplex fogalomkör, amelynek megvan a szubjektív és objektív értelmezése, szocio-

ökonómiai, egészséghez kapcsolódó, politikai, társadalmi-gazdasági és kulturális megközelítése. A célkitűzés magában foglalja egyfajta mérhető outputként a helyi társadalom szubjektív jóllétének (elégedettség) növekedését. A szubjektív jóllét növekedése érdekében Cigánd Város Önkormányzatának számos területen szükséges beavatkozni.

A Bodrogek központja - Városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése

A stratégiai cél a Bodroeki kistérségen belüli pozíciót kívánja a városnak megerősíteni, determinálja a település fejlődési pályáját a városi funkciók ellátása és erősítése mentén a jövőben. Jelenleg ezen a területen Cigánd az elmúlt években jelentős előre lépéseket tett, ennek folytatása a térségen belüli sikeres szerepének záloga. A városközpont, mint magas és minőségi szolgáltatás koncentrációval rendelkező településrész jelenik meg a célhierarchiában. Cigánd a Bodroek egyetlen városi funkciókkal rendelkező települése, amely a teljes kistérség szolgáltatásihiányosságának oldásáért is felel.

A versenyképes város - Helyi foglalkoztatási szerkezet javítása és gazdaság fejlesztése

A települések közötti verseny kiéleződése a 21. század hajnalán érezhetően kitapintható a településhierarchia minden szintjén. A versenyképesség javításának talán legfontosabb szegmense egy dinamikus, jól teljesítő gazdaság megléte, amely pozitív irányba mozdítja el a foglalkoztatási szerkezetét egy adott térségnek. A térség, település versenyképességének legfőbb eredménye, célja a lakosság életszínvonalának, életminőségének javulása, a térségi, városi jövedelem növelése, s ennek meghatározójaként a termelékenység, foglalkoztatottsági helyzet kedvezőbbé válása. A Bodroek Magyarország leghátrányosabb helyzetű kistérsége a komplex mutatói alapján, akut gazdasági és foglalkoztatási válságjegyekkel küzd évtizedek óta. Leszakadása folyamatosan nő. A versenyképesség javítása érdekében meg kell találni azokat a kitörési pontokat, amely segíthetik a település és a térség gazdaságának dinamizálását. A vállalkozói szektor erősítése a településen kiemelt fontosságúnak kell lennie, mivel a foglalkoztatási szerkezet javulásának egyik lehetséges előfeltétele. Cigándnak, mint szolgáltató szerepkört betöltő településnek centrális szerepe van ebben a kérdésben.

6.2. TEMATIKUS CÉLMEGHATÁROZÁS

A tematikus célok azokat a középtávon 7-8 év alatt megvalósítható célkitűzéseket tartalmazzák, amelyek az Integrált Városfejlesztési Stratégia legfőbb célkitűzései települési szinten. A tematikus célok a város hosszútáv célkitűzéseinek megteremtésében segítenek.

A megújuló kisváros – városi életminőség javítása stratégiai célkitűzését két tematikus cél megvalósítása szolgálja:

Élhető kisváros megteremtése

A tematikus célkitűzés tartalmazza mindazokat a fejlesztési pólusokat, amelyek az életminőség javításának fizikai és közösségi szempontból releváns egységei. Ilyen területek a város humán infrastruktúrájának fejlesztése, amely magában foglalja a szociális, egészségügyi, oktatási ellátórendszereket a településen; a rekreációs lehetőségek feltételeinek javítása, amely magában foglalja a sport és szabadidő hasznos eltöltésének fizikai feltételeit; valamint a közösségi kohézió

erősítését. A közösségi kohézió erősítése a közösségfejlesztésre irányul, célja a szükséges fizikai hátterek megteremtése mellett, a helyi identitás és közösségi összetartás erősítése.

Városkép minőségi javítása

A városhierarcia alsó fokán álló kisvárosoknak az egyik legnagyobb igyekezetük a falusias arculat „felszámolására” irányul és egy városhoz méltó grandiózusabb településképp megteremtésére. Cigánd esetében is nyomon követhetünk ilyen szándékokat, amely három területet ölel fel: közlekedési hálózatok, középületek, zöldfelületek. A kisléptékű közlekedési fejlesztések révén a város közlekedési hálózatának rehabilitációja, a városképet meghatározó középületek felújítása, funkcióvesztett épületek hasznosítása, zöldfelületek rehabilitációja és bővítése.

A Bodroghöz központja - városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése stratégiai célkitűzés megvalósítását egy rendkívül komplex és számos más tematikus céllal is összefüggést mutató tematikus célkitűzés keretében valósítható meg.

Meglévő funkciók megerősítése, új funkciók telepítése a városközpontba

Az igazgatási, gazdasági, kulturális és közművelődési centrumprofil erősítése tematikus cél három különböző, az akcióterület célrendszerébe beágyazódó beavatkozás sorozat, amely magában foglalja az akcióterület szolgáltatáskoncentrációjának fokozását meglévő funkciók megerősítésével (meglévő funkciók számának bővítésével), valamint új funkciók, szolgáltatások telepítésével. Cigánd esetében a településközpont egy hagyományos szolgáltató szerepkört lát ahol. A településközpont fontos szerepet tölt be a városrész, a város és az egész Bodroghközi kistérség szolgáltatásokkal történő ellátásában. Cigánd Város Önkormányzata a közszolgáltatások telepítésén keresztül kívánja a település és a Bodroghköz szolgáltatásihiányosságát orvosolni. Minden olyan projektet ide sorolható, hogy új funkciók megjelenését idézi elő az akcióterületen, illetve funkcióerősödést indukál. Egy adott település térségben betöltött szerepét nagymértékben határozzák meg a településen elérhető szolgáltatások köre és minősége. Városnak az tekinthető, amelyet a vidék azzá tesz. Ez a célkitűzés Cigánd Bodroghközben betöltött szerepet kívánja erősíteni, amely magában foglalja a város vonzáskörzetének funkcióellátottságának javítása, szolgáltatásihiányának oldása, Cigánd városi funkcióinak erősítése a térségen belül. Négy területet emel ki, amely igazgatási, gazdasági, közművelődési és kulturális érára terjed ki, vagyis ezeken a területeken kívánja a város megerősíteni pozícióit a Bodroghközben funkcióbővítéssel és a meglévő funkciók erősítésével.

A versenyképes város - Helyi foglalkoztatottsági szerkezet javítása és a helyi gazdaság fejlesztése stratégiai célkitűzést három tematikus célkitűzés kívánja előmozdítani.

Helyi „tudáscentrum” kialakítása

Humán erőforrás fejlesztése, a kvalifikált, szakképzett társadalom hozzájárul egy adott térség vagy település versenyképességének fokozódásához. Alap és középfokú oktatás, szakképzés megalapozása, meglévő rendszerek fejlesztése a kistérség és a város részére kiemelkedően fontos ebben a tekintetben. A 21. század társadalmi kihívásai közül kiemelkedő jelentőségű az információs társadalom kibontakozásának elősegítése, ennek elmélyítése a Bodroghköz településein és Cigándon egyaránt fontos irányvonalat képvisel a jövőben. A lakosság munkaerő piaci integrációját, a település versenyképességének javulását eredményezi ennek a tematikus célkitűzésnek a megvalósítása.

Bodroghközi turistiközpont létrehozása

A turizmus a Bodroghöz és a város egyik lehetséges kitörési pontja lehet, ebből eredően fejlesztése rendkívül hangsúlyos. A gazdaságfejlesztésen belül külön prioritásba helyeződik át kiemelt szerepére való tekintettel. A turizmusfejlesztés a térségben várhatóan magas beruházásokkal, széleskörű partnerség keretében és lassú megtérüléssel valószínűsíthető. Cigánd esetében külön problémát jelent, hogy nem rendelkezik kiemelt turisztikai attrakciókkal, azonban a kistérség többi településéhez képest a Bodroghöz turisztikai szolgáltató centrumává válhat, amennyiben a Bodroghöz turizmusának alap és szuperstruktúrái itt épülnek ki.

Helyi gazdaság dinamizálása

A település gazdaságának dinamizálása jelenti a legnagyobb nehézséget a város számára, mivel a térség egy pangó gazdasági térben helyezkedik el, távol a jelentősebb gazdasági pólusoktól. A gazdasági lehetőségek kiaknázására a határmentiség és bizonyos termelő ágazatok fejlesztése adhat lehetőséget. Helyi gazdaság fejlesztése versenyképes a település karakterének megfelelő vállalkozói környezet biztosításával, műszaki infrastruktúra bővítésével és fejlesztésével, ipartelepítéssel, a vállalkozások betelepülésének elősegítése, ösztönzése, amely hozzájárulhat egy beszállítói hálózat kialakulásához és a foglalkoztatási problémák kezeléséhez.

Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája városrészi szinten is megfogalmaz középtávú célkitűzéseket. Tekintve, hogy a városközponti városrész és a városközponti akcióterület területi átfedésben van, fejlesztéspolitikailag megegyezik, külön célrendszert nem bizonyult szükségesnek megfogalmazni az akcióterületre, hanem a városrészi célrendszer kibővítése, a legtöbb elemének átemelése, integrációja és konkretizálása történt meg. Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott célhierarchia több ponton módosul a fenti okokból eredően.

6.3. VÁROSRÉSZEK CÉLMEGHATÁROZÁS

Településközponti városrész célrendszere

Helyi gazdaság dinamizálása

A gazdaságfejlesztés tematikus cél alá az alábbi akcióterületi célok kapcsolódnak.

Üzleti infrastruktúra fejlesztése

A jövőbeni befektetések, fejlesztések fogadóképességének és képességének javítása annak érdekében, hogy minél vonzóbbá váljon a térség a külső és a már itt tevékenykedő vállalkozások további beruházásai számára. Ennek érdekében olyan világos és egyértelmű befektetői kedvezményrendszer kialakítása, amely megkülönböztethetővé, vonzóvá teszi a térségi beruházásokat, épít az országos, regionális és helyi támogatások összhangjára. Magában foglalja a pénzügyi szolgáltatások rendszerét, a vállalkozásokat segítő szolgáltatásokat, az iparfejlesztéshez kapcsolódó fizikai hátteret (pl. ipari park). A célkitűzés szerepe abban nyilvánul meg, hogy a településközpontban a vállalkozások száma gyarapodjon, ehhez azonban szükséges a fogadási feltételek és a kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és a vállalkozások rendelkezésére bocsátása. A térség versenyképességének megőrzése

érdekében elengedhetetlen a vonzó gazdasági, üzleti és szolgáltatási környezet kialakítása, amely előmozdítja a beruházásokat, az innovációt és a vállalkozókésztséget. Az üzleti infrastruktúrák és a magas színvonalú üzleti szolgáltatások elérhetősége fontos előfeltételei a versenyképes vállalkozói szféra kialakulásának. Emellett a külső befektetők egyik alapvető elvárása bármely térséggel szemben, hogy az képes legyen infrastruktúrával megfelelően ellátott, jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkező telephelyet lehetőleg kedvező feltételek mellett biztosítani.

Vállalkozások, befektetések betelepülésnek ösztönzése

A befektetés-ösztönzés hagyományosan a régió és településmarketing egyik potenciális szegmense, feladata. A befektetés-ösztönzés két jelentősebb területet ölel fel:

- Pénzügyi feltételek, kedvezmények szélesítése, a gazdasági, üzleti és szolgáltatási infrastruktúra feltételeinek javítása
- Befektetés-ösztönzést szolgáló marketingtevékenység – település/térségmarketing

Cigánd esetében mindkét területen fontos, hogy ez a kezdeményezés ne álljon meg települési szinten, hanem a Bodroghöz teljes területére kiterjedjen, vagyis kistérségi szinten érvényesüljön a befektetés-ösztönzés. A célkitűzés tartalmazza annak az ösztönző rendszernek a kiépítését, amely a település és a kistérség tökevonzó képességét javíthatja.

Az ábra jelzi a turisztikai promóció és a befektetésösztönzés kapcsolódását, amely lényegében a városmarketing tevékenység kibontakozása során találkozik. Az elkövetkező években egy tudatos tervezés eredményeként jelenik Cigánd esetében a városmarketing.

Helyi tudáscentrum kialakítása

Intézményfejlesztés

A településen elérhető oktatási intézményhálózat fejlesztése és bővítése. A szakképzés, felnőttképzés és alapfokú oktatás-nevelési intézmények korszerűsítése. A beavatkozás csomag elsősorban az oktatási hálózat fizikai megújítására és bővítésére irányul.

Tartalomfejlesztés

Az intézményfejlesztéssel párhuzamosa egy versenyképes, korszerű és a piac elvárásaihoz illeszkedő oktatási modell kialakítása, az oktatási intézményekben zajló oktatás-nevelési módszerek korszerűsítése, képzési programok szervezése, Life long learning elv érvényesítése a humán erőforrás fejlesztés kapcsán.

Élhető kisváros megteremtése

Szociális, lakossági, humán, települési alrendszerek fejlesztése

Kifejezetten fizikai fejlesztési pontokat tartalmazó, a lakosságot kiszolgáló társadalmi infrastruktúra megújítása, mind tartalmi, mind fizikai tekintetben az élhető település megteremtésének alapfeltétele.

A célkitűzés komplex módon sűríti magába az anyagi és nem anyagi alrendszereket:

Anyagi alrendszer: kommunális ellátás, egészségvédelem, zöldterület, közösségi terek, lakásgazdálkodás, sportlétesítmények, települési környezetvédelem, kereskedelem, vendéglátás

Nem anyagi alrendszer: közművelődési intézmények, közigazgatás.

Cigánd Város városközponti akcióterületének fejlesztésében ebben a tekintetben három nagy beavatkozási csoport kerül kijelölésre:

- i. **Humán infrastruktúra fejlesztése:** A célkitűzés tartalmazza a társadalmi közszolgáltató intézmények fizikai megújítását és a szolgáltatások színvonalának minőségi fejlesztését. Ide tartoznak a településen elérhető egészségügyi, szociális, közoktatási és igazgatási ellátórendszerek.
- ii. **Zöld, tiszta, nyugodt, esztétikus lakókörnyezet megteremtése:** Az épített környezet leromlásával együtt jár a társadalmi környezet lesüllyedése, megindul a városrészből a tehetősebb, mobilisabb rétegek elköltözése és ezzel együtt a hátrányos helyzetű csoportok beáramlása. Ennek elkerülése érdekében a lakókörnyezetek külön figyelmet érdemelnek a városközponti akcióterületen belül. Az akcióterület lakóterületeinek rendezése, lakásállomány fejlesztése, a közbiztonság javítása tartozik ebbe a beavatkozás csoportba.
- iii. **Rekreációs feltételek javítása:** A fizikai környezet megújítása során külön figyelmet érdemelnek kell szentelni a lakosság rekreációs lehetőségeinek bővítésére, vagyis a sport és a szabadidő hasznos eltöltését segítő létesítmények fejlesztésére, amely nagymértékben hozzájárul a társadalom regenerálódásához. Ez utóbbi tekintetében a közösségi kohézió erősítése és a rekreációs feltételek javítása összekapcsolódik, egymással kapcsolatban vannak és egymásra hatással bírnak. A rekreációs színterek alkalmasak a közösségfejlesztés számára helyszínt biztosítani (pl. játszótér, sportpályák, parkok), a közösségfejlesztés során pedig tartalommal telnek meg ezek a terek.

A Városkép minőségi megújítása

Ez a célkitűzés elsősorban olyan beavatkozási csoportot tartalmaz, amelyik a településkép javítását, vagyis egyfajta felületi kezelést jelent a településkép karakterének erősítésére. A városkép megújítása három szinten lehetséges:

- épületállomány
- zöldfelületek
- közlekedési hálózat

Ez a célkitűzés járul hozzá legkevésbé a problémák kezeléséhez, azonban elősegítő egy esztétikus környezet létrejöttét, amely kihatással van a lakosság elégedettségének növekedésére.

Középület állomány megújítása

Elsősorban az önkormányzat kezelésében lévő, fenntartásában álló középületek felújítását tartalmaz, energiahatékonyságának javítását, közvetlen környezetének rendezését. Az önkormányzat ezen a területen közvetlen befolyásolási erővel bír. A leromlott épületállomány megújítása hozzájárul egy esztétikus városkép kialakulásához. Az épületek felújítása során érvényesülniük kell a horizontális elveknek is, kritérium az épületek energia veszteségének minimalizálása, lehetőség szerint megújuló energiaforrások felhasználása és az épületek akadálymentesítése. Ide sorolhatjuk továbbá a barnamezős területek hasznosítását is a településen, vagyis a funkció vesztett vagy alulhasznosított épületállomány rehabilitációját. Ezen a ponton azonban a funkcióbővítés és funkció megerősítés összekapcsolódik a középületek megújításának feladatával.

Városi közlekedés rehabilitációja, fejlesztése (kisléptékű közlekedési fejlesztések)

A településen és az akcióterületen számos felújításra szoruló közlekedéshálózati elem található, több ponton szükséges szilárd burkolattal ellátni az utakat. A gyalogos közlekedés kiszélesítése szintén megoldandó feladat.

Meglévő funkciók megerősítése, új funkciók telepítése a városközpontba

Igazgatási centrumprofil erősítése

Közszféra intézményeinek és szolgáltatásainak fejlesztése. Új funkciók megjelenésének indukálása és a meglévő igazgatási funkciók erősítése. Az igazgatási centrumprofil erősítése során a közigazgatási, területfejlesztési, rendészeti, igazságszolgáltatási intézmények fejlesztése történik.

Gazdasági centrumprofil erősítése

Gazdasági funkciót ellátó létesítmények fejlesztése, gazdasági szolgáltatások minőségi javítása. Ebben a tekintetben elsősorban a magánszféra és a magántőke fejlesztései vannak prioritásban.

Kulturális, közművelődési centrumprofil erősítése

Kulturális intézmények fejlesztése és telepítése a településközpontba, az intézmények által ellátott szolgáltatások minőségi fejlesztése.

Lakóterületi városrész célrendszere

Élhető kisváros megteremtése

Megújuló, rehabilitált lakótelepek, szolidáris önkormányzati lakáspolitiká

A lakóterület szociális célú rehabilitációja az elsődleges prioritása a városrész fejlesztésének. A slumosodással sújtott városi lakóterületek megújítása különösen fontos mielőtt a szegregáció tovább mélyülne. Ebben kiemelt szerep jut egy hatékony és szolidáris önkormányzati lakáspolitikának, amellyel kezelhetőek bizonyos szociális feszültségek.

Zöldfelületek rehabilitációja, bővítése

A települések többségének van koncepciója a zöldfelületek fejlesztésére, ennek jogi kertét az 1995. évi LII. Törvény adja, amely elrendeli a települési környezetvédelmi programok kidolgozását. Ezekben a dokumentumokban azonban jelenik meg kellő súllyal a zöldfelületek kezelése. Sajnálatosan gyakran esnek áldozatul jelentős kiterjedésű településmagban található területek a beépítéseknek, mivel frekvenciált helyen találhatóak és jól értékesíthetőek. Ezeknek a negatív folyamatoknak az elkerülése érdekében célszerű zöldterületi stratégiát kidolgozni és beépíteni a szabályozási rendszerbe, a zöldfelületi stratégia segítheti a zöldfelületek helyzetének javítását. Cigánd egy falusias arculattal bíró kisváros, ahol a zöldfelületek hiánya és nagyfokú beépítettség egyelőre nem jellemző. Ennek ellenére a zöldfelületek nagy része rehabilitációra szorul, illetve indokolt újabb zöldfelületek létrehozása, amelyek nagyban hozzájárulnak egy esztétikus városkép létrejöttéhez. A zöldfelületek bővítése és megújítása kompenzálhatja a középtávon tervezett nagyfokú beépítési szándékokat a városközpontban.

Közösségi kohézió erősítése

A közösségfejlesztés a városrehabilitációs programok életminőség javítását szolgáló célok egyik legfontosabb eleme. A helyi közösségek megújítása, a helyi közösség összekovácsolódásának erősödése, a civil aktivizálódás tartalmazza azokat a legfontosabb prioritásokat, amelyek a közösségfejlesztés eszközei. A településen végzett lakossági felmérések is igazolják, hogy a lakosság

alacsonynak értékeli a közösségi összefogás szintjét, ennek oldása elsősorban a civil szektor feladata, azonban a közsféra bizonyos impulzusokkal hozzájárulhat ennek mérsékléséhez.

Nem létezhet gazdasági versenyképesség, társadalmi versenyképesség nélkül. Nem kizárólag a gazdasági jólét az eredményes várospolitikai eredménye, hanem a társadalmi jólét is. Az erős társadalmi tőke a sikeres várospolitikai outputja.

A közösségfejlesztés a társadalmi regeneráció eszköze, ennek érdekében ennek a területnek a kiemelt kezelése különösen fontos lesz.

- Munkába álláshoz szükséges kompetenciák elsajátításának támogatása, a munkaerő piaci reintegráció segítése.
- A közösségi integráció elmélyítése és az interperszonális kapcsolatok erősítésének támogatása.
- Az idősek mentális problémáinak koncentrált kezelése
- A fiatalok körében intenzív tehetséggondozás, a fiatalok között a közösségi kohézió erősítése
- Tudatos közösségek kialakítása érdekében szemléletformáló akciók indítása

Köz és közlekedésbiztonság fejlesztése

A városrész közbiztonságának javítása és városrész környezeti regenerációjának segítése. A városrész közlekedésbiztonságának megteremtése érdekében kerékpárút és gyalogos járdák fejlesztése, a hálózatok bővítése. Ebben a prioritásban szerepet kap a városrész közlekedési kapcsolatainak erősítése a városközponttal. A városrész fejlesztésének másik prioritása a közlekedési hálózatok fejlesztése, korszerűsítése, elsősorban kisléptékű közlekedésfejlesztési beavatkozásokkal.

Bodrogközi turista központ

Az idegenforgalom piacának szereplői többségben kis, magán és családi vállalkozások, a turizmus növekedése egy térségben szálláshely kapacitás bővítése és a vendéglátó kapacitás bővítése, továbbá szolgáltatások fejlesztése hatással van a vállalkozói szférára. Ebből adódóan a turizmusfejlesztés a településen a gazdaságfejlesztés célrendszerébe integrálódó elkülöníthető és markáns irányvonalat képvisel. A turizmusfejlesztés Cigánd és Bodrogköz esetében úgy véljük egy olyan rejtett erőforrás, alternatíva, amely jelenleg nincs kellőképpen kiaknázva. A tematikus célkitűzés az alábbi célkitűzésekre bontható, ezeknek az elemeknek az összekapcsolásával nyílik lehetőség Cigánd turizmusban betöltött pozíciójának megerősítésére.

Komplex turisztikai termékfejlesztés

Turisztikai attrakciófejlesztés a település turisztikai potenciáljának kialakításában alapfeltételként szerepel. Cigánd kevés, de maga a Bodrogköz számos turisztikai attrakcióval rendelkezik. Ebben a tekintetben a versenyhátrányok lefaragása érdekében szükséges megteremteni azokat a fontosabb turisztikai termékeket, attrakciókat a településen, amely bekapcsolják Cigándot a Bodrogközi idegenforgalom vérkeringésébe.

Turisztikai alapinfrastruktúra és szuperstruktúrák fejlesztése

Ebbe a kategóriába tartoznak a származtatott turisztikai kínálat tartózkodást szolgáló létesítményei, vagyis azok a létesítmények, amelyek a turizmus folyamatának nélkülözhetetlen elemei: szállás, ellátás, közlekedési eszközök, szórakozóhelyek, információs szolgálat stb. Az idegenforgalmi ágazat interdependens szerkezetére való tekintettel a turisztikai infrastruktúra fejlesztése szintén a turizmusfejlesztés alapvető feltétele.

Turisztikai promóció

A Bodrogköznek, mint desztinációnak a márkázása, a turisztikai termékfejlesztés népszerűsítése elengedhetetlen feltétele a turizmusfejlesztésnek. A turista döntését befolyásoló tényezők között a marketing kommunikációnak prominens szerepe van. Célja a az értékesítés elősegítése, a tájékoztatás, az ismertetés, a befolyásolás és az emlékeztetés. Cigándnak komoly szerepet kell vállalnia a városmarketing mellett desztináció marketingben is.

7. AKCIÓTERÜLETEK ÖSSZEFÜGGŐ RENDSZERÉNEK ISMERTÉTÉSE, BEAVATKOZÁSOK

7.1. AKCIÓTERÜLETEK ÖSSZEFOGLALÓ RENDSZERE

Az akcióterület azon területeket jeleníti meg, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, tehát vagy szabályozási eszközzel, vagy közvetlen pénzügyi befektetéssel részt vesz a fejlesztésben, vagy alapvetően meghatározza annak sikerességét. Az akcióterületek a városrehabilitáció sejtjei. Minden egyes városfejlesztési akcióterületet ki kell jelölni, amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez a város. Cigánd esetében három akcióterület került lehatárolásra, amelyek területileg nem egyeznek meg városrészekkel.

A 2007-2013 között megvalósuló Észak-alföldi Regionális Operatív Programokban jelentős szerepet kap a városok fejlesztése, a következő uniós költségvetési időszakban még inkább felértékelődik ezeknek a programoknak a szerepe. Az Európai Unióban a városrehabilitációs programok rendkívül hangsúlyosak, mivel a városfejlesztés a területfejlesztés egyik meghatározó pólusa. Komplex, integrált városrehabilitáció megvalósítására a 2007-2013-as programozási időszakban két forrás áll rendelkezésre:

- funkcióbővítő integrált településfejlesztés
- szociális városrehabilitáció

Cigánd számára mindkét településfejlesztési programban való részvételre nyílik lehetőség. A városrehabilitációs programok jelentik a jelenlegi pályázati rendszerek közül az egyetlen forrást, amellyel komplex módon rehabilitálható a város egy jelentősebb része, városrésze. A Regionális Operatív Program keretében meghirdetett városrehabilitációs konstrukció célja, hogy integrált, szinergikus hatásokat felmutató akcióterületi beavatkozások révén újuljanak meg a városok központi és alközponti területei, valamint lakóterületei.

Martfű esetében az akcióterületeknek kijelölésében az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- A város fejlesztési stratégiai irányaihoz igazodó, fejlesztési gócpontokhoz kötődő akcióterület lehatárolási elv: Kizárólag azokat a területeket jelöltük ki akcióterületként, ahol a fejlesztési beavatkozások (projektek) koncentrálnak. Ez többségében azt feltételezte, hogy vagy az önkormányzat, vagy a magánszektor vagy bizonyos önkormányzati intézmények döntési pozícióban vannak az adott terület fejlesztését illetően. Ebből eredően a kertvárosi városrészek többségében kimaradtak az akcióterületekből, mivel itt nem koncentrálnak egyik oldalról sem fejlesztéspolitikai feladatok, illetve a kertvárosi tömbökben kizárólag magántulajdonban lévő kertes házak vannak.
- Homogén, sajátos profillal rendelkező területek kijelölése akcióterületként: Ahogy azt több esetben igazoltuk bizonyos városrészek heterogén funkciókkal és profillal rendelkeznek,

amelyek alapján indokolatlan lenne egy városrészt egy akcióterületként kezelni. Egyértelműen körvonalazódnak azok a területek, amelyek sajátos szerepük, funkciójuk és helyük miatt önálló akcióterületek alkotnak.

- A település szerkezeti tervének figyelembe vétele: Külön vizsgáltuk mindegyik akcióterület kijelölésekor, hogy a szerkezeti terv milyen terület-felhasználást irányoz elő, illetve milyen kategóriába sorolja. Bizonyos akcióterületek esetében a szerkezeti terv alapján húztuk meg az akcióterületek határát.
- Jogosultsági szempontok figyelembe vétele: A városrehabilitációt célzó pályázati kiírások előírják bizonyos jogosultsági kritériumokat, amelyeknek meg kell felelnie az akcióterületnek. Másak a jogosultsági kritériumok a városközpontnál és más a kritériumrendszer a városi alközpontok esetében. Azok az akcióterületek, amelyekre szociális város rehabilitációt kívánnak megvalósítani szintén más mutatórendszert követel. Jelenleg két akcióterület, a városközponti és a szociális városrehabilitációval érintett lakóterület akcióterület egyaránt megfelel a jogosultsági kritériumoknak. Cigánd esetében, tehát mindkettőre lehetséges város rehabilitációs programot indítani.

Cigánd fejlesztendő akcióterületei:

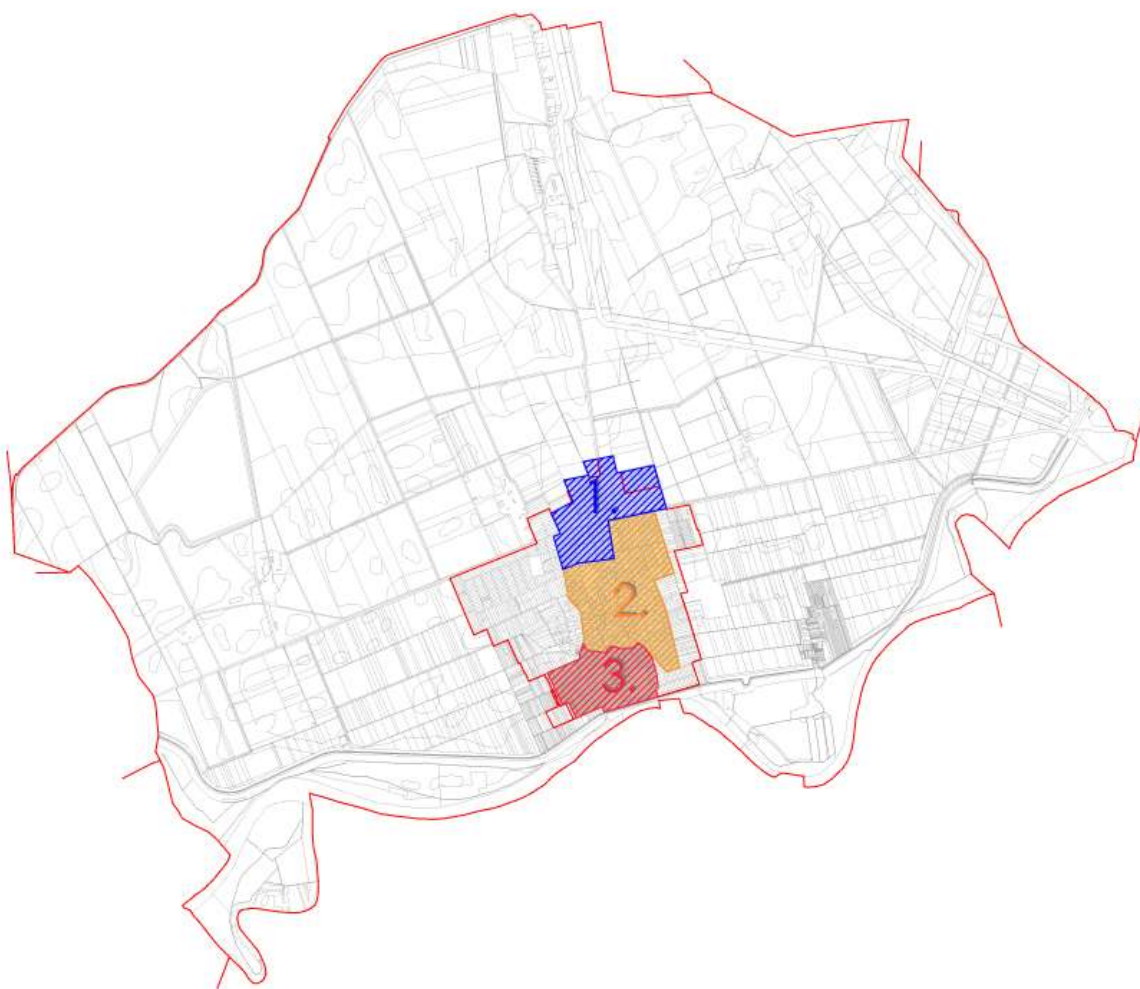
1. Városközponti akcióterület
2. Szociális városrehabilitációval érintet akcióterület
3. Gődény akcióterület

CIGÁND VÁROS ÁTNÉZETI TÉRKÉP

- 1. Szociális Városrehabilitációval Érintett Akcióterület
- 2. Városközponti Akcióterület
- 3. Gődény Akcióterület

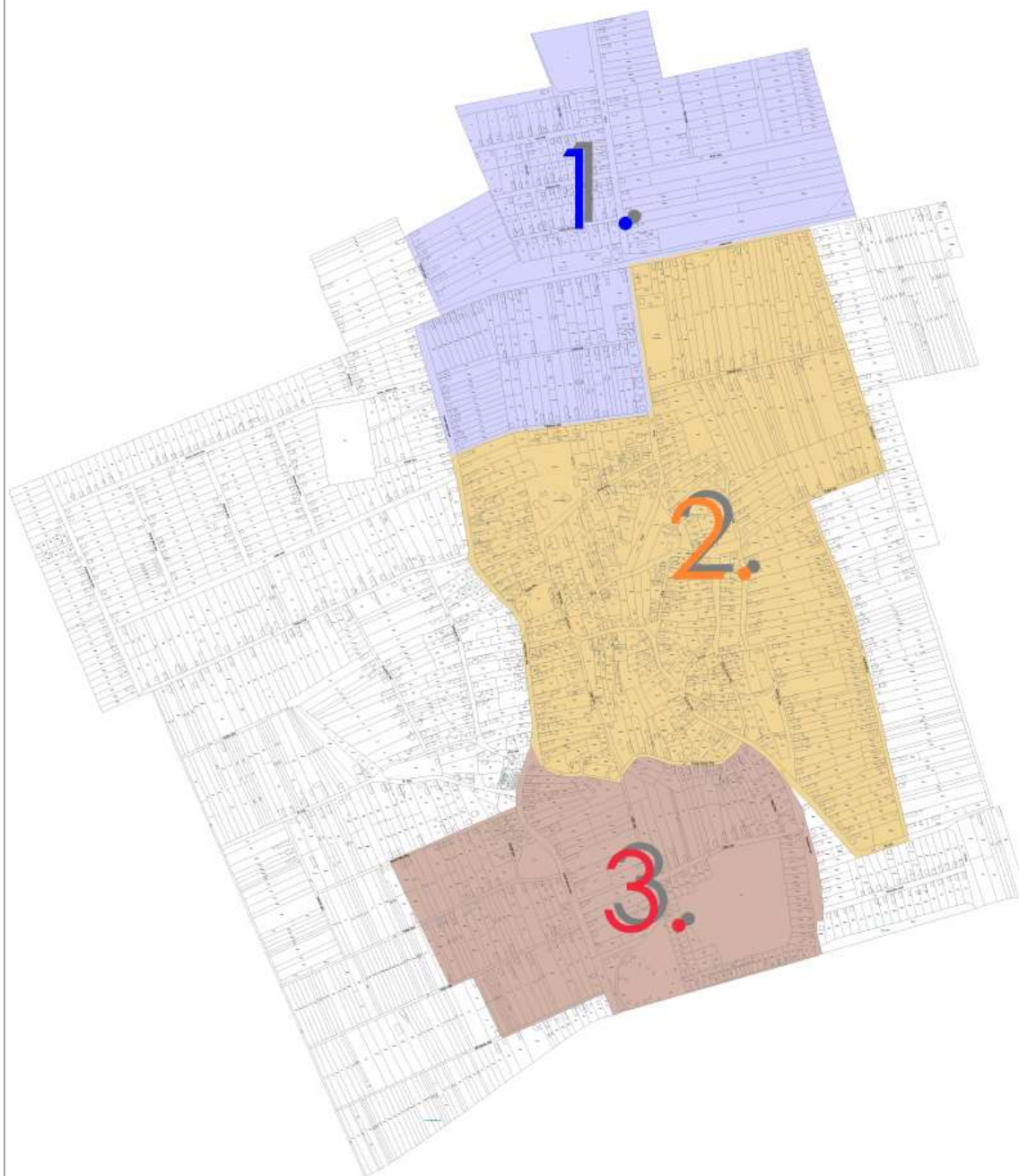

CIGÁND VÁROS ÁTNÉZETI TÉRKÉP

- 1. Szociális Városrehabilitációval Érintett Akcióterület
- 2. Városközponti Akcióterület
- 3. Gődény Akcióterület

7.2. VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLET

Városközponti akcióterület lehatárolása, lokalizáció

Északról: Vasút utca, Fő utca, Radvány utca
 Keletről: Hajnal utca, Új élet utca, Kertköz út
 Délről: Fő utca, Dózsa György utca, 962 hrsz.-ú utca,
 Nyugatról: Petőfi Sándor utca, Táncsics utca

1. Térkép: Az akcióterület elhelyezkedése a városi szövetben

Forrás: Google maps alapján saját szerkesztés

A 2007-2013 között megvalósuló Észak-magyarországi Regionális Operatív Programokban jelentős szerepet kap a városok fejlesztése, a következő uniós költségvetési időszakban még inkább felértékelődik ezeknek a programoknak a szerepe. Az Európai Unióban a városrehabilitációs programok rendkívül hangsúlyosak, mivel a városfejlesztés a területfejlesztés egyik meghatározó pólusa. Komplex, integrált városrehabilitáció megvalósítására a 2007-2013-as programozási időszakban két forrás áll rendelkezésre:

- funkcióbővítő integrált településfejlesztés
- szociális városrehabilitáció

Cigánd számára mindkét településfejlesztési programban való részvételre nyílik lehetőség. A városrehabilitációs programok jelentik a jelenlegi pályázati rendszerek közül az egyetlen forrást, amellyel komplex módon rehabilitálható a város egy jelentősebb része, városrésze. A Regionális Operatív Program keretében meghirdetett „Funkcióbővítő integrált településfejlesztés” konstrukció célja, hogy integrált, szinergikus hatásokat felmutató akcióterületi beavatkozások révén újuljanak meg a városok központi és alközponti területei.

A funkcióbővítő integrált városfejlesztési programokban akcióterületek kijelölését meghatározó jogosultsági feltételek a következők:

- Az akcióterület a település közösségi-társadalmi és gazdasági súlyponti területe
- Az akcióterület belterületen van
- Minden beavatkozás az akcióterületen történik
- A jogosult akcióterületnek a következő számszerű minimum kritériumoknak kell megfelelnie az intézményellátottságot tekintve a 10 000 fő lakosságú városokban: minimum 1 db a közösségi, közigazgatás vagy közszolgáltatási intézmények száma az akcióterületen, minimum 2 db a kereskedelmi, szolgáltató és vendéglátó-ipari egységek, illetve üzleti szolgáltatóegységek száma

Továbbá a pályázati konstrukcióhoz tartozó monitoring mutatók közül kiemelhető, hogy településközponti akcióterületek esetében az akcióterület lakosságának nagyságának el kell érnie az ezer főt.

Cigánd esetében a városközpont akcióterület a település központi területe, ide koncentrálódik közösségi, közigazgatási intézmények, illetve a kereskedelmi üzletek és vendéglátóhelyek zöme. A rehabilitálandó akcióterület funkcióellátottsága széles körű, azaz akcióterület megfelel a funkcióbővítő célú fejlesztésre kijelölt terület kritériumainak. A jogosultság tekintetében elmondható, hogy a városközponti akcióterület funkcióellátottságát igazoló indikátormutatói Cigánd esetében jóval meghaladják a minimálisan elvárt értékeket. A fenti felsorolás alapján kijelenthető, hogy a városközponti akcióterület Cigánd közösségi-társadalmi és gazdasági súlyponti területe. A városközponti akcióterületre koncentrálódnak a város pénzügyi szolgáltató egységeinek 100 %-a és a város közösségi, közigazgatást és közszolgáltatást ellátó intézményeinek túlnyomó többsége.

11. Táblázat: Cigánd Város és a városközponti akcióterület funkcióellátottsága

	Város (db)	Aktióterület (db)
I. KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZSZOLGÁLTATÁST ELLÁTÓ INTÉZMÉNYEK		
Közigazgatási funkciójú intézmények		
Polgármesteri Hivatal	1	1
Elsőfokú építésiügyi hatóság	1	1
Önkormányiroda	1	1
Járási hivatal	1	1
Gyámhivatal	1	1
Rendészeti szervek		
Rendőrség	1	1
Polgárőrség	1	1
Tűzoltóság (önkéntes)	1	1
Egészségügyi ellátórendszer		
Háziorvosi (felnőtt) szolgálat	2	2
Gyermekorvosi szolgálat	0	0
Védőnői szolgálat	1	1
Fogorvosi szolgálat	1	1
Gyógyszertár	1	1
Szociális intézmények		

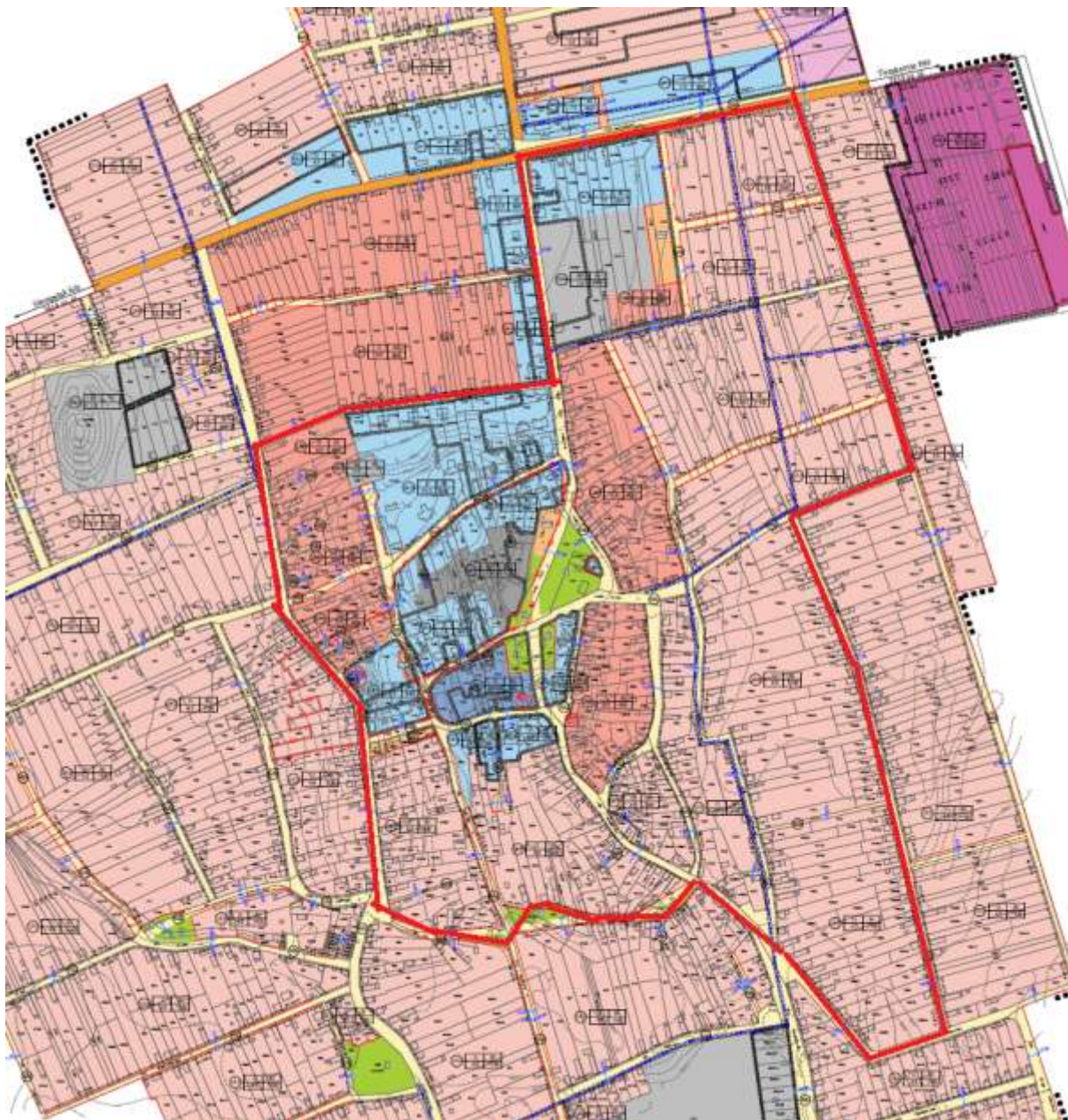
Idősek nappali ellátása	1	0
Időskorúak otthona	0	0
Gyermekjóléti szolgálat	1	1
Családsegítő szolgálat	1	1
Bölcsőde	1	1
Közzoktatási intézmények		
Óvoda	1	1
Általános iskola	1	1
II. KÖZÖSSÉGI FUNKCIÓT ELLÁTÓ INTÉZMÉNYEK		
Művelődési ház	1	1
Múzeum	1	1
Könyvtár	1	1
Mozi	0	0
Közösségi ház	0	0
Templom	2	2
Sport és szabadidős létesítmény	2	2
Játszóter	0	0
Műemlékek	1	1
II. SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNYEK		
Pénzügyi szolgáltatók	3	3
Szolgáltatóház	0	0
Posta	1	1
Piac	1	1
Kiskereskedelmi üzletek	17	14
Vendéglátó egységek	8	7

Forrás: Önkormányzati adata szolgáltatás

A város településszerkezeti tervének és az akcióterület szabályozási tervének áttekintése alapján megállapítható, hogy a jelen akcióterületi tervben tervezett fejlesztések megfelelnek a hatályos városrendezési terveknek. A tervezett fejlesztések azt szolgálják, hogy a városközponti funkciók a hatályos rendezési terveknek és az OTÉK előírásainak megfelelően bővíthessenek, és a belváros legfontosabb szolgáltatási funkciói fejlődni tudjanak. Cigánd város belterületi szabályozási tervének jelöltük a városközponti akcióterületet. Ez alapján az akcióterület magja településközponti vegyes területhez tartozik valamint központi vegyes területhez. Azonban a szükséges lakos szám biztosítása érdekében jelentős kertvárosias lakóterületek is bevonásra kerültek, amely egyfajta gyűrűként veszi körül a településközponti vegyes területet. A városközponti akcióterületbe tehát elsősorban azokat a területeket vontuk be, amelyek a településközponti vegyes területhez tartoznak.

2. Térkép: A Városközponti akcióterület jelölése a város szerkezeti tervén

Forrás: Cigánd város szabályozási terve

7.3. SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓVAL ÉRINTETT AKCIÓTERÜLET

Cigánd komplex, integrált városfejlesztési programot nem csak a városközpontra vonatkozóan tud kezdeményezni, hanem kijelölésre került egy olyan terület is, amely szociális városrehabilitációra alkalmas.

Az akcióterület lehatárolása, lokalizáció: (észak felől indulva, az óramutató járásával megegyező irányban): település külterületi határa – Vasút utca – Fő út – Rádvány utca – Petőfi Sándor utca – Vasút utca – Táncsics utca

3. Térkép: Az akcióterület elhelyezkedése a városi szövetben

Forrás: Google maps alapján saját szerkesztés

A szociális városrehabilitációs programokban akcióterületek kijelölését meghatározó jogosultsági feltételek a következők:

- Az akcióterület teljes területe belterületen van.
- Minden beavatkozás az akcióterületen történik és az akcióterületi fejlesztés elemei egymásra szinergikus hatást gyakorolnak.
- Amennyiben a lakónépessége: min. 1000 fő lakótelepek esetében; hagyományos beépítésű, illetve telepszerű környezetben lévő területeken minimum 500 fő. Az 500 főnél kisebb, de az IVS antiszegregációs tervében kijelölt szegregátumok vagy szegregációval veszélyeztetett területek közül a legnagyobb lakosságszámú szegregátumban kell végrehajtani a szociális városrehabilitációt.
- Nem jogosult egy terület támogatásra, amennyiben 2001. óta a jelenlegi lakásszám 20%-ánál nagyobb mértékben történt vagy új építés vagy bontás a célterületen. (Ebben az esetben ugyanis a terület túlságosan intenzív piaci folyamatoknak van kitéve ahhoz, hogy egy lakosságmegtartó beavatkozás indokolt legyen.)

A szociális városrehabilitációra kijelölt területe a városnak hagyományos beépítésű terület. Cigánd esetében az akcióterület belterületen van és minden város rehabilitációs program keretében

megvalósuló projekt az akcióterületen van. Az akcióterület népessége meghaladja a szükséges 500 fő, vagyis fölülte van az előírt értéknek. Az akcióterületnek az alábbi táblázatban lévő 6 indikátor közül legalább 3-nak kell megfelelnie. Cigánd esetében a hagyományos városi beépítésű területekre vonatkozó határértékeket kell figyelembe venni.

Indikátor típusa	Határérték a hagyományos városi beépítésű területeken	Érték az akcióterület esetén
ALACSONY ISKOLÁZOTTSÁG - TELJESÜL		
Legfeljebb általános iskola 8 osztályával rendelkezők aránya a 15-59 éves népesség körében magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 30%	56,7%
Felsőfokú végzettségűek aránya a 25 év felettiek körében alacsony volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Maximum 8%	3,5%
ALACSONY GAZDASÁGI AKTIVITÁS – TELJESÜL		
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportok magas aránya 2001-ben (7,8,9 kategóriájú foglalkoztatási főcsoportúak/foglalkoztatottak) Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 30%	50,8%
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, Népszámlálás adatok	Minimum 65%	78,1%
MUNKANÉLKÜLISÉG MAGAS SZINTJE – TELJESÜL		
Munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben Számítás: Munkanélküliek száma / (Munkanélküliek + foglalkoztatottak száma) Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 14%	42%
Tartós munkanélküliek aránya az akcióterületen magas volt 2001-ben (legalább 360 napos munkanélküliek aránya) Számítás: tartós munkanélküliek száma / munkanélküliek + foglalkoztatottak száma Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 7%	12,5%
SZEGÉNYSÉG ÉS KIREKESZTETTSÉG MAGAS SZINTJE - TELJESÜL		
Magas azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 15%	30,3%
Önkormányzati tulajdonú lakások aránya magas az akcióterületen (jelen időszakban) Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat	Minimum 10%	1,2%
Az akcióterületen az önkormányzat által elosztott rendszeres	A rendszeres szociális	1-szeres

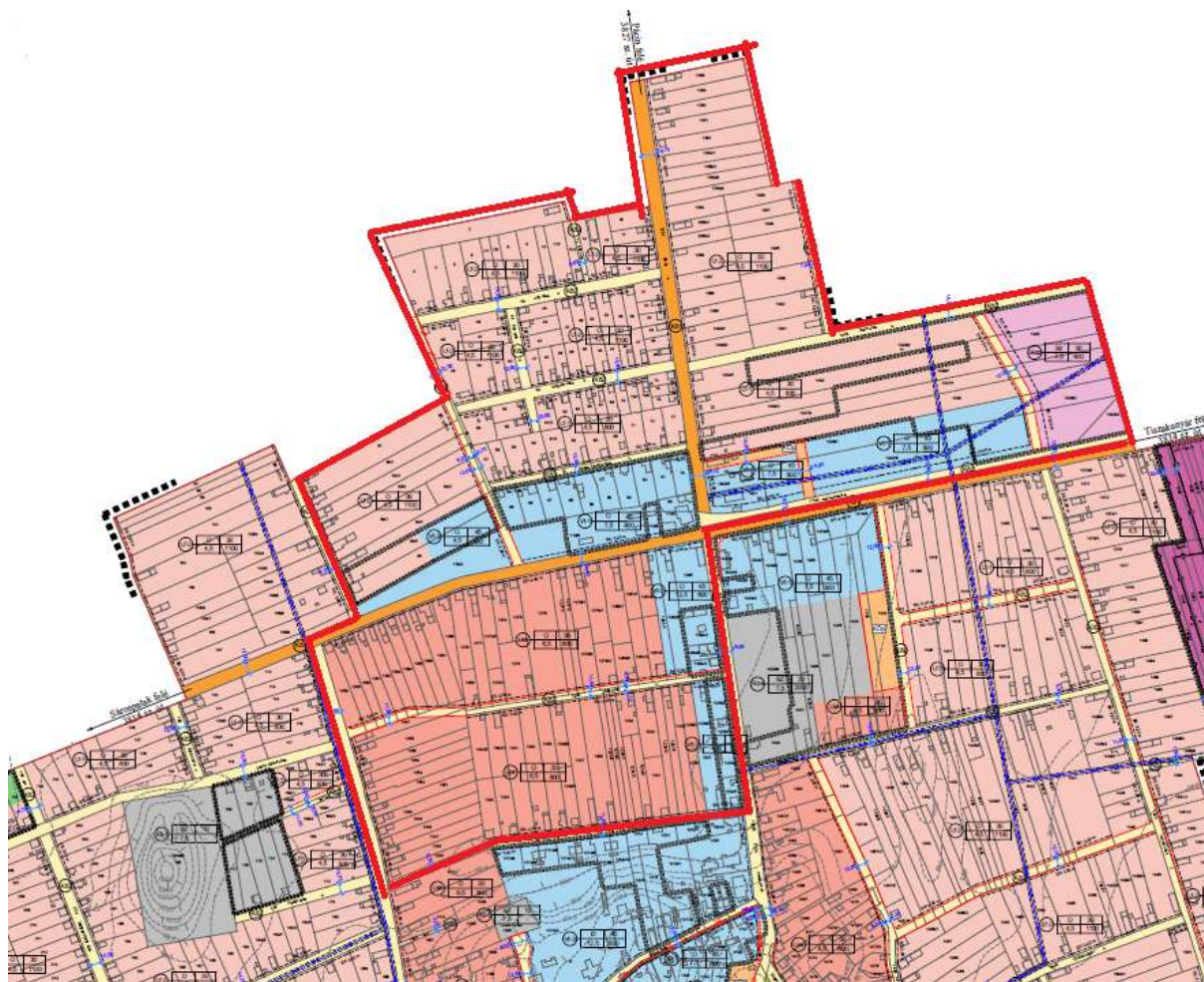
szociális támogatásokból a lakásszámmal viszonyított városi átlaghoz képest több támogatás (darabszám) került kiosztásra. Számítás: összes rendszeres szociális támogatás darabszáma a városban/összes lakásszám a városban aránya a célterületre kiosztott támogatások száma/célterületi lakások száma Adatforrás: Önkormányzati nyilatkozat	támogatások száma a háztartások számához képest legalább 1,5-szerese a városi átlagnak.	
A legfeljebb 3 éves (gyártási év + két naptári év, azaz pl. 2009-ben a 2007-2008-2009-es gyártási évű) gépjárművek alacsony aránya a lakások számához képest Adatforrás: önkormányzati nyilatkozat a gépjárműadó nyilvántartás alapján (az üzemben tartó lakhelye szerinti nyilvántartás alapján)	A maximum 3 éves gépjárművek száma a lakások számához képest legfeljebb 60% -a városi átlagnak	0%
ERŐSEN LEROMLOTT KÖRNYEZET – TELJESÜL		
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül magas volt 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 25%	34,9%
Magas volt a maximum egy szobás lakások aránya a lakott lakásokon belül, 2001-ben Adatforrás: KSH, 2001-es Népszámlálás adatok	Minimum 20%	7,4%

Mint látható 5 indikátor esetében is jogosult Cigánd ezen akcióterületre szociális városrehabilitációs programon történő részvételre.

Az akcióterület a város szerkezeti terve alapján többségében falusias lakóterületeket tömörít, de déli irányban kertvárosias lakóterületeket is integrál. A vasút utca mentén pedig jelentős funkció koncentrációk vannak, ennek alapján a szerkezeti terv településközponti vegyes területként jelöli ezt a területet.

4. Térkép: Szociális város rehabilitációval érintett akcióterület jelölése a város szerkezeti tervében

Forrás: Cigánd város szabályozási terve

7.4. GŐDÉNY AKCIÓTERÜLET

A város déli részén kijelölhető még egy olyan fejlesztési gócpont, ahol több beavatkozás is megfogalmazódott. Ez az akcióterület eltér a többi akcióterülettől, abban, hogy nem jogosult egyik városrehabilitációs programban sem részt venni. A területet sajátos profilja és a területen megvalósítandó speciális beavatkozások emelik önálló akcióterületi rangra.

Az akcióterületet határoló utcák a következők:

Északról: Dózsa György u

Keletről: Tiszaújsor u.

Délről: Tisza part, Munkácsy utca

Nyugatról: Belterületi határ

5. Térkép: Az akcióterület elhelyezkedése a városi szövetben

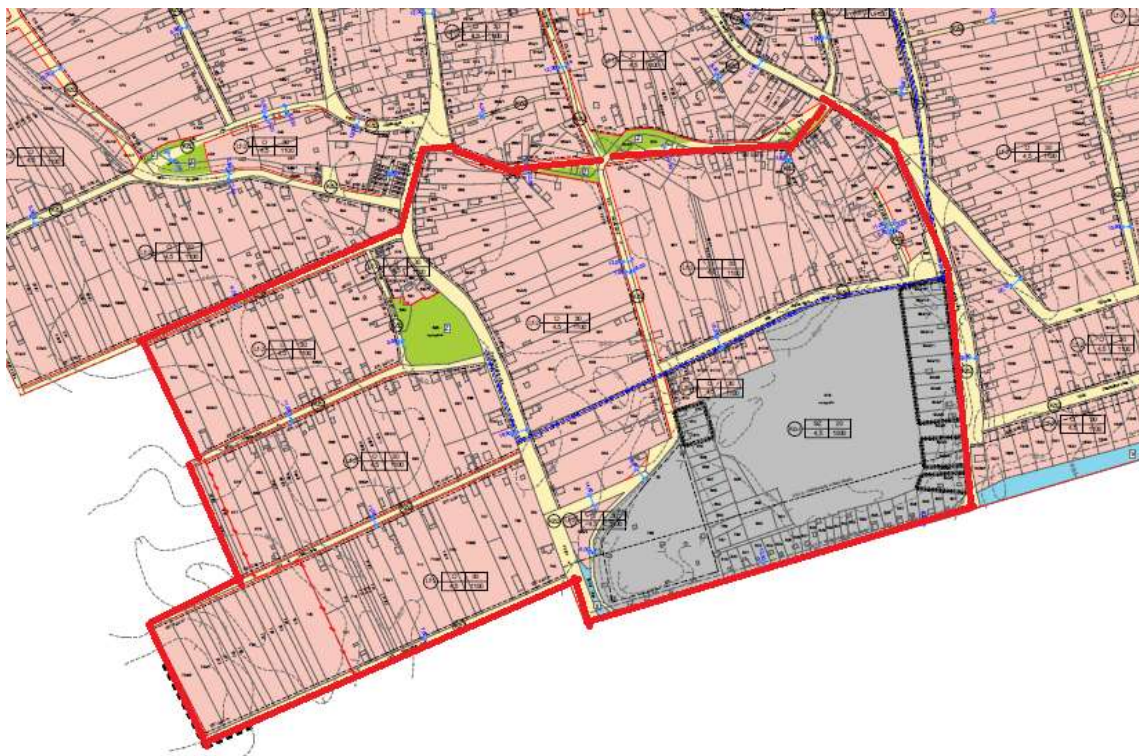
Forrás: Google maps alapján saját szerkesztés

A terület középpontjában egy tó található, amelyet Gödény tónak is neveznek, erről a tóról kapta a nevét az akcióterület. Ennek a tónak a turisztikai célú hasznosítására is sor kerülne. A tó szerepe, alakjának, mélységének, vízpótlásának és vízelvezetésének megoldása, szoros összefüggésben a Tiszával. A közel 18 hektáros vízfelületű rendezett tó alkalmas lesz a Gödény környéki terület vízszint szabályozására. A terület rehabilitációja lehetőséget teremt turisztikai és rekreációs funkciók telepítésére. Itt kerülne kialakításra egy történelmi témapark, amelynek jelentős beruházás gerjesztő hatása van. Az akcióterület azonban ennél területet érint, ennek az az oka, hogy az akcióterület más részein kisléptékű, pontszerű beavatkozások még történnek.

Az akcióterület magja a szerkezeti tervben különleges területi övezetbe van sorolva. Éppen ebben az övezetben kerülne kialakításra a tematikus park. Az akcióterületre többi része falusias övezetbe tartozik.

6. Térkép: Az akcióterület elhelyezkedése a város szerkezeti tervében

Forrás: Cigánd város szabályozási terve

7.5. BEAVATKOZÁSOK A VÁROSKÖZPONTI AKCIÓTERÜLETEN

		Megnevezés:
		Művelődési központ bővítése rekonstrukciója
		Helyszín:
		1219/2, 1220 hrsz
		Telekterület:
		-
		Bruttó épület alapterület:
		-
		Beavatkozás típusa:
		rekonstrukció
Az épület állapota, állaga: Közepes műszaki állapotú épületek, bodrogközi tájra jellemző építészeti karakter nélküli homlokzattal.		
Elvégzendő munkák: - könyvtár homlokzat rekonstrukció - művelődési ház rekonstrukció - homlokzati nyílászáró csere - belső felújítás, akadálymentesítés - épületgépészeti rendszerek felújítása - elektromos rendszer felújítása - épület bővítése		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 100.000.000 Ft 6 hónap		A városrész neve: Városházponton
Az épület beavatkozást követő funkciója: Művelődési központ		A beavatkozás kódja: I.-25

	Megnevezés: Városháza bővítése és rekonstrukciója
	Helyszín: 1126 hrsz
	Telekterület: -
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Bővítés, felújítás
Az épület állapota, állaga: Építészetiileg karakteres, közepes állagú épület	
Elvégzendő munkák: - homlokzat hőtechnikai rekonstrukció - homlokzati nyílászáró csere - belső felújítás - épületgépészeti rendszerek felújítása - elektromos rendszer felújítása - épület bővítése	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 75.000.000,00 Ft 6 hónap	A városrész neve: Városközpont
A épület beavatkozást követő funkciója: Városháza	A beavatkozás kódja: I.-29

Megnevezés: Falumúzeum bemutató
épület felújítása**Helyszín:**

1144 hrsz

Telekterület:15850 m²**Bruttó épület alapterület:**1126 m²**Beavatkozás típusa:**

Felújítás

Az épület állapota, állaga: Építészeti megjelenésében kiváló állapotú, restaurált.

Elvégzendő munkák:

- belső felújítás

Beavatkozás költségigénye, időtartalma:

10.000.000,00 Ft 5 hónap

A városrész neve:

Városházponton

Az épület beavatkozást követő funkciója:

Falumúzeum bemutató épület

A beavatkozás kódja:

I.-31

		Megnevezés: Bodrogközi Skanzen kialakítása
		Helyszín: 1143, 1144, 1145, 1149, 1150, 1151, 1154, 1155 és a 1153, 1157, 1158, 1159/1, 1159/3, 1161, 1170 hrsz-ú részben, valamint 1134/1 hrsz
		Telekterület: 15850 m ²
		Bruttó épület alapterület: 1126 m ²
		Beavatkozás típusa: Bővítés, parkoló építés
Az épület állapota, állaga: Építészeti megjelenésében kiváló állapotú, restaurált, rosszul karban tartott, a parkoló területe jelenleg beépítetlen.		
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - szabad téri színpad építése - rendezvényház építése - zöldfelület rekonstrukció - út- és térburkolat készítés - csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése - térvilágítás kiépítése		
Beavatkozás költségigénye: 440.000.000,00 Ft		A városrész neve: Városházponton
Beruházás időtartalma: 15 hónap		Akcióterület neve: Városházponti akcióterület
Az épület beavatkozást követő funkciója: Bodrogközi Skanzen		A beavatkozás kódja: I.-1

	Megnevezés: Fő utca rekonstrukciója – I. szakasz
	Helyszín: A körforgalomtól az Iskola utca torkolatáig
	Telekterület: 1000 fm
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: felújítás
A terület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú útterület	
Elvégzendő munkák: - járdaépítés - útburkolat felújítás - útszegély építés - csapadékelvezető rendszer kiépítése - elektromos hálózat és térvilágítás rekonstrukciója	
Beavatkozás költségigénye: 73.300.000,00 Ft A beruházás időtartama: 6 hónap	A városrész neve: Városközpont Akcióterület neve: Városközponti akcióterület
A terület beavatkozást követő funkciója: Fő utca	A beavatkozás kódja: I.-3

		Megnevezés: Fő utca – II. szakasz
		Helyszín: Az Iskola utca torkolatától, a Fő út - Kossuth út torkolatig
		Telekterület: 900 fm
		Bruttó épület alapterület: -
		Beavatkozás típusa: felújítás
A terület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú útterület		
Elvégzendő munkák: - járdaépítés - útburkolat felújítás - útszegély építés - csapadékelvezető rendszer kiépítése - elektromos hálózat és térvilágítás rekonstrukciója		
Beavatkozás költségigénye: 118.200.000,00 Ft	A városrész neve: Városközpont	
Beruházás időtartalma: 9 hónap	Akcióterület neve: Városközponti akcióterület	
A terület beavatkozást követő funkciója: Fő utca	A beavatkozás kódja: I.-4	

		Megnevezés: Tourinform iroda
		Helyszín: 1136 hrsz
		Telekterület: -
		Bruttó épület alapterület: 101 m ²
		Beavatkozás típusa: Épület átépítés, funkció-váltás
Az épület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú épület.		
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - szerkezetépítő és szakipari munkák - épületgépészeti munkák - villanszerelési munkák		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 16.000.000,00 Ft 7 hónap	A városrész neve: Városházponton	
Az épület beavatkozást követő funkciója: Tourinform iroda	A beavatkozás kódja: I.-5	

	Megnevezés: Hősök tere, zöldfelület revitalizációja
	Helyszín: 1133,1131 hrsz
	Telekterület: - 7980 m²
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Zöldfelület revitalizáció
A terület állapota, állaga: A terület megjelenésében rendezett, növényállománya hiányos, fajtaszegény.	
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - térburkolat építése - parképítés - utcabútorok kihelyezése - térvilágítás kiépítése - szabadtéri színpad elbontása	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 69.800.000,00 Ft 5 hónap	A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Hősök tere- Közpark	A beavatkozás kódja: I.-6

	Megnevezés: Központi tér és szolgáltató ház (I. szakasz)
	Helyszín: 1120, 1118, 1117, 1116, 1115, 1112 és a 1119, 1109, 1108, 1106 hrsz-k részben
	Telekterület: 6800 m ²
	Bruttó épület alapterület: 1860 m ²
	Beavatkozás típusa: Bővítés, átépítés
Az épület állapota, állaga: Az épületek építészeti megjelenésükben és műszaki tartalmukban avult állagúak, zöldfelületeik rendezetlenek.	
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - szerkezetépítő és szakipari munkák - épületgépészeti munkák - villanyszerelési munkák - II. szakasz terület megvásárlása	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 531.000.000,00 Ft 18 hónap	A városrész neve: Városközpont
Az épület beavatkozást követő funkciója: Központi tér és szolgáltató ház	A beavatkozás kódja: I.-7

		Megnevezés: Központi tér és szolgáltató ház (II. szakasz)
		Helyszín: 1120, 1118, 1117, 1116, 1115, 1112 és a 1119, 1109, 1108, 1106 hrsz-k részben
		Telekterület: 9000 m ²
		Bruttó épület alapterület: 400 m ²
		Beavatkozás típusa: Új építés
Az épület állapota, állaga: Az épületek építészeti megjelenésükben és műszaki tartalmukban avult állagúak, zöldfelületeik rendezetlenek.		
Elvégzendő munkák: - út és térburkolat készítés - parkoló építés		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 144.000.000,00 Ft 18 hónap		A városrész neve: Városházakörnyék
Az épület beavatkozást követő funkciója: Központi tér		A beavatkozás kódja: I.-15

		Megnevezés: Civil közösségi ház rekonstrukció és bővítés
		Helyszín: 1011 hrsz
		Telekterület: 1465 m²
		Bruttó épület alapterület: 200 m²
		Beavatkozás típusa: Felújítás, bővítés
Az épület állapota, állaga: Építészetileg karakteres, közepes állagú épület.		
Elvégzendő munkák: - homlokzat hőtechnikai rekonstrukció - homlokzati nyílászáró csere - belső felújítás, akadálymentesítés - épületgépészeti rendszerek felújítása - elektromos rendszer felújítása - épület bővítése oktatóteremmel		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 60,000,000.00 Ft 6 hónap		A városrész neve: Városközpont
Az épület beavatkozást követő funkciója: Civil Községi ház		A beavatkozás kódja: I.-12

		Megnevezés: Bentlakásos idősok otthona
		Helyszín: 990, 991 hrsz
		Telekterület: 3790 m²
		Bruttó épület alapterület: 1622 m²
		Beavatkozás típusa: Bővítés, átépítés
Az épület állapota, állaga: Az épület építészeti megjelenésében és műszaki tartalmában avult állagú, zöldfelülete rendezetlen.		
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - szerkezetépítő és szakipari munkák - épületgépészeti munkák - villanyszerelési munkák		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 300.000.000,00 Ft 12 hónap		A városrész neve: Városközpont
Az épület beavatkozást követő funkciója: Bentlakásos idősok otthona		A beavatkozás kódja: I.-14

	Megnevezés: Tömbfeltárás a Rekesz-Hajnal-Vasút-Fő utcák között
	Helyszín: -
	Telekterület: -68000 m ²
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Terület előkészítés
A terület állapota, állaga: A terület jelenleg beépítetlen.	
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - zöldfelület rekonstrukció	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 285.646.000,00 Ft 24 hónap	A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Gyakorlópálya, lakótelkek	A beavatkozás kódja: I.-16

	Megnevezés: Kazinczy utca
	Helyszín: 1485 hrsz
	Telekterület: -
	Bruttó épület alapterület: 900 m ²
	Beavatkozás típusa: Rekonstrukció, bővítés
A terület állapota, állaga: Jelenleg zsákutca, a tervezett út nyomvonalának két oldala beépítetlen terület.	
Elvégzendő munkák: - út rekonstrukció - út nyomvonal hosszabbítás - bérlekások építése - közművek felújítása - járdaépítés	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 227.328.000,00 Ft 12 hónap	A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Útterület, bérlekások	A beavatkozás kódja: I.-17

	Megnevezés: Határ utca átépítése, szélesítése
	Helyszín: 989 hrsz
	Telekterület: -
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: rekonstrukció
A terület állapota, állaga: Beépítetlen terület	
Elvégzendő munkák: - útszélesítés és útburkolat felújítás - Közcélú elektromos hálózat és térvilágítás kiépítése - Csapadék elvezető rendszer kiépítés	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 66.984.000,00 Ft 2 hónap	A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Útterület	A beavatkozás kódja: I.-18

	Megnevezés:
	Étterem, egyházi iskola felújítása
	Helyszín:
	1168 hrsz
	Telekterület:
	3350 m ²
	Bruttó épület alapterület:
	1095 m ²
	Beavatkozás típusa:
	rekonstrukció
Az épület állapota, állaga: Az étterem műszakilag közepes, az iskola avult állagú.	
Elvégzendő munkák: - étterem épület homlokzat rekonstrukció, tetőszerkezet felújítás - egyházi iskola teljes rekonstrukció	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma:	A városrész neve:
59.550.000,00 Ft 6 hónap	Városközpont
Az épület beavatkozást követő funkciója:	A beavatkozás kódja:
Étterem	I.-20

		Megnevezés:
		Petőfi utca felújítása (a Vasút utcától a Jókai utcáig)
		Helyszín:
		1174 hrsz
		Telekterület:
		-
		Bruttó épület alapterület:
		-
		Beavatkozás típusa:
		Út rekonstrukció
A terület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú útterület		
Elvégzendő munkák: - útburkolat felújítás - Közcélú elektromos hálózat és térvilágítás kiépítése - Csapadék elvezető rendszer kiépítése		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 142,708,000.00 Ft 6 hónap		A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Útterület		A beavatkozás kódja: I.-21

	Megnevezés: Dózsa György és Jókai utca felújítása (a Petőfi utcától a Fő utcáig)
	Helyszín: Dózsa György és Jókai utca
	Telekterület: -
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Út rekonstrukció
A terület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú útterület	
Elvégzendő munkák: - útburkolat felújítás - Közcélú elektromos hálózat és térvilágítás kiépítése - Csapadék elvezető rendszer kiépítés	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 92.892.000,00 Ft 6 hónap	A városrész neve: Városházponton
A terület beavatkozást követő funkciója: Útterület	A beavatkozás kódja: I.-23

		Megnevezés: Tömbfeltárás a Rekesz-Hajnal-Vasút-Fő utcák között
		Helyszín: -
		Telekterület: -
		Bruttó épület alapterület: -
		Beavatkozás típusa: Új építés, rekonstrukció
A terület állapota, állaga: Beépítetlen terület		
Elvégzendő munkák: - Sportpálya bővítése gyakorló pályával - Feltáró út építése - Közmű hálózat kiépítése - Zöldfelület rekonstrukció		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 63.580.000,00 Ft 24 hónap		A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Új építési telkek, sportpálya		A beavatkozás kódja: I.-24

		Megnevezés: Kistérségi szakiskola és szakközépiskola és kiszolgáló út
		Helyszín: 1213/3 hrsz
		Telekterület: 11600 m²
		Bruttó épület alapterület: 3085 m²
		Beavatkozás típusa: Új építés
Az épület állapota, állaga: A terület jelenleg beépítettlen.		
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - szerkezetépítő és szakipari munkák - épületgépészeti munkák - villanszerelési munkák - út és térburkolat készítés - parképítési munkák		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 330.000.000,00 Ft 16 hónap		A városrész neve: Városházponton
Az épület beavatkozást követő funkciója: Kistérségi szakiskola és szakközépiskola		A beavatkozás kódja: I.-27

Megnevezés:**Kistérségi Centrum****Helyszín:****1432/2-1432/4 hrsz****Telekterület:****2450 m²****Bruttó épület alapterület:****513 m²****Beavatkozás típusa:****Új épület építése**

Az épület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú épület, új építés miatt bontása szükséges.

Elvégzendő munkák:

- terület előkészítés
- szerkezetépítő és szakiari munkák
- térburkolat készítés
- parkosítás
- térvilágítás kiépítése

Beavatkozás költségigénye, időtartalma:

100.000.000,00 Ft 9 hónap

A városrész neve:

Városházponton

Az épület beavatkozást követő funkciója:

Kistérségi Centrum

A beavatkozás kódja:

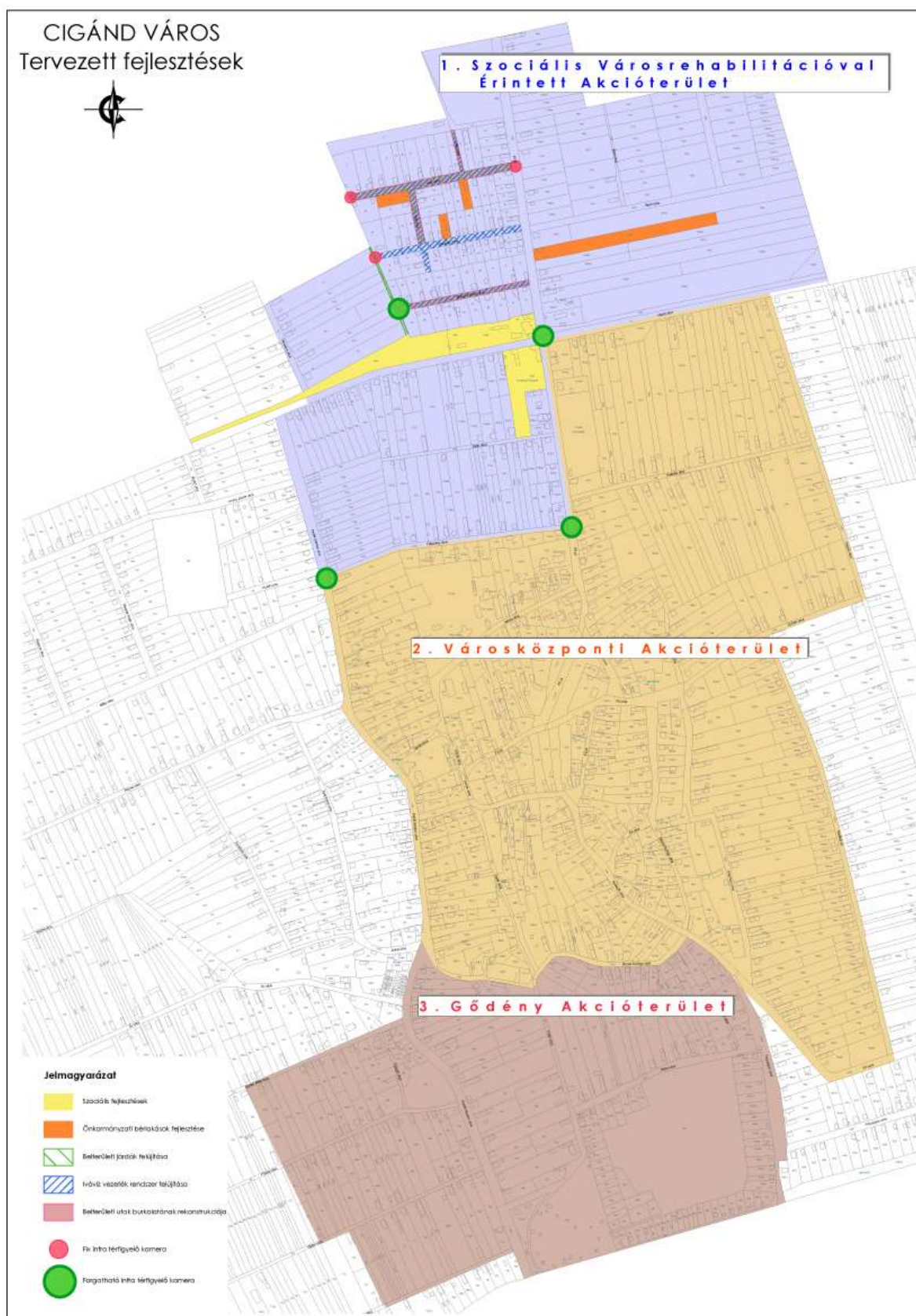
I.-28

		Megnevezés:
		Közmű hálózat rekonstrukció
		Helyszín:
		-
		Telekterület:
		-
		Bruttó épület alapterület:
		-
		Beavatkozás típusa:
		rekonstrukció
A terület állapota, állaga: A csapadék és szennyvízcsatorna hálózat kiépítés alatt áll, a meglévő gáz-gerinchálózat megfelelő állapotú, az ivóvíz hálózat elavult.		
Elvégzendő munkák: - csapadékcsatorna rekonstrukció - ivóvíz hálózat bővítés - szennyvízcsatorna bővítés - gázhálózat bővítés		
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 119,000,000,00 Ft 8 hónap		A városrész neve: Városközpont
A terület beavatkozást követő funkciója: Közmű hálózat		A beavatkozás kódja: I.-32

7.6. BEAVATKOZÁSOK A SZOCIÁLIS VÁROSREHABILITÁCIÓVAL ÉRINTETT AKCIÓTERÜLETEN

Tevékenység neve	Ady utca 7. önkormányzati szociális bérlakás fejlesztése		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Ady utca	7	Hrsz: 33
A tevékenység helyszínének tulajdoni viszonyai	Az ingatlan jelenleg is önkormányzati szociális bérlakásként üzemel, ennek megfelelően 100%-os önkormányzat tulajdonban van.		
Tevékenység célja	Az akcióterületen jelenleg mindössze 2 db önkormányzati szociális bérlakás található, amely a fennálló jelentős igényeket nem képes lefedni. Mivel a településrészen jelentős számban találhatóak alacsony társadalmi státuszú emberek, akiknek szinte semmilyen jövedelemforrása sincs, így otthonuk fenntartása alig, vagy egyáltalán nem megoldható. Erre válaszként szükséges a szociális bérlakás rendszer fejlesztése, mind a meglévő lakások felújítása, mind újak létrehozása révén. A tevékenység célja, az egyik meglévő bérlakás korszerűsítése, ezáltal a rászoruló lakosság otthonhoz jutásának segítése.		
Tevékenység szakmai leírása			
A fejlesztés keretében az épület komplex felújítására kerül sor, mivel jelenleg az épület leromlott állapotban van. A felújítást követően az épület hosszú távon alkalmas lesz funkciójának betöltésére. Bruttó alapterület fejlesztés előtt 106,56 m2 Nettó alapterület fejlesztés előtt 86,96 m2 Belmagasság: 2,80 m Elvégzendő munkák: • Racionálisabb alaprajzi kialakítás, tartószerkezeti átalakítás nélkül • Eresz és lefolyócsatornák cseréje • Alátétthéjazat építése , régi cserépfedés visszahelyezésével • Homlokzati nyílászárók cseréje • Homlokzati és lábazati hőszigetelés + nemesvakolat • Oromfalak felfalazása a meglévő szerelt homlokzatburkolat helyett • Elektromos hálózat felújítása, konnektorok, kapcsolók és lámpák cseréje • Fűtési hálózat felújítása • Ivóvíz vezetékhálózat felújítása+ szaniterek cseréje • Szennyvíz hálózat felújítása • Belső ajtók cseréje • Padló és falburkolatok cseréje • Mennyezet hőszigetelése • Festő-javító munkálatok			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014	május	5.
Megvalósítás tervezett vége	2015	május	29.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	11.253.521 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Fő út 33. önkormányzati szociális bérlet fejlesztése		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Fő út	33	Hrsz: 1334/1
A tevékenység helyszínének tulajdoni viszonyai	Az ingatlan jelenleg is önkormányzati szociális bérletként üzemel, ennek megfelelően 100%-os önkormányzat tulajdonban van.		
Tevékenység célja	Az akcióterületen jelenleg mindössze 2 db önkormányzati szociális bérlet található, amely a fennálló jelentős igényeket nem képes lefedni. Mivel a településrészen jelentős számban találhatók alacsony társadalmi státuszú emberek, akiknek szinte semmilyen jövedelemforrása sincs, így otthonuk fenntartása alig, vagy egyáltalán nem megoldható. Erre válaszként szükséges a szociális bérlet rendszer fejlesztése, mind a meglévő lakások felújítása, mind újak létrehozása révén. A tevékenység célja, az egyik meglévő bérlet korszerűsítése, ezáltal a rászoruló lakosság otthonhoz jutásának segítése.		
Tevékenység szakmai leírása			
A fejlesztés keretében az épület komplex felújítására kerül sor, mivel jelenleg az épület leromlott állapotban van. A felújítást követően az épület hosszú távon alkalmas lesz funkciójának betöltésére. Bruttó alapterület fejlesztés előtt 113,56 m2 Nettó alapterület fejlesztés előtt 78,38 m2 Belmagasság: 2,75 m Elvégzendő munkák: • Racionálisabb alaprajzi kialakítás, tartószerkezeti átalakítás nélkül • Eresz és lefolyócsatornák cseréje • Tetőszerkezet javítása, új alátét héjazat építése, régi cserépfedés visszahelyezésével • Homlokzati nyílászárók cseréje • Homlokzati és lábazat javítás (vakolatjavítás + nemesvakolat) • Elektromos hálózat felújítása, konnektorok, kapcsolók és lámpák cseréje • Fűtési hálózat felújítása • Ivóvíz vezetékhálózat felújítása + szaniterek cseréje • Szennyvíz hálózat felújítása • Belső ajtók cseréje • Padló és falburkolatok cseréje • Mennyezet hőszigetelése • Festő-javító munkálatok			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014	2014	2014
Megvalósítás tervezett vége	2015	2015	2015
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	13.647.941 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Ady utca 21. önkormányzati szociális bérlet kialakítása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Ady utca	21	Hrsz: 46
Tevékenység célja	Az akcióterületen jelenleg mindössze 2 db önkormányzati szociális bérlet található, amely a fennálló jelentős igényeket nem képes lefedni. Mivel a településrészen jelentős számban találhatók alacsony társadalmi státuszú emberek, akiknek szinte semmilyen jövedelemforrása sincs, így otthonuk fenntartása alig, vagy egyáltalán nem megoldható. Erre válaszként szükséges a szociális bérlet rendszer fejlesztése, mind a meglévő lakások felújítása, mind újak létrehozása révén. A tevékenység célja egy új szociális bérletek kialakítása, egy önkormányzat által megszerzett és felújításra kerülő épületben.		
Tevékenység szakmai leírása			
A fejlesztés keretében az épület komplex felújítására kerül sor, mivel jelenleg az épület leromlott állapotban van. A felújítást követően az épület hosszú távon alkalmas lesz funkciójának betöltésére. Bruttó alapterület fejlesztés előtt 105 m² Nettó alapterület fejlesztés előtt 85,64 m² Belmagasság: 2,75 m Elvégzendő munkák: • Racionálisabb alaprajzi kialakítás, tartószerkezeti átalakítás nélkül • Eresz és lefolyócsatornák cseréje • Alátétthéjazat építése, régi cserépfedés visszahelyezésével • Bejáratnál előtető építése • Homlokzati nyílászárók cseréje • Homlokzati és lábazati hőszigetelés + nemesvakolat • Elektromos hálózat felújítása, konnektorok, kapcsolók és lámpák cseréje • Fűtési hálózat felújítása • Ivóvíz vezetékhálózat felújítása + szaniterek cseréje • Szennyvíz hálózat felújítása • Belső ajtók cseréje • Padló és falburkolatok cseréje • Mennyezet hőszigetelése • Festő-javító munkálatok			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014	2014	2014
Megvalósítás tervezett vége	2015	2015	2015
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	11.914.955 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Ságvári utca 14. önkormányzati szociális bérlet kialakítása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Ságvári utca	14	Hrsz: 39
Tevékenység célja	Az akcióterületen jelenleg mindössze 2 db önkormányzati szociális bérlet található, amely a fennálló jelentős igényeket nem képes lefedni. Mivel a településrészen jelentős számban találhatóak alacsony társadalmi státuszú emberek, akiknek szinte semmilyen jövedelemforrása sincs, így otthonuk fenntartása alig, vagy egyáltalán nem megoldható. Erre válaszként szükséges a szociális bérlet rendszer fejlesztése, mind a meglévő lakások felújítása, mind újak létrehozása révén. A tevékenység célja egy új szociális bérletek kialakítása, egy önkormányzat által megszerzett és felújításra kerülő épületben.		
Tevékenység szakmai leírása			
A fejlesztés keretében az épület komplex felújítására kerül sor, mivel jelenleg az épület leromlott állapotban van. A felújítást követően az épület hosszú távon alkalmas lesz funkciójának betöltésére.			
Bruttó alapterület fejlesztés előtt 117,57 m2 Nettó alapterület fejlesztés előtt 89,69 m2 Belmagasság: 2,82 m			
Elvégzendő munkák:			
• Racionálisabb alaprajzi kialakítás, tartószerkezeti átalakítás nélkül • Eresz és lefolyócsatornák cseréje • Alátétthéjazat építése , régi cserépfedés visszahelyezésével • Bejáratoknál előtető építése • Homlokzati nyílászárók cseréje • Homlokzati és lábazati hőszigetelés + nemesvakolat • Elektromos hálózat felújítása, konnektorok, kapcsolók és lámpák cseréje • Fűtési hálózat felújítása • Ivóvíz vezetékhálózat felújítása+ szaniterek cseréje • Szennyvíz hálózat felújítása • Belső ajtók cseréje • Padló és falburkolatok cseréje • Mennyezet hőszigetelése • Festő-javító munkálatok			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014	2014	2014
Megvalósítás tervezett vége	2015	2015	2015
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	13.224.583 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Volt vasútállomás épület közösségi térré fejlesztése		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca		Hrsz: 110/5
Tevékenység célja	A projekt tevékenység célja egy olyan közösségi helyiség létrehozása, ahol kisebb csoportok számára tarthatók összejövetelek, rendezvények. A projekt célcsoportjának elsősorban az akcióterület fiatalabb lakosai számítanak, hiszen a megvalósuló épületben játszósobát alakítunk ki, továbbá a közösségi terket jellemzően a fiatalabbak használják nagyobb gyakorisággal. Jelenleg Cigándon nincs olyan közösségi helyiség, ahol kisebb összejövetelek, megbeszélések, klub foglalkozások megtarthatók lennének. A meglévő Művelődési Ház mindössze egy 200 fő befogadóképességű színházteremmel rendelkezik. A fejlesztés révén létrejön egy olyan épület, ahol az akcióterület lakosai közösségi tevékenységet tudnak végezni.		
Tevékenység szakmai leírása			
A tevékenység keretében az épület teljes körű felújítására és átalakítására kerül sor, mivel jelenlegi elrendezése nem teszi alkalmassá közösségi funkciók ellátására. A munkák során kialakításra kerülnek új vizesblokkok, és egy új közösségi helyiség, amely alkalmas lesz játszósobának (gyermekek számára, ha pl. időjárás miatt a játszótér nem használható), klubhelyiségnek (megbeszélések, foglalkozások, kisebb előadások tartására) vagy kiállító helyiségnek (pl. helyszínből adódóan kisvasút történeti kiállítás tartására). Ezen kívül kialakítunk egy kisebb konyhát, amelyet az összejövetelekkor, vagy kisebb szabadtéri rendezvényekkor használhatnak az akcióterület lakói. Műszaki adatok: Bruttó alapterület fejlesztés után: 113,19 m2 Nettó alapterület fejlesztés után: 76,34 m2 Belmagasság: 3,0 m Elvégzendő munkálatok: • Tető teljes bontása héjazattal és bádогоzással együtt. • A meglévő földem bontása után új koszorú és fagerendás földem készítése hőszigeteléssel, valamint új tető és héjazat készítése, új bádогоzással. • A meglévő válaszfalak és aljzat rétegrend bontása után új aljzat rétegrend kialakítása. • Új falazott és szerelt válaszfalak építése. • Új fal és padlóburkolatok készítése. • Új gépészeti rendszer kialakítása új kéménnyel és gázüzemű központi fűtéssel, radiátorokkal. Új víz és szennyvízhálózat kiépítése épületen belül új szaniterekkel. • Új elektromos hálózat kialakítása kapcsolókkal, dug.aljakkal és lámpatestekkel. • Új nyílások kialakítása új nyílászárókkal. • Padló, fal és földem újra hőszigetelése. • Az épület megjelenésében a korabeli vasútállomások (BAKTERHÁZAK) hangulatát idézi majd.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	07.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	04.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	27 940 000 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	Az ingatlan megvásárlása és ennek révén a projekt megvalósítása érdekében az ingatlan adás-vételi szerződést megkötöttük. A felújítás és átalakítás előkészítéséhez szükséges engedélyes tervek elkészültek, azok engedélyezése folyamatban van.		

Tevékenység neve	Többfunkciós sportpálya kialakítása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca		Hrsz: 110/4, 110/5
Tevékenység célja	A fejlesztendő akcióterületen jelentős számú fiatal él, akik között sok a hátrányos helyzetű, alacsony társadalmi státuszú. Az ő esetükben a helyzetük fejlesztéséhez elengedhetetlen a közösséghez tartozás erősítése, mivel sokuknak nincs kialakult életképe, csak "egyik pillanatról a másikra élnek". Társadalmi kapcsolataik erősítésének, közösségbe integrálásuknak egyik fontos eszköze lehet a sport. Ennek érdekében ki kívánunk alakítani egy ingyenesen használható, önkormányzati fenntartású többfunkciós sportpályát és egy extrém sport parkot.		
Tevékenység szakmai leírása			
A projekttevékenység keretében kialakításra kerül egy többfunkciós sportpálya, mely alkalmas lesz kispályás futball, kézilabda, kosárlabda, streetball játékokra. A pálya aszfaltzott burkolatot kap, amely megoldást azért választottunk, mert ez olcsón fenntartható és többféle játékra nyújt lehetőséget. A pályát ráccsal vesszük körül, ezáltal megakadályozva, hogy a labdák a pályát elhagyják. Az extrém sportpályával elsősorban a 15-25 közötti fiatalokat célozzuk, akik körében ezek a sportágak nagy népszerűségnek örvendenek. Az eszközök kiválasztásánál a célunk az volt, hogy a létesítmény fenntartása viszonylag olcsón megoldható legyen, ennek megfelelően alacsony karbantartási igényű elemeket választottunk (korlátok, padkák, stb.). Extrém sportpálya: 500 m² Sportpálya: 681 m² Sportpálya: Körbekerített, aszfalt burkolatú streetball pálya kiépítése, zúzottkő ágyazatra, szegélykövek közé, sarkokban térvilágítással. Extrém sportpálya: Gyalogos forgalomra méretezett aszfaltzott és betonozott felületek kombinációjának kialakítása olyan térelemekkel, ahol az extrém sportot kedvelő fiatalok szabadon gördeszkázhatnak, rollerezhetnek, görkorcsolyázhatnak, free-style kerékpározhatnak. A terület zúzottkő útalapra épül betonozott és aszfaltzott felületekkel.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	07.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	04.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	22 225 000 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Szabadidő Központ hangszigetelése		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca	46	Hrsz: 1285/A
Tevékenység célja	Jelenleg az akcióterületen nem áll rendelkezésre olyan épület, mely alkalmas lenne nagyobb szabású rendezvények megtartására. Méretét és elrendezését tekintve a Szabadidő Központ alkalmas lenne erre, de jelenlegi kialakítása miatt akusztikailag ez nem megoldható. Jelenleg semmilyen hangosítás nem megvalósítható az épületben, csak sporteseményeknek tud helyszíneként szolgálni. A tevékenység célja a Szabadidő Központ akusztikai fejlesztése, amelynek révén közösségi rendezvények (többek között a megvalósítandó szoft elemeknek) otthonául szolgálhat majd.		
Tevékenység szakmai leírása			
A Szabadidő Központ többcélú felhasználásának akadálya a jelenlegi "akusztikai állapota". Kialakításából adódóan erősen visszhangzik, illetve sokszor a hang gyakorlatilag "elveszlik" a térben. Ezen tulajdonságai miatt csak különböző sportágak mérkőzéseinek lebonyolítására alkalmas, ahol a szurkolást ez csak kissé hátráltatja. Más rendezvények azonban nem tarthatók itt, hangosítás gyakorlatilag kivehetetlen, míg pl egymástól néhány méterre elhelyezkedő emberek egymás szavát már szinte nem is érik. A problémát kezelendő a csarnokban akusztikai szigetelésként álmennyezeti és falburkolati rendszer kerül kiépítésre. A kialakítandó látszóbordás álmennyezeti rendszer felülete 1440 m², a hangszigetelésről közetgyapot, illetve üvegszál felhasználásával készülő speciális hangszigetelő lapok gondoskodnak. Ezek kifejezetten sportlétesítmények számára kialakított rendszerek, melyek a jó akusztikai jellemzők mellett, kellően ellenállók ahhoz, hogy a sporttevékenység se tegyen bennük kárt (pl. labdák). Emellett 272 m²-en kerül kialakításra rejtettbordás falburkolati rendszer, üvegszálal hangszigetelő lapokkal.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	07.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2013.	10.	31.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	25 321 360 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Polgárőrség irodájának kialakítása volt raktárépületben		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca		Hrsz: 110/6
Tevékenység célja	Jelenleg Cigándon a polgárőrség és településőrség csak korlátozott tevékenységet végez, aminek egyik elsődleges oka, hogy nem rendelkeznek semmilyen infrastrukturális háttérrel. Azonban az akcióterület fejlesztéséhez, a közbiztonság javítása és fenntartása elengedhetetlenül szükséges. Ennek érdekében a jelenleg nem kihasznált önkormányzati raktárépületben kívánjuk kialakítani a polgárőrség által használt helyiségeket, ezáltal egyben elhelyezni őket az akcióterületen.		
Tevékenység szakmai leírása			
Az épület teljes körű átalakítására kerül sor. A fejlesztés után külső képe alapvetően nem változik, lapos tetős marad, annak érdekében, hogy az összképben az állomás épülete maradjon a hangsúly. Az épületben kialakításra kerül a polgárőrség és településőrség által használandó irodahelyiség és egy tárgyaló helyiség. Előbbi adhat helyet a mindennapi munkának, utóbbiban pedig megbeszéléseket tarthatnak, illetve közbiztonsági előadásokat tarthatnak érdeklődőknek. Az épület meglévő pincéje a szervezet tároló helyisége lehet majd. Az épületben kerül kialakítása, külön bejárat a nyilvános WC, melyet a park, sportpályák látogatói használhatnak. Bruttó alapterület fejlesztés előtt: 175 m² Nettó alapterület fejlesztés előtt földszint: 152,81 m² Nettó alapterület fejlesztés előtt pince: 41,05 m² Bruttó alapterület fejlesztés után: 205,28 m² Nettó alapterület fejlesztés után földszint: 171,63 m² Nettó alapterület fejlesztés után pince: 41,05 m² Polgárőrségi rész: A teherhordó szerkezet megtartásával számolunk; A bontható válaszfalak és tételhatárolásokat elbontjuk, új nyílásokat alakítunk ki a teherhordó falrendszerben az új funkciók kialakíthatósága miatt; Új fal és padlóburkolatok készítése; Gipszkarton állmennyezet készítése; Új nyílászárók beépítése; Új gépészet hálózat kialakítása; A főbejárat előtt új lépcső és előtető építése alapozással és beton szerkezeti falakkal, földéme fölött hegesztett PVC vízszigetelés készítése a tetőn (belső vízvezetés) Vizesblokk: A meglévő épületben kerül kialakításra, abból leválasztva. Az akadálymentes megközelíthetőség érdekében ezen blokk padlószintjét a járda szintjére süllyesztjük. Ezen megoldás egy új belső alaptest és tételhatároló fal kialakítását teszi szükségessé. Ezen leválasztott blokkon belül új szerkezetekből kialakításra kerül egy új vizesblokk rendszer falazott válaszfalakkal és gipszkarton állmennyezettel. Természetesen minden réteg és burkolat új anyagból készül.			
Célcsoport bemutatása	A fejlesztés célja a közbiztonság fokozása, ezáltal az akcióterület teljes lakosságát érinti, mint célcsoportot.		
Tevékenység iránti igény bemutatása, indokoltsága	Mint azt az igényfelmérésnél bemutattuk, mind itt lakó kiemelten fontosnak tartja a közbiztonság fenntartását, ami könnyen belátható, hiszen ezáltal a saját tulajdonukat tudhatják biztonságban.		
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	07.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	04.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	31 750 000 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A megvalósítás helyszíne önkormányzati tulajdonban van, így ennek kapcsán előkészítő tevékenységre nincs szükség. A felújítás és átalakítás előkészítéséhez szükséges engedélyes tervek elkészültek, azok engedélyezése folyamatban van.		

Tevékenység neve	Játszóter kialakítása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca		Hrsz: 110/5
Tevékenység célja	Egy elsősorban lakóházakat magában foglaló terület esetén rendkívül fontos azon szolgáltatások, infrastruktúra megléte, amely a fiatalabbakat itt tartja, hiszen hosszú távon csakis ezek révén érhető el, hogy a terület ne öregedjen el. Ezek egyik elemét képezik a játszóterek, hiszen a családok fiatalok esetében ezek megléte alapvetően szükséges. A fejlesztés célja, hogy az itt élő kisgyerekeknek egy fontos városi funkciót biztosítsunk, amely révén az akcióterületen belül nyílik lehetőségük a kapcsolódásra.		
Tevékenység szakmai leírása			
A tevékenység keretében egy minden igényt kielégítő játszótér alakítunk ki, mely a fiatalabb (jellemzően 14 alatti) korcsoport igényeit szolgálja. Az akcióterületen sok gyermek él, de jelenleg egyetlen játszótér sem elérhető a számukra itt, ezért a fejlesztés mindenképpen hiánypótlónak tekinthető. A kialakított játszótéren kizárólag minősített játékok kerülnek elhelyezésre, melyek jól illeszkednek a park összképéhez. A teljes felület kifejezetten játszótérre tervezett ütéscsillapító felülettel kerül burkolásra, az esetleges sérüléseket elkerülendő. A játszótér a arkosítási tevékenység keretében kis sövényvel vesszük körbe. Játszóter: 1742 m2 Játszóter: Parkosított területen minősítési tanúsítvánnyal ellátott játékok telepítése, ütéscsillapító felületekkel védve a gyerekeket			
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	10.	01.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	04.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	10 000 000 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A tevékenység önmagában nem engedélyköteles fejlesztés, mivel minősített játékok kerülnek beépítésre, ennek megfelelően a megvalósításhoz engedély beszerzése nem szükséges. (A játszótérre vonatkozó tervek a teljes Vasút utca menti területre vonatkozó engedélyes tervben szerepelnek, bár önmagukban nem engedélykötelesek) A szükséges tervdokumentáció összeállítása megtörtént, ezen anyagok alapján a kivitelezés megvalósulhat. A közbeszerzési eljárás lefolytatására a projekt nyertessége esetén kerül sor.		

Tevékenység neve	Közösségi park, térrendezés és parkoló létrehozása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Vasút utca		Hrsz: 110/4, 110/5, 110/6
Tevékenység célja	A projekt keretében a Vasút utca mentén több közösségi létesítmény fejlesztése valósul meg (Közösségi épület, játszótér, sportpályák, park, Szabaidő Központ), melyek a terveink szerint sok embert vonzanak majd. Ezen létesítmények összekapcsolása érdekében szükséges az érintett terület rendezése, jó megjelenésű közpark létrehozása. Továbbá a fejlesztések kiszolgálása érdekében szükség lesz a helyszínen parkolók kialakítására. A fejlesztés eredményeként a városrészen rendelkezésre állnak majd megfelelő színvonalú kulturált parkoló helyek. Az akcióterület életkörülményeit alapvetően meghatározza a közbiztonság helyzete. Jelenleg a terület mutatói nem tartoznak a legrosszabbak közé, de Cigánd fejlettebb részeihez képest rosszabbak. Ezen túlmenően a projekt keretében több jelentős, közterületi fejlesztés is megvalósul az akcióterületen, amelyeket a későbbiekben őrizni szükséges ahhoz, hogy kellő állapotban fennmaradjanak. Ennek egyik leghatékonyabb módját jelenti a térfigyelő rendszer.		
Tevékenység szakmai leírása			
A tevékenység keretében a három érintett telek teljes nem beépített területét érintjük. A parkolók a 110/6 hrsz-en létesülnek, a polgárőrség épület mellett, útcsatlakozással a Vasút utcára. Néhány parkoló felé előtető épül, ezáltal menedékként is szolgálva az időjárás elől. Az utak a területen kialakítandó összes létesítményt összekötik majd, illetve a járdák mellett utcabútorok, világítás kerül kialakításra. Aszfalt: 780,71 m² Járda: 80 m² Térburkolt parkoló: 608 m² Zöldek a parkolóban: 176 m² Összesen: 1644,71 m² Parkosítás: Gyommentesítés; Tereprendezés; Füvesítés; Fák ültetése; Bokrok, talajtakaró cserjék ültetése; Padok kihelyezése; Szemetesek kihelyezése; Ivókút létesítése; Hirdető táblák kihelyezése; Világító lámpatestek elhelyezése földkábeles csatlakozással Sétáló utak kialakítása: Zúzalék ágyazatra 4 cm vtg. térburkolat elhelyezése szegélykövek közé. Parkoló: Monolit vasbeton pillérialapok; Acél oszlopokon acél konzolos tartószerkezet; Gyalult, festett fa szelemen, gyalult, festett fa deszkázat és korcolt fémlemez fedés; Befelé lejtő tető, belső vízelvezetéssel és lefolyócsatornákkal A térfigyelő rendszer keretében 7 kamera kerül telepítésre, melyek a helyi rendőrsre lesznek bekötve. A rendszer specifikálása az Akcióterületi Terv útmutató előírásai alapján történt.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2013.	07.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	09.	30.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	64 960 000 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	Az ingatlan megvásárlása és ennek révén a projekt megvalósítása érdekében az ingatlan adás-vételi szerződést megkötöttük. A felújítás és átalakítás előkészítéséhez szükséges engedélyes tervek elkészültek, az útcsatlakozás kialakítása miatt a tevékenység engedély köteles, engedélyezése folyamatban van.		

Tevékenység neve	Gyalogútépítése a közösségi tér bekapcsolására		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne			Hrsz: 90
Tevékenység célja	A városrehabilitáció keretében a közösségi élet egy fontos csomópontja kerül kialakításra a volt vasútállomás épület környezetében. Az "Újfalú" városrész nyugati felén elhelyezkedő utcákból ez a terület csak kerülővel közelíthető meg. Mivel azonban várhatóan a gyalogos forgalom a közösségi létesítmények irányába jelentős lesz, így ki kívánunk építeni egy új gyalogos forgalmi járdát, amelyen keresztül a terület lakói elérhetik a fejlesztések színhelyeit. Ez a járda a Ságvári és Rózsa Ferenc utcák nyugati felét köti majd össze a Vasút utcán elhelyezkedő parkkal.		
Tevékenység szakmai leírása			
A tevékenység keretében a Ságvári utca nyugati végétől kiindulva építünk ki gyalogos forgalmi járdát a létrehozandó közösségi létesítményeknek helyt adó telekig. A járda érinti a Rózsa Ferenc utcát is. A tervezett járda teljes hossza 220,35 m, felülete a tervezői számítások szerint 338,42 m ² . A járda homokos kavics ágyazati rétegre, tömörített zúzottkő alapra épül és AC4 kopó aszfaltréteggel kerül lefedésre. A járdát süllyesztett szegélykövekkel határoljuk majd.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014.	04.	15.
Megvalósítás tervezett vége	2014.	07.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	3 898 303 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A tevékenység megvalósítása engedély köteles, melyhez az engedélyes szintű tervek elkészültek, az engedélyek beszerzése folyamatban van.		

Tevékenység neve	Belterületi utak burkolatának, járdáinak és ivóvíz vezetékeinek rekonstrukciója		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység helyszíne	Ady, Ságvári, Rózsa Ferenc utcák és Fő út		Hrsz: 20; 45; 53, 78, 1287
Tevékenység célja	A tevékenység célja, hogy a belterületi járdák és önkormányzati utak felújításra kerüljenek, mivel jelenleg rendkívül rossz állapotúak, hátráltatják az itt élőket a városközpont jó elérésében. A fejlesztés megvalósulása révén a lakosság közlekedését az infrastruktúra már nem fogja hátráltatni. A tevékenység keretében az érintett utak ivóvíz vezetékek rendszere is felújításra kerül, tekintettel arra, hogy közel 40 éves vezetékekről van szó, elkerülve ezzel a későbbi bontásokat.		
Tevékenység szakmai leírása			
Az "Újfalú" észak-nyugati részén elhelyezkedő, Fő útról nyíló utak (Ady utca, Ságvári utca, Rózsa Ferenc utca) állapota erősen leromlott, személygépkocsival nehezen járható, a burkolat erős megsüllyedései miatt. Az Ady utcát a Ságvári utcával összekötő Ady köz rendkívül rossz állapotú, szilárd burkolattal nem rendelkezik. Ezen három utca képét a leromlott burkolat erősen meghatározza, jelen állapotukban nem képeznek vonzó lakókörnyezetet. Emellett az itt lakók életét a közlekedési problémák megnehezítik, a falu központjának elérését akadályozzák. Az akcióterület ezen részén az ivóvíz rendszer elöregedett, mivel a hetvenes években került kiépítésre. Ezek a vezetékek cseréje elkerülhetetlen, a fejlesztés elmaradása esetén az elkövetkezendő években jelentős problémákat okoznának. A tevékenység által érintett utcák járdái szintén rossz állapotúak, és nem egységes jellegűek, több helyen szükséges a szélesítésük. A tevékenység keretében három utca esetén valósul meg útburkolat felújítás és járdafelújítás, az Ady köz esetében új útburkolat kerül kiépítésre, míg az ivóvízvezetékek rendszer az összes érintett utcában és az azokat összekötő fővezetéken felújításra kerül.			
Járdaburkolatok: Rózsa F. utca: hossz 273,70 m, terület 344,62 m² Ságvári u.: hossz 302,62 m, terület 446,05 m² Ady E. utca: hossz 335,00 m, terület 498,67 m² Ady köz: hossz 126,05 m, terület 177,67 m² Útburkolatok: Rózsa F. utca: hossz 268,16 m, terület 950,70 m² (ebből 136 m² új felület szélesítés miatt) Ságvári u.: hossz 296,01 m, terület 904,30 m² Ady E. utca: hossz 333,60 m, terület 1.021,05 m² Ady köz: hossz 126,05 m, terület 392,29 m² Mind a járdák, mind az utak aszfaltburkolatúak, előbbieket AC4, utóbbiak AC11 kopóréteggel. A Ságvári utca remixált burkolatot kap. A vízvezetékrendszer felújítása kemény polietilén nyomócsövekkel történik majd.			
Megvalósítás tervezett kezdete	2014.	03.	01.
Megvalósítás tervezett vége	2015.	04.	15.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	89 403 778 Ft		
Projekt-előkészítés helyzete	A fentieknek megfelelően elkészültek a szükséges bontású tervek, az engedélyes tevékenységek esetén az engedély beszerzése folyamatban van.		

Tevékenység neve	piac kialakítása		
Tevékenység gazdájának megnevezése	Cigánd Város Önkormányzata		
Tevékenység célja	A fejlesztés célja egy korszerű, a jelen kor igényeit kielégítő városi piac kialakítása. Az új piac egyrészt hozzájárul a településkép javításához, másrészt a lakosság minőségi kiszolgálásával az elégedettség növekedéséhez, harmadrészt egy kereskedelmi-szolgáltató funkció erősödéséhez. A piac kialakítása hozzásegíti a helyi és környező települések őstermelőit, kisvállalkozásait gazdasági teljesítőképességük növeléséhez. Hozzájárul továbbá a helyi hagyományos termelés megőrzéséhez, a termékek iránti népszerűség növeléséhez, a helyi termékek népszerűsítéséhez, munkahelyek megtartásához és teremtéséhez, segíti a mezőgazdasági vállalkozások piacra jutását.		
Tevékenység szakmai leírása			
A városban jelenleg működő piac az egyre növekvő igényeket nem tudja kielégíteni, elavult, rossz állapotban van, költséghatékonyság szempontjából új építésű létesítményben indokolt a város és a kistérség számára a mindennapos bevásárlási lehetőséget biztosító piac üzemeltetése. A piac megépítése során üzletek, illetve hozzátartozó mellékhelyiségek és parkolók kialakításra történik. Az épület mögötti térburkoló kővel ellátott területen árusító asztalok elhelyezésére kerül sor. Az épület hagyomány kivétel, költségtakarékos módon megépíthető, üzemben tartható, jó hőtechnikai-energetikai követelményekkel rendelkezik. Az építéssel érintett telken egy használaton kívüli, elbontandó raktár épület található, amely bontásra kerül. Az építészeti-műszaki dokumentáció elkészítése során az érdekelt közműszolgáltatókkal egyeztetés megtörtént oly módon, hogy azok írásos közműnyilatkozatot adnak az érintett ingatlan víz, villany és gázen ergiával történő ellátásra, valamint a keletkező kommunális szennyvízkezeléssel kapcsolatban. A telek teljes közművesítéssel rendelkezik, az érintett közművekre beköthetőek. <u>Az új városi piac szerkezeti ismertetése:</u> ○ Főfalak: 38 cm vtg. POROTHERM HS falazóblokkból rendszerhez tartozó falazóhabarccsal ○ Födémek: ritkagerendás fa födém szerkezet, közötté 20,0 cm Ursa hőszigetelés. ○ Válaszfalak: 10 cm vtg. PROTHERM válaszfalblokból, H8-as habarcsba falazva ○ Tető szerkezet: hagyományos, illetve keményfacsapos fedélszékkal, I. osztályú fűrészelt fa fenyő tető szerkezettel fényereg kivételben. ○ Tető fedés: kettős hód farkú cserépfedés piros színben, a kialakításhoz igazodó kiegészítő elemekkel (szellőző, hófogó, stb.) ○ Bádogos szerkezetek: Lindab ereszt, illetve lefolyócsatornák antracit színben ○ Nyílászárók: Panoráma típusú műanyag ajtók, illetve ablakok famintázatú fóliával ellátva. Az ablakok bukó, fix, illetve bukó-nyíló kivitelűek, rejtett vasalattal ellátottak. ○ Hőszigetelés: a padlószigetelés 7 cm AUSTROTHERM lépésszálló hőszigetelés készül. A födém szerkezetnél URSA VF 20 cm vtg. hőszigetelés készül. A koszorúk hőhid mentességét 7,5 cm Heratekta lemezzel kell megvalósítani. ○ Belső vakolat Terranova belső vakolat habarccsal. ○ Burkolatok: A csempe falburkolatok készítésekor nagyobb összefüggő felület esetén kerülni kell a „nullhézagos” felrakást, célszerű 1,5-2,0 mm-es fugát tartani. A vizesblokkokban 2 m magasságig fel kell vinni. Nagyobb, összefüggő felületek fali és padlóburkolatait táblásítva 12-16,0 m²-es mezőkben mozgási hézagokkal kell kialakítani. ○			
Megvalósítás tervezett kezdete	Év: 2015.	Hónap: július	Nap: 1.
Megvalósítás tervezett vége (év, hónap, nap)	Év: 2015.	Hónap: november	Nap: 30.
Tervezett teljes költségvetés összege az adott tevékenységre vonatkozóan (Ft)	93 156 755		
Projekt-előkészítés helyzete	Engedélyes tervdokumentáció Jogerős építési engedély Kiviteli tervdokumentáció		

Projekt neve	Közös út – Komplex telep-program
Projekt rövid leírása	Az ország több szempontból leghátrányosabb helyzetű kistérségének legnagyobb településén lévő 3 elkülönülő szegregátum alacsony státuszú lakosainak - 90 fő kiemelt képzésével - közösségfejlesztése, közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása, és lakókörülményeinek méltányosabbá tétele valósul meg programunk keretében.
Projekt helyszíne	Akcióterületen található szegregátum
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	megvalósítás folyamatban van
Tervezett összköltség	147 948 862 Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2013. március 1.

Projekt neve	Inkubátorház kialakítása
Projekt rövid leírása	A határ régió társadalmi gazdasági fejlesztése a két tagállam helyi közösségei között fenntartható együttműködések szükséges feltételeinek megteremtése. Specifikus célja: A határ menti terület gazdasági versenyképességének erősítése. A projekt eredményeképpen a magyar és a szlovák oldalon is egy-egy inkubátor ház épül fel. Magyarország, Cigánd: 258,07 m ²
Projekt helyszíne	Akcióterületen
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	tartaléklistas pályázat
Tervezett összköltség	452 300 EUR
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	n. a.

Projekt neve	Belterületi járdaépítések
Projekt rövid leírása	A korábbiakban önerőből megvalósult járda térkövesítések folytatása a főbb közlekedési útvonalak mentén.
Projekt helyszíne	Akcióterület gyalogos szempontból forgalmasabb útjai
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	-
Tervezett összköltség	10-30 millió Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2015-től kezdődően

Projekt neve	Kerékpárút a Fő utcán
Projekt rövid leírása	Jelenleg a Vasút utca mentén található kerékpár út. A jövőben elképzelhető ennek kiterjesztése a Fő utcára a két út kereszteződésében található körforgalomtól, mint déli, mind északi irányban
Projekt helyszíne	Fő utca
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	-
Tervezett összköltség	50-100 millió Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2015-től kezdődően

Projekt neve	Közvilágítás korszerűsítés
Projekt rövid leírása	Az akcióterület közvilágítási hálózatának korszerűsítése, mind a vezetérendszer és oszlopok tekintetében, mind a világítótestek energiatakarékos és szabályozhatóvá tételével.
Projekt helyszíne	A teljes akcióterület
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	előzetes egyeztetések történtek
Tervezett összköltség	kb. 50 millió Ft

Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2014-2016
---	-----------

Projekt neve	Kábel TV hálózat korszerűsítés
Projekt rövid leírása	Az akcióterületen (és a település egészén) a kábel TV hálózat önkormányzati tulajdonban van. Mivel a rendszer már nem fiatal, így mindenképpen szükséges lenne korszerűsítése, megbízhatóbbá tétele.
Projekt helyszíne	A teljes akcióterület
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	-
Tervezett összköltség	kb. 10 millió Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2015-től kezdődően

Projekt neve	Ingyen wifi kiépítés
Projekt rövid leírása	A jelen projekt keretében létrejövő közösségi központ (hrsz: 110/4, 110/5, 110/6) területének egy lehetséges továbbfejlesztése lehet ingyenes internet hozzáférés kialakítása.
Projekt helyszíne	Vasút utca mentén, hrsz: 110/4
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	-
Tervezett összköltség	kb. 5 millió Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2014-2016

Projekt neve	Zsák utca megnyitása
Projekt rövid leírása	Az akcióterületen található Zsák utca nem csak nevében, hanem jellegében is zsákutca. A településrendezési terv tartalmazza ennek megnyitását a Petőfi Sándor utca irányába.
Projekt helyszíne	Zsák utca
Projekt gazda	Cigánd Város Önkormányzata
Előkészítettség	Településrendezési és szabályozási terv tartalmazza a változást
Tervezett összköltség	50-100 millió Ft
Megvalósítás lehetséges kezdete és vége	2015-től kezdődően

7.7. GÓDÉNY AKCIÓTERÜLET BEAVATKOZÁSAI

Megnevezés:

Honfoglalás kori témapark
kialakítása a Bodrogközben

Helyszín:**Telekterület:****Bruttó épület alapterület:****Beavatkozás típusa:**

Új építés, turisztikai funkciók
telepítése, revitalizáció

Turisztikai pilot projekt Olyan innovatív, jelentős turistaforgalmat generálni képes, versenyképes turisztikai termék létrehozása, amely hozzájárul a turizmusból származó jövedelmek növekedéséhez, piacot teremt a helyi vállalkozások számára és érdemben hozzájárul a foglalkoztatási viszonyok javulásához. „Mágnes” vonzerő létrehozása. Hosszútávon, rentábilis módon fenntartható, sokrétű turisztikai szolgáltatásstruktúra létrehozása

Közvetlen célok:

- Történelmi tematikus park létesítése Cigándon
- Innovatív, egyedi termék létrehozása a térség kulturális örökségére építve a „hasznosítása” nem a hagyományos termékfejlesztési eszközökkel történik.
- Látogatóbarát, a mai látogatóigényeknek megfelelő termék létrehozása

Elvégzendő munkák:

Földvár és fogadó épület kialakítása: A témapark egy cölöpfallal lenne körülvéve, amely a térelválasztást szolgálja. A cölöpfal a korszakra jellemző erődépítéséhez hasonló látványt nyújt, célunk ezzel egy történelmi hitelesség, korhűség rekonstrukciója. A témapark legattraktívabb épülete a fogadó épület, amely éppen azt hivatott elősegíteni, hogy az épület minél vonzóbb legyen. Itt kapna helyet a jegypénztár, a Tourinform iroda és egy ajándékbolt. Továbbá ugyanebben a fogadóhelyiségben kapnak helyet egy iroda és egyéb kiszolgáló helyiségek (öltöző, teakonyha, raktár, vizesblokk).

Kilátó, őrtorony: A kilátó tetején lenne elhelyezve egy vandál biztos távcső, amellyel belátható a Tiszára néző panoráma.

Panoptikum, foglalkoztató, készségfejlesztő: A témapark egyik meghatározó funkciójú belső épülete. Két fő funkciót tartalmaz: panoptikum és egy foglalkoztató, készségfejlesztő célra szolgáló terem. A panoptikumban viaszbábuk segítségével a honfoglaláshoz kötődő nagyobb volumenű történelmi események kerülnek megformálásra (pl. vérszerződés). A foglalkoztató teremben az ide érkező fiatalok aktív lekötésére egyéni és csoportfoglalkozásokat indítunk.

Hadtörténeti csarnok és honfoglalás kori falu: Ez az épület is két funkciót ötvözne, de alapvetően mindkettő a múzeuminformatikai funkciókat tömörítené. Az egyik teremben egy 3D vetítés segítségével honfoglalás kori csatákat elevenítenénk meg (ezt nevezzük a projektben *hadtörténeti csarnoknak*). A mellette lévő teremben egy *honfoglalás kori falu* elevenedne meg. A hadtörténeti csarnokban a honfoglalás korának hadászataival, hadi eseményeivel, hadművészetével, korabeli fegyverekkel ismerkedhet meg a látogató. Ugyanennek a technológiának a felhasználásával egy honfoglalás kori falutszeretnénk megidézni, ahol megismerkedhetnek a látogatók az emberek mindennapaival.

Történelmi játszótér kialakítása: A kerítésen belül kerülne kialakításra egy történelmi játszótér. A játszótér egyedi készítésű fa játszótéri eszközöket tartalmazna. A játszótér központi eleme egy játszóvár.

Jurta: A témaparkon belül kialakításra kerülne a jurta, ahol a korabeli magyar hitvilággal ismerkedhet meg az érdeklődő.

Harci bemutató, íjaspálya, ostromgép park: A témapark egy bizonyos részén napi rendszerességgel, több alkalommal kerülne megrendezésre honfoglalás kori harci bemutatók. Ugyanezen a területen íjaspályázat alakítanánk, ahol megfelelő szakfelügyelet mellett a látogató kipróbálhatja a magyar történelem egyik leghíresebbját, a visszacsapó íjat. Néhány korabeli ostromgép modelljét is elhelyeznénk ezen a területen (ballisztá, katapult).

Állatsimogató, istálló: A honfoglaláskorára jellemző haszonállatokat szeretnénk ezekben az ólakban kiállítani, hogy a látogatók minél jobban megismerjék az őshonos domesztikált fajokat. A kialakítandó istállóban a magyar lovas kultúrának állítanánk emléket és lehetővé tennénk, hogy látogatók lovagolhassanak megfelelő szakfelügyelet biztosítása mellett. A haditornák során így látványosabb, lovas íjász bemutatókra is sor kerülne.

Vendéglátó helyiség, kemence: Azoknak a látogatóknak, akik belépőjegyet váltanak lehetőséget biztosítunk étkezésre/fogyasztásra. Kialakításra kerül egy vendéglátó/büfé helyiség. Emellett kerül elhelyezésre egy látvány kemence, ahol a látogató meg tudja sütni a saját maga által készített ételt.

Labirintus - ősmagyar mondák földjén: A témaparknak az egyik legnagyobb kiterjedésű és kétségkívül az egyik legérdekesebb része a labirintus. A labirintus jellegét elsősorban a kialakított kis ösvényeknek (fából kialakított palló utak), a természetes anyagokból készülő térelválasztó elemeknek köszönheti (pl. fák, nád, cserje). A labirintus atmoszféráját meghatározza a környezet, kifejezetten előnyre változtatható a mocsaras, rendezetlen, lápos terület, hiszen egyfajta misztikumot ad. A labirintus három ösvénnyé ágazik szét, amelyen a látogató megismerhet részletesen három magyar mondát. A látogató az ösvényre lépve kap egy audio-guide készüléket, amelyre a mondák vannak felrögzítve, tehát a mondákat hallhatja egész idő alatt, megfelelő zenei aláfestésekkel. A történet bizonyos állományokhoz érkezve halad előre (megszokott táblás módszerrel jelezzük ha váltani szükséges). Az ösvény mentén információs táblákat helyezünk el, amelyre az adott mondával kapcsolatos információk, képi anyagok kerülnek megjelenítésre. A mondákat bemutató ösvények legattraktívabb elemei az ember nagyságú (tehát monumentális) jelenetek faszobrokon történő megjelenítései.

Beavatkozás költségigénye: 450.000.000,00 Ft

Beruházás időtartama: 12 hó

A városrész neve: Lakóterületek

Akcióterület megnevezése: Gődény akcióterület

A terület beavatkozást követő funkciója: Történelmi témapark

A beavatkozás kódja: II.-4

Megnevezés:

Petőfi utca felújítása (a Jókai utcától a Tisza töltéséig)

Helyszín:

1174 hrsz

Telekterület:

-

Bruttó épület alapterület:

-

Beavatkozás típusa:

Út rekonstrukció

A terület állapota, állaga: Műszakilag elavult állagú útterület

Elvégzendő munkák:

- útburkolat felújítás
- Közcélú elektromos hálózat és térvilágítás kiépítése
- Csapadék elvezető rendszer kiépítés

Beavatkozás költségigénye, időtartalma:

61,160,400.00 Ft 5 hónap

A városrész neve:

Lakóterületek

A terület beavatkozást követő funkciója:

Útterület

A beavatkozás kódja:

II.-9

	Megnevezés: „Téglagödör” rekonstrukció
	Helyszín: 585 hrsz
	Telekterület: 7680 m ²
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Új építés, területrendezés
A terület állapota, állaga: A terület jelenleg beépítetlen.	
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - zöldfelület rekonstrukció	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 15.800.000,00 Ft 4 hónap	A városrész neve: Lakóterületek
A terület beavatkozást követő funkciója: Közpark	A beavatkozás kódja: II.-3

	Megnevezés: Kerékpárút kiépítése a Ricsei elágazástól a tiszai töltésen lévő belvízátemelőig
	Helyszín: -
	Telekterület: -
	Bruttó épület alapterület: -
	Beavatkozás típusa: Új építés, területrendezés
A terület állapota, állaga: A terület jelenleg beépítetlen.	
Elvégzendő munkák: - terület előkészítés - kerékpárút építés	
Beavatkozás költségigénye, időtartalma: 49.680.000,00 Ft 4 hónap	A városrész neve: Lakóterületek
A terület beavatkozást követő funkciója: Kerékpár út	A beavatkozás kódja: II.-10

7.8. AKCIÓTERÜLETEK FEJLESZTÉSÉNEK PRIORIZÁLÁSA ÉS VÁRHATÓ FORRÁSIGÉNYE

Az integrált városfejlesztési stratégia elkészítésekor a prioritások meghatározásában két alapvető igényt engedtünk érvényesülni, ezek a legsúlyosabb problémák megoldását, valamint a város számára legkedvezőbb beavatkozások végrehajtását jelentik.

A fenti logika fényében a városvezetés kiemelt fontosságúként kezeli a városban sajnálatosan kialakult szegregátumok kezelését, azok többi városrészhez való felzárkóztatását. Ennek megoldása szociális városrehabilitáció keretein belül lehetséges, melynek részleteit az IVS idevágó fejezete tartalmazza. Jellemzően zöldövezeti és infrastrukturális fejlesztések színhelye a szegregátum, mely kiegészül a területen működő szociális szervezetek tevékenységének megfelelő összehangolásával, esetleg önkormányzati célprogramok bemutatásával.

A második stratégiai főcsoport a város számára legnagyobb haszonnal kecsegtető fejlesztések kivitelezése. Ennek meghatározására kétféle módszert alkalmaztunk. Egyrészt mélyinterjúk keretén belül a város prominensei alkothattak véleményt a lehetséges fejlesztési irányvonalakról, majd a 400 fő megkérdezésével lakossági kérdőíves felmérést folytattunk le a leghasznosabbnak ítélt fejlesztés meghatározásának reményében. A fentiek eredményeként megállapítható, hogy a legégetőbb fejlesztési igények a városközpontban mutatkoznak. Ez kétségtelenül elfogadható elsődleges célként, hiszen rendkívül komplex hatása révén csakis az összes stratégiai rész cél felé mozdítja a város helyzetét. A fejlesztés eredményeként javul a város megítélése a helyi lakosság szemében, valamint a vonzáskörzetben élők esetében is kedvező hatások várhatók. Ez pozitívan hat a város migrációs viszonyaira, mely jelentős hatást gyakorol a városi gazdaságra a kereskedelmen keresztül. A városközpont fejlesztése a kereskedelmi egységek fejlesztésével is számol. A megnövekedett forgalom és népesség javítja a város megítélését befektetők esetében, így nagyobb esély mutatkozik, nagyobb, tökéreősebb, jelentős foglalkoztatást felmutató iparágak betelepülésére, ezáltal a munkanélküliség okozta problémák enyhülése várható.

Az alábbi táblázatokban összefoglaló jelleggel tekinthető át a két akcióterület fejlesztésének forrásigénye a meglévő költségbeclésekre támaszkodva. A költségek kizárólag az építési költségeket tartalmazzák, a kapcsolódó járulékos egyéb költségvetések nem részei a költségkalkulációnak. A vissza nem térítendő támogatások az egyes projektekhez kapcsolódó állami támogatási részeket tartalmazzák, amelyet az IVS megvalósításához kapcsolódó forrástérkép alapján azonosítottunk. A támogatási intenzitás a jelenleg fellelhető pályázati rendszerekre támaszkodik.

A táblázat tartalmazza a fejlesztések megvalósításának forrásigényét az alábbi bontásban:

Vissza nem térítendő támogatás (állami támogatás)

Önkormányzati hozzájárulás (önkormányzati projektek esetében saját erő)

Partnerek hozzájárulása

Magántőke fejlesztéseikhez kapcsolódó magántőke hozzájárulása

I. Városközponti akcióterület fejlesztéseinek forrásösszetétele						
Projekt megnevezése	Projekt költsége	Vissza nem térítendő támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Partnerek hozzájárulása	Magántőke	Támogatási intenzitás
Falumúzeum + Bodroghközi Skanzen	440 000 000	396 000 000	44 000 000	0	0	90
Fő utca – I. szakasz	73 300 000	69 635 000	3 665 000	0	0	95
Fő utca – II. szakasz	118 200 000	112 290 000	5 910 000	0	0	95
Tourinform iroda	16 000 000	14 400 000	1 600 000	0	0	90
Hősök tere, zöldfelület revitalizációja	69 800 000	66 310 000	3 490 000	0	0	95
Központi tér és szolgáltató ház (I. szakasz)	531 000 000	265 500 000	265 500 000	0	0	50
Civil közösségi ház rekonstrukció és bővítés	60 000 000	54 000 000	6 000 000	0	0	90
Bentlakásos időssek otthona	300 000 000	0	300 000 000	0	0	0
Központi tér és szolgáltató ház (II. szakasz)	144 000 000	72 000 000	72 000 000	0	0	50
Tömbfeltárás a Rekesz-Hajnal-Vasút-Fő utcák között	285 646 000	0	285 646 000	0	0	0
Kazinczy utca	227 328 000	215 961 600	11 366 400	0	0	95
Határ utca átépítése, szélesítése	66 984 000	63 634 800	3 349 200	0	0	95
Étterem, egyházi iskola felújítása	59 550 000	29 775 000	14 887 500	14 887 500	0	50
Petőfi utca felújítása (a Vasút utcától a Jókai utcáig)	142 708 000	135 572 600	7 135 400	0	0	95
Dózsa György és Jókai utca felújítása (a Petőfi utcától a Fő utcáig)	92 892 000	88 247 400	4 644 600	0	0	95
Tömbfeltárás a Rekesz-Hajnal-Vasút-Fő utcák között	63 580 000	0	63 580 000	0	0	0
Művelődési központ bővítése rekonstrukciója	100 000 000	95 000 000	5 000 000	0	0	95
Kistérségi szakiskola és szakközépiskola és kiszolgáló út	330 000 000	313 500 000	16 500 000	0	0	95
Kistérségi Centrum	100 000 000	95 000 000	5 000 000	0	0	95

Városháza bővítése és rekonstrukciója	75 000 000	71 250 000	3 750 000	0		95
Falumúzeum bemutató épület felújítása	10 000 000	9 000 000	1 000 000	0	0	90
Közmű hálózat rekonstrukció	119 000 000	107 100 000	11 900 000	0	0	90
Összesen	3 424 988 000	2 274 176 400	1 135 924 100	14 887 500		

II. Szociális akcióterület fejlesztéseinek forrásösszetétele						
Projekt megnevezése	Projekt költsége	Vissza nem térítendő támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Partnerek hozzájárulása	Magántőke	Támogatási intenzitás
Ady utca 7. önkormányzati szociális bérlet fejlesztése	11 253 521 Ft	11 253 521 Ft	0	0	0	100%
Fő út 33. önkormányzati szociális bérlet fejlesztése	13 647 941 Ft	13 647 941 Ft	0	0	0	100%
Ady utca 21. önkormányzati szociális bérlet kialakítása	11 914 955 Ft	11 914 955 Ft	0	0	0	100%
Ságvári utca 14. önkormányzati szociális bérlet kialakítása	13 224 583 Ft	13 224 583 Ft	0	0	0	100%
Volt vasútállomás épület közösségi térre fejlesztése	27 940 000 Ft	27 940 000 Ft	0	0	0	100%
Többfunkciós sportpálya kialakítása	22 225 000 Ft	22 225 000 Ft	0	0	0	100%
Szabadidő Központ hangszigetelése	25 321 360 Ft	25 321 360 Ft	0	0	0	100%
Polgárőrség irodájának kialakítása volt raktárépületben	31 750 000 Ft	31 750 000 Ft	0	0	0	100%
Játszó tér kialakítása	10 000 000 Ft	10 000 000 Ft	0	0	0	100%
Közösségi park, térrendezés és parkoló létesítése	64 960 000 Ft	64 960 000 Ft	0	0	0	100%
Gyalogútépítése a közösségi tér bekapcsolására	3 898 303 Ft	3 898 303 Ft	0	0	0	100%

Belterületi utak burkolatának, járdáinak és ivóvíz vezetékeinek rekonstrukciója	89 403 778 Ft	89 403 778 Ft	0	0	0	100%
piac kialakítása	93 156 755 Ft	46 578 378 Ft	46 578 378 Ft	0	0	50%
Közös út – Komplex telep-program	147 948 862 Ft	133 153 976 Ft	14 794 886 Ft	0	0	90%
Inkubátorház kialakítása	131 167 000 Ft		65 583 500 Ft	0	65 583 500 Ft	50%
Belterületi járdaépítések	20 000 000 Ft	18 000 000 Ft	2 000 000 Ft	0	0	90%
Kerékpárút a Fő utcán	75 000 000 Ft	67 500 000 Ft	7 500 000 Ft	0	0	90%
Közvilágítás korszerűsítés	25 000 000 Ft	22 500 000 Ft	2 500 000 Ft	0	0	90%
Kábel TV hálózat korszerűsítés	5 000 000 Ft	4 500 000 Ft	500 000 Ft	0	0	90%
Ingyen wifi kiépítés	2 500 000 Ft	2 250 000 Ft	250 000 Ft	0	0	90%
Zsák utca megnyitása	75 000 000 Ft	67 500 000 Ft	7 500 000 Ft	0	0	90%
Összesen	900 312 058 Ft	687 521 794 Ft	147 206 764 Ft	0 Ft	65 583 500 Ft	

III. Gödény akcióterület fejlesztéseinek forrásösszetétele						
Projekt megnevezése	Projekt költsége	Vissza nem térítendő támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Partnerek hozzájárulása	Magántőke	Támogatási intenzitás
Honfoglalás kori témapark kialakítása a Bodrogközben	450 000 000 Ft	450 000 000 Ft		0	0	100%
Petőfi utca felújítása (a Jókai utcától a Tisza töltéséig)	61 160 400 Ft	55 044 360 Ft	6 116 040 Ft	0	0	90%
„Téglagödör” rekonstrukció	15 800 000 Ft	14 220 000 Ft	1 580 000 Ft	0	0	90%
Kerékpárút kiépítése a Ricsei elágazástól a tiszai töltésen lévő belvígáztárolóig	49 680 000 Ft	44 712 000 Ft	4 968 000 Ft	0	0	90%
Összesen	576 640 400 Ft	563 976 360 Ft	12 664 040 Ft	0 Ft	0 Ft	

AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK FORRÁSÖSSZETÉTELE

Akcióterületek fejlesztéseinek forrásösszetétele					
Projekt megnevezése	Projekt költsége	Vissza nem térítendő támogatás	Önkormányzati hozzájárulás	Partnerek hozzájárulása	Magántőke
Városközpont	3 424 988 000 Ft	2 274 176 400 Ft	1 135 924 100 Ft	14 887 500 Ft	0
Szociális	900 312 058 Ft	687 521 794 Ft	147 206 764 Ft	0 Ft	65 583 500 Ft
Gödény	576 640 400 Ft	563 976 360 Ft	12 664 040 Ft	0 Ft	0 Ft
Összesen	4 901 940 458 Ft	3 525 674 554 Ft	1 295 794 904 Ft	14 887 500 Ft	65 583 500 Ft

8. FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTOK

CIGÁND FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI FEJLŐDÉS PROGRAMJA

A horizontális politikai egyik nagy területe a fenntarthatóság, amely városfejlesztési folyamatok alakításában meghatározó jelentőséggel bír. A városfejlesztési folyamatok Cigánd esetében a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiával és a Nemzeti éghajlat-változási Stratégiával összhangban kerültek kialakításra. A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia a társadalom fejlődésének egy ennek megfelelő pályára való állítását elősegítő, hosszú távú, keretstratégiai jellegű dokumentum, mely valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmasítható jövőképnél megfelelő eszközrendszert és reformkeretet vázol fel.

Cigánd stratégiai célrendszerében a környezet és természetvédelem külön tematikus célként nem jelenik meg, de szinte az összes fejlesztési prioritásnál figyelembe kell venni a fenntartható fejlődést, vagyis a horizontális politikai áthatja az egész Integrált Városfejlesztési Stratégia célrendszerét. A *fenntartható fejlődés* a társadalom életminőség javulását szolgálja, amely nem szűkíthető le az anyagi jólétre, hanem magában foglalja a környezet minőségét, a demokratikus jogok érvényesülését, a természeti erőforrásokhoz valamint a társadalom nyújtotta szolgáltatásokhoz és intézményekhez való hozzáférést, a teljes testi, lelki egészséget, a szabadidőt, a biztonságot is. A társadalmi jólét a környezetminőség és a társadalmat alkotók életminőségének együttes megnyilvánulása. A *fenntarthatóság elvei szerint élő társadalomban* többek között érvényesül a szociális igazságosság, amelynek az alapja a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása, és a társadalmi terhekből való közös részesedés; az életminőség folytonos javítására való törekvés. E cél elérése érdekében olyan erkölcsi normarendszert szükséges a társadalom tagjai felé közvetíteni, amely ezeket a folyamatokat támogatja, illetve elősegíti. A városfejlesztési programok generálásánál a fenntarthatóság alapelveit minden esetben figyelembe kell venni.

A fenntarthatóság alapelvei:

A holisztikus megközelítés elve. Minden beavatkozás tovagyűrűző hatásokat okoz esetleg távoli rendszerekben is. A helyi kihívásokra adandó válaszokhoz szükséges a tágabb környezet és a globális trendek ismerete.

A nemzedéken belüli és nemzedékek közötti szolidaritás elve. A jelen nemzedékek fejlődési és környezeti szükségleteit úgy kell kielégíteni, hogy ne veszélyeztessük a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék saját szükségleteiket.

Társadalmi igazságosság elve. Mindenki azonos eséllyel szerezhesse meg azokat az ismereteket, tudást és készségeket, amelyek birtokában a társadalom teljes értékű tagjává válhat.

Tartamosság elve. Az erőforrások tartamos kezelése, figyelembe veszi a környezet eltartóképességének korlátait; az erőforrások körültekintő és takarékos használata által megőrzi a jövőbeli fejlődéshez szükséges forrásokat. A biológiai sokféleség is természeti erőforrás, védelmét kiemelten fontosnak tartjuk.

Integráció elve. A szakpolitikák, tervek, programok, stratégiák kidolgozása, értékelése és végrehajtása során a gazdasági, a szociális és a környezeti szempontokat, azok összefüggéseit is egyaránt

figyelembe kell venni annak érdekében, hogy azok kölcsönösen erősítsék egymást. A helyi, regionális és nemzeti szintű tevékenységeket is össze kell hangolni.

Helyi erőforrások hasznosításának elve. Törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére. Őrizzük meg a helyi sajátosságokat, azok sokszínűségét. Fontos feladat az épített környezet megóvása és a kulturális örökség megőrzése, fenntartható módon történő hasznosítása is.

Társadalmi részvétel elve. Mindenki számára biztosítani kell a megfelelő hozzáférést a társadalmi-gazdasági közéletre, a döntéshozatali folyamatokra, a környezetre vonatkozó információkhoz. Javítani kell a fenntartható fejlődéssel, annak társadalmi-gazdasági és környezeti vonatkozásaival, a fenntarthatóbb megoldásokkal kapcsolatos tájékozottságot. Erősíteni kell az állampolgárok döntéshozatalban való részvételét.

Társadalmi felelősségvállalás elve. A fenntartható fejlődés, a magasabb életminőség elérése érdekében csökkenteni kell, illetve ki kell küszöbölni a termelés és a fogyasztás nem fenntartható módjait. Erősíteni kell a vállalkozások társadalmi felelősségvállalását, a magán- és a közszféra közötti együttműködést.

Elővigyázatosság és megelőzés elve. Az elővigyázatos megközelítés azt jelenti, hogy ha súlyos vagy visszafordíthatatlan kár lehetősége merül fel, a teljes tudományos bizonyosság hiánya nem használható fel indokként a környezetromlást vagy az emberi egészség veszélyeztetését megakadályozó, hatékony intézkedések elhalasztására, azaz a veszély mértékét figyelembe véve cselekedni kell. Az emberi tevékenységeket ennek az elővigyázatossági elvnek a figyelembevételével kell tervezni és végrehajtani, illetve meg kell előzni, – s ahol ez nem lehetséges – mérsékelni kell a természeti rendszereket és az emberi egészséget veszélyeztető környezetkárosító, környezetszennyező tevékenységeket, illetve lehetőség szerint helyreállítani a károkat.

A szennyezők fizet elv. Az áraknak tükrözniük kell a fogyasztással és termeléssel kapcsolatos tevékenységek, illetve hatásaik valós költségeit a társadalom számára, beleértve a természeti erőforrások használatának költségeit. A környezetkárosító, környezetszennyező tevékenységet folytatóknak meg kell fizetniük az emberi egészségben vagy a környezetben okozott károkat.

A fejlesztési programokat a fenti alapelvekkel összhangban szükséges generálni, mivel a fenntarthatósági alapelvek egy olyan iránymutatást nyújtanak, amelyek biztosítják a fenntartható fejlődés modelljének kibontakozását. A fejlesztéseknek illeszkednie kell és hozzá kell járulnia a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia célkitűzéseéhez, amely a következő prioritásokat tartalmazza:

- 1) Fenntartható népesedési politika
- 2) Egészségi állapot javítása
- 3) Társadalmi kohézió és foglalkoztatás javítása
- 4) Természeti értékek védelme
- 5) Klímaváltozás elleni küzdelem
- 6) Fenntartható vízgazdálkodás
- 7) Versenyképesség fenntartható erősítése
- 8) Fenntartható termelési eljárások és fogyasztói szokások erősítése
- 9) Energiagazdálkodás átalakítása
- 10) Fenntartható mobilitás és térszerkezet kialakítása
- 11) Gazdasági szabályozás

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiája ezen prioritásokkal összhangban került felépítésre.

8.1. ELŐNYÖK ÉS SZŰK KERESZTMETSZETEK FELTÁRÁSA

8.1.1. KÖZLEKEDÉS

Cigándon csak korlátozott mértékben érhetőek el a közösségi közlekedés eszközei, a város területét több buszmegálló található, de ezek távolsági buszok vagyis a városon belüli közlekedés busszal nem oldható meg. A távolsági közlekedésre kizárólag busszal van lehetőség, mivel a település (sőt az egész kistérség) nem rendelkezik vasúti kapcsolattal. Összességében a közösségi közlekedés feltételrendszere korlátozott mértékben adott, amely jelentőse mértékben csökkenti a gépjármű közlekedés visszaszorításának esélyeit.

A közösségi közlekedés további problémája, hogy a városi csomópontok közül a Fő utca - Vasút utca csomópontjában található körforgalom és autóbushozállók mérete és kialakítása nem megfelelően kialakított. A Fő utca mentén található csomópontok többsége nem beláthatóak, balesetveszélyesek. A közösségi közlekedés a településen megoldott, azonban a várakozó autóbuszok számára nincs megfelelően kialakított buszváró.

Az elmúlt években a magánautók használatának aránya dinamikusán emelkedett. A gépjármű használatot reprezentáló adatokat az alábbi táblázat tartalmazza

Áruszállító tehergépkocsik száma 2008 (db)	38
Lassú járművek száma 2008 (db)	53
Motorkerékpárok száma 2008 (db)	17
Személyszállító gépjárművek száma összesen 2008 (db)	540
Teherszállító gépjárművek száma összesen (különleges célú gépkocsival együtt) 2008 (db)	43
Természetes személy által üzemeltetett személygépkocsik száma 2008 (db)	507

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal: Területi statisztikai adatok rendszere

A településen átmenő forgalom nem okoz jelentős környezeti terhelést okoz, mivel a településen összefutó úthálózat csak kistérségi szinten jelentős, a jelentősebb közlekedési folyosók elkerülik a települést.

A környezetkímélő közlekedés igénybevételének ösztönzési gyakorlata hiányzik a városból, amelynek egyik oka, hogy hiányoznak a szükséges feltételek, másrészt a település falusias szerkezete és arculat, a közúti közlekedés alacsony mértéke nem teszi ezt indokoltá egyenlőre.

Környezettudatos magatartás

A környezettudat alatt nem a jogszabályi háttér betartását értettük elsősorban, hanem azt a tudatos emberi magatartást, mely konkrét és valós információkon, ismereteken alapul, és környezeti értékrend alapján hozott döntésekben, magatartásban nyilvánul meg. A településen eddig nem volt jellemző a környezettudatosságot javító kampányok szervezése, amely részben abból ered, hogy kevés az olyan civil szervezet, amelynek a tevékenysége a környezetvédelemre irányulna. A környezettudatosságot segítő kampányok szervezése és megvalósítása a közszférára váró feladat, amelyet ajánlott minden nagyobb városrehabilitációs projekt soft tevékenységként kezelni.

Víz, gáz és energiafelhasználás**Vízfelhasználást reprezentáló adatok**

Közütemi ivóvízvezeték hálózat hossza 2008 (km)	35
Közütemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások száma 2008 (db)	1028
Melegvízhálózatba bekapcsolt lakások száma 2008 (db)	0
Összes szolgáltatott víz mennyisége 2008 (1000 m3)	88
Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 2008 (1000 m3)	75

A közütemi ivóvízvezeték-hálózatba a lakások 87,8% van bekapcsolva, a melegvízhálózatba 0%-a. A szolgáltatott víz 85%-a a háztartások részére történik. A város ivóvízhálózata 35 km hosszú, teljes mértékben kiépítettnek tekinthető.

Energiafelhasználást reprezentáló adatok

A háztartások részére szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2008 (1000 kWh)	3381
Háztartási villamosenergia fogyasztók száma 2008 (db)	728
Szolgáltatott összes villamosenergia mennyisége 2008 (1000 kWh)	3720
Villamosenergia-fogyasztók száma 2008 (db)	775

A szolgáltatott villamos energia mindössze 90,08%-a kerül felhasználásra a háztartásoknál. A villamos energiafogyasztók 93% háztartási villamos energiafogyasztó.

Gázfelhasználást reprezentáló adatok

Az összes szolgáltatott gáz mennyiségéből a háztartások részére szolgáltatott gáz mennyisége (átszámítás nélkül) 2008 (1000 m3)	926
Az összes szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége (átszámítás nélkül) 2008 (1000 m3)	1265
Háztartási gázfogyasztók száma 2008 (db)	686
Összes gázfogyasztók száma 2008 (db)	732
Távűtésbe bekapcsolt lakások száma 2008 (db)	0

A lakások többsége gázzal fűtött, a távűtésbe bekapcsolt lakások aránya 0%. 73,2%-a a szolgáltatott gáz mennyiségének a háztartásoknál kerül felhasználásra, még a gázfogyasztók 93%-a háztartási gázfogyasztó.

Szennyvíz és hulladékkezelés

Szennyvízkezelést reprezentáló adatok	
Háztartásokból közcsonatmán elvezetett szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	14
Közcsonatmában elvezetett összes szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	15
Közcsonatmában tisztított elvezetett összes szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	943
Közcsonatmahálózat hosszából elválasztó rendszerű szennyvízcsatorna hossza 2008 (km)	47
Közcsonatmahálózatba bekapcsolt lakások száma 2008 (db)	550
Közcsonatmán elvezetett, biológiailag is tisztított szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	15
Közcsonatmán elvezetett, csak mechanikailag tisztított szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	0
Közcsonatmán tisztítás nélkül elvezetett szennyvíz mennyisége 2008 (1000 m3)	0
Közműves szennyvíztisztító berendezések (tervezett) kapacitása 2008 (kgO ₂ /nap)	824
Közüemi szennyvízcsatorna-hálózat hossza 2008 (km)	25

A település szennyvízrendszerének hossza 25 km. A közcsonatmában elvezetett összes szennyvíz mennyisége 15 000 m³, melynek 100%-a tisztított. A közcsonatmába bekapcsolt lakások száma 550 db a 2008-as adatok szerint, vagyis a lakásállomány 47%, az alacsony arány a rossz jövedelmi helyzettel magyarázható, mivel a szennyvízhálózat a település egészét behálózza, a rácsatlakozás azonban többletkiadást jelent a családoknak.

Hulladékkezelést reprezentáló adatok	
A lakosságtól elszállított települési szilárd hulladék 2007 (tonna)	661
Összes elszállított települési szilárd hulladék 2008 (tonna)	780
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont lakások száma 2008 (db)	1150
Rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont üdülők száma 2008 (db)	0

2006 márciusában 229 település önkormányzata, valamint 11 zempléni település megállapodást kötött a képződő szilárd hulladék egységes kezeléséről, mely központjának három települést jelöltek ki a megyében: Nyíregyházát, Nagyecsedet és Kisvárdát. A megállapodás értelmében Szabolcs–Szatmár–Bereg Megye területének nagy részén képződő szilárd hulladék feldolgozásra kerül egy Kisvárdai határában épülő hulladékkezelő üzemben. A tervezett üzem magas szinten biztosítja majd a bekerülő hulladék korszerű kezelését. A Kisvárdai hulladékkezelését a tervezett üzem fogja ellátni, vagyis a beruházás hatására egy rendkívül korszerű hulladékkezelés valósul meg. Cigánd a Kisvárdai hulladéklerakóhoz tartozik, vagyis egy korszerű hulladékkezelési rendszer része. Rendszeres hulladékgyűjtésbe a lakások 98%-a van bevonva.

Terület használat

A környező településekhez hasonlóan Cigándon is a mezőgazdasági hasznosítás alatt álló területek vannak túlsúlyban, a terület 54%-át foglalják el, a rétegeltő gazdálkodás közel 13%-on folyik, összesen 1%-nyi a kert, gyümölcs és szőlő gazdálkodás. A vizenyős terület aránya a nádasokkal együtt csupán 1%, magas a vízfolyások aránya (Tisza), van egy víztározó is a településen, és épül az árvízi véstározó.

A nagyarányú mezőgazdasági hasznosításnak "köszönhetően" a természetes növényzet már csak nagyon kis mozaikokban, természeti területeken található meg. Ezek jellemzően erdők, gyepek és vizes élőhelyek lehetnek. A fennmaradt erdők sokkal inkább faültetvények, mintsem természetes erdők. A Tisza töltéseinek kívüli terület nagy része magas talajvízű, mentesített, alacsonyártéri síkság.

Cigánd zöldfelületi rendszer elemeinek nagy része – alapvető rendeltetésük szerint – a termesztési célú zöldfelületek csoportjába sorolható, ami alatt a mező-, kert-, vagy erdőgazdasági módszerekkel művelt, közvetlen és dominánsan gazdasági célú ültetvények, termő területek összességét értjük. Viszonylag magas zöldfelület-arány jellemző, azonban ezen belül túlnyomórészt mező- és kertgazdasági területek találhatók.

Zöldfelület-gazdálkodás

Az embereket közvetlenül, illetve közvetve érvényesülő közjóléti hatásokkal szolgáló kondicionáló célú, azon belül is a közcélú, közhasználatú zöldfelületek között csak a Hősök terén, a Fő utca-Új élet utca által lehatárolt területen, a Katolikus templom közvetlen környezetében található emlékparkot említhetjük meg. Itt található az I. és II. Világháború cigándi áldozatainak emlékül állított két köztéri szobor, a Kossuth szobor, valamint a település szabadtéri színpada is. A Fő utca másik oldalán, a Piac tér mellett áll a közadakozásból létrehozott Falumúzeum.

A szintén a közhasználatú zöldfelületekhez sorolható sétányok, út- és térfásítások, valamint a már korlátozott közhasználatú besorolás alá eső – közintézményekhez (óvoda, általános iskola, temető, sportlétesítmény) tartozó – zöldfelületek kellő utca- és térfásítás, illetve cserjetelepítés hiányában csak szerény ökológiai értéket képviselnek. Ennek javítására a közelmúltban a város több pontján is fatelepítésekre került sor. Alacsony tehát a közcélú, közhasználatú zöldfelület-hányad a belterületen és ezt csak részben ellensúlyozza a lakóterületek kertfelülete, így a város – előbb említett csoportokra vonatkozó – zöldfelületi ellátottsága jelenleg gyengének minősül. Ennek javítására a közelmúltban több beavatkozás is történt. Többek között egyedi tervezésű utcabútorok (kültéri padok, virágtartók, hulladékgyűjtők, információs és reklámtáblák, ívelt fahidak, várakozóhelyek) elhelyezésével és igényes egy-, illetve kétnyári virágfelületek kialakításával igyekeznek megteremteni a város egységes arculatát.

Mindezek mellett a város zöldfelületi rendszerének további fejlesztésre irányuló célkitűzések között – a település arculatának javítása érdekében is – szerepelnie kell (a város több pontján is) összefüggő kondicionáló célú zöldfelületek létrehozásának (pl. a még beépítetlen tömbök parkosításával), illetve ezen különálló elemek összekapcsolásának (utcafásításokkal, cserjetelepítésekkel, sétányok kialakításával) is.

Fontos a városi klímát javító zöldterületek fenntartása, a tudatos fásítás a forgalom által erőteljesen érintett területeken, továbbá a folyamatos erdősítés a városban és környezetében. A fák lombja felfogja, csökkenti a forgalmas közutak zaját, gyökérzete tompítja a közúti és vasúti forgalom okozta rezgéseket, ami megóvhatja az épületeket is a rezgések okozta károktól. A fák levélzete a közúti forgalom által termelt szén-dioxid jelentős részét megköti, oxigénné alakítja, továbbá a szilárd szennyezőanyagok ráakadnak a levelekre, amelyekről azt az eső lemossa, így a légköri por- és szilárdanyag koncentráció megkötésére is alkalmasak. A növények leveleiken keresztül a légkörbe párologtatják a felszívott talajvíz egy részét, ezáltal hozzájárulnak a levegő páratartalmának fenntartásához, illetve a hőmérséklet csökkentéséhez.

8.1.3. VÁROSREHABILITÁCIÓ

	Illeszkedik	Részben illeszkedik	Nem illeszkedik
Városkép minőségi megőrzése	x		
A fejlesztés a történelmi és kulturális örökség figyelembevételével történik	x		
Az értékes építészeti örökségek megőrzése, új funkciókkal történő megtöltése révén biztosítani fennmaradásukat.	x		
A város történelmiségéből adódó hangulat visszaállítása, megőrzése.	x		
A leromlott, szanálendő, építészeti érték nem képviselő épületek felújításával, vagy ezek helyén újszerű építészeti megoldásokkal a városkép javítása, megújítása, maradandó építészeti érték teremtése.	x		
Funkcióvesztett vagy felhagyott épületek hasznosítása	x		
Meglevő épületállomány fejlesztésének előnyben részesítése a zöldmezős beruházással szemben	x		

Mint látható Cigánd városrehabilitációja teljes mértékben illeszkedik a városrehabilitáció fenntarthatósági elveihez, eszközeivel harmonizál.

8.1.4. FEJLESZTÉSEK KÖRNYEZETI HATÁSA

A stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez vezető beavatkozások esetében figyelembe kell venni azok környezeti hatásait, és úgy kell megvalósítani, hogy azok a lehető legkisebb környezeti károkkal járjanak. A városfejlesztési stratégiának ki kell terjednie a külső tényezők, folyamatok által generált negatív környezeti hatások csökkentésére, kompenzálására, így a környezetvédelmi cselekvési tervnek ennek elérését célzó beavatkozásokat is tartalmaznia kell, azok megvalósításához szükséges eszközökkel és forrásokkal. A környezeti minőség elkerülhetetlen romlását okozó, negatív környezeti hatások kompenzálására a város évente felülvizsgált környezetvédelmi cselekvési tervében kell aktív eszközöket, tevékenységeket kidolgozni, és azokhoz forrásokat kell rendelni. A cselekvési terv végrehajtásáról készült beszámolót és a következő évi tervet az önkormányzat fogadja el. A fejlesztések jelentős része olyan, ami a környezet javítását magában hordozza, azaz nemhogy a veszteségek kompenzációjára nincs szükség, hanem ezen fejlesztések önmagukban garantálják a környezeti állapot javulását. Jelentős környezeti kárral járó fejlesztés nem része az IVS-nek.

8.1.5. CÉLSTRUKTÚRA A VÁROSRESZI CÉLOK KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ VIZSGÁLATA

A helyzetértékelés következtetései és a célstruktúra egyes elemei	Várható környezeti hatás	A környezeti probléma enyhítését célzó stratégiai javaslatok
A település központjában az egy főre eső köztéri zöldfelület nagysága alacsony	A belső városrészek levegőminősége romlik, a klimatikus kiegyenlítő hatás csökken, a lakosság rekreációs igényeinek kielégítésére nem nyílik mód	Közparkok felületének növelése, forgalom kizárása és sétáló utca alakítása, amely növénytelepítéssel és zöldfelület kialakítással jár
A település szolgáltató és kertváros városrészein az egy főre zöldfelületek aránya alacsony	Zöldfelületek hiányában a klimatikus kiegyenlítő hatás csökken, alacsony a lakosság rekreációs igényeinek kielégítésére a lehetőség	Meglévő közparkok, zöldfelületek rendezése, új közparkok kialakítása
A szolgáltató városrészek gazdasági potenciáljának javítása, vállalkozói sűrűségének növelése, zöldmezős beruházások aktiválása	Az erősítendő iparágak jellegéből fakadóan forgalmi terhelés növekedésre, levegő és talajszennyezés növekedésre lehet számítani	A gazdaságfejlesztésre alkalmas területek kijelölése a forgalomtechnikai szempontok figyelembevételével. Környezetszennyező iparágak letelepedésének korlátozása
Út építések és rekonstrukciók	Forgalom növekedés	Az utak mentén fasorok telepítése, élőfás utcák létrehozása

9. ANTISZEGREGÁCIÓS PROGRAM

A helyzetelemzés alapján összességében megállapítható, hogy a város szegregációval érintett lakosságát számos főbb probléma sújítja. A három szegregátum területén felmerülő problémák összesítve négy csoportba sorolhatóak:

1. Lakókörülményeket érintő problémák:

1.1. Infrastrukturális hiányosságok:

- vízvezeték- hálózatra való rákapcsolódás nem teljes
- elektromos hálózatra való rákapcsolódás nem teljes
- gázvezeték – hálózatra való rákapcsolódás nem teljes
- szennyvíz-csatorna hálózatra való rákapcsolódás nem teljes

1.2. Egészségre káros problémák a lakóépületekben:

- penészedés
- vízesedés
- rágcsálók jelenléte

1.3. Lakóépületek, és környezetük állagbeli problémái:

- épületek homlokzatának leromlott állaga
- kerítés hiánya
- rendezetlen, szemetes udvarok

2. Oktatást érintő problémák:

- nem megoldott az óvodába be nem íratott gyermekek szüleinek tájékoztatása az óvodai nevelés fontosságáról, szülők ösztönzése az óvodába járatásra
- kevés az óvodai férőhelyek száma
- alacsony iskolai végzettség magas aránya az aktív korú népességben belül
- az itt élők iskolai végzettsége nincs összhangban a gazdasági igényekkel
- továbbtanulási mutatók
- nincs középfokú oktatási intézmény a kistérségben

3. Munkanélküliség problémaköre

- tartós munkanélküliek magas aránya
- nincs megfelelő információ az alacsony iskolázottságúakat foglalkoztatni képes vállalkozásokról (számuk, munkaerő keresletük stb.)

4. Szegregátum területi növekedése

9.1. 4.1. AZ ANTISZEGREGÁCIÓS TERV CÉLJA

A szegregátumok területein élőket jelentős mértékben sújtja az alacsony iskolai végzettség, a munkanélküliség, a munkakeresés feladásából adódó inaktivitás problémája.

Az antiszegregációs program általános célkitűzése: ezeken a területeken élők jelenlegi és jövőbeli életminősége javuljon. Az életminőség jelentős elemét képezik a lakhatás körülményei, az itt élők jövedelmi viszonyai, és ez utóbbihoz szorosan kapcsolódik a megfelelő képzítés megszerzése, amely a jövedelemszerzést elősegítő tényező.

- A **lakáskörülmények javítása** érdekében a település és a program általános célkitűzése, hogy a szegregátumokban élő családok egy részének mobilizációját ösztönözzék, szebb, komfortosabb környezetben történő letelepedésüket, integrált körülmények között önkormányzati bérlakások nyújtásával segítsék. Ezzel is elősegítve az itt élők élhetőbb környezetbe kerülését, és a szegregátumok területének csökkenését, vagy legalábbis növekedésének megállítását.
- A megfelelő **iskolai végzettség** megszerzését célzott képzések, átképzések biztosításával segíti az önkormányzat, a Munkaügyi Kirendeltség, a településen található oktatási intézmények, valamint a bekapcsolódó civil szervezetek.
- A település **ösztönzi vállalkozások betelepülését, megalakulását**, biztosítja a hiányszakmák képzését, támogatások nyújtásával ösztönzi a halmozottan hátrányos helyzetű emberek, a romák elhelyezkedését.
- A szegregátumokban élők egészségi állapotának javítása érdekében támogatják a lakásokban, és azok közvetlen környezetében fennálló egészségre káros problémák megszüntetését.
- A szegénység újratermelődésének megállítása érdekében a jövő generációjának **tanulását, továbbtanulását**, a kor szellemének megfelelő kompetencia alapú képzéseken való részvételt biztosítják. A szabadidő hasznos eltöltésére programokat szerveznek, az ezeken való részvételt ösztönzik. Az évfolyamismétlők, valamint a hiányzók arányát minimálisra igyekeznek csökkenteni.

A területeken fennálló problémákhoz kapcsolódó célkitűzések

1. Lakókörülményeket érintő célkitűzések:

1.1. Infrastrukturális fejlesztések:

- felmérni azon lakosok számát, akik igénylik a közművekhez való csatlakozást, a közüzemi számlákat képesek lennének havonta finanszírozni, de a hálózathoz való kapcsolódás költségeit nem tudják felvállalni
- a közművekhez való rácsatlakozás elősegítése, minél több lakó ösztönzése a közművek igénybevételeire, részletekben, hosszú távon visszatérítendő támogatás nyújtásával
- szilárd burkolatú műút kiépítése azokban az utcákban, ahol még nem megoldott, ennek érdekében pályázat benyújtása a pénzügyi forrás megteremtéséhez
- járda kialakítása, ahol a területi adottságok lehetővé teszik, ennek érdekében pályázat benyújtása a pénzügyi forrás megteremtéséhez
- meglévő járdák felújítása pályázati forrásból

- a romák helyzetének javítása és a célzottabb segítségnyújtás érdekében a CKÖ új irodahelységbe költözik

1.2. Lakókörülményeket érintő célkitűzések

- lakóépületeken belül tapasztalható egészségre káros problémák megszüntetésének anyagi segítése, ennek érdekében pénzügyi alap létrehozása, pénzbeli támogatások nyújtása célzottan a szegregátumokban, illetve kérelem alapján a településen általában, az erre rászoruló családok részére
- lakások állagbeli problémáinak megoldásához támogatás nyújtása
- lakók ösztönzése közvetlen lakókörnyezetük rendezettebbé tételére
- Felmérni a leromlott állapotú, szükséglakásnak minősülő lakások számát, annak érdekében, hogy az önkormányzat célzott lépéseket tudjon tenni
- A leromlott állapotú, vagy szükséglakásnak minősülő házak felszámolása érdekében az önkormányzat pályázatot nyújt be szociális bérlakás építésére, és az ilyen lakásokban élők integrált környezetben, az újonnan épülő önkormányzati szociális bérlakásokban helyezik el, ezáltal szebb, komfortosabb körülményekhez juttatva őket

2. Oktatást érintő célkitűzések:

- óvodába be nem íratott gyermekek szüleinek tájékoztatása az óvodai nevelés fontosságáról, szülők ösztönzése az óvodába járatásra
- az óvodai férőhelyek számának bővítése érdekében az önkormányzat pályázatot nyújt be
- a HHH-s gyerekek iskolai nevelésre való felkészítése érdekében az önkormányzat pályázatot nyújt be a TÁMOP 3.3.2-es programjai közül „A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai (3 éves kortól történő) óvodáztatását biztosító szakmai programok működtetésére”
- aktív korúak ösztönzése magasabb iskolai végzettség megszerzésére támaszkodva a környező települések szakképző iskoláira, valamint a Munkaügyi Központ képzéseire
- növekedjen a tovább tanulók aránya érettségit adó középiskolába, önkormányzat által nyújtott ösztöndíjakkal, BURSA HUNGARICA ösztöndíjjal, hátrányos helyzetű tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja által
- a társadalmi befogadás elősegítése érdekében szociális területen dolgozó szakemberek képzése
- középfokú oktatási intézmény létrehozása a településen a továbbtanulási mutatók javítása, valamint a gazdasági igényekkel összehangolt képzések biztosítása érdekében
- közösségi ellátások, célzottabb segítségnyújtás érdekében az Alapszolgáltatási Központ funkcióbővítése
- a közösségi terek javítása, képzések, ifjúsági programok biztosítása érdekében a Művelődési Ház bővítése

3. Foglalkoztatást érintő célkitűzések:

- felmérni a városban és a környező településeken, hogy a meglévő vállalkozások milyen arányban tudnak alacsony végzettségűeket foglalkoztatni
- felmérni, hogy melyek azok a keresett szakmák, amelyekben munkaerőhiány van

- halmozottan hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának ösztönzése
- Közmunka program keretében a foglalkoztatottak többsége a szegregátumokban élő munkanélküliek közül kerül ki.

4. Szegregált területek növekedésének megállítása

- újabb utcák nyitásának megakadályozása az érintett területeken
- építési telek céljára nem osztanak ki újabb telkeket az érintett területeken

9.2. 4.2. ANTISZEGREGÁCIÓS BEAVATKOZÁSOK

Rövid távú (1 év alatt elérendő) célkitűzések:

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Pénzügyi forrás	A megvalósulás határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
Meglévő vállalkozások munkaerő igényének feltérképezése	Rendelkezzen a város egy folyamatosan frissülő, pontos adatbázissal	Felmérni azokat a meglévő vállalkozásokat a városban és a környező településeken, amelyek alacsony végzettségűek foglalkoztatását is tudják biztosítani, illetve a hiányszakmák felmérése	Önkormányzat munkaügyi központtal együttműködve	-	2013. december 31.	Adatbázis és frissítési mechanizmusának megléte
Közművekhez való csatlakozások száma alacsony a szegregátumokban	Rendelkezzen az önkormányzat adatbázissal a közművekre nem csatlakozott, de esetlegesen annak havi kiadásait elbíró háztartásokról	Felmérni azon lakosok számát, akik igénylik a közművekhez való csatlakozást, a közüzemi számlákat képesek lennének havonta finanszírozni, de a hálózathoz való kapcsolódás költségeit nem tudják felvállalni	Önkormányzat		2013. december 31.	Adatbázis megléte
Járda hiánya	Adatbázis megléte azon utcákról, ahol a területi adottságok a járda kiépítését engedik	Felmérni azokat az utcákat, ahol a területi adottságokból adódóan a járda kiépítése lehetséges	Önkormányzat		2013. december 31.	Adatbázis megléte
Óvodába be nem íratott gyermekek aránya	Csökkenjen az óvodába be nem íratott óvodás korúak száma	Óvodába be nem íratott gyermekek szüleinek tájékoztatása az óvodai nevelés fontosságáról, szülők ösztönzése az óvodába járatásra	Családgondozók, védőnők		folyamatos	1 éven belül csökkenjen az óvodába be nem íratott óvodás korúak száma

A halmozottan hátrányos helyzetű és a fogyatékossgal élő emberek felkutatása, megfelelő adatbázis kialakítása	Szükségletek felmérése az érintettek bevonásával, hogy csökkenjen az ellátatlanok száma	Felkutatás, igényfelmérés, érdekképviselő erősítése, a rendelkezésre álló adatok áttekintése, frissítése és kiegészítése civil szervezetek bevonása	Onkormányzat, Családsegítő Szolgálat, civil szervezetek		2013. december 31.	Az érintettek illetve a rászorulóknak pozitív visszajelzései, a civil szervezetek taglétszáma növekszik, az Önkormányzat adatbázisa aktualizálódik
Kevés munkalehetőség	Közmunka program keretében a szegregátumokban élők nagyobb arányban történő foglalkoztatása	Kiválasztásnál előnyt élveznek a szegregátumokban élő munkavállalók	Onkormányzat, Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	Pályázati forrás	Pályázati kiíráshoz igazodik	A Közmunka programban résztvevők többsége a szegregátumokban élők közül kerül kiválasztásra
Leromlott állapotú, szükséglakásnak minősülő házak a szegregátumokban	Az önkormányzat megfelelő információval rendelkezzen ezen házak számát illetően a célzott segítségnyújtás érdekében	Felmérni, hány olyan lakás található ezeken a területeken, amelyek lakhatásra alkalmatlanok, szükséglakások	Onkormányzat		2013. december 31.	Adatbázis és frissítési mechanizmusának megléte

Közép távú (3 év alatt elérendő) célkitűzések:

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Pénzügyi forrás	A megvalósulás határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
Egészségre káros problémák megléte a lakóépületekben	Egészségre káros problémák megszüntetésének ösztönzése	Pénzügyi alap létrehozása az egészségre káros problémák csökkentése érdekében, pénzbeli támogatások nyújtása célzottan a szegregátumokban, illetve kérelem alapján a településen általában, az erre rászoruló családok részére	Onkormányzat	Onkormányzati költségvetés	Pénzügyi alap létrehozása 3 éven belül, utána folyamatos	A támogatási rendszer beindulását követően évente 4-5 olyan lakás, ahol a támogatás révén ezek a problémák megszűnnek
Lakóépületek, és környezetük állagbeli problémái	Javuljon a szegregátumokban élők lakókörnyezete	Pénzügyi alap létrehozása a lakóépületek és környezetük állagbeli problémáinak csökkentése érdekében, pénzbeli támogatások nyújtása, célzottan a szegregátumokban, illetve kérelem alapján a településen általában, az erre rászoruló családok részére	Onkormányzat	Onkormányzati költségvetés	Pénzügyi alap létrehozása 3 éven belül, utána folyamatos	A támogatási rendszer beindulását követően évente 4-5 olyan lakás, ahol a támogatás révén a lakóépületek állaga, a lakókörnyezet javul
Leromlott állapotú, szükséglakásnak minősülő házak a szegregátumokban	Megszűnjenek ezek a leromlott állapotú lakások, a benne élők integrált környezetben, komfortosabb körülmények közé kerüljenek.	Az önkormányzat pályázati forrásból szociális bérlakásokat épít, és a leginkább rászoruló családokat részesíti előnyben az odaítélés során	Önkormányzat	Pályázati forrás	3 éven belül	Pályázat beadásra kerül, 3 éven belül 4-5 új önkormányzati szociális bérlakás épül, csökken a lepusztult állapotú lakások száma a szegregátumokban, sikertelen pályázat esetén az önkormányzat újabb pályázatot nyújt be
Munkanélküliség	Minél nagyobb arányú elhelyezkedés az alacsony iskolázottságúak	A rövidtávon felmért adatbázisban szereplő vállalkozások ösztönzése arra, hogy alacsonyabb iskolázottságúakat is	Onkormányzat, vállalkozások	-	3 éven belül	Elhelyezkedettek száma

	körében	foglalkoztassanak				
Munkanélküliség	Nem foglalkoztatott, álláskereső, fogyatékossgal élők, halmozottan hátrányos helyzetű emberek munkavállalásának elősegítése, a Munkaügyi Központtal együttműködve.	A Munkaügyi Központ rehabilitációs munkakörrel, foglalkozó szakemberével kapcsolattartás, együttműködés. Szakmák felkutatása és sérülés specifikus adaptációja	Családsegítő Szolgálat, Munkaügyi Központ		Megfelelő együttműködés létrejötte után folyamatosan	Elhelyezkedettek száma
Általános iskolából tovább tanulók aránya	Nőjön a továbbtanulók aránya érettségig adó középiskolába, csökkenjen a középfokú oktatási intézménybe felvett, de onnan kimaradó tanulók száma	Ösztöndíj nyújtásával ösztönözni a továbbtanulást	Önkormányzat, iskolák vezetői	Önkormányzati költségvetés, BURSA HUNGARICA, a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja	3 éven belül	3 éven belül a jelenlegi mutatókhoz képest nő az érettségig adó középiskolába továbbtanulók aránya, csökken a középfokú oktatási intézménybe felvett, de onnan kimaradó tanulók száma
Közművekhez való csatlakozások száma alacsony a szegregátumokban	Nőjön a közművekhez csatlakozott lakások aránya	Támogatni a közművekhez való csatlakozást azon háztartásokban, ahol annak havi terheit vállalni képesek, részletekben, hosszú távon visszatérítendő támogatás nyújtásával	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetés	3 éven belül	A támogatási rendszernek köszönhetően 3 éven belül 4-5 lakással nő a szegregátumokban a közművekhez való csatlakozás
Szilárd burkolatú műút hiánya	Szilárd burkolatú műút kiépítése teljessé válik	Szilárd burkolatú műút kiépítésére pályázatot nyújt be az önkormányzat, és sikeres pályázat esetén teljessé válik a műút kiépítése	Önkormányzat	Önkormányzati költségvetése, pályázati forrás	3 éven belül	3 éven belül minden utcában megoldottá válik a szilárd burkolatú műút kiépítése
Járda hiánya	Járdák kiépítése	Járda építése céljából az	Önkormányzat	Önkormányzat	3 éven belül	3 éven belül nő azon

	elkezdődjön a településen	önkormányzat pályázatot nyújt be, és sikeres pályázat esetén megkezdődik a járdák kiépítése		költségvetése, pályázati forrás		utcák száma, ahol a járda kiépítésre került
Rossz állapotú járdák	Elkezdődjön a meglévő járdák felújítása	Petőfi Sándor utca járda felújítása, - építése	Önkormányzat	Önkormányzat költségvetése és pályázati forrás HÖF TEKI bb	2 éven belül	1350 méter járda épül meg.
Alacsony iskolai végzettség az aktív korú népességben belül	Aktív korúak ösztönzése magasabb iskolai végzettség megszerzésére	Környező települések szakképző iskoláira támaszkodva, valamint a Munkaügyi Központra támaszkodva minél több olyan képzés indítása, amely 8 általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számára van meghirdetve, illetve hiányszakmák képzése	Környező települések szakképző iskolái, Munkaügyi Központ, valamint az önkormányzat együttműködésében	Állami normatíva, önkormányzati támogatás, pályázati forrás	3 éven belül	Képzéseken való minél magasabb számú részvétel, hiányszakmák képzésének elindítása
HHH-s gyerekek nevelése	HHH-s gyerekek felkészítése az iskolai nevelésre	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai (3 éves kortól történő) óvodáztatását biztosító szakmai program működtetése	Önkormányzat, Cigánd Város Általános Művelődési Központ	Állami normatíva, önkormányzati támogatás, pályázati forrás TÁMOP	2 éven belül	A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek integrált nevelését támogató módszertanok alkalmazása, HHH-s gyerekek rendszeres óvodáztatása
Irodahiány	Kisebbségi önkormányzat feladat ellátási helyének fejlesztése	A romák helyzetének javítása, és a célzottabb segítségnyújtás érdekében a CKÖ új irodahelyiségbe költözik.	Önkormányzat, CKÖ	Önkormányzati költségvetés, CKÖ költségvetés, pályázati forrás	2 éven belül	Új irodaépület épül meg

Hosszú távú (6 év alatt elérendő) célkitűzések:

Feladat (probléma) megfogalmazása	Elérendő cél megfogalmazása	Intézkedés leírása	Felelős megnevezése	Pénzügyi forrás	A megvalósulás határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor
Közművekhez való csatlakozások száma alacsony a szegregátumokban	Nőjön a közművekhez csatlakozott lakások aránya	Támogatni a közművekhez való csatlakozást azon háztartásokban, ahol annak havi terheit korábban nem tudták vállalni, de a jövedelmi viszonyaik változásával vállalni képesek	Onkormányzat	Onkormányzati költségvetés	6 éven belül	6 éven belül nő a szegregátumokban a közművekhez való csatlakozás
Kevés az óvodai férőhelyek száma	A szükségleteknek megfelelő számú óvodai férőhely kialakítása	Óvoda bővítés céljából az önkormányzat pályázatot nyújt be, és sikeres pályázat esetén megvalósítja a beruházást	Onkormányzat	Pályázati forrás, önkormányzati költségvetés	6 éven belül	6 éven belül megvalósul az óvoda bővítése, megfelelő számú óvodai férőhely jön létre
Közösségi ellátások bővítése	Alapszolgáltatási Központ funkcióbővítése	Szociális alapszolgáltatásokhoz ill. gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztés, valamint a szükséges eszközök, gépek, berendezések beszerzése.	Onkormányzat, Bodrogközi Többcélú Kistérségi Társulás	Onkormányzati költségvetés, BT KT költségvetése, pályázati forrás	2013	Új programok valósulnak meg, új berendezések kerülnek beszerzésre.
Felnőttoktatás helyszíneinek fejlesztése	Nőjön az iskolán kívüli oktatásra alkalmas helyiségek száma	Művelődési Ház és Könyvtár, felújítása, bővítése, két épület összekötése, előadó-klubtermek, internet helyiségek kialakítása	Onkormányzat	Onkormányzati költségvetés, pályázati forrás	2016	Új előadó- és klubtermek épülnek meg.
A kistérségben nincs középfokú oktatási intézmény	Középiskola létrehozása Cigándon	Középiskola létrehozása Cigándon, helyben megoldani a tanköteleskorú fiatalok oktatását.	Onkormányzat, Cigánd Város Általános Művelődési Központ	Onkormányzati költségvetés, pályázati forrás, ROP	2018	Új épület együttes, 9. osztály elindítása

10. STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

Illeszkedés területfejlesztési dokumentumokkal

Az Integrált Városfejlesztési stratégiában megfogalmazott fejlesztések a területfejlesztés szintjein elkészült fejlesztési programokhoz történő illeszkedés vizsgálatára is sor került az alábbi dokumentumok alapján:

1. REGIONÁLIS SZINT

- *Észak-Magyarországi Operatív Program (2007-2013)*

Az Észak-Magyarországi régió átfogó célja: A régió gazdasági versenyképességének javítása, figyelemmel a régió belüli területi, társadalmi-gazdasági különbségek mérséklésére. Ennek megvalósítása érdekében 2007-2013-as időszakra a program az alábbi *specifikus célokat* fogalmazza meg:

1. A gazdaság helyi erőforrásokat, együttműködéseket kihasználó versenyképességének javítása;
2. A turizmus jövedelemtermelő képességének javítása;
3. A társadalmi kohézió erősítése és vonzó gazdasági-, lakókörnyezet kialakítása.

A következő *prioritások* szolgálják a program megvalósítását:

1. prioritás: Versenyképes helyi gazdaság megteremtése

- 1.1. A vállalkozások versenyképességének javítása
- 1.2. Új vállalkozások indításának ösztönzése
- 1.3. Térségi jelentőségű iparterületek és ipari parkok fejlesztése
- 1.4. Innovatív kísérletezési (experimentation) projektek

2. prioritás: A turisztikai potenciál erősítése

- 2.1. Térségi turisztikai vonzerők, termékek fenntartható fejlesztése
- 2.2. Kereskedelmi szálláshelyek és szolgáltatásaik fejlesztése
- 2.3. Térségi desztináció-menedzsment szervezetek
- 2.4. Turisztikai kutatási és befektetés-ösztönző innovatív szolgáltató központ

3. prioritás: Településfejlesztés

- 3.1. Leromlott városi területek (pl. kolónia telepek) és a leromlással fenyegetett telepek (pl. házigyári épületeket tartalmazó lakóterületek) integrált, akcióterületen alapuló rehabilitációja
- 3.2. Kistérségek központi településeinek fejlesztése
- 3.3. Vidékfejlesztési programot kiegészítő falusi települések infrastrukturális fejlesztése
- 3.4. Környezeti értékeink védelme, környezetbiztonság

4. prioritás: Humán közösségi infrastruktúra fejlesztése

- 4.1. Egészségügyi ellátás korszerűsítése
- 4.2. Szociális ellátás fejlesztése a társadalmi befogadás erősítése érdekében
- 4.3. Köznevelés térségi sajátosságokhoz igazodó szervezése és infrastruktúrájának fejlesztése
- 4.4. A térségi közigazgatási és közszolgálati rendszerek informatikai fejlesztése

5. prioritás: Térségi közlekedés fejlesztése

2. KISTÉRSÉGI SZINT

- *Bodrogi kistérség Stratégiai Program és Operatív Program*

A kistérségi fejlesztési koncepció átfogó célja: A kistérség népességmegtartó erejének és versenyképességének javítása, figyelemmel a különböző szakterületeken való együttműködési lehetőségek kihasználására. Az átfogó cél elérése érdekében építeni kell a kistérség hagyományos és természeti erőforrásaira, figyelembe kell venni az aprófalvas településszerkezetet, a társadalmi és kulturális hagyományokat.

A dokumentum öt prioritást fogalmaz meg a cél elérése érdekében, melyekhez konkrét támogatási tevékenységek megvalósítását rendeli hozzá. A megfogalmazott fejlesztési célok:

1. prioritás A gazdaság bázisának fejlesztése
2. prioritás: A humán közösségi infrastruktúra fejlesztése
3. prioritás: Élhetőbb környezet kialakítása
4. prioritás: Infrastruktúra és közlekedésfejlesztés
5. prioritás: A turisztikai vonzerő növelése

3. HELYI SZINT

- *Cigánd Településfejlesztési Koncepciója (2008.)*

A város 2008. évben elkészült fejlesztési koncepciójában a következő stratégia célok kerültek megfogalmazásra.

1. Helyi foglalkoztatás és gazdaság fejlesztése
2. Lakossági munkavállalás területén jelentkező versenyhátrányok csökkentése a kapcsolódó infrastruktúrák fejlesztésével
3. Városban elérhető szolgáltatások bővítése és színvonalának emelése.

A fejlesztési koncepció a középtávú, az elkövetkező 7-9 évre a következő célokat határozza meg:

1. Élhető kisváros megteremtése: város infrastruktúrájának fejlesztése
2. Kistérségi központ: A kistérségi központban elérhető lakossági szolgáltatások fejlesztése
3. Helyi gazdaság dinamizálása: Helyi gazdaság fejlesztése versenyképes vállalkozói környezet biztosításával
4. Helyi „tudáscentrum” kialakítása: Alap és középfokú oktatás, szakképzés fejlesztése a kistérség részére, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása
5. Gondoskodó kisváros: Szociális védőháló erősítése
6. Versenyképesség növelése a „közlekedés” területén: Tömegközlekedési lehetőségek, helyi infrastruktúra fejlesztése
7. Bodrogi turisztika központ létrehozása: Turizmus infrastruktúrájának fejlesztése

- *Cigánd Gazdasági Programja (2006.)*

Az elkészült program a város gazdasági fejlődéséhez szükséges fejlesztések elképzeléseket tartalmazza. A megfogalmazott fejlesztések komplex kezelése, megvalósításának célja a településen élők komfortérzetének javítása, a térségi központi szerep betöltésének erősítése.

A programban megfogalmazott fejlesztések a következő fő területeket ölelik fel:

1. Városszerkezet
2. Tömegközlekedés
3. Utak, járdák.
4. Közművek, kommunális ellátás.
5. A humánszolgáltatások és az intézményhálózat fejlesztési feladatai
 - 5.1. Oktatás, kultúra, sport
 - 5.2. A szociális gondoskodás egészségügyi ellátás feladatai
6. A Polgármesteri Hivatalt érintő fejlesztések
7. Vállalkozásfejlesztés és munkahelyteremtés

Illeszkedés településrendezési tervvel

A településrendezési terv a települési terület-felhasználási egységek és övezeti előírások által szabja meg a város terület-felhasználási rendjét és szerkezetét. Cigánd Város a 11/2008. (XII.23.) Kt. rendelete rendelkezik a helyi építési szabályzatról és a szabályozási tervek elfogadásáról.

Az IVS-ben megfogalmazott fejlesztési elképzelések az adott területen érvényben lévő terület-felhasználási egységek és lehetséges funkciók adnak alapot. Ezek megvalósítása nagymértékben függ a településrendezési tervtől, ugyanakkor erős hatással is lehet az abban foglaltakra. A jelenlegi és a várható funkciók az Országos Településrendezési és Építési Követelményekről (OTÉK) szóló 253/1997. kormányrendelet terület-felhasználási egységekre vonatkozó szabályok alapján lettek meghatározva. A városrészi célok településrendezési tervhez való illeszkedésének vizsgálata fejlesztési elképzelések terület alapú megközelítése által vált lehetségessé. Minden városrészi célhoz konkrét fejlesztési elképzelések kerültek hozzárendelésre, amelyek meghatározható területi hatókörrel rendelkeznek. A szabályozási terv jelenlegi besorolásai és a tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges besorolások összevetése által került megállapításra, hogy az adott fejlesztési elképzelése a hatályos rendezési terv módosítását nem indokolják, a szabályozási környezettel összhangban vannak.

A célok logikai összefüggései:

A helyzetértékelés városi és városrész szinten egyaránt feltárta azokat a neuralgikus pontokat, problémaköröket, amelyek enyhítésre szükséges választ adnia az IVS-nek. A helyzetértékelésben feltárt problémák a SWOT analízis keretében kerültek összesítésre. A helyzetelemzésben azokat az erősségeket is sikerült feltárni, amelyekre az elkövetkező évek fejlesztési programjai épülhetnek. A stratégiai célrendszer kialakításakor a feltárt problémák kezelése lett előtérbe helyezve, illetve azoknak a területnek a fejlesztése, amelyek húzóágazatot jelenthetnek a település számára. A SWOT analízis eredményei beépültek a stratégiai célrendszerbe, így a város középtávú fejlesztési koncepciója koherens szerkezetet alkot a helyzetértékelés és a stratégia relevanciájában.

Stratégia megvalósíthatósága:

A stratégia megvalósítása finanszírozási szempontból jelentős erőforrásokat igényel, amely leginkább állami támogatásokkal realizálható. A legtöbb projektet megvalósítható Európai Unió vagy decentralizált forrásból. A stratégia megvalósítása rendkívül aktív pályázást jelent, igénybe kell venni minden pályázati lehetőséget, amely a beavatkozások megvalósíthatóságát célozza. Tekintve, hogy a magántőke mobilizálását eddig nem sikerült megvalósítani az elkövetkező években erre újabb erőfeszítéseket szükséges tenni, amely hatékony városmarketing eszközökkel elérhető. A magántőke mobilizálása javíthatja a stratégia finanszírozhatóságát.

11. STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

KOCKÁZATOK AZONOSÍTÁSA

Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának kockázatelemzésének alapját részben a SWOT analízisben meghatározott veszélyek adják, másrészt azoknak a felmerülő problémáknak a köre, amely a megvalósítás során felléphetnek. Az IVS kockázatelemzését az alábbi táblázat foglalja össze, amely tartalmazza az egyes kockázatok bekövetkezésének valószínűségét és azok hatását az IVS megvalósítására.

A bekövetkezés valószínűsége Hatása az IVS megvalósítására	Kicsi	Közepes	Nagy
Kicsi	A városi forgalom terhelésének növekedése	Foglalkoztatás javulása a fejlesztések során elmarad Turisztikai kereslet megélénkülésének elmaradása	Befektetői szándékok megélénkülésének elmaradása
Közepes	Térségi jelentőségű fejlesztések esetében a településközi koordináció elmarad	Tradicionális városszerkezet felbomlása	Magántőke mobilizálásának sikertelensége Partnerségi kapcsolatok kiépülésének elmaradása a beavatkozások megvalósítása során
Nagy	Finanszírozási problémák felmerülése Megfelelő humán erőforrás/ projektmenedzsment rendelkezésre állása a projektek megvalósításához Munkaerőpiaci problémák enyhítéséhez nem járulnak hozzá a fejlesztések	Lakossági ellenérzés felerősödése a városszerkezet és arculatát alakító fejlesztések során Környezetterhelés növekedése a fejlesztések hatására megnő	Hátrányos helyzetű csoportok, alacsony jövedelmű lakosság koncentrációjának növekedése, szociális válság kialakulása

KOCKÁZATKEZELÉS

A városi forgalom terhelésének növekedése:

Foglalkoztatás javulása a fejlesztések során elmarad: a kijelölt fejlesztések jelentős része esetében elvárt eredmény a település és a térség foglalkoztatási helyzetének javulása, ezt jelentős mértékben segíthetik a vállalt indikátorok és a funkciók bővülése.

Turisztikai kereslet megélénkülésének elmaradása: Város és térségmarketing eszközök alkalmazása, a turisztikai kínálat bővítése.

Befektetői szándékok megélénkülésének elmaradása:

Partnerségi kapcsolatok kiépülésének elmaradása a beavatkozások megvalósítása során: Partnerségi IVS fórum létrehozása, partnerségi kapcsolatok hálózatosítása.

Térségi jelentőségű fejlesztések esetében a településközi koordináció elmarad: Településközi koordináció intézményesítése, rendszeressé tétele.

Tradicionális városszerkezet felbomlása: A fejlesztések nagymértékben átfomálják a városképet, amely során fennáll annak lehetősége, hogy a városszerkezet gyökeresen átalakul, amely új problémákat vet fel. A beavatkozások során mérlegelni szükséges az adott fejlesztés városszerkezetre gyakorolt hatását és ezzel kapcsolatosan hatástanulmányokat szükséges készíteni.

Magántőke mobilizálásának sikertelensége: Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának egyik gyengesége, hogy a partnerségi egyeztetések során eddig nem tudta érdemben mobilizálni a magántőkét, így a fejlesztések megvalósítása nagy részben a közszféra feladata lesz, amely jelentős finanszírozási nehézségeket jelent. A gazdasági recesszió hatására a magántőke bevonása tovább gyengült. A kockázatkezelést városmarketing akciókkal lehetséges megoldani, amely a helyi és településen, országhatáron kívüli befektetőket célozza. A városmarketing meghatározó elemének kell lennie a befektetés ösztönzésnek.

Finanszírozási problémák felmerülése: A fejlesztések volumenéből adódóan finanszírozási kockázatok merülhetnek fel. Ennek kezelésére az egyes beavatkozások megvalósításának ütemezése és finanszírozási módszerei közül a szállító preferálása, továbbá a hitelfelvétel és a magántőke bevonása kínálkozik.

Megfelelő humánerőforrás/projektmenedzsment rendelkezésre állása a projektek megvalósításához: Amennyiben a projektek megvalósításához nem áll rendelkezésre a megfelelő humánerőforrás, a projektek előkészítése és menedzselése korlátokba és akadályokba ütközik. Ennek elkerülése érdekében külső szakértők is bevonásra kerülnek eseti alapon.

Munkaerőpiaci problémák enyhítéséhez nem járulnak hozzá a fejlesztések: A fejlesztések szolgálatásszervezésekor a munkahelyteremtés figyelembevétele.

Lakossági ellenérzés felerősödése a városszerkezetet és arculatot átalakító fejlesztések során: Az egyes projektek társadalmasításával és a beavatkozások helyi elfogadtatásával maximalizálható a beavatkozások társadalmi támogatottsága.

Környezetterhelés növekedése a fejlesztések hatására megnő: A fejlesztések egyik legnagyobb kockázata, hogy megnő a környezetterhelés (vállalkozások betelepülésével, ipari területek kialakításával, közlekedési fejlesztésekkel), ennek mérséklése érdekében hatástanulmányok készítése szükséges a környezetterheléssel járó fejlesztések generálásakor, illetve környezetvédelmi beruházások indítása.

Hátrányos helyzetű csoportok, alacsony jövedelmű lakosság koncentrációjának növekedése, szociális válság kialakulása: Antiszegregációs program megvalósítása.

A kockázatok bekövetkezésének azonosítása és a szükséges kockázatkezelés elvégzése a monitoring folyamatok szerves része, a kockázatok kezelésére a stratégiai menedzsment tesz javaslatot, amelyet az operatív menedzsment kezel.

12. MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

12.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

a.) Szabályozási tevékenység

A helyi építési szabályzatnak kiemelt feladata legyen, hogy

- a hagyományos települési részek karakterjegyei fennmaradjanak. Ezért az általános szabályozástól részben eltérő, részben kiegészítő sajátos előírásokra lesz szükség.
- az újonnan kialakítandó lakóterület épületeivel illeszkedjen a környezethez,
- a külterületi szabályozásban a mezőgazdasági kertes területeken a lakóterületi kis távolságok miatt nem szabadna engedélyezni lakóépületek építését,
- a települési és természeti értékek védelmét a szabályozás eszközeivel hatékonyan segítse elő.

b.) Tervalku

Az IVS és a településrendezési terv harmonizációjáról a szükséges módosításokról a város Önkormányzata saját hatáskörben dönt. Beruházói indíttatású, településrendezési eszközök módosítását szükségessé tevő további igény illetve szándék nem ismert. Amennyiben ilyen jelentkezik, és az IVS keretébe illeszkedik, úgy a településrendezési eszközök szükségessé váló módosítása során a város önkormányzata élni kíván a tervalku lehetőségével és az elvégzendő feladatok finanszírozásához ez úton megszerezhető források bevonásával.

c.) Városmarketing célú tevékenységek

A Városmarketing Stratégia az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott célok, tevékenységek, fejlesztésének a marketing eszközeivel való támogatására tesz átgondolt, koherens rendszerben stratégiai szemléletű javaslatot.

A **városmarketing szemléletmód, városvezetői gyakorlat**, amely a rendszer minden elemében érvényesül és összehangolja az egyes alrendszerek működését. A városmarketing tehát egy **komplex folyamat**, egy összefüggő rendszer.

A városmarketing olyan **irányítási, vezetési és szervezési megoldás** – és egyben gondolkodásmód – amely képes érvényesíteni és koordinálni a település egyes célcsoportjainak akaratát a működésben és a fejlesztésben, miközben ennek a komplex társadalmi, gazdasági, környezeti és szociális rendszernek az értékeit, adottságait egyre szélesebb körben ismerteti, tudatosítja. A településmarketing a marketing tudomány és gyakorlat olyan sajátos kombinációja, mely a kutatás, a célképzés, a stratégiaalkotás és az eszközrealizálás terén ötvözi a non-profit marketing, a politikai marketing, a B2B (*business-to-business*) avagy ipari marketing, a szolgáltatásmarketing sajátosságait, és a kapcsolati, relationship-marketing elméleti és gyakorlati módszertanát.

A Városmarketing Stratégia alapelvei:

Marketing szemléletmód: a városmarketing a városfejlesztés egy speciális, horizontális szegmense, amelynek a marketing szemléletével, eszközeivel kell támogatnia a fő stratégiai irányvonalakat.

Emberközpontúság: a társadalomorientált marketing, ahol a középpontban a város végső „fogyasztói”, az emberek állnak, legyenek azok kisvállalkozók, nagybefektetők, cégvezetők, munkavállalók, nyugdíjasok, stb.

Komplexitás: a városfejlesztés és a városmarketing is a társadalmigazdasági élet minden területét érinti, így a kezelendő problémák sokrétűek, komplexek, ezért a Városmarketing Stratégiának is egységesen és rendszerszemléletűen kell felépülnie.

Adaptálhatóság: a Tervnek könnyen átalakíthatónak kell lennie, hogy fel lehessen használni a környező települések, illetve a kistérség marketingtevékenységének kialakításakor.

Vertikális és horizontális partnerség: a városfejlesztés és a marketing komplexitása miatt szükség van a társadalom és a gazdaság szereplőinek bevonására, ami által a Terv elfogadott és hatékony lesz. Ezt az alapelvet a tervezéskor a bevont szakértők, a megvalósításkor pedig a társadalmasítás és a kommunikáció szolgálja.

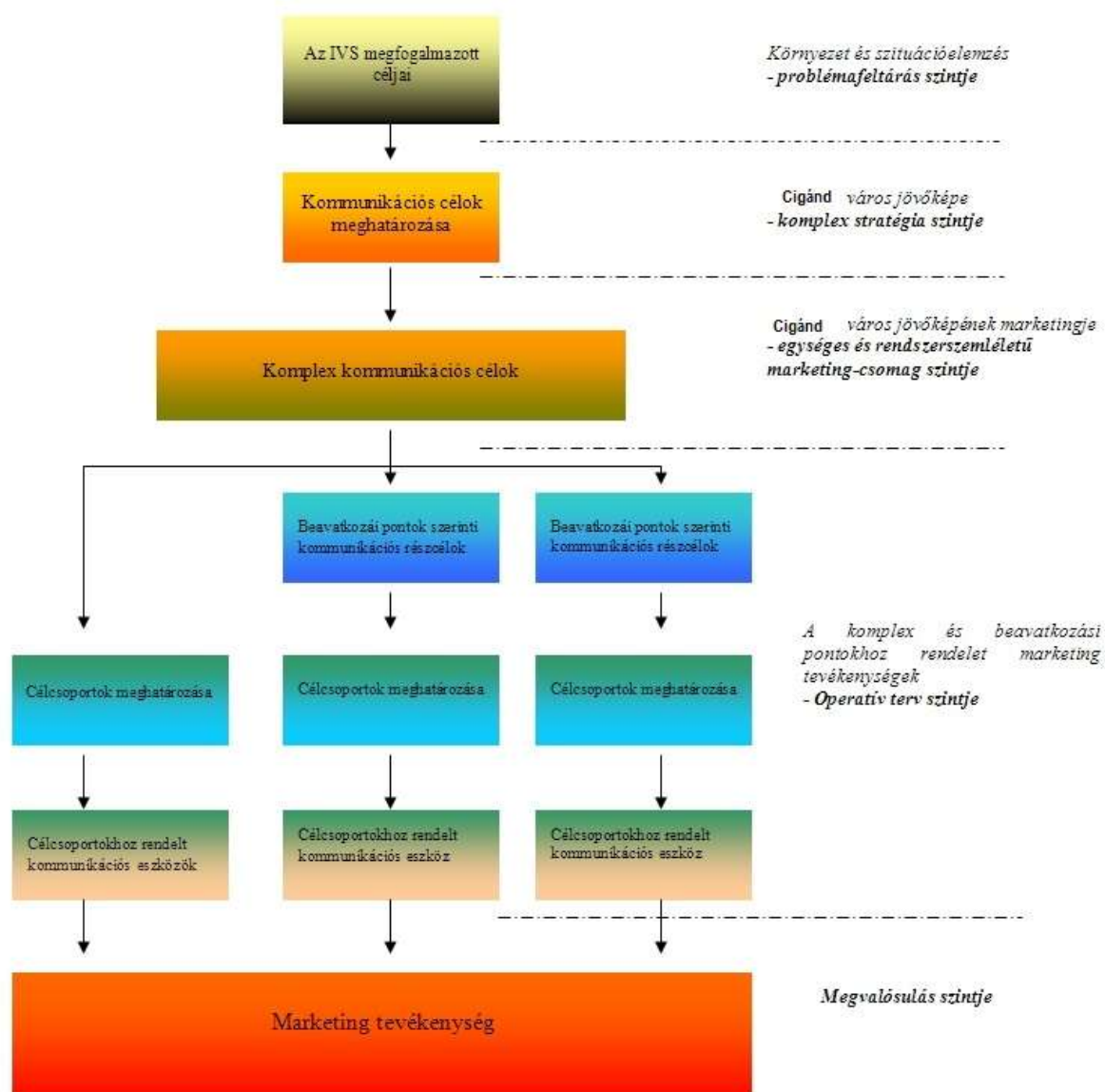
A Városmarketing Stratégia elkészítésének javasolt metodikája:

- módszertani feltáró tanulmány készítése, melyben a területfejlesztés és a marketing tudományok közötti új, *interdiszciplináris* tudomány módszertanának feltérképezésével jelöljük ki a megfelelő módszertani keretet.

- **Környezet és szituációelemzés:** A Városmarketing Stratégia az IVS helyzetelemzésének és problémafeltárásának segítségével jelöli meg a saját célkitűzéseit. A Városmarketing Stratégia az IVS-ben megjelölt fejlődési irány propagálásának módját fejt ki, így a fejlődés megvalósulásánál szerves része annak.

- az IVS helyzetelemzésre épülő jövőkép kialakítása; a komplex, stratégiai kommunikáció és a kommunikációs részcélok megfogalmazása: az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott célok kommunikálását egyrészt komplex módon, a város megítélésének egészét javító célkitűzéseket megfogalmazásával valósíthatjuk meg, másrészt a tervezett beavatkozási pontokra bontva fogalmazunk meg kommunikációs részcélokat. A komplex- és a részcélokat is egységesen és rendszerszemléletűen kell megfogalmazni.

- **Operatív Terv:** A marketing tevékenység megvalósulása során az alkalmazott eszközök – mind a komplex, stratégia szintű kommunikáció eszközei, mind a konkrét beavatkozási pontokhoz rendelt kommunikációs részcélok eszközei – egy egységes hatásúak, egymást erősítők. A konkrét marketing tevékenység így alapvetően két síkon, a komplex városmarketing és a konkrét beruházások síkján zajlik.

Cigánd Város Önkormányzata Városmarketing Stratégiát kíván készíteni az elkövetkező időszakban.

d.) Helyi adókedvezmények biztosítása:

A város korábban iparüzési adókedvezményt biztosított a betelepülők számára. Ez a beruházásösztönző kedvezmény az EU csatlakozást követően már nem adható, csak azok számára érvényes, akik már korábban igénybe vették. A település polgármesteri hivatala rugalmas ügyintézészt biztosít a beruházó szervezetek számára, rövidített ügyintézési határidők révén igyekszik elősegíteni a beruházást.

12.2. AZ INTEGRÁLT STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS SZERVEZETI ELVÁRÁSOK

A jelen stratégiában felvázolt fejlesztéseket Cigánd Város Önkormányzata egy a saját szervezeti keretén belül alapított projektiroda koordinálja majd, melyben összpontosulnak a pénzügyi koordináció, műszaki ellenőrzés valamint a monitoring feladatkörei, így egy szervezeten belül képesek lesznek az esetlegesen felmerülő hibás koordinációs, illetve tervezési mechanizmusok azonnali korrigálására, mely biztosítja a fejlesztések sikerességét. Fontos kiemelni, hogy a fejlesztések végrehajtását a stratégia fejlesztésében szerepet vállaló önkormányzati alkalmazottak végzik, így elkerülhető a stratégia hiányos ismeretéből fakadó nem teljes értékű végrehajtása.

Cigánd Város lakosság számára nem kötelezően előírt Városfejlesztő Társaság létrehozása, a projekt megvalósítása érdekében nem kerül sor városfejlesztési társaság létrehozására. A következő években megvalósítandó projektek sikeres koordinálásához, előkészítéséhez és lebonyolításához nem szükséges a polgármesteri hivatalon kívül, külön szervezeti formát létrehozni.

A megvalósítás szervezeti kerete két szintre különíthető el,:

- *Stratégiai menedzsment*: A stratégiai menedzsment az IVS-ben megfogalmazott célok megvalósulásának nyomon követését és a megvalósult eredmények folyamatos értékelését látja el.

- *Operatív menedzsment*: Az operatív menedzsment az egyes beavatkozások, projektek előkészítésében és megvalósításának menedzselésében működik közre.

A stratégiai és operatív menedzsment szétválasztása és a felelőségek és kompetenciakörök egyértelmű tisztázása a monitoring tevékenység hatékony működtetésének előfeltétele. A stratégiai menedzsment az IVS célrendszerének megvalósulásának előrehaladását követi nyomon, még az operatív menedzsment a célok elérését szolgáló projektek felügyeletét, menedzselését és a stratégiai menedzsment számára szükséges információkat biztosítja.

Stratégiai menedzsment

A stratégiai menedzsment feladatai:

Az IVS megvalósításának folyamatos nyomon követése és értékelése

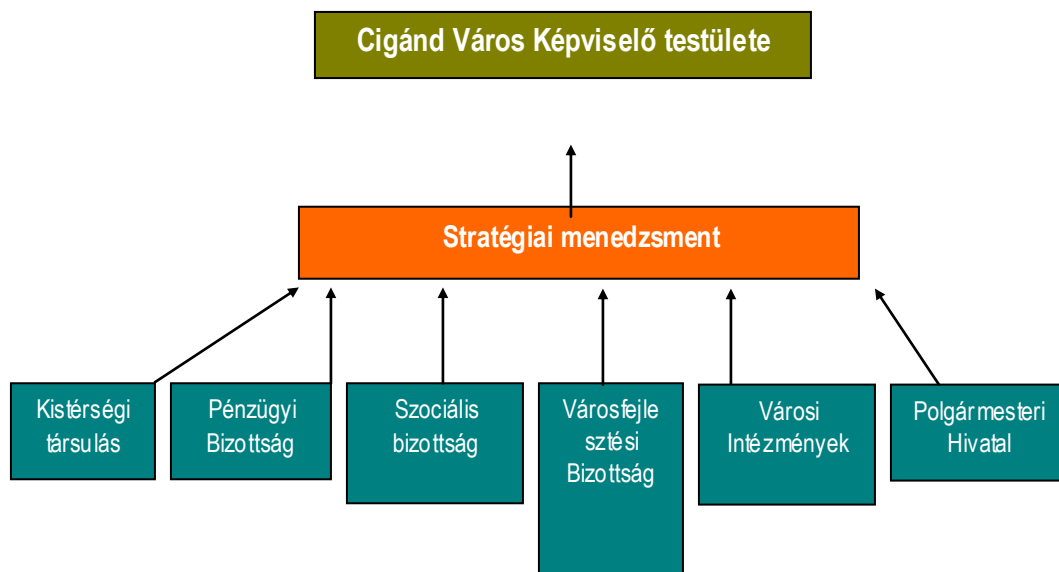
A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése

A külső változások hatásainak elemzése és értékelése

A társadalmi és gazdasági igények és lehetőségek feltárása és azok változásainak beépítése az IVS-be

Összességében a stratégiai menedzsment a középtávra megfogalmazott tematikus célok megvalósulásának folyamatát vizsgálja, illetve annak relevanciáját és koherenciáját a hosszú távú célokhoz. A vizsgálathoz szükséges indikátorrendszerre már az IVS is ad iránymutatást, de várhatóan beavatkozásokként a mérési módszerek és indikátorok konkretizálódnak és változni fognak, ugyanis a legtöbb állami támogatással megvalósuló projekt saját indikátor rendszerrel rendelkezik. A stratégiai menedzsment fog rendelkezni azokkal az információkkal, amely segít megítélni a tematikus célok megvalósulását, a magán és közsféra beruházási eredményeinek összesítése és elemzése a stratégiai menedzsment szintjén fut össze, a kiértékelés és hatásvizsgálat az egész települést lefedi. A szükséges információk begyűjtésére külön információs hálózatot és rendszert szükséges bevezetni.

A stratégiai menedzsment összetételét az alábbi szervezeti ábra mutatja.

A stratégiai menedzsmentbe delegált résztvevők számának megoszlása szervezeteként.

Polgármesteri Hivatal: 1 fő

Kistérségi Társulás: 1 fő

Pénzügyi Bizottság: 1 fő

Szociális Bizottság: 1 fő

Városfejlesztési Bizottság: 1 fő

Városi intézmények: ágazatonként 1 fő (összesen: 5 fő)

Összesen: 10 fő

Polgármesteri Hivatal: mint a stratégiai menedzsment munkaszervezete van jelen és mint a településen működő közsféra intézménye.

Kistérségi Társulás: a területi kohézió és a városi fejlesztések térségre gyakorolt hatásmérését reprezentálja a Kistérségi Társulás munkaszervezetének egy tagjának jelenléte a stratégiai menedzsmentben.

Képviselőtestületi Bizottságok: A képviselőtestület 3 bizottságának jelenléte biztosítja a stratégiai menedzsment működésében a népképviselő elvét.

Városi intézmények: Az egészségügyi, szociális, oktatási, közművelődési és közsféra intézményei közül 1-1 főt delegálnak a stratégiai menedzsmentbe.

Kompetenciakörök:

- **Pénzügyi Bizottság:** a finanszírozási kérdésekben kompetens, az IVS pénzügyi megvalósulásának nyomon követése a feladata.
- **Szociális Bizottság delegáltja:** képviselője az antiszegregációs program megvalósulását követi nyomon, illetve az IVS által megfogalmazott beavatkozások társadalmi hatásait vizsgálja. A Bizottságból származó delegált a szociális problémák kezelése tematikus célkitűzés megvalósulásának nyomon követését végzi.
- **Városfejlesztési Bizottság delegáltja:** az IVS megvalósulásának gazdasági hatásait vizsgálja, valamint a turizmusfejlesztéshez kapcsolódó tematikus célok megvalósulását követi nyomon.

- **Kistérségi munkaszervezet delegálja:** A területi szinergia érvényesülésének vizsgálatában kompetens, az IVS beavatkozásainak megvalósulása során a térségi jelentőségű fejlesztések területi kohéziós hatásainak vizsgálatát végzi.
- **Városi intézmények:** Az 5 delegált a humán infrastruktúra fejlesztése tematikus célkitűzéseinek megvalósulását, illetve a város funkcióellátottságának javulása célkitűzést követi nyomon. A közoktatási intézmények vezetői közül 1 főt delegálnak, aki az IVS közoktatási hatásvizsgálatát és az antiszegregációs terv vonatkozó beavatkozásainak hatását elemzi. Az egészségügyi intézmények egy főt delegálnak a stratégiai menedzsmentbe, akinek a feladata az egészségügyi fejlesztések hatásainak vizsgálata. A szociális intézmények szintén egy főt delegálnak, aki a beavatkozások szociális hatásrendszerét, a szociális ágazati humán infrastruktúrára gyakorolt hatások mechanizmusát elemzi. A közszféra intézményei egy főt delegálnak, aki a város funkcióellátottságának javulását elemzi. A közművelődési intézmények egy főt delegálnak, aki a fejlesztések közművelődésre, rekreációra, társadalmi gyakorolt hatáselemzését végzi el.
- **Polgármesteri Hivatal delegáltja:** a műszaki, városszerkezeti, környezeti hatáselemzések elvégzése. A polgármesteri Hivatalnak meghatározó szerepe van a stratégia menedzsment számára a hatásvizsgálatok elvégzéséhez szükséges adatok, információk összegyűjtésében.

A stratégiai menedzsment a jelentéseit a város képviselőtestülete elő terjeszti, ezáltal a város vezetése rendszeresen értesül az IVS stratégiai programjának megvalósulásáról.

Operatív menedzsment

Az operatív menedzsment szervezet a stratégiai menedzsment szervezet alárendelt szervezete, amely az IVS által meghatározott időszakban működik és látja el feladatait. Az operatív menedzsment feladata a konkrét projektek, fejlesztések előkészítésének és megvalósításának menedzselése. Az operatív menedzsment a városrehabilitációs és egyéb városfejlesztési programok megvalósulásához kötődik.

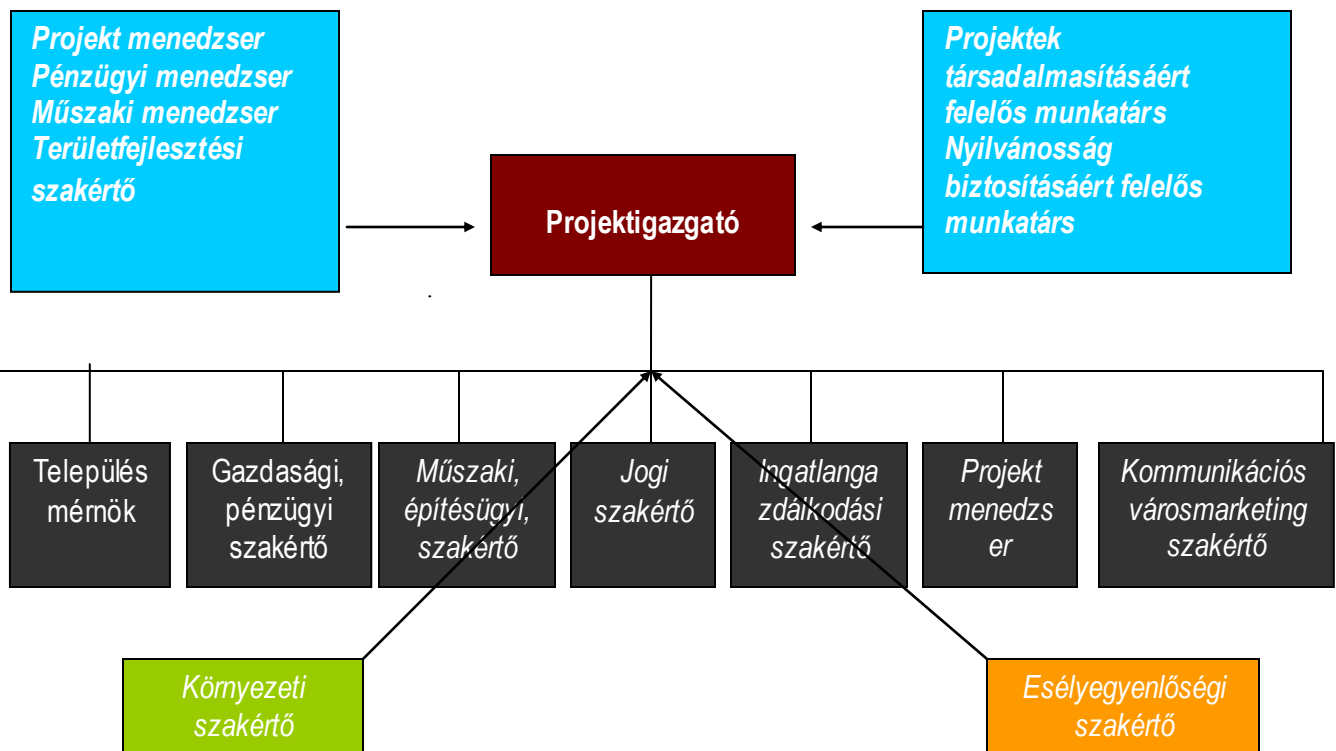
Az operatív menedzsment komplex módon tudja kezelni a beruházási, pályázat előkészítési, kivitelezési, működtetési, monitoring feladatokat. Létrehozása nélkül a városfejlesztési projektek koordinálása, tervezhetősége nem biztosítható a megfelelő hatékonysággal. A menedzsment szervezet egy másik része külső szolgáltatókból áll. A végrehajtás sikere érdekében a projektért felelős szervezeti egység az Önkormányzati vezetés támogatásával törzsgységi szervezetenként kapcsolódik az önkormányzati szervezethez, amely biztosítja függetlenségét. A szabad információáramlásnak biztosítottak kell lennie az önkormányzati szervezet és a projektért felelős szervezet között.

Az operatív menedzsment szervezete: PROJEKT IRÁNYÍTÓ BIZOTTSÁG

Tagjai:

- **Projekt igazgató: polgármester**
- **Projekt Menedzser: polgármester, alpolgármester**
- **Pénzügyi munkatárs: Gergely Tibor**
- **Műszaki munkatárs: Hajnal István**
- **Területfejlesztési szakértő: Gönczi Zsolt**
- **Projektek társadalmasításáért felelős munkatárs: Gönczi Zsolt**
- **Külső megbízott szakértők:** eseti alapon bevonásra kerülnek a projektek kapcsán külső szakértők.

Operatív menedzsment szervezeti felépítése

A projekt irányítási szintjei, felelősségi körök megjelölése

Projekt Irányító Bizottság (PIB)

A projektek legmagasabb szintű ellenőrző szerve a Projekt Irányító Bizottság (PIB). A PIB elnöke döntésének megfelelően, az ülés tárgyára tekintettel a PIB állandó tagjai és meghívottai mellett a PIB üléseken meghívott szakemberek is részt vesznek. A PIB elnöke a projektmenedzser.

A PIB tagjai:

Fontos, hogy a PIB szavazati joggal rendelkező tagjai a megfelelő információkkal és ismeretekkel rendelkezzenek az adott projektről, és legyen felhatalmazásuk a saját szervezetüktől az erőforrások fölötti rendelkezésre. A PIB figyelemmel kíséri a projekt megvalósítását, s akkor intézkedik, ha eltérést tapasztal a tervhez képest. A PIB a projekt legfelsőbb operatív ellenőrző és döntéshozatali fóruma, ahol a tagok képviselik az általuk reprezentált területet.

A PIB rendszeres üléseit a PIB alakuló ülését követően 2009 júliustól havonta tartja – szükség szerint a PIB elnöke többször is összehívhatja.

PIB feladatai és hatásköre:

- Figyelemmel kíséri projekt előrehaladását.
- Dönt az alvállalkozók által beterjesztett elképzelések jóváhagyásáról.
- Dönt mindazokban a hozzá eskalált problémákkal kapcsolatban, amelyek széleskörű egyeztetést igényelnek.
- Dönt a projekt menedzser által előterjesztett, a projekt ütemezését, hatókörét vagy a vállalkozói szerződéseket érintő változásokkal kapcsolatban.

- Dönt az alvállalkozók által elkészített termékek elfogadásáról.
- A projekt feladatok végrehajtásának felügyelete és ellenőrzése.
- Dönt a projekt eredménytermékeinek elfogadásáról

Projektigazgató

A projektigazgató felelős a projekt eredményeinek minőségéért és pénzügyi elszámolásáért, a projekt szerződésszerű végrehajtásáért. Napi szinten együttműködik a projekt menedzserrel és koordinálja a szükséges erőforrásokat résztvevők tekintetében.

Projektigazgató feladat- és hatásköre:

- Az erőforrások biztosítása, összehangolása, prioritások tisztázása, konfliktuskezelés.
- A projekt működéséhez szükséges erőforrások (emberi, erőforrások, eszközök, egyéb) tervezése és alkalmazása.
- A projekt minőségének fenntartása az alkalmazott módszerek kiválasztásában való részvételen, a meghatározott standardok és minőségbiztosítási előírások betartatásán és javasolt változások minőségre való hatásának figyelemmel kísérésén keresztül.
- Az esetleges változások figyelemmel követése.
- A kockázatok figyelemmel követése.

Projektmenedzser

A projektmenedzser felelős a projekt mindennapi irányításért a projektigazgató felhatalmazása és a vele való egyeztetés alapján. A projektmenedzser irányítja a projekt team-et, megfelelő jogosultsággal, felelősséggel rendelkezik a projekt irányításában, azért, hogy elérje a kitűzött projekt célokat a projektmenedzsment eszközein keresztül. Felelős még a projekt elszámolhatóságáért, ezért kötelessége jelenteni a projekt állapotát a projektigazgató felé. Felelős a projekt időbeni megvalósulásáért, korrekt műszaki specifikációnak megfelelően, a felhasználói követelményeknek megfelelően, jóváhagyott költségkeretek között és további egyéb kritériumoknak figyelembevételével, valamint kulcsfontosságú paraméterek mellett.

Projektmenedzser feladata- és felelősségi köre:

- A projekt részletes tervezése, ellenőrzése, a célok megvalósításának menedzselése, a projekt team irányítása, kockázatok kezelése.
- Kapcsolattartás a projektigazgatóval és a minőségbiztosítóval a projekt irányának és minőségének biztosítása érdekében.
- Különböző jelentések elkészítése
- Általános adminisztrációs, dokumentációs feladatok ellátása.
- A projekt pályázati adminisztrációjának támogatása.
- A projekt általános állapotának leírása: melyik fázis, melyik szakasza zajlik, az ütemtervnek megfelelően halad. A következő periódus elvárásainak, tennivalóinak és felelőseinek nyomon követése.
- Kockázat analízis: kockázatok felsorolása, lehetséges hatásuk a projektre, javasolt korrekciós intézkedések és azok várható költségei.

Pénzügyi menedzser

A projektek pénzügyi elszámolásában kompetens.

Műszaki munkatárs:

A projektek műszaki előkészítésének és a műszaki megvalósítás koordinálásában kompetens.

Projektek társadalmazásáért felelős munkatárs

Az IVS-ben meghatározott projektek társadalmazásában kompetens. A nyilvánosság, tájékoztatás tevékenységén túl a szükséges igényfelmérések és kihasználtsági tervek elkészítésének koordinációját is végzi. A városmarketing tevékenységek koordinálása szintén feladatai közé tartozik.

A feladatok hatékony és szakszerű elvégzése érdekében külső szakértők is kerülnek bevonásra eseti jelleggel

13. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ

A potenciális versenytársak és együttműködők (azonos méretű és adottságú települések) közötti párbeszéd a régióon belül – hasonlóan a többi régióhoz – kevésbé jellemző. A települések közötti együttműködés terepe elsődlegesen a kistérségi szint, azon belül is a kistérségi társulás. A kistérségi szerepkörből adódó alapfeladatokat Cigánd képes ellátni, a városnak nem érdeke a pontszerű, elszigetelt fejlődés.

A településközi koordinációra 2009 őszén került sor. Személyes konzultáció keretében, a Bodrogi kistérség települési önkormányzati vezetőinek jelenlétében ismertettük Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának térségi jelentőségű fejlesztéseit, az IVS készítésének okait, hátterét, az elemzések eredményeit és a dokumentum célrendszerét. A szakmai konzultáció célja a fejlesztések összehangolása, a közös érintkezési pontok kijelölése, illetve egy településközi igényfelmérés elvégzése volt, amelyből látható az IVS támogatottsága, a célrendszer megalapozottsága.

TELEPÜLÉSKÖZI IGÉNYFELMÉRÉS

Kutatási brief (kutatási ajánlatkérés): Az igényfelmérés célja a Cigánd vonzáskörzetének tájékoztatása, véleménynyilvánítása, véleményeinek beépítése, az önkormányzat lévő mikrotérségi igények pontosabb feltérképezése indokolt.

Kutatási terv kialakítása: A kutatás terv kialakítását megelőzte egy előzetes problémafeltárás, melynek az alábbi tevékenységeket foglalták magukba:

- Interjú a döntéshozókkal:

A vonzáskörzet szintjén megjelenő igények közül jelen kutatás során alapvetően a funkcióellátottság, szolgáltatás hiányosság miatti igények feltérképezésére kell sor kerüljön. A lehetséges beavatkozások kiválasztását megelőzően (projektgenerálás szakasza előtt) szükséges a vonzáskörzet igények pontos feltérképezése valamint a problémák konkretizálása. Cél, hogy a megismert szükségletekre reagáljanak a fejlesztések.

- Interjú a szakértőkkel: Az igényfelmérés elkészítése előtt szükséges volt az adott problématerület szakértőivel folytatott egyeztetés, mely során az általuk tapasztalt problémák nagyban segítették a kutatási terület pontos meghatározását.
- Szekunder adatok megismerése:

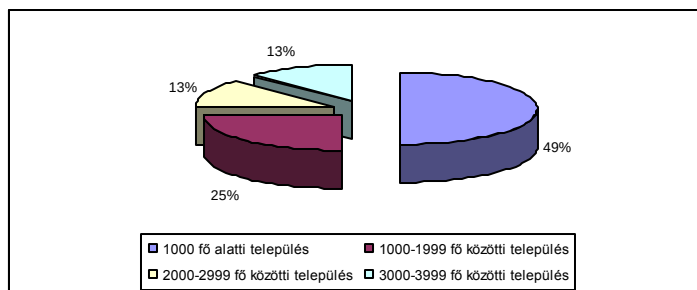
Az igényfelmérés során az alábbi kutatási problémásor megválaszolását valósítottuk meg:

- A vonzáskörzet számára releváns problémák feltérképezése
- Cigánd Város térségi szerepkörének azonosítása az egyes területeken
- A térség fejlesztési alternatíváinak prioritizálása
- Tervezett fejlesztések prioritizálása
- Városrehabilitációs program elemeinek prioritizálása

A kutatás elemzési egysége: egyén

A felmérés idődimenziója: keresztmetszeti vizsgálat.

Mintavételi keret meghatározása: A felmérő ívek a Bodrogi kistérség települési vezetőivel és a kistérségi munkaszervezettel került kitöltetésére. Az igényfelmérő kérdőíveket az alábbi települések töltötték ki: Bodroghalom, Tiszakarád, Kisrosvány, Tiszacsermely, Lácacséke, Dámóc, Pácin, Cigánd, Bodrogi kistérség munkaszervezete. A településközi egyeztetések során megkérdezett települések megoszlását a lakosság számuk alapján az alábbi diagram szemlélteti, a felmérés igazodik a kistérség településszerkezetéhez, így reprezentatívnak tekinthető.

Mintavételi technika meghatározása: A kérdőíves felvétel személyes megkérdezés módszerével, kérdezőbiztosok közreműködésével történt. A sikeres adatfelvételt legjobban e módszer alkalmazásával láttuk biztosítottak, hiszen egyrészt az önkéntes, a telefonos és az elektronikus módszerek esetében alacsonyabb a válaszadói hajlandóság, valamint megelőzhető volt a hiányos és hibás kitöltése.

Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégia Településközi igényfelmérés

A kitöltő szervezet neve:

1. Igényfelmérést kitöltő település lakosság száma

- ☐ 1000 fő alatti település
- ☐ 1000-1999 fő közötti település
- ☐ 2000-2999 fő közötti település
- ☐ 3000-3999 fő közötti település
- ☐ 4000-4999 fő közötti település
- ☐ Kistérség munkaszervezet

2. Problémák azonosítása a Bodrogközi kistérségben:

Értékelje -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5 skálán a felsorolt problémákat a Bodrogközi kistérségben. -5 rendkívül rossz, 5 rendkívül jó.

Lakosság csökkenése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Lakosság elöregedése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Magas munkanélküliség	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Alacsony vállalkozói sűrűség	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
A térség megközelíthetősége, közlekedési kapcsolatok	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Szolgáltatáshiányosság	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Turisztikai kínálat színvonala	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Jövedelmi viszonyok	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közbiztonság	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Társadalmi önszerveződés	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Környezeti állapot	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közműellátottság	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Kistérségi fejlesztések koordinálása, településközi együttműködések	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

3. Cigánd Város térségi szerepköre

A felsorolt területeken -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5 skálán rangsorolja Cigánd térségi szerepkörét: -5 rendkívül alacsony, 5 rendkívül hangsúlyos.

Gazdasági funkciók, szolgáltatások	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közigazgatási, igazgatási funkciók	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közbiztonság, rendvédelem	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Egészségügyi ellátórendszerek	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Szociális ellátórendszerek	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közkultúra	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közlekedés	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Turisztikai kínálat és turizmust kiszolgáló szolgáltatások	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Rekreációs infrastruktúra, szolgáltatások	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

4. Fejlesztési alternatívák prioritizálása

Rangsorolja -5, -4, -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5 skálán az alábbi területek fejlesztésének szükségességét annak függvényében, hogy mennyire jelenthetnek kitörési pontot a térség számára.

Iparterületek kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Vállalkozói környezet javítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közösségi funkciók erősítése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Turizmusfejlesztés	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Környezetvédelem, környezeti minőség javítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Térségmarketing	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Határon átnyúló együttműködés	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

5. Cigánd Város Önkormányzatának tervezett fejlesztései

A felsorolt térségi jelentőségű fejlesztések közül, melyek, megvalósulását tartja fontosnak? -5: Egyáltalán nem szükséges 5: nagyon szükséges

Kistérségi szerepkör erősítése											
Kistérségi centrum kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Járóbeteg ellátó központ	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Kistérségi szakiskola és szakközépiskola	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Turizmusfejlesztés											
Tourinform Iroda kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Lovas pálya kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Tisza-parti strand terület rendezése (kiszolgáló infrastruktúra felújítása, fejlesztése)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
"Bodrogközi vendégváró" szolgáltató ház (étterem, panzió)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Bodrogközi Skanzen (szabadtéri színpad, rendezvényház)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Étterem, egyházi iskola felújítása és hasznosítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Bodrogközi kisvasút - bemutató park kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
"Gödény" revitalizációja (horgászto, kiszolgáló épület, sátorozó helyek)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közlekedési kapcsolatok javítása											
Kerékpárút kiépítése a Ricsei elágazástól a tiszai töltésen lévő belvízátemelőig	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Buszváró és parkoló fejlesztés	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Humán Infrastruktúra fejlesztése											
Városi sportcsarnok rekonstrukciója	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Bentlakásos Idősek otthonának kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Közfintézmények arculati áttervezése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
Gazdaságfejlesztés											
Szolgáltatóház kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5

Vasút utcán ipari gazdasági terület kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Piac kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Közművek fejlesztése

Szennyvíz beruházás	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Ivóvíz beruházás	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Egyéb:

6. Funkcióbővítő integrált városfejlesztés beavatkozási elemeinek rangsorolása

Művelődési ház felújítása és bővítése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---------------------------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Bodrogköz tájmúzeum bemutató épület felújítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
--	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Turinform iroda építése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
-------------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Piac kialakítása	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Civil közösségi ház felújítása és bővítése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
--	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Sportpálya öltöző felújítása, bővítése	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
--	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

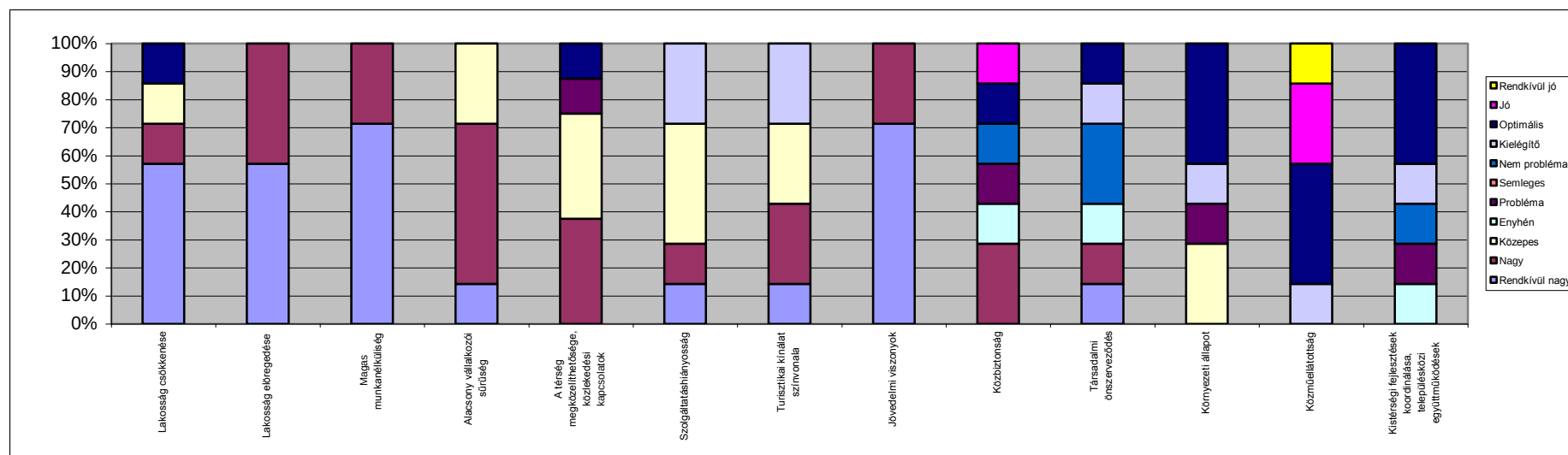
Városháza bővítése és rekonstrukciója	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---------------------------------------	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Városmarketing (turizmus promotálása, befektetés ösztönzés)	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Közösségépítést, helyi kötődést és büszkeséget, identitástudatot erősítő akciók	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
---	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Helyi környezettudatosság elterjesztését segítő tájékoztatási, szemléletformálási akciók	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5
--	----	----	----	----	----	---	---	---	---	---	---

Egyéb:

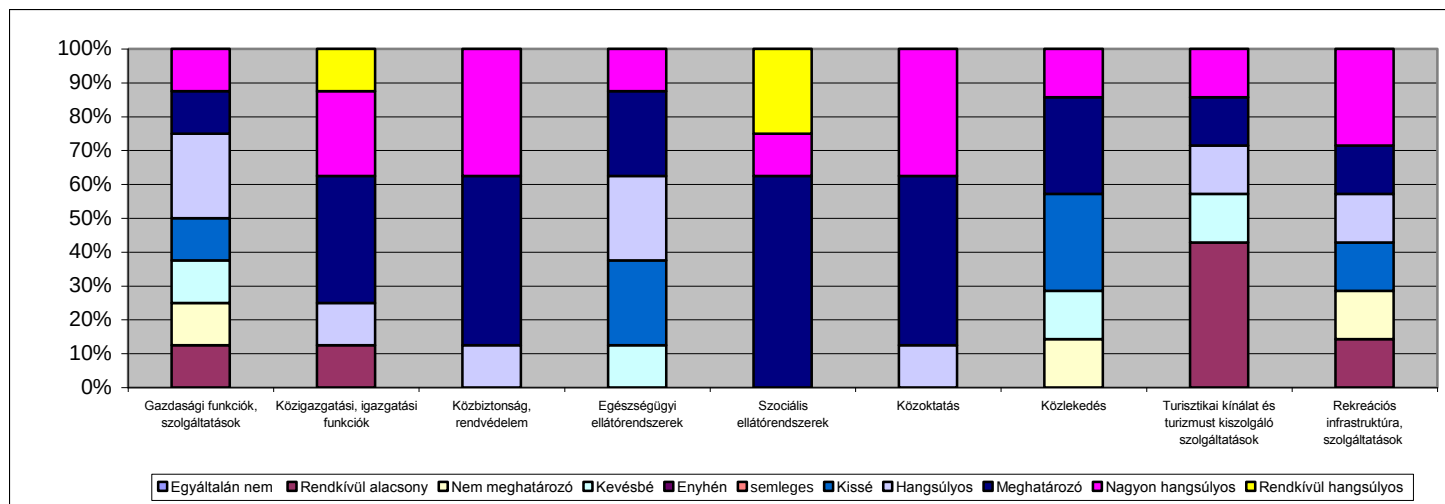

A problémák azonosítása során az alábbi konzekvenciákat vonhatjuk le:

A rendkívül nagy problémát jelentő területek, vagyis az akut válságpontok a lakosság csökkenése, a lakosság elöregedése, a munkanélküliség és jövedelmi viszonyok. A válaszadók ezeket a területeket 55-75%-ban a legnagyobb problémaként definiálták. Nagy problémaként azonosították az alacsony vállalkozói sűrűséget, a turisztikai kínálatot illetve a megkérdezettek többsége a térség megközelíthetőségét is ide sorolta, bár ebben a kérdésben csak enyhe különbség van a közepes mértékkel. Közepesen neuralgikus pontnak tartott területek a Bodrogközben a felmérés alapján a szolgáltatásihiányosság. A közbiztonság megítélése rendkívül differenciált képet mutat, de inkább problémaként azonosított terület. A társadalmi önszerveződés mértékét a válaszadók többsége nem tartotta problematikus területnek, bár ennek a területnek a megítélése is rendkívül differenciált. A környezet állapota optimális a válaszadók többsége szerint, tehát ez kevésbé tartozik a problématerkép hangsúlyos eleméhez. A közműellátottságot tekintik a válaszadók a legkiegyensúlyozottabb területnek, itt születtek a legpozitívabb értékek. Végül a településközi koordináció szempontjából a válaszadók többsége nem azonosította problémaként ezt a területet.

II. Cigánd térségi szerepkörének azonosítása

	Egyáltalán nem	Rendkívül alacsony	Nem meghatározó	Kevésbé	Enyhén	semleges	Kissé	Hangsúlyos	Meghatározó	Nagyon hangsúlyos	Rendkívül hangsúlyos
Gazdasági funkciók, szolgáltatások		1	1	1			1	2	1	1	
Közigazgatási, igazgatási funkciók		1						1	3	2	1
Közbiztonság, rendvédelem								1	4	3	
Egészségügyi ellátórendszerek				1			2	2	2	1	
Szociális ellátórendszerek									5	1	2
Közoktatás								1	4	3	
Közlekedés			1	1			2		2	1	
Turisztikai kínálat és turizmust kiszolgáló szolgáltatások		3		1				1	1	1	
Rekreációs infrastruktúra, szolgáltatások		1	1			0	1	1	1	2	

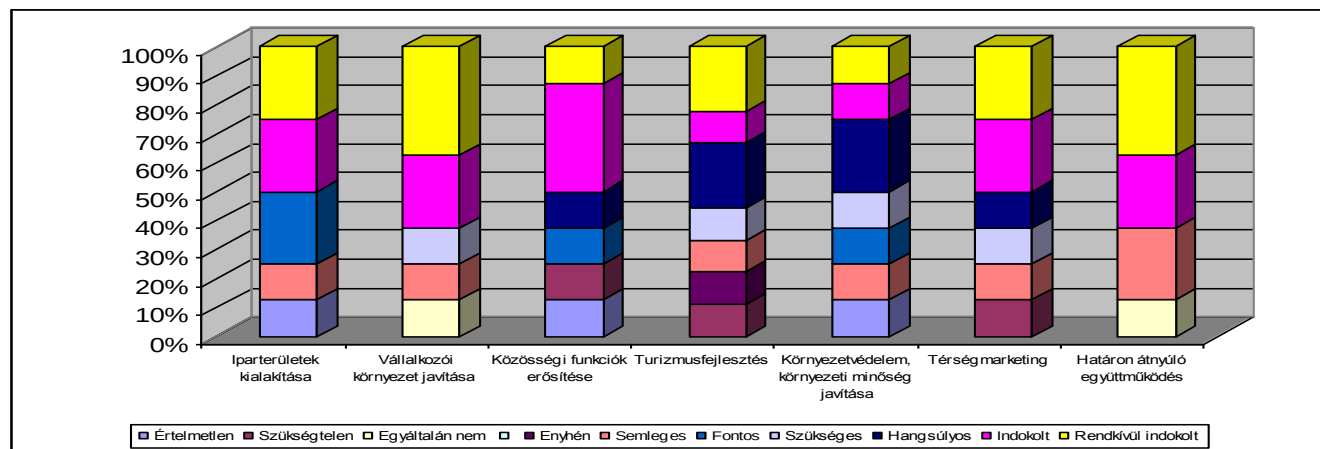

Cigánd térségi szerepkörének elemzése az igényfelmérés tükrében :

Cigánd térségi szerepköre az alábbi területeken a legerősebb: szociális, közoktatás, rendvédelem, közigazgatás, igazgatás, egészségügy. A közlekedés területén Cigánd szerepét szintén hangsúlyosnak ítélték. A gazdasági funkciók és a rekreációs szolgáltatások mutatják a leginkább differenciált képet, ezeken a területeken nem jutottunk ebből adódóan egyértelmű eredményekre. A turizmus tekintetében rendkívül alacsonynak tekintették a válaszadók a város szerepét, ezt a területet azonosították a leggyengébb szegmensnek.

III. Kitörési pontok azonosítása

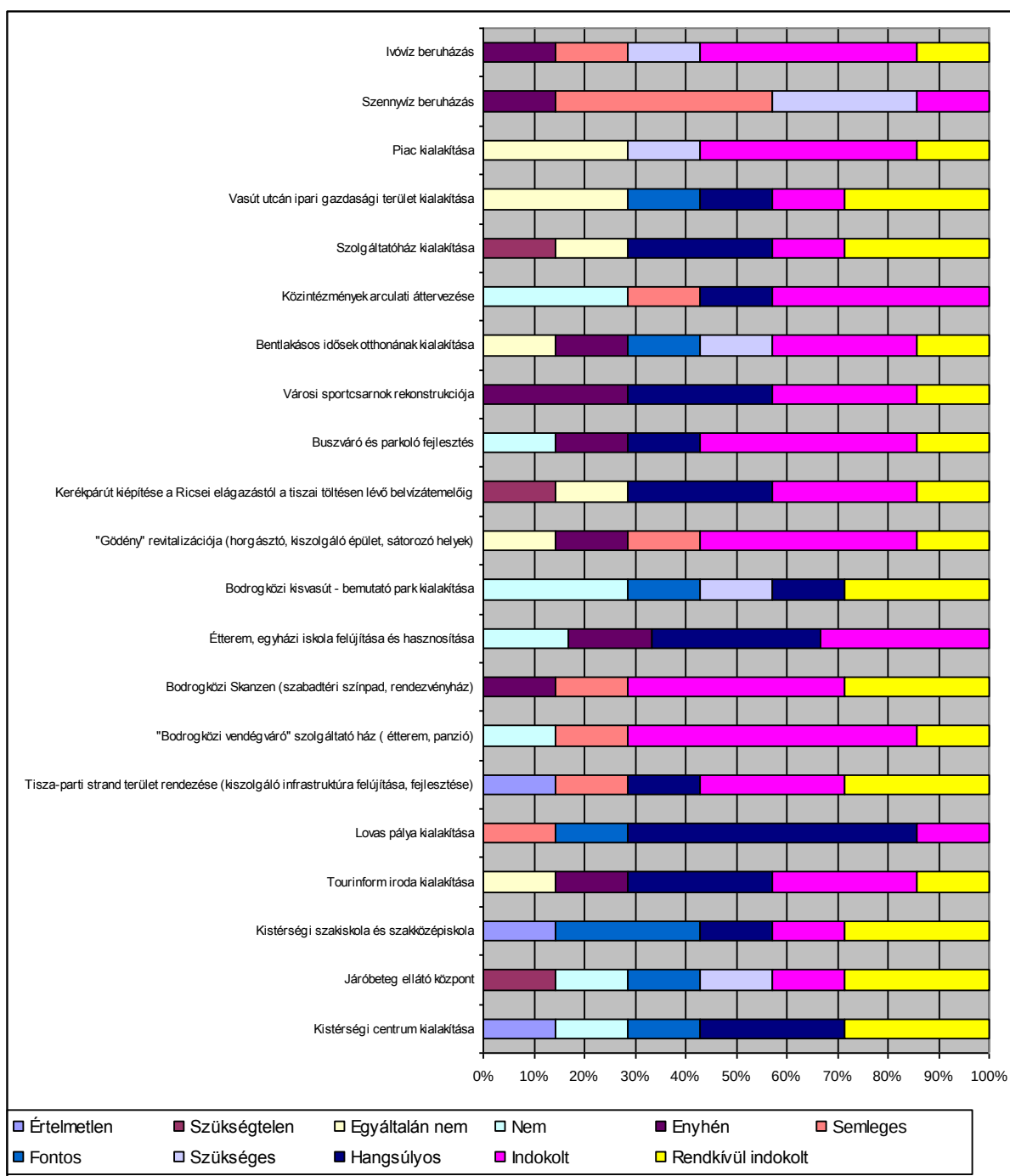
	Értelmetlen	Szükségtelen	Egyáltalán nem	Enyhén	Semleges	Fontos	Szükséges	Hangsúlyos	Indokolt	Rendkívül indokolt
Iparterületek kialakítása	1				1	2			2	2
Vállalkozói környezet javítása			1		1		1		2	3
Közösségi funkciók erősítése	1	1				1		1	3	1
Turizmusfejlesztés		1		1	1		1	2	1	2
Környezetvédelem, környezeti minőség javítása	1				1	1	1	2	1	1
Térségmarketing		1			1		1	1	2	2
Határon átnyúló együttműködés			1		2				2	3

Kitörési pontok azonosítása az igényfelmérés tükrében:

A város vonzáskörzetéhez tartozó települések a térség fejlődésének kitörési pontjaiban differenciált válaszokat nyújtottak, rendkívül heterogén, településenként változó a vélemény a kitörési pontok azonosításában. Egységes az álláspont a határon átnyúló együttműködések és a vállalkozói környezet javítása tekintetében, vagyis a megkérdezettek ezt a két területet indokoltnak látják kitörési pontnak. A turizmusfejlesztés tekintetében elmondható, hogy bár nem egységes az álláspont, de a térség fejlődésének egyik lehetséges kulcsterületének lett ez a terület. Az iparterületek kialakítása és a térségmarketing szintén ellentmondásos területként lett definiálva, azonban többen tartják indokoltnak, mint értelmetlennek, ezeken a területeken a magas kockázati mérték (megtérülési arány) adja az alacsony támogatást.

Az IVS-ben szereplő térségi jelentőségű fejlesztések prioritizálása az igényfelmérés során

Összességében a legtöbb fejlesztési elem támogatottsága magas, ahogy az ábrából is látható.

14. INGATLANGAZDÁLKODÁSI TERV

A helyi önkormányzat tulajdona az önkormányzati feladatok ellátását és az önkormányzati célok megvalósítását szolgálja. A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szerint a vagyon két főcsoportba (törzsvagyon, egyéb vagyon) és három alcsoportba sorolható, ami a rendelkezési, hasznosítási lehetőségeket is meghatározza. A törzsvagyonba a forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes, az egyéb vagyonba a forgalomképes vagyonelemek tartoznak. A forgalomképesség korlátozására azért van szükség, hogy az önkormányzat kötelező feladatainak ellátásához szükséges vagyon az önkormányzat tulajdonában maradjon.

Az önkormányzat belterületi ingatlanvagyonának áttekintése

Cigánd Város Önkormányzatának tulajdonában jelenleg 190 belterületi ingatlan van, melyek könyv szerinti értéke 1.807.884 Ft. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok összesen 635.619 m² területen helyezkednek el. Az önkormányzati ingatlanok 47%-a (92 darab) forgalomképtelen, 41,7%-a (79 darab) forgalomképes, és csak 10% (19 darab) korlátozottan forgalomképes. A legmagasabb értéket a korlátozottan forgalomképtelen ingatlanok képezik. A forgalomképes ingatlanok becsült értéke alacsony.

Az önkormányzat tulajdonában lévő belterületi ingatlanok típusai

Ingatlan típusok	Ingatlanok száma (db)	Területe (m²)	Becsült bruttó érték (eFt)
Forgalomképtelen	92	372 082	1 085 790
Forgalomképes	79	176 391	56 047
Korlátozottan forgalomképes	19	87 146	666 047
Összesen	190	635 619	1 807 884

A forgalomképtelen, vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok között közterek, parkok, utak, szobrok és egyéb köztéri létesítmények mellett a közigazgatási és közszolgálati funkciókat (oktatás, egészségügy, sport stb.) kiszolgáló épületek és ingatlanok találhatók. A forgalomképes ingatlanok csoportjába soroljuk többek között az önkormányzati tulajdonú lakásokat, telkeket, eladható és/vagy fejleszthető területeket.

Az önkormányzat belterületi törzsvagyon

Forgalomképtelen ingatlanok:

A forgalomképtelen vagyon nem értékesíthető, gazdasági társaságba nem vihető be, nem apportálható, nem idegeníthető el, nem lehet követelés biztosítéka, tartozás fedezete. Ezek a vagyonelemek nem használhatók fel olyan célra, ahol a vagyon működtetését már nem az önkormányzati feladatellátás, hanem az eredményyszerzés motiválja. Forgalomképtelen vagyonnak minősülnek

- a közutak és műtárgyaik,
- a közterek, parkok, a vizek, a közcélú vízi létesítmények,
- rendeltetésszerűen az önkormányzatok irattáraiba tartozó levéltári anyagok,
- valamint mindaz, amit az önkormányzat rendeletében annak minősít.

Az önkormányzat tulajdonában 92 db, összesen 372.082 m² területű ingatlan (utca, járda, kerékpárút, park) van. Ezek minősége és állapota a folyamatos felújításoknak köszönhetően jó.

A fentiek mellett a forgalomképtelen vagyontárgyak közé tartoznak a belterületi csapadékvíz elvezető rendszer elemei, melyek becsült bruttó értéke 821.443.000 Ft.

Korlátozottan forgalomképes ingatlanok

Korlátozottan forgalomképes vagyontárgyakról a törvényben vagy a helyi önkormányzat rendeletében meghatározott feltételekkel lehet rendelkezni. A korlátozottan forgalomképes vagyongörbe tartoznak:

- az intézmények, a középületek,
- a műemlékek, a védett természeti területek, a muzeális emlékek,
- mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket az önkormányzat rendeletében korlátozottan forgalomképesnek minősít.

Közigazgatási és közszolgáltatási funkciójának ellátásához az önkormányzat a következő épületeket használja:

- Az önkormányzat hivatali és **közigazgatási intézményi funkciói** ellátását 3 épületben végzi.
- A legjobb épületet az **oktatási funkció** igényli. Az óvodai ellátás 1, az általános iskolai oktatás 5 épületben, 27.171 m²-en történik.
- A **kulturális tevékenységeknek** a Művelődési ház, Városi könyvtár (közös telek 4234 m²), Falumúzeum (871 m²) szolgál otthonául.
- A **szociális ellátórendszer** az önkormányzat ingatlanjain de a Bodrogi Többcélú Kistérségi Társulás felügyeletével működik.

A családi napközi az óvoda épületében működik.

A város az egészségügyi alapellátást 2 orvosi rendelőben és 1 fogorvosi rendelőben, az ügyeletet a védőnői szolgálattal együtt egy épületben biztosítja.

A korlátozottan forgalomképes ingatlanok egy részén a gazdasági jelleg is megjelenik:

- **Sportolási tevékenységet** az önkormányzat 3 ingatlanán végezhetnek a lakosok
- Piacot 1 ingatlanon tartanak, melynek területe 3519 m².

Az önkormányzat belterületi egyéb vagyona

Forgalomképes ingatlanállomány

Forgalomképes vagyontárgyak körébe tartoznak mindazok az ingatlanok és ingó dolgok, amelyeket a törvények vagy rendeletek nem sorolnak a törzsvagyongba, valamint ebbe a kategóriába kell sorolni azokat a vagyontárgyakat, amelyek csak ideiglenesen kerültek az önkormányzati tulajdonba. Az ingatlanok a vagyonrendelet alapján nyílt pályázat útján vagy egyéb formában értékesíthetők.

Az önkormányzatok kötöttségek nélkül rendelkeznek a forgalomképes (vállalkozói) vagyon felett, amelyek közé a következők tartoznak:

- bérlakások,
- nem lakás céljára szolgáló helyiségek,
- saját forrásból épített lakások,
- vegyes rendeltetésű épületek, építmények,
- részesedések és értékpapírok,
- egyéb vagyon.

Az önkormányzat 56.047.000 Ft értékű belterületi forgalomképes ingatlanállománnyal rendelkezik, ezek között a beépítetlen terület, lakóház, udvar és a kert kategóriák a legjellemzőbbek:

- Az önkormányzat tulajdonát képezi 6 szociális bérlakás kategóriába tartozó ingatlan. Az ingatlanok alapterülete 17.756 m², könyv szerinti értékük 14.163.000 forint. A lakásállomány összetétele vegyes a méretet, az elhelyezkedést és ebből kifolyólag az értéket tekintve egyaránt.
- A forgalomképes vagyon jelentős részét alkotják a **telkek és a beépítetlen területek**. Ezen belül is a Gődény. A Gődény (hrsz 818) területe 63.571 m², becsült értéke mindösszesen

191.000 Ft. A Gődény mellett található 41 db ingatlan összterülete 48.394 m², becsült értéke 1.127.000 Ft.

A fentiek mellett kert, raktár és egyéb építési telek besorolású ingatlanok is a vagyon részét képezik. Fontos megemlíteni, hogy Cigánd Város Önkormányzat tulajdonában lévő **külterületi ingatlanok** összes területe 1.362.674 m², amelynek 2,7%-a **forgalomképes szőlő, gyeperdő, legelő, kert és lőtér**.

Az ingatlangazdálkodás alapelvei és stratégiai irányvonalai

A vagyongazdálkodás távlati célja az önkormányzat vagyonából származó jövedelmének növelése, és ezzel párhuzamosan a fejlesztési források megteremtése, gyarapítása. Ennek érdekében az alábbi alapelvek érvényesítése szükséges:

- Továbbra is **az önkormányzat vagyonának megtartására, növelésére, de legfőképp gazdaságos hasznosítására kell** koncentrálni. Különös figyelmet kell tovább fordítani az esetleges vagyonfeléléshez vezető folyamatok kialakulásának megakadályozására.
- **a vagyonhasznosításból származó hozam nem fordítható a működési költségek fedezésére**, a hasznosítás bevételeit mérhető, jövedelmet termelő újabb befektetésekre kell visszaforgatni („vagyonért vagyont” elv).
- A vagyonösszetétel javítására vonatkozó elv alapján az egyes vagyonelemek cseréjét úgy kell végrehajtani, hogy
 - szolgáltatási vagyon esetében a közszolgáltatás színvonalát javítsa, a közfeladat-ellátás feltételeit jobban biztosítsa;
 - üzleti hasznosítású vagyon esetében lehetőleg tartósan – több hozadékokat – termeljen;
 - a fenti két csoport közötti átsorolás esetében mérlegelni kell, hogy az átsorolás az önkormányzat várospolitikai céljainak megfeleljen;
 - minden vagyonelemnél törekedni kell a rossz hatékonyságú, nagy költségráfordítással üzemeltethető vagyonelemek hatékonyságának növelésére, amennyiben ez nem lehetséges, megoldást jelenthet az értékesítés vagy a hatékonyabb vagyonelemekre történő csere.

Cigánd Város Önkormányzata számára több eszköz is rendelkezésre áll ahhoz, hogy meglévő ingatlanjainak állapotát és értékét javítsa:

- **„pótlás” jellegű beruházás** a funkció ellátására való alkalmasság biztosítására (pl. leromlott állagú iskolaépület vagy lakás felújítása az eredeti állapotának való visszaállítás céljával, rossz közmű és kátyús útfelület felújítása);
- **„fejlesztés” jellegű beruházás** az adott funkció magasabb minőségű ellátásához (elkerülő, tehermentesítő út építés, iskolai infrastruktúra-fejlesztés, komfort nélküli lakás komfortosítása, park növényzetének megújítása);
- **„funkcióbővítő fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest további funkcióknak való megfelelés biztosítására (pl. multifunkciós közösségi terek kialakítása, közintézménynek otthont adó épület utcai frontján üzlethelyiségek kialakítása);
- **„funkcióváltó fejlesztés”** az eredeti rendeltetéshez képest új funkcióra való alkalmasság megteremtése (pl. korábban oktatásra használt iskolaépület átalakítása közösségi házzá, zöldfelületek kialakítása területrendezéssel, használaton kívüli épületekben szociális bérlakás kialakítása).

A „fejlesztés” kategóriába soroljuk az olyan beruházásokat, amelyek arra irányulnak, hogy adott funkció alacsonyabb költséggel legyen ellátható azonos vagy magasabb szinten (pl. középületek vagy lakások energiatakarékos célú felújítása), valamint ebbe a típusba tartozik az épületek akadálymentesítése is.

A nem, vagy korlátozottan forgalomképes ingatlanok – funkciójuktól függően – lehetnek csak kiadásokat generálók (pl. óvodai épület, szociális szolgáltató létesítmények), vagy egyszerre jelenthetnek fenntartási költségeket és hozhatnak bevételt is (művelődési ház, szabadidőközpont, falumúzeum).

A forgalomképes ingatlantípus folyamatos jövedelmet (pl. lakbér) generálhat az önkormányzat számára, vagy értékesítéséből származó bevételekkel (pl. építési telkek eladási ára) járulhat hozzá egyszeri alkalommal az önkormányzati költségvetéshez.

A felvázolt ingatlangazdálkodási alapelvek és irányvonalak alapján részletes stratégiai tervet kell készíteni, amely kiemelt figyelmet fordít az önkormányzat és a vagyongazdálkodás belső helyzetének elemzésére az erős és gyenge pontok szembeállításával. Az önkormányzat vagyoni helyzete, a normatív állami támogatások csökkenése és a helyi adók emelésének korlátai egyre inkább szükségessé teszik az önkormányzati vagyonnal való hatékony gazdálkodást, amely hosszú távon úgy lehet eredményes, ha az önkormányzatnak **rendszeres jövedelmet biztosító vagyonelemei** vannak. Emellett elengedhetetlen az **ingatlanpiaci folyamatok**, a kereslet és a kínálat, valamint az árak **folyamatos nyomon követése és értékelése** az önkormányzati ingatlanok, az értékesítés és a tulajdonszerzés szempontjából. Az alapvetően közcélokat szolgáló vagyongazdálkodás hatékonysága érdekében intenzív befektetés-ösztönző tevékenységet kell folytatni.

Mindezek segítségével az önkormányzat **meghatározza** és rendszeresen felülvizsgálja a rövid, közép és hosszú távon **értékesítendő, megtartandó, illetve fejlesztendő ingatlanok körét**.

Az önkormányzati ingatlanvagyon hasznosításának, fejlesztésének módja

A forgalomképtelen és a korlátozottan forgalomképes ingatlanok hasznosítása, fejlesztése

Az önkormányzati tulajdonú, forgalomképtelen épületállomány szükséges pótlási és felújítási feladatai igény szerint valósulnak meg, amelyeket az ingatlanokban működő önkormányzati irodák és a településüzemeltetési társaság együttműködve valósít meg. Önkormányzati intézmények, szervezetek által használt, kezelt, működtetett épületek esetében a pótlási és fejlesztési munkálatok költségeinek fedezetét a város éves költségvetése biztosítja.

Az önkormányzati közművagyon kezelése, állagmegóvása és fejlesztése az önkormányzat szakosodott vállalatának feladata, ezzel analóg a közterületek és létesítmények fenntartása és fejlesztése. A köztéri műalkotások és műemlékek állagmegóvása a közterületek fenntartásához kapcsolódó feladat.

A hasznosítási és fejlesztési lehetőségek és alternatívák vizsgálata során figyelembe kell venni, hogy a forgalomképtelen, illetve korlátozottan forgalomképes ingatlanok – funkciójuktól függően – lehetnek csak kiadásokat generálók (pl. óvodai épület), vagy a fenntartási költségekkel szemben bevételt is hozhatnak (művelődési ház, szabadidőközpont, falumúzeum). A forgalomképtelen ingatlanállomány hasznosítására és fejlesztésére vonatkozó döntések meghozatala előtt ezért meg kell vizsgálni azok hasznosításának további alternatíváit, ami lehetőséget teremt költséghatékonyság érvényesítésére a hasznosítással, fejlesztéssel kapcsolatos döntések meghozatalakor.

A forgalomképes ingatlanok hasznosítása, fejlesztése

A forgalomképes ingatlanok az önkormányzati bevételek jelentős forrásai (egyszeri, eseti, vagy folyamatos bevételeket generálhatnak), így hasznosításuk esetében mindig figyelembe kell venni bevételeltermelő képességüket. Költséghatékonysági és/vagy bevétel-maximalizálási megfontolások miatt kívánatos adott forgalomképes ingatlan esetében a hasznosítási lehetőségek széles körének vizsgálata, valamint a kívánt hasznosítási mód alternatíváinak vizsgálata is a forgalomképes ingatlanok hasznosítására vonatkozó döntések meghozatala előtt.

Az akcióterületeken található önkormányzati ingatlanok

Városmagterület (funkcióbővítő városmagterület fejlesztés)

A városközpont akcióterületen található az összes belterületi forgalomképes önkormányzati ingatlan 26,15%-a, értékét tekintve azonban ennél jóval nagyobb az akcióterület részesedése. Az összes belterületi forgalomképtelen ingatlan 46,15% ezen az akcióterületen helyezkedik el.

Az önkormányzati ingatlanok a városközponti akcióterületen

	Száma (db)
forgalomképes	17
forgalomképtelen	30
Korlátozottan forgalomképes	18
Összesen:	65

A **forgalomképes ingatlanok** nagyobb része lakófunkcióval rendelkező ingatlan és egyéb beépítetlen terület.

A lakófunkciók fejlesztése a még beépítetlen telkek telekalakításával képzelhető el.

A **forgalomképtelen vagyonelemek** jelentős hányadát az **utak** teszik ki, valamint jellemző még a **közterületek** magas aránya.

A városközpontban indokolt az észak-déli forgalmat bonyolító Fő utca nyomvonalának módosítása, korrekciója. A jövőben az Iskola utcát a Petőfi utcával összekötő út megépítése, valamint a Kazinczy utca - Rekesz utca illetve a Rekesz utca összekötése a Vasút utcával.

Zöld területek és különleges intézményi területek növelésére a mély-fekvésű és településszerkezeti kedvező pozícióban elhelyezkedő területek rendezésével, a közterületek további fásításával, rendezett állapotának megtartásával valósítható meg.

A helyi és kistérségi közigazgatási és humán közszolgáltatási funkciók megerősítése a település méretéből adódóan a városközpont akcióterületre koncentrálható. A **közszolgáltatási és közfeladat-ellátási rendszer** optimalizálása, gazdaságilag is hatékonyá teheti a városi és kistérségi feladatok ellátásnak működését. A város versenyképességének átfogó erősítése a tényleges és potenciális munkaerő képzettségi színvonalának és rugalmasságának jelentős emelése nélkül elképzelhetetlen. A **képzési-oktatási rendszer** egyes szintjein különböző fejlesztések szükségesek. A közoktatás területén főként az oktatás korszerű tárgyi feltételeinek biztosítása szükséges. A jövőben sor kerül az általános iskola és az óvoda XXI. századi követelményeknek megfelelő felújítására.

Az akcióterületen szükséges kialakítani egy **tömegközlekedési** csomópontot, autóbusz megállót, amely a kistérség, illetve a környező kistérségi központok irányába való közösségi közlekedési kapcsolatot is biztosítaná. Az autóbusz-közlekedés csak távolsági járatokkal biztosított, de nem megoldott az ideiglenes tárolás-tartózkodás sem az utasok, sem a buszok számára. Az előbbieken felsorolt problémák megoldását egy kistérségi közösségi közlekedési centrum létrehozása jelentené, amelyet a Petőfi utca és a Fő utca közötti telkeken (985-987 hrsz) lenne érdemes kialakítani.

A település **idegenforgalmi fejlesztésének** főbb eszközei közé tartozik a rekreációs, szabadidős és kulturális szolgáltatás kínálatának szélesítése, színvonalának javítása. A városközpont akcióterületen található falumúzeum skanzené alakítása lehet az egyik alappillére. A kedvező elhelyezkedésű 1136 hrsz. számú ingatlanon Tourinform iroda kialakítása javasolt.

Lakóterületi akcióterület

A lakóterületek akcióterületen az önkormányzat belterületi forgalomképes ingatlanjainak 49,6%-a helyezkedik el. Az akcióterületen elhelyezkedő forgalomképtelen ingatlanok számát, tekintve 49,6%-al részesednek az önkormányzat összes belterületi forgalomképtelen ingatlanvagyonából.

Az önkormányzati ingatlanok a lakóterületi akcióterületen

	Száma (db)
forgalomképes	62
forgalomképtelen	62
Korlátozottan forgalomképes	1
Összesen:	125

A forgalomképes ingatlanok jelentős beruházások helyszínei lehetnek. Az akcióterületen a beépítetlen területek aránya meghatározó, jellemző még a lakóház, udvar funkciójú területek magasabb aránya. A beépítetlen területek között nem hagyhatjuk figyelmen kívül a Gődény területét, mely turisztikai fejlesztések helyszíne lehet.

A területen elhelyezkedő **forgalomképtelen vagyontárgyak** szinte kizárólag az utak kategóriájába sorolhatók. Ide tartozik továbbá egy-két közterület területe és a köztemető.

Nem fejlesztés jellegű tevékenységek

Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet

A stratégia céljainak elérését biztosító fejlesztéseket alapvetően meghatározza azok környezete, amely esetében a természeti és infrastrukturális környezet mellett meghatározó szerepet tölt be a helyi önkormányzat és annak szabályozási gyakorlata. A pénzügyi erőforrások tudatos felhasználásából származó vélelmezett hatásokat sokszorososan felülmúlhatja az önkormányzat, a hatáskörébe rendelt szabályozási eszközök megfelelően előkészített és tudatos alkalmazásával, ám ennek ellenkezője is igaz: a megfelelő és támogató szabályozás hiánya ellehetetleníti, megghiúsíthatja a pénzügyi eszközökre alapozott fejlesztéseket.

A stratégia sikeres megvalósításához tehát elengedhetetlen az önkormányzat konzisztens és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása, az átlátható, támogató adminisztratív és szabályozási környezet biztosítása és fenntartása, legyen szó akár milliárdos befektetésekről, akár a szociális segély igénybevételeéről.

Tudatos ingatlan- és kapacitásgazdálkodás

Az önkormányzatnak a tulajdonában álló ingatlanokat céljai és feladatai megvalósításához alkalmazható eszközöknek kell tekintenie. Ennek tükrében lehetősége van eladói és szabályozói pozíciójával élve – de nem visszaélve – bizonyos ingatlanok eladását vagy hasznosításba adását olyan feltételekhez kötni, amelyek az önkormányzat által ellátandó feladatok megvalósítását garantálják (pl. játszótér, illetve parkolók építése a beruházó által használatba vett területen vagy más közterületen).

Felesleges, kihasználatlan kapacitásaival, illetve a tevékenység-racionalizálás során felszabaduló kapacitásokkal gazdálkodnia kell az önkormányzatnak. Ilyen felszabaduló kapacitás lehet többek között egy funkcióváltás alatt álló, időlegesen használaton kívüli ingatlan, amelyben teret lehet engedni a közösségi, vagy civil szervezetek által történő hasznosítására (pl. az eladás vagy felújítás megkezdésének időpontjáig). Ugyanilyen módon célszerű a folyamatosan használaton kívüli, az önkormányzat tevékenysége szempontjából funkcióval nem rendelkező ingatlanok hasznosítása. Hasonló módon lehet eljárni más olyan eszközök, erőforrások esetében (pl. gépkocsi, hangtechnikai és informatikai eszközök stb.), amelyek időszakosan hasznosíthatóak, és azokkal úgy termelhetünk mások számára értéket, hogy az önkormányzat számára annak nem jelentkezik közvetlen költsége. Ezzel a

jólét pusztá javításán felül többek között támogatható a stratégia megvalósítását is segítő, de önmagukban is jelentőséggel bíró kulturális, vagy közösségi értékek létrejötte.

Az önkormányzat a belterületen található stratégiai fontosságú ingatlanjaira a későbbiekben elővásárlási jogot kíván bejegyeztetni, ezzel biztosítva a lehetséges fejlesztések területigényét.

Hatékony és következetes városmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítése

Jóllehet nehezen számszerűsíthető, de a Cigándról kialakult, kialakított arculat, illetve a városhoz kapcsolódó emocionális tényezők hatással vannak a város lakóira, a befektetői döntéseiket meghozó üzletemberekre, és a városba látogató turistákra is egyaránt. A tudatos, célzott és differenciált városmarketing tevékenység ezért nagyban támogathatja a városfejlesztési stratégia céljainak megvalósítását, az egyes projektek végrehajtásának elősegítését.

A városfejlesztési stratégia céljainak kijelölésével párhuzamosan be kell azonosítani a fejlesztések potenciális érintettjeit, megkülönböztetve a haszonélvezőket és potenciális kárvallottakat. Az érintettek közül az alábbi célcsoportokra kell intenzív városmarketing-akciókat irányozni:

- A város, a kistérség településeinek lakossága
- A városban befektetni szándékozó vállalatok és személyek
- A városban gazdasági tevékenységet folytató szervezetek
- Turistaként a városba, térségbe látogatók

A város, illetve a városban zajló bizonyos tevékenységek, környezeti és/vagy társadalmi értékek, gazdasági folyamatok szélesebb körben való megismertetése biztosíthatja Cigánd (el)ismertségét, vagyis ezen információk disszeminációját minél szélesebb társadalmi és szakmai körben kell biztosítani. Tudatos és jól felépített marketing-kommunikációs stratégia mentén, megfelelő szervezeti háttér kialakításával lehet csak a város speciális értékeit, adottságait és lehetőségeit szakmai fórumokon, befektetői körökben bevezetni és elterjeszteni. A gazdasági jellegű célokhoz elsődlegesen speciális ismertetőket érdemes készíteni, egységes adatbázist létrehozni, amelyből bármilyen időpontban előállítható aktuális adatszolgáltatás az érdeklődők – kiemelten a befektetők – felé. A városi életminőséghez kötődő programok esetén a civil szervezeteken és a városi médián keresztül történő népszerűsítés a célszerű.

A sikeres marketing nem kizárólag egy-egy befektetés megvalósulásához járul hozzá, de a városban tevékenykedő gazdasági társaságok tevékenységét, ismertségét és az irántuk táplált bizalmat is erősítheti aktuális és potenciális üzleti partnereik körében, ezzel közvetett módon hozzájárulva a helyi gazdaság fejlődéséhez is.

Cigánd arculatának megerősítése, továbbá a városmarketing eszközeinek a különböző városi célcsoportok felé történő alkalmazása elősegítheti a város iránti lojalitás kialakulását – ez a helyi gazdaság és társadalom szereplői esetében a város problémáinak megoldásában való aktívabb közreműködést (pl. adományokkal vagy természetbeni segítségnyújtással) és üzleti partnerei körében a város image-ének továbbadását, a városmarketingbe való bekapcsolódását jelentheti.

A marketing alapvető a turizmus területén is. Természeti és kulturális értékeivel, hangulati elemek kialakításával a várost el kell adni a potenciális odalátogatók örében. A rendezvények növelik a turisztikai vonzerőt, egyben a sok résztvevő potenciális terepe lehet a város image-nak további fejlesztésének és kommunikálásának – e rendezvényeket tudatosan használni is kell a városmarketing céljaihoz. A turizmus fejlődése a vendéglátásból származó bevételeken felül azért is fontos a városnak, mert a turisztikai attrakciók és a turizmust támogató szolgáltatások és kulturális események a város lakói számára is növelik az elérhető szolgáltatások körét.

A város kommunikációs értékkel bíró tulajdonságainak összegyűjtése, célzott és rendszeres kommunikálása javítja a város lakóinak identitását, hozzájárul büszkeségük növekedéséhez – egyúttal a város környezetének, értékeinek megtartása, fejlesztése mellé is állíthatja őket. Rendszeres közvélemény kutatásokon keresztül érdemes időszakonként mérni a stratégia fogadtatását és az abból megvalósult elemek hatását, a városi image alakulását. A megfelelő módszertannal elvégzett

felmérések során szerzett információk hasznosíthatók a városfejlesztési stratégia időszakos felülvizsgálataihoz is.

Az IVS-hez kötődő marketing akciók jellemzője a stratégia filozófiájának megfelelően az ágazat- és terület-specifikus szemléletmód párhuzamos alkalmazása, valamint a rendszerszemlélet és a mérhetőség. Mindennek eléréséhez fontos egy, a város képéhez és fejlődési elképzeléseihez illő szlogen és jelkép-rendszer kialakítása, továbbá egységes arculat alkalmazása.

I. Városközpont akcióterület

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért (eFt)	Hasznosítás módja
990	Forgalomképes	Fő utca 88.	változatlan	Fő utca 88.	3 223,00	100	3223	800,00	800,00	nincs
1143	Forgalomképes	Építési telek	változatlan	Fő utca 52.	871,00	100	871	400,00	98,00	nincs
1026	Forgalomképes	Műhely	változatlan	Dózsa György utca 34.	1 512,00	100	1512	8 117,00	8 117,00	nincs
1054/2	Forgalomképes	Kert	változatlan	Dózsa György utca	977,00	100	977	34,00	34,00	nincs
1054/4	Forgalomképes	Kazinczy Ferenc utca 12.	változatlan	Kazinczy Ferenc utca 12.	811,00	100	811	32,00	32,00	nincs
110/6	Forgalomképes	Raktár	változatlan	Vasút utca	4 203,00	100	4203	1 150,00	8 304,00	nincs
1117	Forgalomképes	Kív etti/autóbejárat	változatlan	Fő utca 89.	619,00	100	619	2 568,00	2 568,00	nincs
1125	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Petőfi Sándor utca 89.	1 040,00	100	1040	2 238,64	2 239,00	nincs
1222/2	Forgalomképes	Fő utca 36.	változatlan	Fő utca 36.	1 078,00	100	1078	297,50	300,00	nincs
1432/2	Forgalomképes	Kív etti/ volt telek	változatlan	Fő utca	799,00	100	799	84,00	84,00	nincs
1565/5	Forgalomképes	Kív etti	változatlan	Kertköz utca 36.	890,00	100	890	69,00	69,00	nincs
1567/7	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Kertköz utca 48.	826,00	100	826	3 400,00	3 400,00	nincs
1567/8	Forgalomképes	Kív etti	változatlan	Kertköz utca 50.	826,00	100	826	64,00	64,00	nincs
71	Forgalomképes	Kert	változatlan	Rózsa Ferenc utca 6.	1 504,00	100	1504	75,00	75,00	nincs
843/2	Forgalomképes	kív etti	változatlan	Tiszaújváros utca 28.	565,00	100	565	11,00	11,00	nincs
843/5	Forgalomképes	kív etti	változatlan	Tiszaújváros utca 22.	1 302,00	100	1302	26,00	26,00	nincs
985/1	Forgalomképes	Petőfi Sándor utca 97.	változatlan	Petőfi Sándor utca 97.	382,00	100	382	114,60	115,00	nincs
1054/3	Forgalomképes									
1192	Forgalomképes									
991/1	Forgalomképes	Raktár	változatlan	Fő utca 90.	545,00	100	545	1 011,00	11 401,00	nincs
12345	Forgképtelen hd.	Belterületi v rendezés	változatlan	Név telen utca	0,00	100	0	821 442,64	821 443,00	nincs
12	Forgképtelen tv.	Belterületi út	változatlan	Ady Endre utca	572,00	100	572	93,00	618,00	nincs
962	Forgképtelen tv.	Jókai Mór utca	változatlan	Jókai Mór utca	1 575,00	100	1575	223,00	718,00	nincs
989	Forgképtelen tv.	Határ utca	változatlan	Határ utca	2 649,00	100	2649	411,00	411,00	nincs
1172	Forgképtelen tv.	Iskola utca	változatlan	Iskola utca	5 431,00	100	5431	1 185,00	2 147,00	nincs

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért (eFt)	Hasznosítás módja
1173	Forgéptelen tv.	Iskola utca	változatlan	Iskola utca	897,00	100	897	148,00	530,00	nincs
1174	Forgéptelen tv.	Petőfi Sándor utca	változatlan	Petőfi Sándor utca	30 496,00	100	30496	33 223,00	56 543,00	nincs
1182	Forgéptelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	218,00	100	218	12,00	12,00	nincs
1199	Forgéptelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	460,00	100	460	25,00	25,00	nincs
1028	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	308,00	100	308	144,00	144,00	nincs
1034	Forgéptelen tv.	Dózsa György utca	változatlan	Dózsa György utca	3 467,00	100	3467	489,00	1 658,00	nincs
1035	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	8 520,00	100	8520	9 815,00	28 314,00	nincs
1038	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	250,00	100	250	14,00	14,00	nincs
1055	Forgéptelen tv.	Dózsa György utca	változatlan	Dózsa György utca	5 816,00	100	5816	786,00	1 842,00	nincs
1072	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	1 472,00	100	1472	2 671,00	2 612,00	nincs
1100	Forgéptelen tv.	Kiss utca	változatlan	Kiss utca	2 218,00	100	2218	539,00	979,00	nincs
1101	Forgéptelen tv.	Kivett/Parkoló Kiss utca	változatlan	Kiss utca 2	118,00	100	118	17,00	17,00	nincs
1107	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	2 279,00	100	2279	2 977,00	2 705,00	nincs
1121	Forgéptelen tv.	Petőfi Sándor utca	változatlan	Petőfi Sándor utca	1 462,00	100	1462	196,00	839,00	nincs
1129/1	Forgéptelen tv.	Iskola utca	változatlan	Iskola utca	698,00	100	698	115,00	413,00	nincs
1129/2	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	607,00	100	607	699,00	3 488,00	nincs
1130/1	Forgéptelen	Fő utca	változatlan	Fő utca	2 068,00	100	2068	2 383,00	3 877,00	nincs
1130/2	Forgéptelen tv.	Fő utca	változatlan	Fő utca	5 529,00	100	5529	6 369,00	3 589,00	nincs
1131	Forgéptelen tv.	Hősök tere	változatlan	Fő utca	3 412,00	100	3412	1 582,00	1 582,00	nincs
1132/1	Forgéptelen tv.	Park	változatlan	Fő utca	607,00	100	607	68,00	68,00	nincs
1133	Forgéptelen tv.	Hősök tere	változatlan	Fő utca	5 117,00	100	5117	4 554,25	5 042,00	nincs
1134/1	Forgéptelen tv.	Piac tér	változatlan	Fő utca	3 519,00	100	3519	275,00	675,00	nincs
1171/1	Forgéptelen tv.	Tájház	változatlan	Iskola utca 19.	2 008,00	100	2008	11 350,00	19 236,00	nincs
1217/4	Forgéptelen tv.	Vízmű bejárat	változatlan	Név telen utca	296,00	100	296	47,00	330,00	nincs
1223	Forgéptelen tv.	Rádvány utca	változatlan	Rádvány utca	5 052,00	100	5052	727,00	1 797,00	nincs
1283	Forgéptelen tv.	Zsák utca	változatlan	Zsák utca	2 425,00	100	2425	316,00	1 018,00	nincs
1286/2	Forgéptelen tv.	Új Élet utca	változatlan	Új Élet utca	2 847,00	100	2847	1 562,00	1 306,00	nincs
1400	Forgéptelen tv.	Hajnal utca	változatlan	Hajnal utca	14 717,00	100	14717	2 178,00	1 609,00	nincs
1435	Forgéptelen tv.	Rekesz utca	változatlan	Rekesz utca	4 501,00	100	4501	581,00	2 362,00	nincs
1485	Forgéptelen tv.	Kazinczy Ferenc utca	változatlan	Kazinczy Ferenc utca	1 738,00	100	1738	273,00	755,00	nincs

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért. (eFt)	Hasznosítás módja
1500	Forgképtelen tv.	Új Élet utca	változatlan	Új Élet utca	4 359,00	100	4359	919,00	3 189,00	nincs
1549	Forgképtelen tv.	Kertköz utca	változatlan	Kertköz utca	9 132,00	100	9132	1 625,00	7 327,00	nincs
1563	Forgképtelen tv.	Kazinczy Ferenc utca	változatlan	Kazinczy Ferenc utca	8 564,00	100	8564	1 199,00	3 153,00	nincs
1573	Forgképtelen tv.	Névtelen utca	változatlan	Névtelen utca	1 426,00	100	1426	57,00	57,00	nincs
20	Forgképtelen tv.	Ady Endre utca	változatlan	Ady Endre utca	496,00	100	496	803,00	795,00	nincs
45	Forgképtelen tv.	Ady Endre utca	változatlan	Ady Endre utca	1 486,00	100	1486	52,00	52,00	nincs
53	Forgképtelen tv.	Ságvári Endre utca	változatlan	Ságvári Endre utca	4 065,00	100	4065	746,00	1 428,00	nincs
78	Forgképtelen tv.	Rózsa Ferenc utca	változatlan	Rózsa Ferenc utca	269,00	100	269	404,00	1 049,00	nincs
90	Forgképtelen tv.	Névtelen utca	változatlan	Névtelen utca	760,00	100	760	76,00	76,00	nincs
96	Forgképtelen tv.	Táncsics Mihály utca	változatlan	Táncsics Mihály utca	2 250,00	100	2250	275,00	680,00	nincs
1136	Korl.forg. Hd.	Gyámhivatal	változatlan	Fő utca 42.	571,00	100	571	2 394,85	2 052,00	nincs
1144	Korl.forg. Hd.	Falumúzeum	változatlan	Fő utca 54.	871,00	100	871	12 208,00	21 149,00	nincs
1054/1	Korl.forg. Hd.	I. Orvosi Rendelő	változatlan	Dózsa György utca 3.	839,00	100	839	2 343,15	24 131,00	nincs
110/4	Korl.forg. Hd.	Régivásártér	változatlan	Vasút utca	10 700,00	100	10700	9 775,00	9 775,00	nincs
1114	Korl.forg. Hd.	Rendőrség	változatlan	Fő utca 91.	932,00	100	932	5 806,00	13 766,00	nincs
1118	Korl.forg. Hd.	Hivatali épület	változatlan	Fő utca 87.	1 648,00	100	1648	12 313,00	76 391,00	nincs
1126	Korl.forg. Hd.	Polgármesteri Hivatal	változatlan	Fő utca 80.	1 502,00	100	1502	10 908,00	39 048,00	nincs
1213/2	Korl.forg. Hd.	Iskolai Gyülekező hely	változatlan	Iskola utca 12.	490,00	100	490	12,00	12,00	nincs
1213/3	Korl.forg. Hd.	Általános Iskola	változatlan	Iskola utca 8.	27 171,00	100	27171	71 897,62	260 550,00	nincs
1218/1	Korl.forg. Hd.	Fogorvosi rendelő +sz	változatlan	Iskola utca	961,00	100	961	2 516,00	13 244,00	nincs
1219	Korl.forg. Hd.	Iskola utca	változatlan	Iskola utca	2 606,00	100	2606	130,00	130,00	nincs
1219/2	Korl.forg. Hd.	Művelődési ház	változatlan	Fő utca 38.	596,00	100	596	47 646,00	64 705,00	nincs
1220	Korl.forg. Hd.	Községi Könyvtár	változatlan	Fő utca 38.	4 234,00	100	4234	7 021,00	23 802,00	nincs
1285	Korl.forg. Hd.	Belterület	változatlan	Névtelen utca	9 729,00	100	9729	4 241,04	4 241,00	nincs
1433/4	Korl.forg. Hd.	Sportpálya	változatlan	Fő utca 45.	11 631,00	100	11631	23 547,09	12 859,00	nincs

II. Lakóterületi akcióterület

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért. (eFt)	Hasznosítás módja
352	Forgalomképes	Kert	változatlan	Felszabadulás utca	1 852,00	100	1852	70,00	70,00	nincs
408	Forgalomképes	Petőfi utca 74.	változatlan	Petőfi Sándor utca 74.	3 181,00	100	3181	3 500,00	3 500,00	nincs
553	Forgalomképes	Kert	változatlan	József Attila u. 12.	2 127,00	14	302	8,00	8,00	nincs
578	Forgalomképes	egyéb építési telek	változatlan	Szegfű utca 1.	630,00	100	630	11,00	11,00	nincs
580	Forgalomképes	kivett/egyéb építés	változatlan	Petőfi Sándor utca	350,00	100	350	19,00	19,00	nincs
583	Forgalomképes	Szegfű utca	változatlan	Szegfű utca 5.	713,00	100	713	21,00	21,00	nincs
796	Forgalomképes	Cigánytelep (kivett)	változatlan	Béke utca	24 401,00	100	24401	488,00	488,00	nincs
797	Forgalomképes	kivett/egyéb építés	változatlan	Határ utca 29.	396,00	100	396	22,00	22,00	nincs
798	Forgalomképes	Kert	változatlan	Határ utca 29/a.	511,00	100	511	10,00	10,00	nincs
799	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 27.	680,00	100	680	14,00	14,00	nincs
800	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 31.	1 272,00	100	1272	25,00	25,00	nincs
801	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 33.	651,00	100	651	13,00	13,00	nincs
802	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 35.	1 267,00	100	1267	25,00	25,00	nincs
803	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 25.	771,00	100	771	15,00	15,00	nincs
804	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 23.	733,00	100	733	15,00	15,00	nincs
805	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 37.	1 501,00	100	1501	30,00	30,00	nincs
806	Forgalomképes	Kivett	változatlan	Határ utca 21.	641,00	100	641	13,00	13,00	nincs
807	Forgalomképes	kivett	változatlan	Határ u. 19.	643,00	100	643	13,00	13,00	nincs
808	Forgalomképes	kivett	változatlan	Határ utca 17.	760,00	100	760	15,00	15,00	nincs
809	Forgalomképes	kivett	változatlan	Határ utca 15.	508,00	100	508	28,00	28,00	nincs
810	Forgalomképes	kert	változatlan	Határ utca 13.	680,00	100	680	38,00	38,00	nincs
818	Forgalomképes	Gödény	változatlan	Határ utca	63 571,00	100	63571	191,00	191,00	nincs
819	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 2.	510,00	100	510	10,00	10,00	nincs
820	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca	510,00	100	510	29,00	29,00	nincs
821	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 6.	688,00	100	688	14,00	14,00	nincs
822	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 8.	618,00	100	618	12,00	12,00	nincs
823	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 10.	491,00	100	491	10,00	10,00	nincs

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért. (eFt)	Hasznosítás módja
824	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 12.	412,00	100	412	8,00	8,00	nincs
825	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca	535,00	100	535	11,00	11,00	nincs
826	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 16.	424,00	100	424	8,00	8,00	nincs
827	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 18.	454,00	100	454	9,00	9,00	nincs
828	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca	459,00	100	459	9,00	9,00	nincs
829	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 22.	502,00	100	502	10,00	10,00	nincs
830	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca	407,00	100	407	23,00	23,00	nincs
831	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca	403,00	100	403	23,00	23,00	nincs
832	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca 28.	397,00	100	397	22,00	22,00	nincs
833	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 30.	620,00	100	620	12,00	12,00	nincs
834	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca 32.	702,00	100	702	39,00	39,00	nincs
835	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 34.	699,00	100	699	14,00	14,00	nincs
836	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 722.	722,00	100	722	14,00	14,00	nincs
837	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 38.	737,00	100	737	15,00	15,00	nincs
838	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 40.	701,00	100	701	14,00	14,00	nincs
839	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 42.	851,00	100	851	17,00	17,00	nincs
840	Forgalomképes	kert	változatlan	Névtelen utca	479,00	100	479	27,00	27,00	nincs
841	Forgalomképes	kivett	változatlan	Névtelen utca 46.	658,00	100	658	13,00	13,00	nincs
1294	Forgalomképes	Kert	változatlan	Fő utca 15.	1 900,00	100	1900	34,00	34,00	nincs
1308	Forgalomképes	Kert	változatlan	Bem utca	2 231,00	100	2231	78,00	78,00	nincs
1341	Forgalomképes									
1324	Forgalomképes	Kert	változatlan	Bem utca	3 315,00	100	3315	116,00	116,00	nincs
1334	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Fő utca 33.	9 540,00	100	9540	900,00	900,00	nincs
1541	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Külterület	2 807,00	100	2807	3 585,00	3 585,00	nincs
168/4	Forgalomképes	Kivett / temető melletti	változatlan	Temetőhöz vezető u. mellett	1 426,00	100	1426	50,00	50,00	nincs
173	Forgalomképes	Kivett / temető melletti	változatlan	Temetőhöz vezető u. mellett	2 036,00	100	2036	50,00	50,00	nincs
183/1	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Attila utca 6./A	1 823,00	100	1823	2 214,00	2 214,00	nincs
205	Forgalomképes	Szociális bérlet	változatlan	Mátyás király utca 2.	1 720,00	100	1720	1 825,00	1 825,00	nincs
224	Forgalomképes	Kert	változatlan	Rákóczi utca 12.	1 638,00	100	1638	48,00	48,00	nincs
250	Forgalomképes	Kert	változatlan	Bartók Béla utca 31.	1 806,00	100	1806	52,00	52,00	nincs

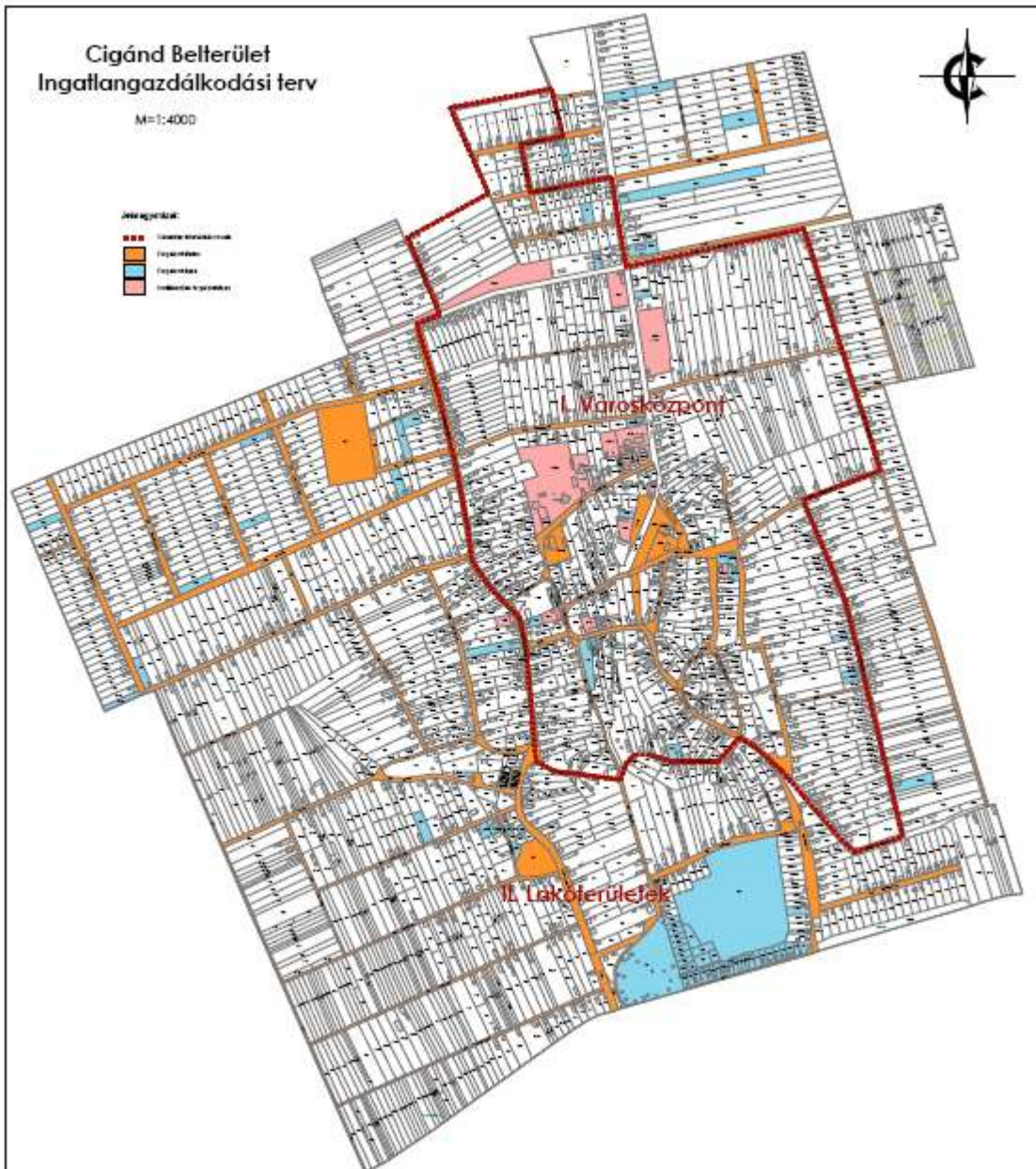
Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért. (eFt)	Hasznosítás módja
33	Forgalomképes	Ady Endre utca 7.	változatlan	Ady Endre utca 7.	1 086,00	100	1086	2 096,00	2 096,00	nincs
345	Forgalomképes	Kert	változatlan	Rózsa utca 74.	829,00	50	415	25,00	25,00	nincs
386/2	Forgalomképes	kert	változatlan	Felszabadulás utca 62.	1 414,00	100	1414	54,00	54,00	nincs
587/1	Forgalomképes	Gondozási Központ	változatlan	József Attila utca 3.	1 157,00	100	1157	1 118,29	1 118,00	nincs
587/2	Forgalomképes	Gondozási Központ	változatlan	József Attila utca 1.	1 111,00	100	1111	1 118,29	1 118,00	nincs
360	Forgképtelen tv.	Felszabadulás utca	változatlan	Felszabadulás utca	770,00	100	770	29,00	29,00	nincs
387	Forgképtelen tv.	Rózsa utca	változatlan	Rózsa utca	9 795,00	100	9795	1 665,00	1 239,00	nincs
440	Forgképtelen tv.	Jókai utca	változatlan	Jókai Mór utca	1 928,00	100	1928	273,00	273,00	nincs
469	Forgképtelen tv.	Erzsébet utca	változatlan	Felszabadulás utca	3 607,00	100	3607	502,00	1 508,00	nincs
508	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	3 721,00	100	3721	97,00	97,00	nincs
509	Forgképtelen tv.	Rózsa utca	változatlan	Rózsa utca	1 924,00	100	1924	58,00	58,00	nincs
542	Forgképtelen tv.	Ér utca	változatlan	Ér utca	9 046,00	100	9046	877,00	877,00	nincs
575	Forgképtelen tv.	József Attila utca	változatlan	József Attila utca	4 496,00	100	4496	1 970,00	1 970,00	nincs
585	Forgképtelen tv.	Téglagödör	változatlan	Petőfi Sándor utca	7 380,00	100	7380	406,00	406,00	nincs
586	Forgképtelen tv.	Szegfű utca	változatlan	Szegfű utca	1 035,00	100	1035	133,00	701,00	nincs
620	Forgképtelen tv.	Déryné utca	változatlan	Déryné utca	2 486,00	100	2486	311,00	141,00	nincs
642	Forgképtelen tv.	Füzes utca	változatlan	Füzes utca	5 630,00	100	5630	743,00	1 282,00	nincs
643	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	1 721,00	100	1721	26,00	26,00	nincs
702	Forgképtelen tv.	Villám utca	változatlan	Villám utca	5 191,00	100	5191	618,00	1 863,00	nincs
745	Forgképtelen tv.	Munkácsy M. utca	változatlan	Munkácsy M. utca	4 604,00	100	4604	529,00	1 061,00	nincs
842	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	1 672,00	100	1672	85,00	85,00	nincs
884	Forgképtelen tv.	Béke utca	változatlan	Béke utca	6 323,00	100	6323	1 333,00	8 321,00	nincs
890	Forgképtelen tv.	Béke utca	változatlan	Béke utca	676,00	100	676	38,00	38,00	nincs
930	Forgképtelen tv.	Határ utca	változatlan	Határ utca	4 190,00	100	4190	231,00	231,00	nincs
02.jan	Forgképtelen tv.	Saját használatú út	változatlan	Név telen	1 731,00	100	1731	173,10	173,00	nincs
110/3	Forgképtelen tv.	Kerékpár út	változatlan	Vasút utca	5 875,00	100	5875	10 117,29	10 117,00	nincs
123	Forgképtelen tv.	Árpád utca	változatlan	Vasút utca	1 396,00	100	1396	203,00	409,00	nincs
1309	Forgképtelen tv.	Bem utca	változatlan	Bem utca	1 035,00	100	1035	140,00	698,00	nincs
1326	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	3 337,00	100	3337	117,00	117,00	nincs
1332	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	7 833,00	100	7833	274,00	274,00	nincs

Helyrajzi szám	Besorolás	Jelenlegi funkció	Tervezett funkció	Cím	Terület (m2)	Önkormányzati tulajdon (%)	Önkormányzati tulajdon (m2)	Bruttó érték (eFt)	Becs. ért. (eFt)	Hasznosítás módja
134	Forgképtelen tv.	Mátyás Király utca	változatlan	Név telen utca	1 286,00	100	1286	186,00	494,00	nincs
1388	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	2 716,00	100	2716	130,00	130,00	nincs
1389	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	510,00	100	510	25,00	25,00	nincs
1532	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	1 071,00	100	1071	84,00	84,00	nincs
161	Forgképtelen tv.	Arany János utca	változatlan	Arany János utca	14 330,00	100	14330	21 562,61	21 563,00	nincs
1624	Forgképtelen tv.	Tiszaújsor utca	változatlan	Tiszaújsor utca	5 548,00	100	5548	1 280,00	1 280,00	nincs
1625	Forgképtelen tv.	Tiszaújsor utca	változatlan	Tiszaújsor utca	9 661,00	100	9661	1 411,00	1 411,00	nincs
167	Forgképtelen tv.	Köztetmet?höz vezet?	változatlan	Petőfi Sándor utca	1 163,00	100	1163	182,00	1 046,00	nincs
177	Forgképtelen tv.	Temetői parkoló	változatlan	Petőfi Sándor utca	1 398,00	100	1398	77,00	77,00	nincs
178	Forgképtelen tv.	Petőfi Sándor utca	változatlan	Petőfi Sándor utca	2 631,00	100	2631	780,00	780,00	nincs
195	Forgképtelen tv.	Petőfi Sándor utca	változatlan	Petőfi Sándor utca	24 542,00	100	24542	22 667,98	22 668,00	nincs
204	Forgképtelen tv.	Mátyás Király utca	változatlan	Petőfi Sándor utca	4 552,00	100	4552	658,00	1 555,00	nincs
234	Forgképtelen tv.	Rákóczi Ferenc utca	változatlan	Rákóczi Ferenc utca	4 448,00	100	4448	1 461,91	1 473,00	nincs
266	Forgképtelen tv.	Bartók Béla utca	változatlan	Bartók Béla utca	4 542,00	100	4542	1 473,00	1 392,00	nincs
295	Forgképtelen tv.	Attila utca	változatlan	Attila utca	15 279,00	100	15279	4 493,00	5 967,00	nincs
321	Forgképtelen tv.	Rózsa utca	változatlan	Rózsa utca	1 992,00	100	1992	60,00	60,00	nincs
346	Forgképtelen tv.	Felszabadulás utca	változatlan	Felszabadulás utca	9 213,00	100	9213	2 977,86	1 610,00	nincs
430/1	Forgképtelen tv.	Jókai Mór utca	változatlan	Jókai Mór utca	2 155,00	100	2155	292,00	868,00	nincs
430/2	Forgképtelen tv.	Széchenyi utca	változatlan	Széchenyi utca	5 042,00	100	5042	802,00	2 428,00	nincs
435/16	Forgképtelen tv.	Saját használatú út	változatlan	Név telen utca	214,00	100	214	21,40	21,00	nincs
795/1	Forgképtelen tv.	Béke utca	változatlan	Béke utca	5 991,00	100	5991	1 263,00	2 328,00	nincs
843/16	Forgképtelen tv.	Név telen utca	változatlan	Név telen utca	240,00	100	240	12,00	12,00	nincs
403	Korl.forg. Hd.	orvosi rendelő	változatlan	Petőfi Sándor utca 68.	1 354,00	100	1354	1 045,00	33 114,00	nincs

Cigánd Belterület
Ingatlan gazdálkodási terv

M=1:4000

- Levegőtér:
- Levegőtér
 - Levegőtér
 - Levegőtér
 - Levegőtér

15. PARTNERSÉGI KAPCSOLATOK KIÉPÍTÉSE

15.1. PARTNERSÉG

Cigánd Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a helyi társadalmat intenzíven bevonja az Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozásába, valamint az abban foglaltak előkészítésébe és megvalósításába egyaránt. Amellett, hogy az önkormányzaton belül a különböző szakterületek képviselőinek konzultációja folyamatos, már a tervezés kezdetekor megtörtént a legfontosabb partnerségi csoportok azonosítása és a partnerség céljainak meghatározása. A partnerség kialakításának első lépése volt a Stratégia megvalósításában közreműködő célcsoportok azonosítása. Mivel a városfejlesztés hosszú távra szól a fejlesztést az önkormányzat koordinálja, ez nem jelenti azt, hogy a fejlesztési program kidolgozása és megvalósítása kizárólag a helyi önkormányzat feladata. Számos olyan beavatkozási terület van, ahol elengedhetetlenül szükséges a partnerség, a helyi gazdálkodó szervezetekkel, valamint a kistérségi, regionális döntéshozó szervezetekkel történő együttműködés. Az alábbi táblázat összesíti azokat a célcsoportokat, amelyre a partnerségi egyeztetések kitértek.

CÉLCSOPORT	LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA/ MOTIVÁLTSA	LEZEJLTOTT KOMMUNIKÁCIÓ/ ÉRDEKEGYEZTETÉS
A város teljes lakossága	A város teljes lakossága, amely az IVS közvetlen célcsoportjának tekinthető. Az együttműködés célja: a beavatkozások helyi elfogadtatása.	Lakossági kérdőíves felmérés, lakossági fórum.
Városrészek /akcióterületek lakossága	A város 2 városrészének lakossága célcsoportja az IVS-nek, mivel mind a 2 városrészre aktiválódtak fejlesztések.	Lakossági kérdőíves felmérés, lakossági fórum.
A város vonzáskörzetének lakossága	Cigánd, mint kistérségi központ egy 16 településből álló 18 866 fős vonzáskörzettel rendelkezik. A térségben betöltött pozíciójából adódóan a vonzáskörzet lakossága megegyezik a kistérség lakosságával.	Vonzáskörzet igényeinek felmérése településközi koordináció során történt, amelynek eredményei beépültek az IVS-be.
A városban működő civil szervezetek	A társadalmi aktivitást és a lakosság önszerveződő képességét reprezentálják a működő civil szervezetek száma. A civil szervezetek bevonása az IVS beavatkozásaiba a társadalmi integráció folyamatában játszik kiemelkedő szerepet.	Egyeztető fórumok, civil egyeztető workshopok
Helyi vállalkozások	Az Integrált Városfejlesztési Stratégia fejlesztései nagymértékben befolyásolják a vonzáskörzet és a helyben megjelenő, maradó piaci keresletét. Ennek a folyamatnak az elsőszámú érintett csoportja a helyi vállalkozások. Az együttműködés célja: magántőke mobilizálása.	Vállalkozói fórum, kétoldalú befektetői tárgyalások
Befektetők	A magánbefektetők megjelenését, a befektetői tőke megterülésének kilátásai befolyásolja. A fejlesztések hatására a várható megterülés kedvező irányba módosul. Ez	Kétoldalú befektetői tárgyalások

	indokolja a lehatárolást.	
Vonzáskörzet településeinek önkormányzatai	Elvárás az érintett lakosság számára mikro-térségi szolgáltatások fejlesztése	Településközi koordináció
A fejlesztésben érintett szakhatóságok	Környezetvédelmi, vízügyi, építésügyi, közlekedési hatóságok a jogszabályokkal összhangban lévő fejlesztéseket támogatják.	Szakmai egyeztetések

A folyamatos partnerségi együttműködés elősegítéséhez az alábbi eszközök kerülnek alkalmazásra:

- igény- és szükségletfelmérés (kérdőíves felmérések, szakértői interjúk), az IVS társadalmasítása
- szakmai workshopok, konzultációk
- lakossági fórumok, tájékoztatás és nyilvánosság

Lakosság tájékoztatása

A helyi lakosság a projekt elsődleges célcsoportja, esetükben a folyamatos tájékoztatás és a rendszeres konzultációs, véleménynyilvánítási lehetőség a projekt sikerességének alapvető feltétele, mivel a lakosok annak függvényében, hogy milyen mértékben, formában és területen érintik a fejlesztések, eltérően reagálhatnak az egyes tervezett projektekre. A fejlesztések társadalmi elfogadottságát megalapozandó folyamatosan tájékoztatni kell a helyi lakosságot, ennek elsődleges eszköze a helyi média, az önkormányzat honlapja amelyeken keresztül rendszeresen beszámolunk a tervezés állásáról és a városrehabilitációs program aktualitásairól.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia kidolgozásához 2007-ben lakossági kérdőíves felmérést végeztünk, amelynek eredményeit beépítettük mind a helyzetelemző, mind a koncepcionális fejezetekbe. Az akcióterületi fejlesztések tervezése még intenzívebb lakossági párbeszédet igényel, amire az érintett akcióterületeken szervezett szükségletorientált lakossági fórumok nyújtanak lehetőséget.

Civil egyeztetések

A civil szervezetek hagyományosan a város közösségi és kulturális életének legfontosabb formálói közé tartoznak. Véleményük a városfejlesztési programmal és az egyes konkrét fejlesztésekkel kapcsolatosan azért is megkerülhetetlen, mivel a civil szervezetek közvetetten a projekt fő célcsoportját, a lakosságot – illetve annak egyes alrendszereit, csoportjait – képviselik. A partnerség a város és a civil szervezetek között rugalmas, szervezett és proaktív formában valósul meg. A városrehabilitációs tevékenységekkel kapcsolatosan az önkormányzat nemcsak érdekegyeztető, véleményező funkciót szán a civil szervezeteknek, hanem projektpartnerként is számít rájuk, elsősorban az ESZA-típusú, „soft”, projektelemelek előkészítésében és végrehajtásában. Ennek megfelelően az IVS kidolgozásának kezdetétől rendszeres egyeztetésekre, szakterületi projektfejlesztő workshopokra kerül sor, amelyek gyakorisága a tervek részletesebb kimunkálásával párhuzamosan sűrűsödik.

Vállalkozói egyeztetések

Az integrált városfejlesztésben érintett vállalkozói kör alapvetően két nagy csoportra bontható.

A **helyi kis- és közép vállalkozások** inkább a fejlesztések célcsoportjának tekinthetők, ugyanis a fejlesztések eredményeként létrehozott kapacitások fogyasztóiként jelennek meg. Kisebb mértékben partnerként is részt vehetnek a városrehabilitációban például saját üzlethelyiségeik, vendéglátóhelyeik felújításával. Esetükben a legfontosabb partnerségi eszköz a szükségleteik pontos felmérése, valamint a folyamatos tájékoztatás többek között a lehetséges pályázati forrásokról.

A másik vállalkozói kör hatása a program tartalmi elemeit és a városrehabilitáció eredményességét tekintve lényegesen intenzívebb. A nagyobb befektetőkkel, a tőkeerős beruházókkal és a potenciális ingatlanfejlesztőkkel való kapcsolattartás személyesebb jellegű partnerséget igényel annak érdekében, hogy rendelkezésre álló tőkéjük mobilizálása Kisvárdai akcióterületein történjen meg. Ezáltal megvalósítható a források feltárása, és kialakítható azok ideális kombinációja.

Településkoordináció mechanizmusa

A város vonzáskörzetének igényfelmérése 2009-ben történt meg, melynek eredményei beépültek az IVS településközi koordináció mechanizmusa fejezetébe. Az igényfelmérést megelőzően tájékoztattuk a kistérség településeit a megvalósítandó fejlesztésről, továbbá kérdőíves felmérés keretében felmértük a térségi jelentőségű fejlesztések prioritási sorrendjét, ezáltal a vonzáskörzet települései tájékoztatást kaptak az elkövetkező 8 éves időszak fejlesztéseiről, az igényfelmérő kérdőívekből pedig Cigánd Város kapott átfogó képet, hogy a szomszédos települések, hogyan reagálnak a fejlesztésekre.

Szakhatósági egyeztetések

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia a város hosszú távú fejlesztési tevékenységeihez rögzít egyfajta koncepcionális és megvalósítás-orientált szakmai keretet. A tervezett fejlesztések komplexitása megköveteli, hogy az érintett (építészeti, rend- és katasztrófavédelmi, környezet- és természetvédelmi, munkaügyi stb.) szakhatóságokat előzetesen és folyamatosan tájékoztassák a tervezés és a megvalósítás folyamatáról, ez biztosítja az adekvát, szakpolitikailag megalapozott és elfogadott városrehabilitációs programok végrehajtását. A fenti elveknek megfelelően 2008-ban került sor szakhatósági egyeztetésre, amelynek fő célja a tájékoztatás volt, azaz hogy ismertessük az engedélyező, véleményező szerepkört betöltő szakhatóságok képviselőivel a városrehabilitáció jelentőségét, folyamatát, a támogatás elnyerésének feltételeit, továbbá a lehatárolt városrészek és akcióterületek körét. Az elkövetkező időszakban a készülő dokumentumokat rendszeresen továbbítjuk számukra folyamatos visszacsatolást biztosítva a tervezés folyamatában. A szakhatóságok szerepe az akcióterületi tervek és az egyes projektekre vonatkozó engedélyes tervek kidolgozásánál lesz igazán jelentős, ezért 2010 folyamán rendszeres egyeztetésekre, szakmai workshopokra lesz szükség.

Partnerségi egyeztetések dokumentumai:

- Lakossági kérdőíves felmérés felvételi és elemző dokumentumai
- Lakossági Fórumok
- Mélyinterjúk
- Településközi koordináció tájékoztató anyagai, igényfelmérő kérdőívei, támogató nyilatkozatai
- Kétoldalú egyeztetések a magánszféra képviselőivel
- Egyeztetési jegyzőkönyvek

15.2. LAKOSSÁGI KÉRDŐÍVES VIZSGÁLAT KIÉRTÉKELÉSE

Felmérés célja, módszertana

Az önkormányzati szakértői csoporttal kialakított fejlesztési tervekről megkérdeztük a lakosság véleményét, a felmérés eredményét az alábbiakban elemezzük.

A felmérés célja:

- A fejlesztési tervek lakossági véleményezése
- A fejlesztési tervekben nem szereplő igények összegyűjtése után a településfejlesztési terv módosítása.

Felmérés módszertana:

Az önkormányzattal együttesen kialakított kérdéseket, az önkormányzat által rendelkezésre bocsátott címlista alapján 210 fős minta kérdezőbiztosok általi személyes lekérdezésével mértük fel.

Minta jellemzői

Az alábbiakban a minta jellemzőit hasonlítjuk össze a KSH adataival.

Az adatok egyértelműen jelzik, hogy a minta nem volt reprezentatív, azzal a megjegyzéssel, hogy az adatbázis és a gyűjtött adatok módszertana nem minden ponton egyezik. Pl. foglalkozási csoportok.

A jelentősebb eltéréseket az alábbiakban foglaljuk össze.

A mintában felülreprezentáltak:

- nők
- 19-29, 30-39 és 50-59 év közöttiek
- értelmiségiek, szellemi alkalmazottak
- az egyéb nem azonosított foglalkozási kategória

A mintában alulreprezentáltak:

- mezőgazdaságban dolgozók
- férfiak
- 8 általánost be nem fejezők
- Munkanélküliek/ munkával nem rendelkezők (nyilvántartásban nem szereplők)
- 70 éven felüliek

Lakosság nemek szerinti megoszlása %

Lakosság korszerinti megoszlása %

Év Forrás: KSH N=210

Férfi	Nő	19- 29	30- 39	40-49	50-59	60-69	70-
49,8	50,2	15,7	18,9	19,5	14,1	15,2	16,5

Felmérés nemek aránya %

Felmérés korösszetétele %

45,1	54,9	20,0	21,9	18,6	18,6	14,8	6,2
------	------	------	------	------	------	------	-----

Válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége %

Kevesebb, mint 8 általános	8 általános	szakiskola	Középiskola	Felsőfokú
4,3	21,0	34,3	19,5	21,0

Lakosság iskolai végzettsége Forrás: KSH. %

28,7	75,7	n.a.	13,4	3,7
1-7. általános, a 7 éven felüliek között	15 év feletti legalább 8 ált. rendelkezők aránya		18 év feletti Közép isk. rendelkezők aránya	25 év feletti felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya

Válaszadók foglalkozás szerint

Foglalkozások	%
1. Vezető beosztású (pl. polgármester)	1,0
2. Értelmiségi (pl. tanár)	11,4
3. Egyéb szellemi (pl. irodai alkalmazott)	13,3
4. Szakmunkás (pl. gépszerelő, áruházi eladó)	19,0
5. Betanított vagy segédmunkás (pl. operátor, rakodó)	1,9
6. Mezőgazdasági fizikai dolgozó, nem önálló	1,0
7. Önálló mezőgazdasági foglalkozású (egyéni gazda)	0,5
8. Önálló, nem mezőgazdasági foglalkozású (pl. vállalkozó)	1,9
9. Nyugdíjas	24,3
10. Munkanélküli	7,6
11. Háztartásbeli, GYES, GYED	6,2
12. Tanuló	1,9
Egyéb	10,0

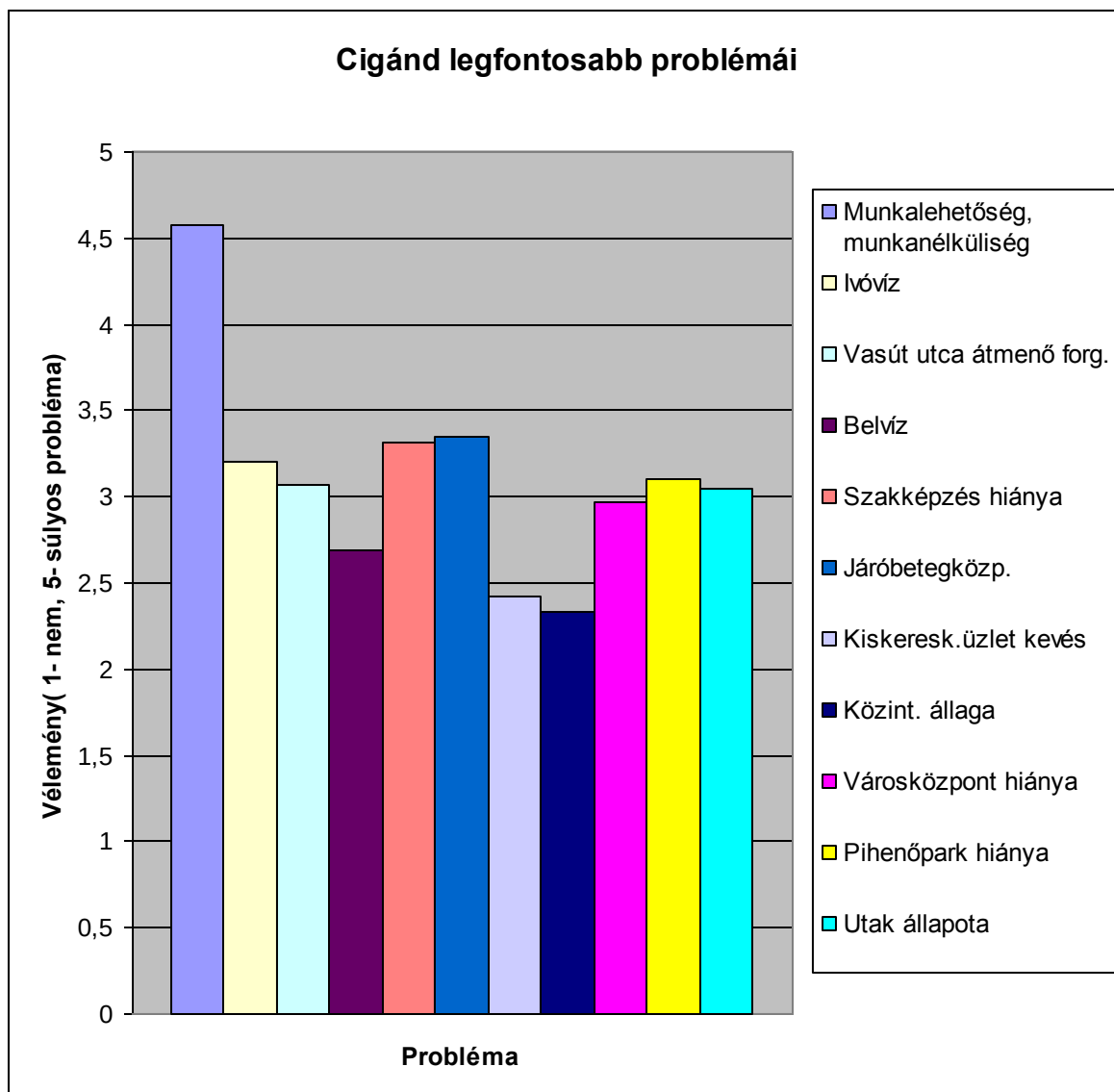
A minta nem reprezentatív, de ennek ellenére a fentiek figyelembevételével gyors és reális képet ad a városban 2008. év elején érezhető problémákról, fejlesztési igények nagyságrendjéről, sorrendjéről. A minta nagysága az összlakosság 6,5%.

A lakossági tájékoztatón kapott visszajelzések visszaigazolták a felmérés eredményeit.

Eredmények értékelése

1, Kérdés: Melyek Cigánd legsúlyosabb problémái?

(1- nem súlyos, 5- nagyon súlyos probléma)

A függvényt elemezve három részre oszthatjuk a problémákat. Az első csoport- nagyon súlyos- messze kiemelkedik a többiek közül, a munkahelyek, munkanélküliség problémája, amely teljesen megfelel a statisztikai adatok mutatta helyzetnek, hiszen a munkaképes korú lakosság 20-28% tud csak hosszabb távon munkát kapni a városban és a térségben.

A második csoportra érkezett válaszok a 3,1 átlag érték körül szóródnak: víz, szakképzés, járóbeteg-központ stb.

A harmadik csoportba tartozó problémákat csak mérsékelten „kevésé súlyosnak” tartották pl. közintézmények állaga. Az ezen a területen tervezett beavatkozások indokoltságát a válaszadók többsége nem tartja kiemelten fontosnak.

2. A megkérdezettek „szabadon” mondhattak az 1. kérdésben nem említett problémákat.

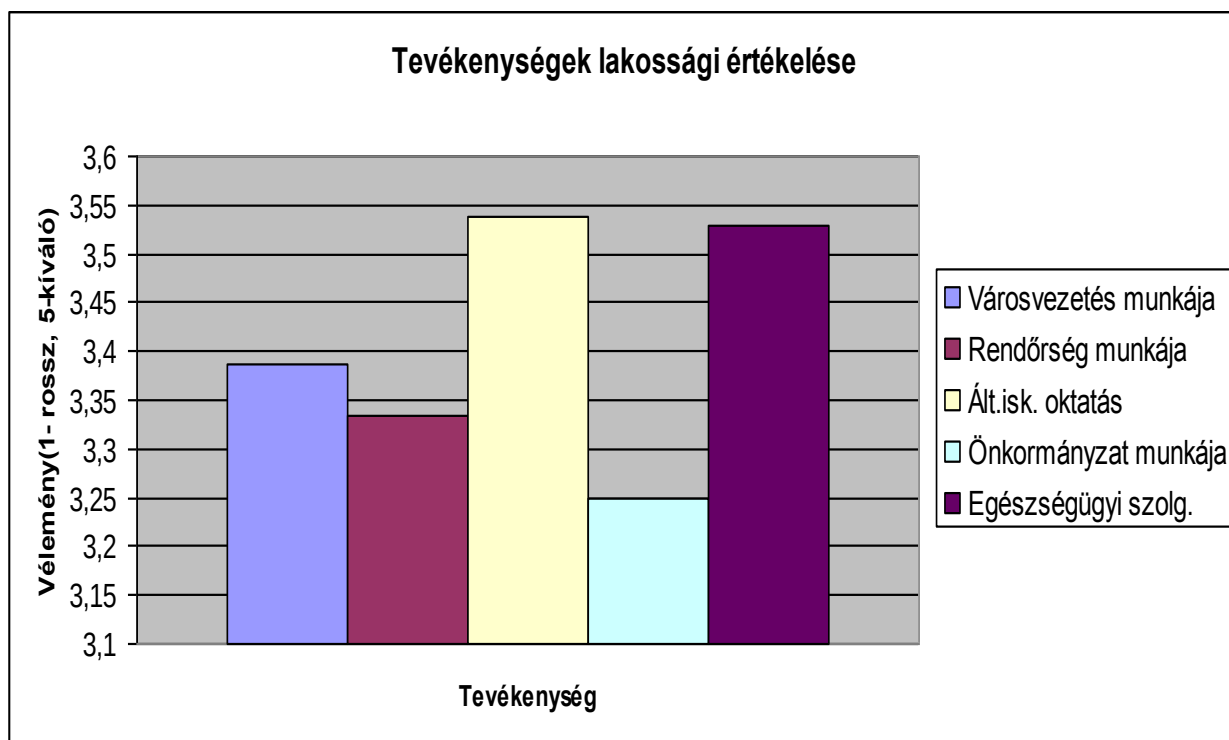
A válaszadók közel fele vagy nem mondott semmit/ vagy az első kérdésben felsorolt problémákat ismételte. Az értékelhető válaszok eredménye a válaszadók véleménye alapján fontossági sorrendben témák szerint:

1. Szórakozás, szórakozóhely kevés
2. Buszközlekedés
3. Közbiztonság nem megfelelő
4. Szennyvíz, uszoda, bevásárlóközpont, cipészet, patyolat, háztartási gépszervíz nincs a városban.
5. Gyermekorvos, fogorvos.
6. Egyéb: kerékpárút, alkoholizmus, sportcsarnok, színház, idegenforgalom.

Az egyéb kategóriába tartozó problémákat 1-2 megkérdezett említette. A szórakozási lehetőség hiányát említette a legtöbb megkérdezett, elsősorban a fiatalok. (A szennyvíz csatornarendszer fejlesztése folyamatban van a városban.)

3. Tevékenységek lakossági értékelése.

(Értékek jelentése a grafikonon: 3- közepes jó és rossz, 4- általában jó)

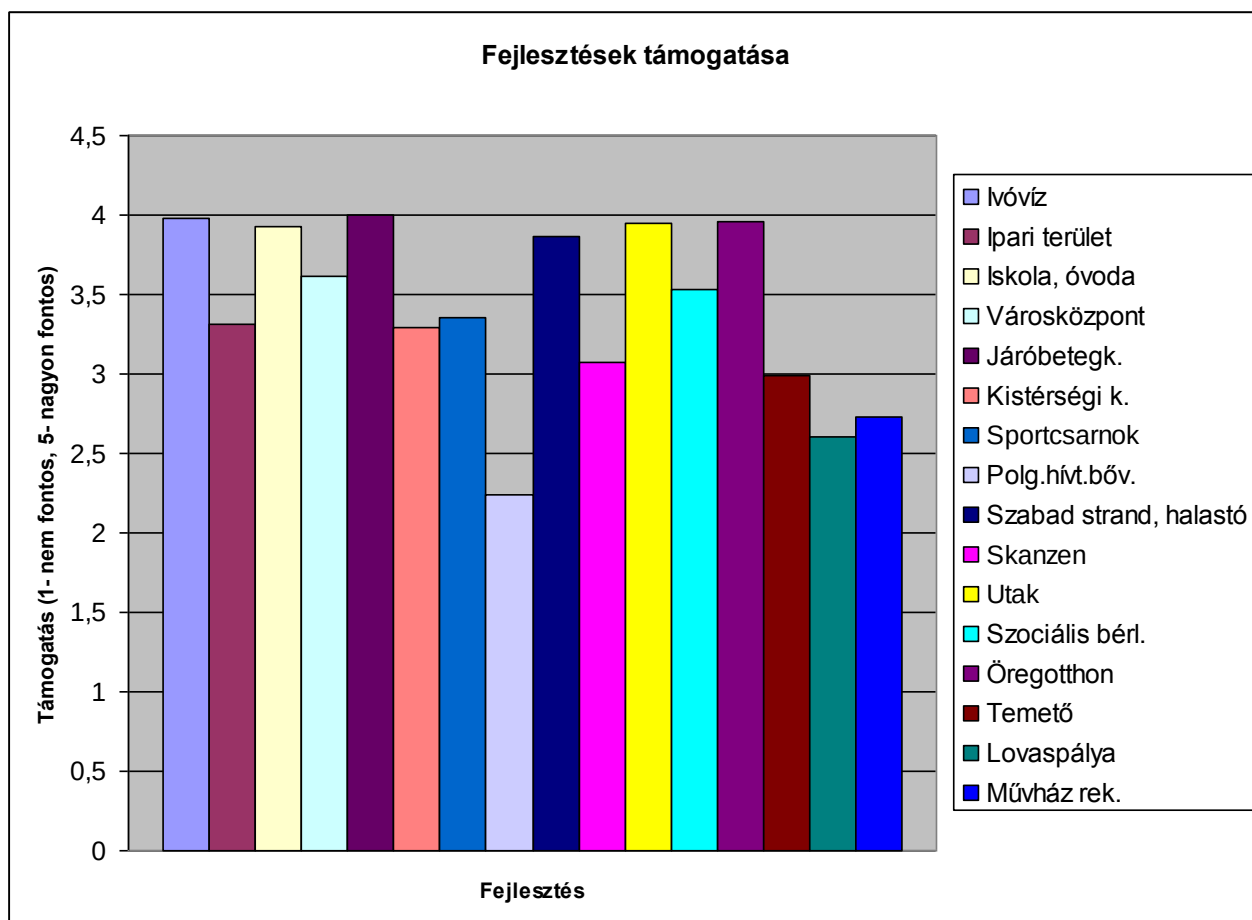

A megkérdezettek az oktatás és az egészségügyi szolgáltatások minőségét értékelték a legmagasabbra, a legkevésbé elégedettek az önkormányzat és a rendőrség munkájával.

A városvezetés tevékenységét a két kategória közötti szinten értékelték a megkérdezettek, ami figyelembe véve a város foglalkoztatási adatait nem nevezhető rossz értéknek.

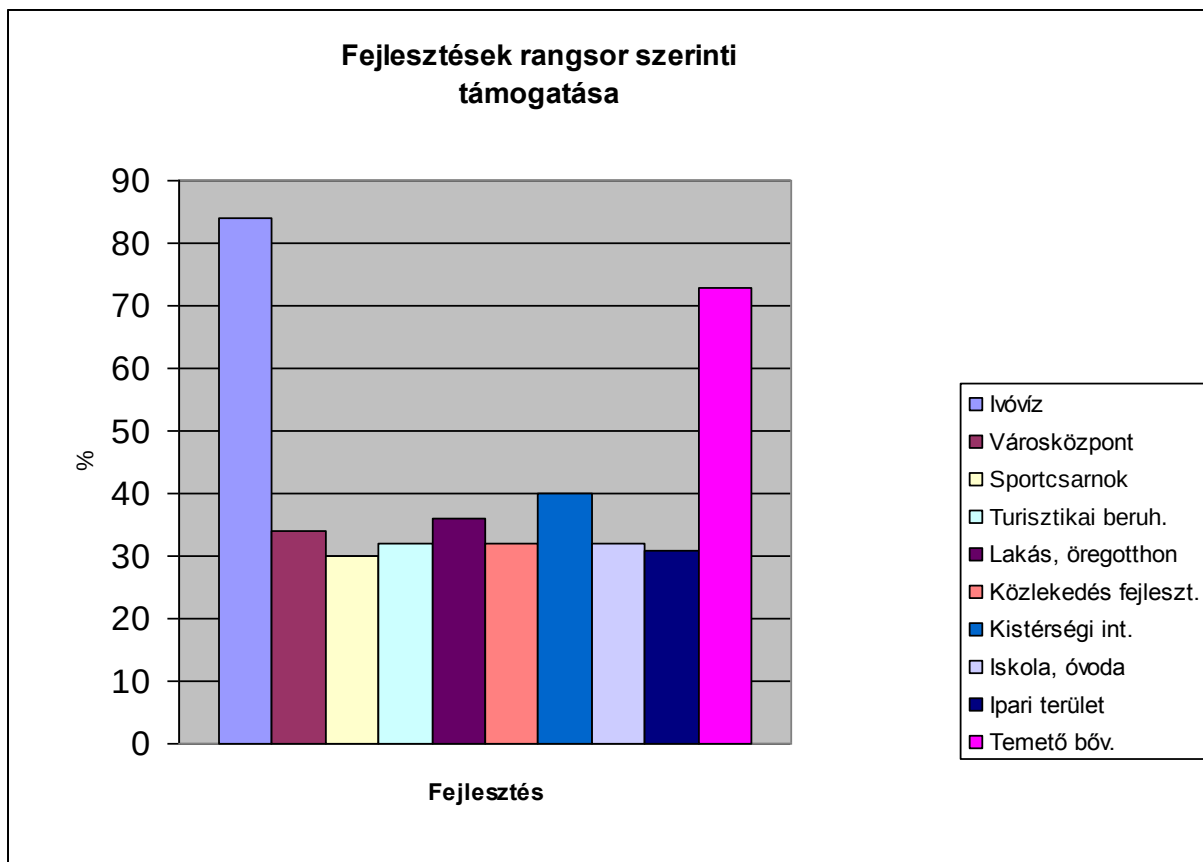
4. kérdés: A tervezett fejlesztésekről kértünk véleményt.

(1- nem fontos, nem kell 5- nagyon fontos, szükség van rá)

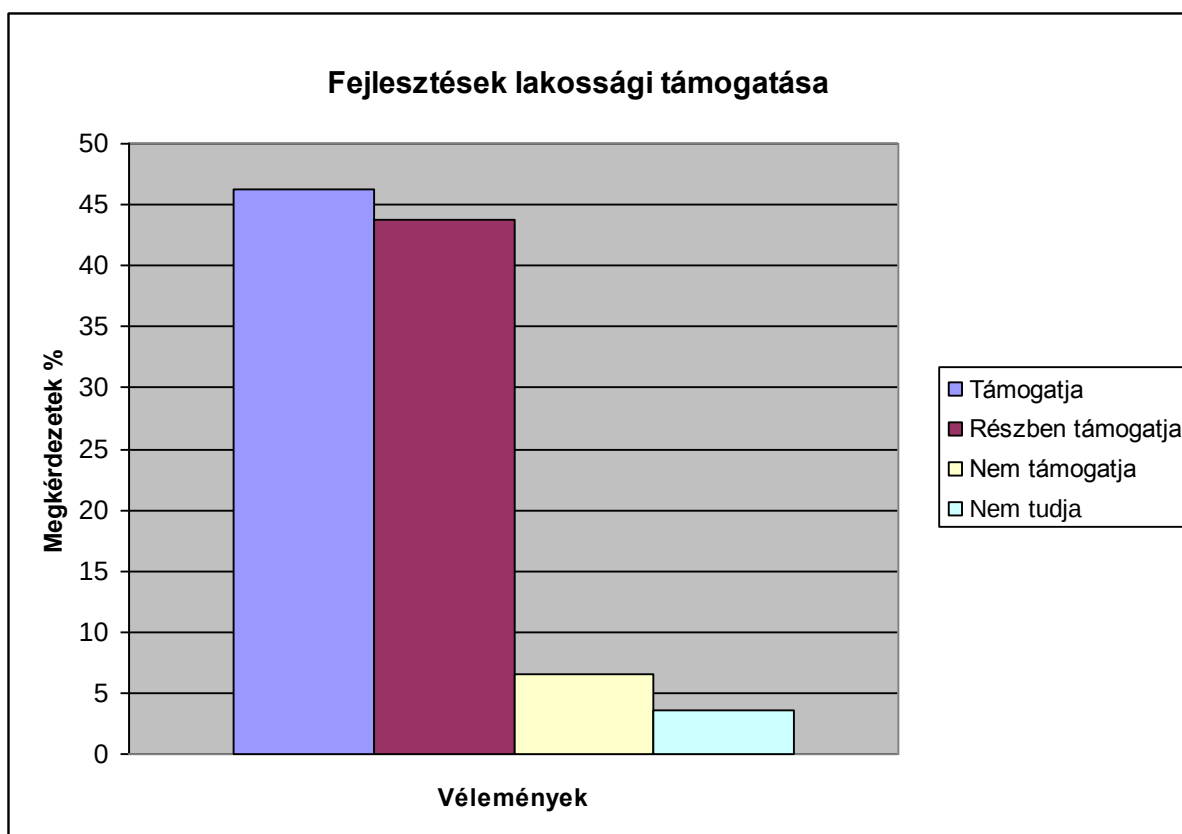
A fejlesztések közül hat beavatkozást emelt ki a megkérdezettek többsége, melyeket fontosnak ítélték, az értékek a 4-es (fontos) érték körül szóródnak. Ezek a következők: ivóvíz, iskola-óvoda, járóbeteg-központ, szabadstrand-halastó, utak, öregotthon. Az ipari terület közművesítését a válaszadók nem tudták egyértelműen a munkahelyteremtéshez kapcsolni/ vagy nem bíznak a projekt sikerében, bár átlagos szinten teljesített, de nem került be a legtámogatottabb projektek közé. Legkevésbé támogatják a megkérdezettek a polgármesteri hivatal bővítését, (2-es érték jelentése, nem fontos) lovaspálya, művelődési ház építését felújítását. A polgármesteri hivatal/ közintézmény az első kérdésnél is hasonló értékelést kapott a válaszadóktól.

5. Kérdés: A fenti területeket 7 gyűjtő kategóriába vontuk össze és arra voltunk kíváncsiak, hogy a válaszadók milyen fontossági sorrendet alakítanak ki a fejlesztési csoportok között.

A válaszadók rangsorolták a fejlesztési csoportokat. Határozott válasz, egyértelmű helyezés az első és utolsó csoportnál lehet megállapítani, mindkét esetben a jelentős többség szavazott az első helyre kiemelt ivóvíz beruházás és az utolsó helyen szereplő temető bővítése mellett. A többi terület rangsorának a támogatása szoros képet mutat az értékek 30-40% között szóródnak. Valószínűsíthető, hogy a megkérdezettek válaszaiban nagy szerepet játszott az a tény, hogy az érintett fejlesztés milyen hatással lesz az életkörülményeire, pl. ha gyereke van fontos számára az iskola, ha idős akkor az öregotthon építése fontosabb számára, mint a turisztikai beruházás. Ezzel magyarázható a szoros eredmény a 2. és a 9. hely között.

6 Kérdés: Összességében mi a véleménye a felvázolt településfejlesztési elképzelésekről?

A megkérdezettek többsége: 47%-a egyértelműen támogatja a fejlesztéseket, 43% pedig ha fenntartásokkal is, de támogatja.

A kérdés során nem volt arra lehetőség, hogy részleteiben pl. útfelújítás, városközpont átépítés stb. projekteket megismerjék a megkérdezettek, tehát a megkérdezettek 43%-nak a fenntartásai részben információ hiányból is eredhetnek.

7. Véleménye szerint az előbb felsorolt településfejlesztési elképzelések mellett vagy helyett milyen beruházásokra, felújításokra lenne szüksége a városnak? (Az említések gyakorisága szerint témakörök szerint.)

1. Szórakozóhelyek.
2. Szennyvízcsatorna.
3. Játsszóter, város tisztaságának fejlesztése.

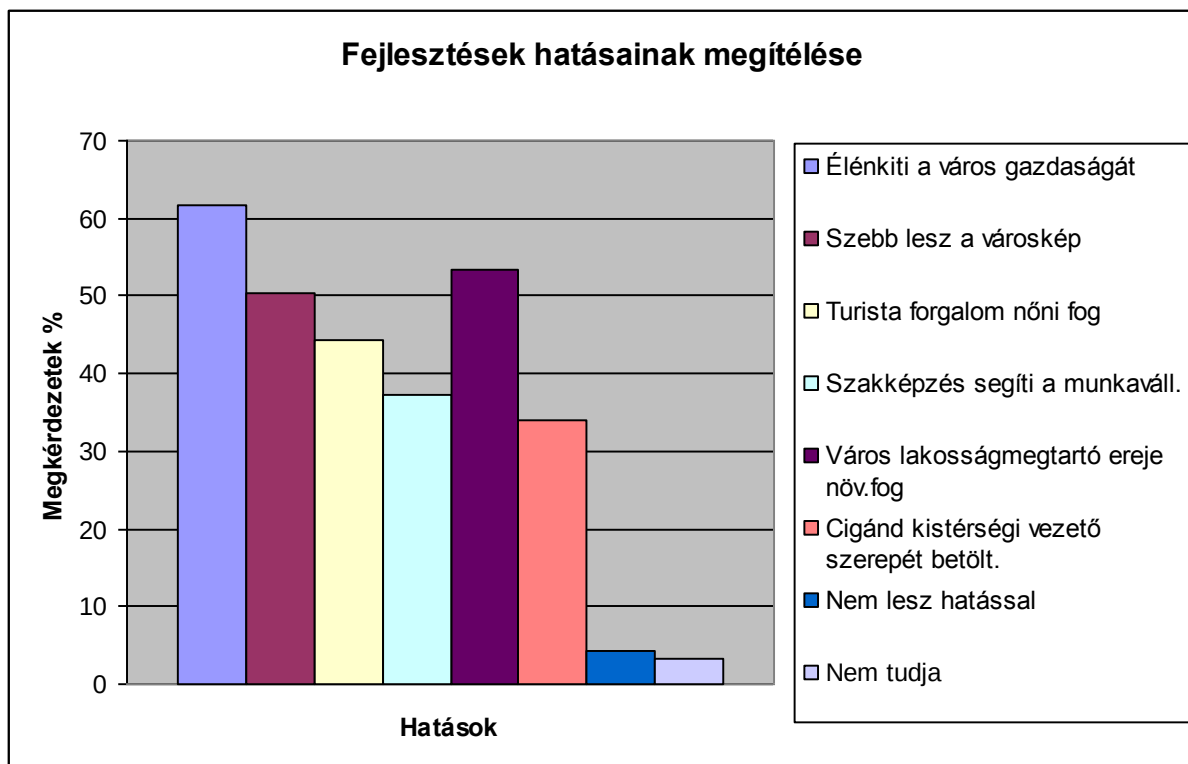
Egyéb: buszmegálló Petőfi utca, kisvasút, szélérőmű, uszoda, szakiskola, kulturális központ, több pedagógus, orvos.

A megkérdezettek 40-50%-a ismételte a kérdésben szereplő fejlesztési területeket/ vagy nem adott választ.

Ismételt területek 60-70%-a a munkahelyteremtéshez és az útfelújításához kapcsolódott.

8. Kérdés: Beavatkozások milyen hatással lehetnek Cigándra

Több válasz is megjelölhető volt.

A fejlesztések hatását a megkérdezettek döntő többsége pozitívan ítéli meg, a legtöbben azt remélik, hogy a fejlesztések hatására a gazdasági élet fejlődni fog, több lesz a munkalehetőség és csökkenni fog a munkanélküliség azaz a legfontosabb problémáikra lesz megoldás. A 52% értékkel a második helyen áll város lakosságmegtartó erejének növekedése, ami erős lokálpatriotizmusról árulkodik, „ha fejlődik a városunk, nem akarunk elköltözni” gondolatmenet tapintható ki a válaszok mögött.

15.3. A PARTNERSÉG FENNTARTÁSA

A megvalósítás során a beavatkozások sikeressége érdekében Cigánd Város Önkormányzata fent kívánja tartani a partnerséget az alábbi eszközök segítségével:

- **IVS partnerségi fórum létrehozása:** A partnerségi fórum célja a középtávú stratégia változásainak nyilvánossá tétele és az IVS véleményezésének folyamatossá tétele. Az IVS-ben bekövetkezett változásokra az önkormányzat honlapján hívnánk fel a figyelmet. A partnerségi fórum részére az önkormányzat honlapján egy külön felület hozunk létre. A partnerségi fórum évente két alkalommal kerül összehívásra, amelyen részt vesz a lakosság, a helyi vállalkozások és befektetők, a civil szervezetek és a városban működő intézmények. A partnerségi fórum rendszeresen értesülne az IVS megvalósulásának állapotáról és a felmerülő szükséges változásokról.
- **Beavatkozások elfogadtatását segítő akciók szervezése:** A beavatkozások megvalósulása során az egyes projektek társadalmasítása érdekében külön akciókat szervez az önkormányzat és intézményei, amelynek célja a lakossági, civil és magánszféra támogatásának maximalizálása. Az akciók a nyilvánosság biztosítása mellett lehetőséget nyújtanak a véleményezésre és a partnerségi hálózat bővítésére.
- **Konzorciumi partnerségi megállapodások kötése**
- **Együttműködési megállapodások megkötése**
- **Nyilvánosság és tájékoztatás permanens biztosítása**
- **Az IVS honlapon történő közzététele**

16. MONITORING

Monitoring tevékenység

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia megvalósulásának nyomon követése, a monitoring tevékenység végzése a megvalósításért felelős szervezet feladata, melyről egyrészt az Európai Unió forrás igénybevétele miatt áttételesen (az Irányító Hatóság felé való jelentéstételi kötelezettség révén) az Európai Uniót, másrészt Kisvárdai Város Közgyűlését tájékoztatja.

A monitoring nem más, mint az IVS tervezése során meghatározott célok teljesülésének, vagyis megvalósulásnak a folyamatos nyomon követése. A meghatározott mutatószámok aktuális értékeinek folyamatos gyűjtése és elemzése mellett egy szélesebb értelmezési keret segítségével szükséges egy monitoring rendszer felállítása. A monitoring rendszer tulajdonképpen a monitoring tervezése, az indikátorok meghatározása majd a végrehajtás fázisában az adatgyűjtés- és elemzés, az ez alapján történő javaslattevés az esetleges beavatkozásokra, módosításokra.

A monitoring célja:

A kitűzött célokhoz viszonyított megvalósulás vizsgálata

A monitoring időbelisége:

Folyamatos a programvégrehajtás során

A monitoring tevékenység végzője Projekt menedzsment szervezet, a jellege operatív. Szükség esetén kiigazítás a hatékonyság érdekében.

Jelentéstételi követelmények a monitoring tevékenységgel kapcsolatban:

Jelentéstételi kötelezettség az Irányító Hatóság felé

Az IVS megvalósulásának forrásainak jelentős részét Cigánd Város Önkormányzata Európai Unió forrásból szeretné biztosítani, így az Irányító Hatóság felé (melynek az Európai Unió felé jelentési kötelezettsége van, így felállítja és működteti a monitoring adatgyűjtési rendszert, az adatokat feldolgozza és éves és záró végrehajtási jelentéseket készít) jelentéstételi kötelezettség áll fenn.

Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának egyes Európai Unió forrás segítségével megvalósuló elemeinek monitoring-kötelezettségét az Irányító Hatóság által az Észak-magyarországi Regionális Operatív Program felügyeletére felállított Monitoring Bizottság felé teljesíti.

Mivel az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megfogalmazott célokat Cigánd Város Önkormányzata Európai Unió források igénybevételeivel kívánja megvalósítani, így a megjelölt beruházások egy-egy pályázati konstrukció keretében kerülnek megvalósításra. Az egyes projektek megvalósítása során az ún. előrehaladási jelentés kitöltésével teljesül a jelentéstételi kötelezettség.

Jelentéstételi kötelezettség Cigánd Város Képviselőtestülete felé

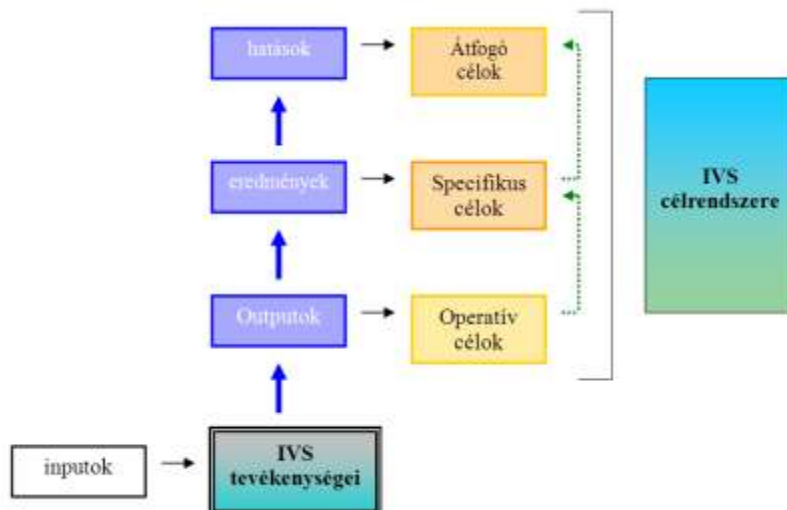
Cigánd Integrált Városfejlesztési Stratégiájának **végrehajtását és eredményeit a város**

Képviselőtestülete két évente értékeli. A beszámoló tartalmazza

1. a stratégia keretein belül megvalósuló projektek és azok végrehajtottságának rövid áttekintését,
2. a stratégia keretein belül megvalósuló projektek finanszírozási információit (projekt költségvetése, források összetétele),
3. áttekintést a stratégia végrehajtásának kezdete óta megvalósult fejlesztésekről és azok eredményeiről városrészenként és tematikus célonként,
4. a stratégia indikátorrendszere alapján mért előrehaladást, az indikátorok kiinduló és célértékeinek, valamint azok aktuális értékének feltüntetésével.

Az indikátor-rendszer felállításának módszertana

A monitoring tevékenység során jogszabályi kötelezettség a monitoring-indikátorok használata. Az indikátorokat a tervezés-programozás fázisában, Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában a célok kijelölésének és számszerűsíthető részeként kell meghatározni.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott célokat, a helyzetelemzés során feltárt problémásort illetve a problémásorra aktivált fejlesztési stratégiában megjelenő szerkezethez hozzárendelt mutatókat **input**ként értelmezzük az indikátor-rendszer felállításakor. A megvalósítás során létrejövő **output**ok az operatív célok szintjének felel meg. Az outputok valamennyi **eredménnyel** járnak, az eredmények hosszabb távon áttételes **hatások**at fejtenek ki az érintett célcsoportokra. A monitoring-tevékenység legfőbb célja és feladata annak a megállapítása, hogy a program outputja mennyire felel meg az operatív céloknak, és hogy az elért hatás mennyire felel meg az átfogó céloknak.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiához kapcsolódó monitoring – a város településfejlesztési koncepciójához hasonlóan – a megvalósítás során kettős értelemben valósul meg:

1. A reálfolyamatok vizsgálata:

a) Az **elérendő célokhoz kötődő**, magát a reálfolyamatot mérő jórészt kvantitatív, objektív **output-, eredmény- és hatásindikátorok** mérése, mely során az Integrált Városfejlesztési Stratégiában jelölt konkrét beruházások előrehaladásának vizsgálatát kell elvégezni. Ennek során

- az Integrált Városfejlesztési Stratégiában meghatározott ütemtervvel való összhang vizsgálata; eltérés esetén az okok feltárása

- az Integrált Városfejlesztési Stratégiában prognosztizált költségekkel (költségbecslése) való összhang vizsgálata; eltérés esetén az okok feltárása

- az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megjelölt műszaki tartalommal való összhang vizsgálata; eltérés esetén az okok feltárása

- az Integrált Városfejlesztési Stratégiában megjelölt fejlesztési koncepció reálmegvalósulásának vizsgálata, eltérés esetén az okok feltárása. A fejlesztési koncepció módosulása esetén az IVS módosítása szükséges.

b) a forrásallokációs **(allokációs: - „stabilizációs funkció”; a jogi és intézményi háttér megteremtése, mely a gazdaság alapjául szolgál és a zökkenőmentes működést biztosítja)**

rendszeren keresztül a támogatásokhoz kötődő fejlesztési érték, illetve a városrészekre, az adott konkrét fejlesztési cél alapján allokálásra kerülő népeségarányos támogatás alapján.

2. Hatékonyság-, kapacitás- és hatásvizsgálat:

Szükséges a célrendszert elemei összességében is vizsgálni, valamint az egyes célokhoz rendelt beavatkozások kölcsönhatását, **hatékonyság-, kapacitás- és hatásvizsgálatát** is elvégezni. A komplex elemzések alapján mérhető az egyes célok területfejlesztési hatása. Kiemelten kell kezelni a fejlesztési támogatásokhoz kötődő kapacitásbővülések elemzését a társadalmi elvárások, a valós szükségletek és a költségvetési korlát oldaláról is, különösen a közjavak fejlesztése esetén. Ekkor a méretgazdaságossági indikátorok alkalmazása szükséges.

Az indikátorok kidolgozása során az SMART kritériumrendszer (Specific, Measurable, Available/Achievable, Relevant/Reliable, Timely) alábbi szempontjait szükséges figyelembe vennünk:

- Specifikus (Specific)
- Mérhető (Measurable)
- Elérhető, rendelkezésre áll (Available/Achievable)
- Releváns (Relevant)
- Megbízható (Reliable)
- Aktuális (Timely)

Indikátor-rendszer

A stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését az átfogó cél, valamint és a tematikus célok és a városrészi célkitűzések mellé rendelt **indikátorrendszer** biztosítja. A hatékony monitoring rendszer jellemzője a stratégiához kapcsolódó beavatkozások és tartalmi összefüggések figyelése egységes elvek és integrált szemlélet mentén. Emellett szükséges az egyes beavatkozásokhoz kapcsolódó adattartalmak (pl. vállalt kötelezettségek) egzaktt definiálása, időszakos összegyűjtése, rendszerezése és elemzése.

Mivel Cigánd Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában rögzített beavatkozások különböző pályázati lehetőségek keretében valósulnak meg, így az egyes tevékenységekhez kapcsolódó indikátorrendszerek az adott pályázati konstrukcióban véglegesül. Az Integrált Városfejlesztési Stratégia indikátor-rendszerét az eredmény- és hatásindikátorok felállításával rögzítjük.

Cél	Indikátor neve	Indikátor definíciója	Mértékegység	Forrás	Adatgyűjtés és gyakorisága
Átfogó cél: Stabil alapokon nyugvó, kiegyensúlyozott, fenntartható módon fejlődő gazdaság megvalósítása és minőségi élet-körülmények biztosítása A külső és	A városi gazdaság teljesítménye	Cigándon működő gazdasági szervezetek és egyéni vállalkozók éves nettó árbevétele (cél: növekedés)	millió Ft	Polgármesteri Hivatal	Éves
	A városban élők munkajövedelme	Cigándon élő foglalkoztatottak éves munkajövedelme (cél: növekedés)	millió Ft	APEH	Éves
	Munkanélküliségi ráta	A munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva	%	KSH	Éves
	Belvárosi utak	Cigánd belterületén található	km	UKIG,	Éves

belső megközelíthetőség, elérhetőség javítása A fenntartható turizmus kialakítása és Cigánd versenyképes turisztikai célterületté tétele	elméleti terheltsége Kerékpárutak hossza	burkolt utak hossza (cél: növekedés) Bel- és külterületén lévő kerékpárutak hossza (cél: növekedés)	km	Polgármesteri Hivatal Polgármesteri Hivatal	Éves
	Vendégéjszakák száma	Kereskedelmi és magánszálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (cél: növekedés)	vendégéjszaka	KSH	Éves
A természeti és környezeti állapot javítása, a környezeti ártalmak csökkentése	Gondozott zöldterületek	Gondozott zöldterületek nagysága a város belterületén (cél: növekedés)	m ²	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Erdőterületek nagysága	A város külterületén elhelyezkedő erdők területe (cél: növekedés)	hektár	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Szelektíven gyűjtött hulladék aránya	zelektíven gyűjtött lakossági hulladék aránya (cél: növekedés)	%	Térségi Hulladékgazdálkodási Kft.	Éves
A magas szintű kultúra és közművelődés lehetőségeinek biztosítása	Kulturális rendezvények résztvevőinek száma	Színházi előadások látogatóinak száma + kulturális és ismeretterjesztő rendezvények, előadások résztvevőinek száma (cél: növekedés)	fő	Polgármesteri Hivatal,	Éves
A szociális biztonság megteremtése	Aktív kereső nélküli háztartások száma	Az aktív kereső nélküli, aktív korú taggal rendelkező háztartások száma (cél: csökkenés)	db	KSH Népszámlálás	10 évenként
	Szegregátumok népességszáma	A szegregált körülmények között élők száma (cél: csökkenés)	fő	Polgármesteri Hivatal	Éves
Anti-szegregációs indikátorok	Foglalkoztatási ráta	A szegregált körülmények között élő munkaképes korúak foglalkoztatási rátája a szegregátumokban és a szegregációs folyamatok elmélyülése által veszélyeztetett területeken élő munkaképes korúakra vetítve (cél: növekedés)	%	Polgármesteri Hivatal	Éves
	Integrált lakókörnyezethez költözők száma	A szegregátumokban és a szegregációs folyamatok elmélyülése által veszélyeztetett területeken élők közül adott évben integrált	fő	Polgármesteri Hivatal	Éves

körülmények között
elhelyezésre került halmozottan
hátrányos helyzetű lakosok
száma (cél: növekedés)

Kiemelkedően fontos, hogy a városfejlesztés területén elért eredmények, és a stratégiában meghatározott célok mérése folyamatba építetten valósuljon meg. A Polgármesteri Hivatal kiemelten fontos szerepet töltene be a városfejlesztési tevékenység **gazdasági eredményeinek mérésében**.

A **társadalmi eredmények mérését** a tulajdonos önkormányzatnak folyamatosan biztosítani kell, elsősorban fórumlehetőségek biztosításával. Személyes és korszerű telekommunikációs eszközökön keresztül az elért eredményeket be kell mutatni a lakosság érdekelt csoportjai számára, és a jövő fejlesztési elképzeléseit meg kell vitatnia velük.

A **környezeti eredmények mérésére** jogszabályi kötelezettségekből adódóan is folyamatosan sort kell keríteni, a környezeti hatástanulmányok fejlesztések tervezésébe történő integrálása révén biztosítható lehet a pozitív, környezetre gyakorolt hatás.

